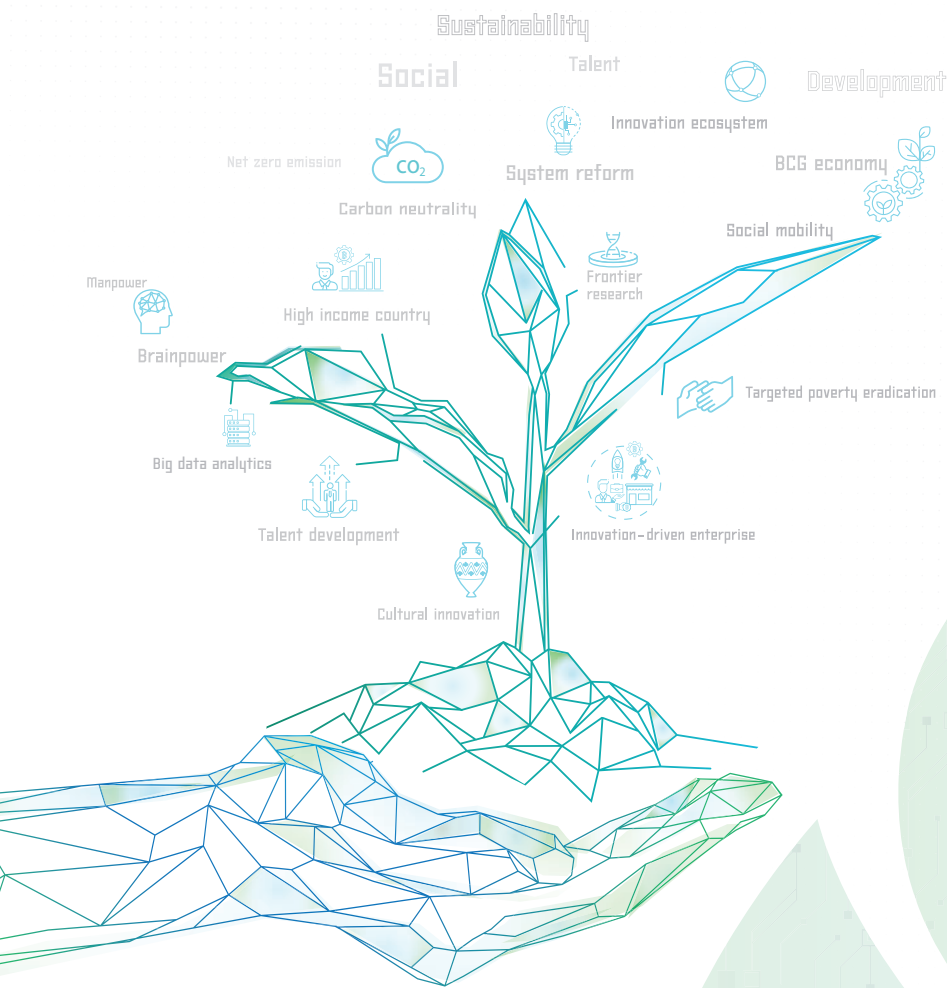

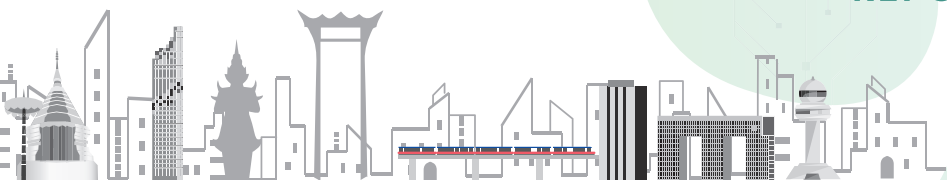
รายงานประจำปี

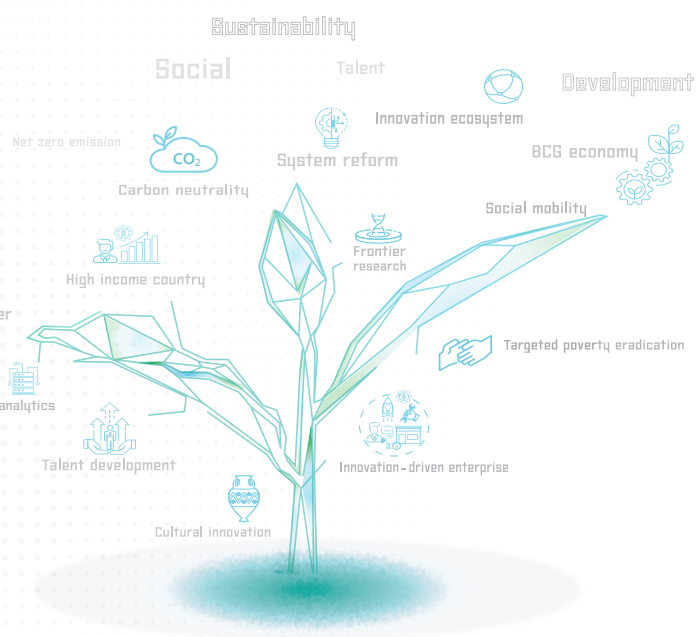
2564

สำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

NXPO
ANNUAL
REPORT

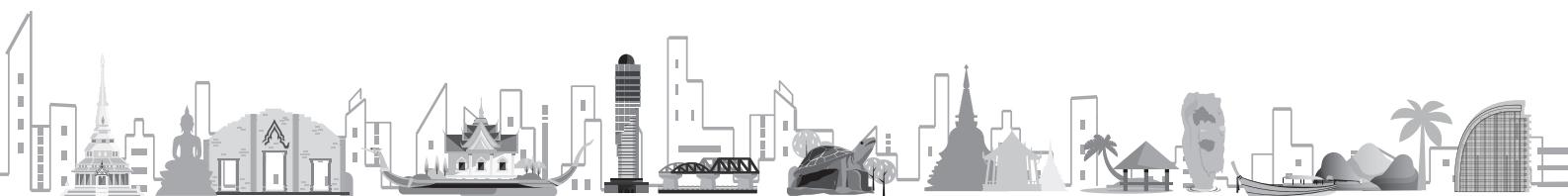
2021

2564

รายงานประจำปี
สำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)

NXPO ANNUAL REPORT 2021

OFFICE OF NATIONAL HIGHER
EDUCATION SCIENCE RESEARCH
AND INNOVATION POLICY COUNCIL

โดย
สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

สารบัญ

04

สารจากประธานกรรมการอำนวยการ

05

สารจากผู้อำนวยการ

06

วิสัยทัศน์

07

พันธกิจตามกฎหมาย

08

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

14

ส่วนที่ 1 สถานโยบายการ
อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

20

ส่วนที่ 2 สถานภาพด้านการ
อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย
และนวัตกรรมของประเทศไทย

- 21 ความสามารถของประเทศด้าน
การอุดมศึกษา
- 23 ความสามารถของประเทศ
ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- 25 ความสามารถทางวิชาการของ
สถาบันวิจัยที่สำคัญในไทยเทียบกับ
นานาชาติ

26

ส่วนที่ 3 การกำหนดทิศทาง
และเป้าหมายด้าน อววน. เพื่อ
รองรับการเติบโตอย่างยั่งยืน
นำพาประเทศไทยไปสู่ประเทศ
พัฒนาแล้ว

30

ส่วนที่ 4 ผลงานสำคัญของ สอวช. ปี 2564

- 32** การสร้างระบบเศรษฐกิจนวัตกรรม
1. สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมในภาคเอกชน
 2. พัฒนาแพลตฟอร์มและเครือข่ายสร้างศักยภาพแก่วิสาหกิจ
 3. ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดนวัตกรรม
- 37** นโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG) ด้วย อววน.
1. เครื่องยนต์ใหม่เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG รายสาขา
 2. นโยบายระบบนิเวศนวัตกรรมเศรษฐกิจหมุนเวียน
- 43** มาตรการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วย อววน.
1. โมเดลการทำงานเพื่อส่งเสริมการ Reskill/Upskill และการจ้างงาน
 2. เครือข่ายการบ่มเพาะผู้ประกอบการนวัตกรรม (Incubator Network)
 3. โมเดลธุรกิจเพื่อสังคม
- 51** การพลิกโฉมการอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงให้เพียงพอรองรับการพัฒนาในอนาคต
1. พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงต่อการลงทุนภาคการผลิตและบริการ
 2. Higher Education Transformation
 3. บทบาทการอุดมศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนากำลังคนทุกช่วงวัย
- 75** ทิศทางสำคัญเพื่อการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม
1. การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบบริหารจัดการ อววน.
 2. การส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจการทำงานของภาคเอกชนและกระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนด้าน อววน. เพิ่มขึ้น
- 79** ระบบนวัตกรรมสังคม (Social Science, Humanities, Arts)
1. ด้านสังคมศาสตร์
 2. ด้านมนุษยศาสตร์
 3. ด้านศิลปกรรม

82

ส่วนที่ 5 ทิศทาง สอวช. ในปี 2565

- 84** เศรษฐกิจนวัตกรรม
- 85** ความยั่งยืนเพื่อมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ภายในปี 2065
- 86** มาตรการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วย อววน.
- 87** พลิกโฉมอุดมศึกษา
- 88** ปฏิรูประบบ อววน.
- 88** สร้างความเข้มแข็งของกระบวนการนโยบาย
- 89** การพัฒนาคุณภาพและศักยภาพองค์กรของ สอวช.

90

ส่วนที่ 6 การเสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์กร

- 91** การพัฒนาสมรรถนะและเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการดำเนินงาน
- 1) การพัฒนาศักยภาพและเครือข่ายนักวิจัยด้านการออกแบบนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ
 - 2) แพลตฟอร์มการวิจัยนโยบายสาธารณะเชิงระบบ
 - 3) ระบบข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และการติดตามประเมินผลนโยบาย อววน.
 - 4) การเผยแพร่องค์ความรู้ด้านนโยบาย อววน.
 - 5) การยกระดับการใช้เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อออกแบบนโยบาย
 - 6) การส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีด้านนโยบาย อววน. ระหว่างประเทศ
- 102** การพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและการกิจที่เพิ่มขึ้น
- 1) ระบบ Smart Office
 - 2) การดำเนินการร่วมกันจากหลายส่วนงาน (Shared Services)
- 104** ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรและพัฒนาบุคลากรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรม
- 1) การพัฒนาบุคลากรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และเติบโต
 - 2) การสร้างความผูกพันและวัฒนธรรมองค์กร

106

ส่วนที่ 7 รายงานการแสดงผลงานทางการเงินประจำปี

132

ภาคผนวก

- 131** รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
- 133** รายงานแนวทางการบริหารความเสี่ยงของ สอวช. ประจำปี 2564
- 137** รายงานการประเมินผลการดำเนินงานของ สอวช. ประจำปี 2564

142

คณะกรรมการและผู้บริหาร

- 143** คณะกรรมการอำนวยการสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
- 144** คณะผู้บริหาร สำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

สารจากประธานกรรมการอำนวยการ

“
ภายในปี 2573 ชัดความสามารถ
ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ของไทย
ต้องทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว
”

เกรทวอ อว. เรามีหลักชัยที่ตั้งไว้ว่า แม้เป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้วางแนวทางการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วภายในปี 2580 แต่หน่วยงานภายใต้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) จะต้องพัฒนาและผลิตผลงานด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย นวัตกรรม รวมถึงศิลปวิทยาการ ให้มีคุณภาพสูงทัดเทียมประเทศที่พัฒนาแล้วให้ได้ภายใน 10 ปี หรือภายในปี 2573 และ อว. จะต้องเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยผลักดันให้ประเทศเข้าสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วให้ได้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ท้าทาย แต่ผมเชื่อว่าไม่เกินความสามารถของเรา ที่จะต้องปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การทำงานโดยการใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและเทคโนโลยีมาเป็นตัวช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ และใช้ศิลปวิทยาการ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ มาช่วยขับเคลื่อนเพื่อติดประเทศไทยให้พ้นจากประเทศกับดักรายได้ปานกลาง

สอวช. จะเป็นหนึ่งในหัวหอกที่จะร่วมขับเคลื่อนเพื่อนำพาประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว โดยใช้ อววน. เข้าไปหนุนเสริมและเร่งให้ไทยเปลี่ยนผ่านไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วได้สำเร็จผ่าน 4 Super KPI ของนโยบายด้าน อววน. ที่ สอวช. จะร่วมขับเคลื่อนให้บรรลุภายในปี 2570 ซึ่งประกอบด้วย

- 1) การผลักดันให้ประเทศหลุดจากกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูงด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์และเศรษฐกิจนวัตกรรม
- 2) การขยับสถานะทางสังคมของคนในกลุ่มฐานราก (Social Mobility) ด้วยการศึกษาและโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ
- 3) การมีฐานกำลังคนสมรรถนะสูงเพียงพอรองรับการพัฒนาในอนาคต และ
- 4) การพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดปัญหาจากเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร

ซึ่งหลักคิดและแนวทางสำคัญเพื่อการบรรลุ Super KPI คือ เน้นการนำเอาขีดความสามารถทาง อววน. เข้าไปค้นหาและสร้างคุณค่าใหม่ให้แก่การขับเคลื่อนงานสำคัญทั้ง 4 ด้าน

นอกจาก 4 Super KPI ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ท้าทายในอนาคตของกระทรวง อว. แล้ว หากมองย้อนกลับไปในระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมา การดำเนินงานของกระทรวง อว. ได้ผลิตดอกออกผลได้อย่างน่าพอใจ และได้รับการตอบรับที่ดีจากรัฐบาล ทั้งการที่นายกรัฐมนตรีได้ประกาศให้นโยบาย BCG Economy Model ที่ริเริ่มโดยกระทรวง อว. เป็นระเบียบวาระแห่งชาติ และ BCG Economy

Model ยังได้ถูกหยิบยกเป็นวาระสำคัญในระดับกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการประชุมกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก (APEC) ซึ่งประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพ ในปี 2565 นี้

อีกหนึ่งความสำเร็จที่น่ายินดี คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์งานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2564 ที่ได้ประกาศเป็นกฎหมาย หลังจากผลักดันกันมากกว่า 10 ปี ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นกลไกสำคัญเพื่อส่งเสริมให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกิดจากการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมของรัฐไปใช้ประโยชน์ แก้ปัญหาเรื่องสิทธิความเป็นเจ้าของผลงานวิจัยระหว่างหน่วยงานให้ทุนกับผู้รับทุน ช่วยให้เกิดจำนวน Startup และ SME ที่ใช้เทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยยกระดับงานวิจัยในสถาบันวิจัยและมหาวิทยาลัยของรัฐ ให้ผลิตผลงานวิจัยฯ ที่มีคุณภาพ ตอบโจทย์ความต้องการของภาคผลิตและบริการ เพื่อให้ประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง พร้อมมุ่งสู่การเป็นประเทศรายได้สูงได้อีกทางหนึ่งด้วย

ยังมีอีกหลากหลายผลผลิตที่ อว. เข้าไปทำงานร่วมกับกระทรวงอื่น ๆ รวมทั้งภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม ในการตอบสนองความต้องการด้านการผลิตกำลังคนให้ตรงกับความต้องการเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ เรามี Sandbox ด้านการอุดมศึกษา ที่จะสามารถปลดล็อกอะไรที่ติดขัด เป็นข้อจำกัด ให้เกิดการศึกษายุคใหม่ ที่ในอนาคตสามารถผลิตคนที่จะออกไปแล้วทำงานได้แบบ Tailor-made เป็นต้น ซึ่งแน่นอนว่า อว. จะไม่หยุดเพียงเท่านี้ เราจะไม่เดินไปเรื่อย ๆ แต่เราจะก้าวใหญ่ ๆ หาบยาพาสาที่ จะนำเอาศักยภาพของ อววน. มาพัฒนาประเทศ

ผมขอขอบคุณผู้บริหาร บุคลากรของ สอวช. และหน่วยงานพันธมิตรทุกหน่วยงานที่ร่วมส่งมอบผลงานอันทรงคุณค่าและเกิดประโยชน์ยิ่งต่อประเทศชาติตลอดช่วงเวลาหนึ่งปีที่ผ่านมา และขอเป็นกำลังใจในการทำงานให้กับ สอวช. ในการริเริ่ม สร้างสรรค์ นโยบายด้าน อววน. ซึ่งเป็นเสมือนการสร้างรากฐานสำคัญให้กับประเทศไทยและคนไทยต่อไป

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ประธานกรรมการอำนวยการ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

สารจากผู้อำนวยการ

สองปีที่ผ่านมา สอวช. ต้องทำงานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ยากลำบาก แต่ สอวช. ไม่ลดละที่จะเร่งเดินหน้าในการผลักดันนโยบายด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อววน.) ในเรื่องที่สำคัญต่อการฟื้นตัวของประเทศ ชัดเจนว่า ยกระดับสถานะของประชากรกลุ่มฐานราก เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงรองรับการลงทุนและการพัฒนาความสามารถของประเทศ เพื่อวางรากฐานสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วในระยะสิบห้าปีข้างหน้า

อววน. เป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญในการฟื้นตัวของประเทศ หลังจากต้องเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่ง สอวช. ได้สร้างสรรค์นโยบาย มาตรการ กลไก เพื่อช่วยรองรับสถานการณ์ดังกล่าว “การสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในประเทศ” เป็นอีกหนึ่งกลไกที่ สอวช. ร่วมกับ สป.อว., สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และบีโอไอ ผลักดันคนด้านวิศวกรรมศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์ รวม 20,000 คนต่อปี ซึ่งเป็นกำลังคนที่มีทักษะเฉพาะ ตอบสนองการลงทุนของภาคเอกชนตามความต้องการ นอกจากนี้ ยังได้จัดทำแพลตฟอร์มการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา หรือ Higher Education Sandbox เพื่อรองรับความต้องการกำลังคนที่เปลี่ยนแปลงไป อีกหนึ่งกลไกที่จะช่วยฟื้นเศรษฐกิจประเทศ คือ การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้เห็นชอบพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2564 ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2564 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกิดจากการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมของรัฐไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

การดำเนินงานของ สอวช. ในปีงบประมาณ 2564 จะสำเร็จไม่ได้หากขาดความร่วมมือจากทั้งหน่วยจัดสรรงบประมาณ และหน่วยขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงพันธมิตรต่างกระทรวง ที่มาบูรณาการความร่วมมือเพื่อไปถึงจุดหมายเดียวกัน คือ การพัฒนาประเทศ ผ่านการดำเนินงาน 7 ด้านสำคัญ ประกอบด้วย 1) ระบบนิเวศนวัตกรรม ที่เน้นเศรษฐกิจกระแสหลัก กับโจทย์ท้าทายใดให้ประเทศไทยออกจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง และใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อน 2) เศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งได้หยิบยกการขับเคลื่อนเรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียน มาขึ้นรูปและสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ 3) ยกกระดับเศรษฐกิจฐานราก 4) พลิกโฉมการอุดมศึกษา 5) ปฏิรูประบบอววน. ทั้งเรื่องของการปรับระบบงบประมาณ การบริหารจัดการทุน การปฏิรูปในเชิงของกฎหมาย กฎระเบียบ 6) ระบบนวัตกรรมสังคม ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ และ 7) การสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการนโยบาย

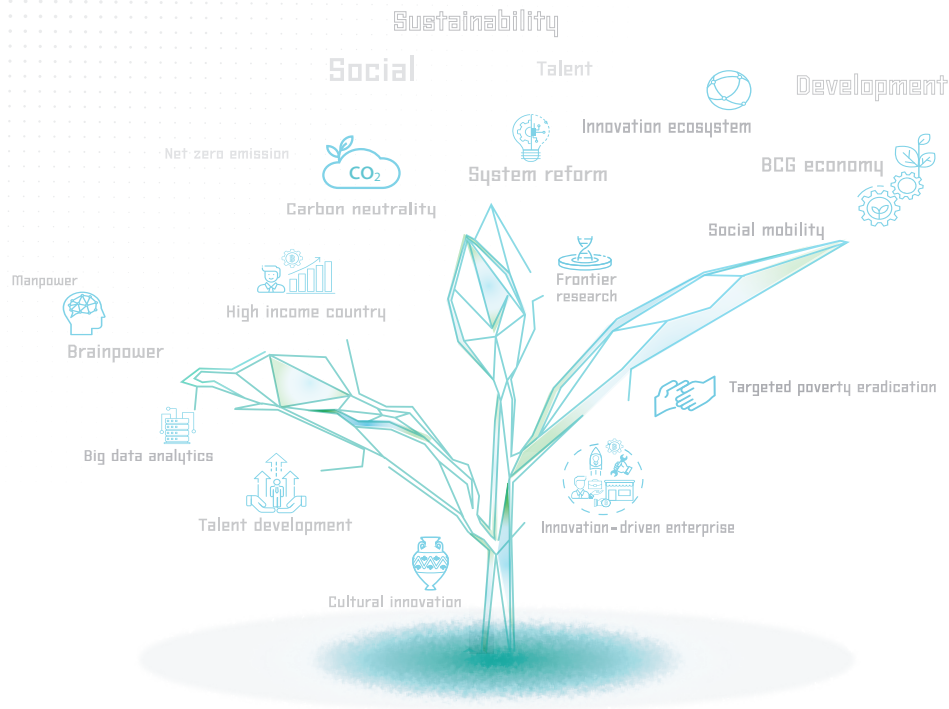
Nation's Benefits First ประโยชน์ของประเทศชาติ มาเป็นอันดับ 1 ในใจของคน สอวช. ยังคงเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมองค์กรที่บุคลากร สอวช. ยึดมั่น ไม่ว่าประเทศจะต้องเผชิญกับสถานการณ์ใดก็ตาม โดยเรามีเป้าหมายใหญ่ของประเทศที่ สอวช. จะร่วมขับเคลื่อนให้บรรลุภายในปี 2570

ทั้งการนำพาประเทศไทยเข้าสู่ประเทศรายได้สูงด้วยเศรษฐกิจนวัตกรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การขยายสถานะทางสังคมของคนในกลุ่มฐานราก การเพิ่มสัดส่วนแรงงานทักษะสูงเป็นร้อยละ 25 ตลอดจนการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดปัญหาจากเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร และเรา仍将เดินหน้าในการใช้ศักยภาพ อววน. ส่งมอบอนาคตประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างโอกาสใหม่อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

ดร.กิติพงศ์ พร้อมวงศ์

ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

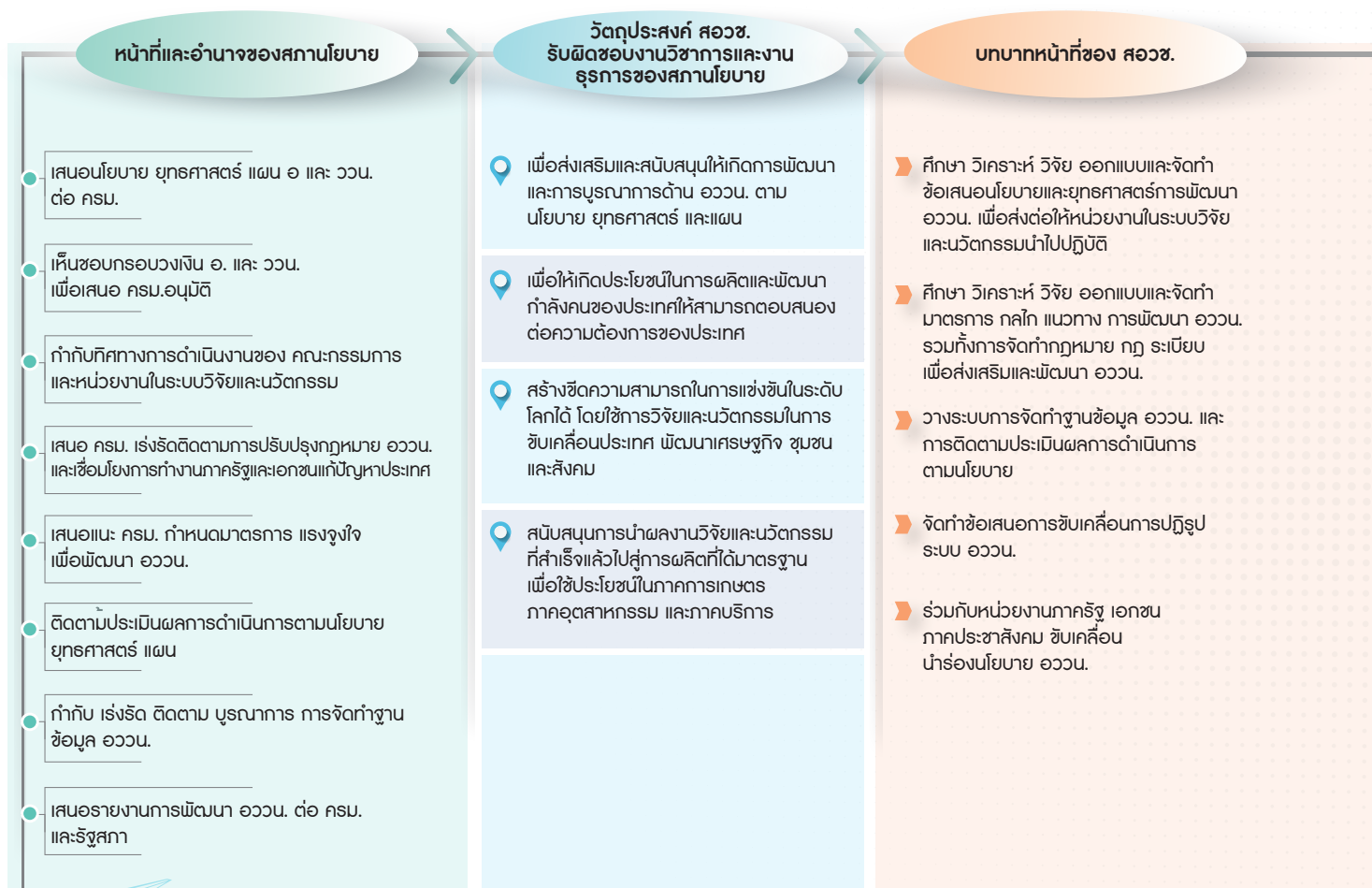
วิสัยทัศน์

อววน. นำพาประเทศไทยไปสู่การเป็น**ประเทศพัฒนาแล้ว**
และมีระบบนวัตกรรมที่เข้มแข็งเป็นรากฐาน**การพัฒนาเพื่ออนาคต**
เศรษฐกิจดิจิทัลอย่างสมดุลและยั่งยืน กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง
คนไทยมีความ**อยู่ดีมีสุข** เข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ

วิสัยทัศน์ พันธกิจ การกิจตามกฎหมายจัดตั้งหน่วยงาน

และมีภารกิจในการปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขานุการสถานนโยบาย ตามมาตรา 11 มาตรา 21 และมาตรา 22 *

* อ้างอิงตาม พระราชบัญญัติสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

สถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เป็นกลไกสำคัญของการปฏิรูปเชิงระบบของประเทศไทย ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเร่งการเปลี่ยนผ่านประเทศไทยเข้าสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วบนฐานนวัตกรรม สร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความผาสุก โดยสถานนโยบายมีหน้าที่ในการกำหนดทิศทางนโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมทั้งปรับปรุงระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ของประเทศตลอดจนกำกับติดตามการบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีเอกภาพ อันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาการวิจัยของประเทศและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน

เพื่อให้การดำเนินงานของสถานนโยบายเป็นไปโดยราบรื่นและมีประสิทธิภาพ พระราชบัญญัติสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 จึงให้มี “สำนักงานสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ” หรือ สอวช. ทำหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการของสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และมีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของสถานนโยบายเพื่อกำหนดทิศทางพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกได้ โดยใช้การวิจัยและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน และสังคม รวมทั้งสนับสนุนการนำผลงานวิจัย และนวัตกรรมที่สำเร็จแล้วไปสู่การผลิตที่ได้มาตรฐาน เพื่อใช้ประโยชน์ในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ

การเสริมขีดความสามารถด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้แก่ประเทศไทยจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำพาประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางไปเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่แข่งขันได้กับนานาประเทศ สามารถพึ่งพาตัวเองได้ มีระบบเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ มีการกระจายผลประโยชน์และโอกาสที่ทั่วถึง และมีความยั่งยืน

ผลงานการพัฒนาด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในระยะที่ผ่านมา

นับตั้งแต่การก่อตั้งในปี 2562 สอวช. ได้ร่วมมือกับพันธมิตรทั้งภายในและนอกกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) รวมทั้งภาคเอกชนและประชาสังคม ผลักดันให้เกิดการดำเนินงานที่พลิกโฉมจากการทำงานจากรูปแบบเดิม นำไปสู่การปรับปรุงและยกระดับขีดความสามารถด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนาผลงานวิจัยและนวัตกรรม และสร้างกำลังคนสมรรถนะสูงในภาคส่วนต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

1. การปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถอำนวยความสะดวกในการพัฒนาวิจัยและนวัตกรรม

สอวช. ขับเคลื่อนการปฏิรูป อววน. อย่างต่อเนื่องในหลายด้านเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูป โดยมีการทำงานที่สำคัญคือ

1) การปรับโครงสร้างระบบหน่วยงาน ให้ระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศมีหน่วยงานบริหารและจัดการทุนที่รองรับสายยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมได้ครอบคลุมมากขึ้น โดยได้จัดตั้งหน่วยบริหารและจัดการทุนเพิ่มเติมขึ้น 3 แห่ง ได้แก่ หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) และหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) ในลักษณะหน่วยงานทดลอง (Sandbox) อยู่ภายใต้ สอวช. โดยให้สามารถดำเนินการได้อย่างอิสระ (Autonomy) มีคณะกรรมการบริหาร และมีระบบธรรมาภิบาลที่ดี

2) การพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎ และระเบียบให้หน่วยงานในระบบสามารถดำเนินการวิจัยและนวัตกรรมได้อย่างคล่องตัวมากขึ้น และเกิดระบบนิเวศนวัตกรรมที่พร้อมรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยมีการดำเนินงานในประเด็นที่มีความสำคัญเร่งด่วน เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2564 การปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยและพัฒนาและเพื่อการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมแก่ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น

2. การปรับกระบวนการของนโยบายด้านการอุดมศึกษา

แนวโน้มความต้องการแรงงานและโจทย์การพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาต้องปรับตัว โดย สอวช. ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงในเรื่องที่สำคัญ ดังนี้

1) การปรับทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคนของสถาบันอุดมให้สอดคล้องตามความต้องการของประเทศ อาทิ การจัดทำกลไกและแนวทางเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษาในปัจจุบัน (Higher Education Sandbox) การปรับระบบการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการด้วยผลงานนวัตกรรมโดยไม่อาศัยงานตำราหรืองานวิจัย

2) การพัฒนาและส่งเสริมกำลังคนคุณภาพตอบโจทย์ความต้องการประเทศ โดย สอวช. ได้วิเคราะห์เพื่อระบุทักษะอนาคต (Future skills) ตำแหน่งงานและสมรรถนะงานที่สำคัญ (Critical Functional Competency) ที่เป็นที่ต้องการสำหรับ 12 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไทยในระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2563 – 2567) และสร้างกลไกหรือแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงกับผู้ใช้ประโยชน์ เช่น แพลตฟอร์มพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงต่อการลงทุนภาคการผลิตและบริการ มาตรการจูงใจการพัฒนาและจ้างงานสร้างบุคลากร STEM นโยบายส่งเสริมบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมจากมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยของภาครัฐไปปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในภาคเอกชน (Talent Mobility)

3. ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ

เน้นการพัฒนาระบบนิเวศของการประกอบการที่เอื้อต่อการเกิดของวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และปกป้องบทบาทของประเทศไทยในอุตสาหกรรมสำคัญแห่งอนาคตผ่านการเตรียมตัวทางวิชาการ รวมทั้งปัจจัยขับเคลื่อนและปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

1) การสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมในภาคเอกชน สอวช. ได้วิเคราะห์ช่องว่างและพัฒนาระบบนิเวศของผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมที่เหมาะสมสำหรับแต่ละกลุ่ม โดยได้ออกแบบมาตรการและกลไกใหม่เพื่อเปิดช่องว่างและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา เช่น กลไก TBIR: Thailand Business Innovation Research และการจัดตั้งกองทุนนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม (Innovation Fund) ซึ่งเป็นกลไกรูปแบบใหม่ที่ทำให้การสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยและนวัตกรรมของบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก และมาตรการส่งเสริมการร่วมลงทุน (Holding Company) เพื่อผลักดันผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่การจัดตั้งธุรกิจเทคโนโลยี (Spin-off)

2) การเตรียมความพร้อมสู่ระบบเศรษฐกิจแห่งอนาคตด้วยขีดความสามารถสูง โดยเพื่อให้ไทยปรับตัวทันต่อกระแสระดับโลกด้านการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ สอวช. ได้วิเคราะห์และออกแบบระบบนิเวศเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศไทย โดยได้ออกแบบโปรแกรมปกป้องนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมเสริมขีดความสามารถให้ผู้ประกอบการและนักวิชาการ ซึ่งได้ถูกนำไปเป็นต้นแบบแผนงานการสนับสนุนทุนวิจัยกลุ่มเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) ในปีงบประมาณ 2563 และ 2564 ก่อให้เกิดการพัฒนาผู้ประกอบการด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างแท้จริง

ผลงานทำงานที่สำคัญของ สอวช. ในปี 2564

ผลการดำเนินงานปี 2564 ของ สอวช. สามารถแบ่งการทำงานออกเป็น 6 มิติ ดังนี้

1. การสร้างระบบนิเวศเศรษฐกิจนวัตกรรม มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศผ่านการสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการนวัตกรรม

- สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมในภาคเอกชน ร่วมผลักดันให้เกิดกลไกการให้ทุนแก่ SME ในรูปแบบ Thailand Business Innovation Research การจัดตั้งกองทุนนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม (Innovation Fund)
- พัฒนาแพลตฟอร์มและเครือข่ายสร้างศักยภาพแก่ วิสาหกิจ โดยส่งเสริมให้เกิดหน่วยบริการทางธุรกิจด้านนวัตกรรม กระตุ้นให้เกิดการสร้างระบบนิเวศทางการประกอบการตามกรอบของ MIT-REAP และสนับสนุนการสร้างความสามารถสตาร์ทอัพไทยโดยเครือข่ายธุรกิจนวัตกรรม (Innovation Club)
- ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดนวัตกรรม ส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อสนับสนุนนวัตกรรมผ่านมาตรการบัญชีนวัตกรรมไทย พัฒนาเครือข่ายที่ปรึกษาเพื่อสนับสนุนการเติบโตของวิสาหกิจสู่สากลและการเข้าถึงตลาดโลก (Global Mentorship) และสร้างความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ด้าน RDI ระหว่างผู้ประกอบการ SME กับบริษัทขนาดใหญ่ (LE-SME RDI Collaboration)

2. นโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG) ด้วย อววน. ให้เป็นเครื่องยนต์ชุดใหม่สำหรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน โดยเน้นการใช้ขีดความสามารถด้าน อววน. เข้าไปหนุนเสริมการดำเนินงาน และระบุกลยุทธ์และแนวทางใหม่ ๆ เพื่อต่อยอดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของไทยไปสู่ความได้เปรียบเชิงการแข่งขันในระดับโลก

- สร้างเครื่องยนต์ใหม่เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG ราย สาขา เช่น การพัฒนาเกษตรและมาตรการ อววน. หนุนเกษตรอาหารมูลค่าสูง ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model สาขาเครื่องมือแพทย์ การพัฒนาระบบนิเวศชีววิทยาศาสตร์ของประเทศไทย และมาตรการส่งเสริมเศรษฐกิจจุลินทรีย์ของไทยให้เป็นผู้เล่นสำคัญในห่วงโซ่อุปทานโลก
- นโยบายระบบนิเวศนวัตกรรมเศรษฐกิจหมุนเวียน ออกแบบแผนที่นำทาง “นโยบายระบบนิเวศนวัตกรรมเศรษฐกิจหมุนเวียน: วิสัยทัศน์ 2030” ที่เน้นสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมและปัจจัยเอื้อ รวมทั้งแพลตฟอร์มที่เชื่อมต่อระหว่างอุปทานและอุปสงค์ขององค์ความรู้ เทคโนโลยี และโซลูชันต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อช่วยเร่งการเปลี่ยนผ่านของภาคการผลิตและบริการสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

3. มาตรการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วย อววน. ผ่านการเสริมสร้างการลงทุนทางธุรกิจ สร้างอาชีพและการจ้างงานด้วยการพัฒนาต้นแบบนโยบายจัดความยากจนแบบตรงจุด

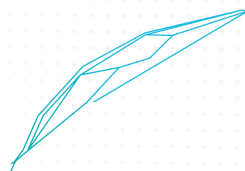
- โมเดลการทำงานเพื่อส่งเสริมการ Reskill/Upskill และการจ้างงาน ออกแบบมาตรการที่ส่งเสริมให้ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีรายได้เพิ่มขึ้นและมั่นคง ด้วยการพัฒนา Matching Platform สำหรับ Reskill/Upskill กลุ่มคนว่างงานที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยการเชื่อมโยงกับแพลตฟอร์มการจ้างงานออนไลน์
- เครือข่ายการบ่มเพาะผู้ประกอบการนวัตกรรม (Incubator Network) พัฒนาด้านแบบการพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรมในพื้นที่ยากจน (พื้นที่ต้นแบบ จังหวัดปัตตานี) ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบนิเวศการประกอบการนวัตกรรม (Innovation Ecosystem) ในพื้นที่ขึ้นมาก่อน ในรูปแบบเครือข่ายการบ่มเพาะผู้ประกอบการนวัตกรรม
- พัฒนาโมเดลธุรกิจเพื่อแก้จน อาทิ แนวทางการใช้กองทุนพลังงานชุมชนเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจฐานราก สร้างต้นแบบนโยบายแนวทางลดความเหลื่อมล้ำด้วยนวัตกรรมภาครัฐ และการเข้มหาวิทยาลัยเพื่อเป็นกำลังสำคัญทางเศรษฐกิจในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเชิงพื้นที่

4. การพลิกโฉมการอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคน **สมรรถนะสูงให้เพียงพอรองรับการพัฒนาในอนาคต** จัดทำมาตรการส่งเสริม สนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคน ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ ดังนี้

- พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงต่อการลงทุนภาคการผลิตและบริการ อาทิ การพัฒนาแพลตฟอร์มพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง การสร้างแพลตฟอร์ม Upskill/Reskill/ New skill for Future Skill Development และมาตรการจูงใจการพัฒนาและจ้างงานสร้างบุคลากร STEM การขึ้นรูปแพลตฟอร์มฐานข้อมูลกำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ (Talent Thailand Platform) การปลดล็อกนักเรียนทุนให้สามารถไปปฏิบัติงานในภาคเอกชน เป็นต้น
- ปรับระบบการอุดมศึกษาให้ทันต่อโจทย์ของประเทศ ด้วยการจัดทำแนวทางในการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher education sandbox) การปรับระบบการขอตำแหน่งทางวิชาการด้านนวัตกรรม และการจัดทำยุทธศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัย เพื่อขับเคลื่อนประเทศ
- ใช้บทบาทการอุดมศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนากำลังคนทุกช่วงวัย จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เรื่อง การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม และร่วมจัดทำทิศทางสำคัญระดับนโยบายภายใต้หมุดหมายที่ 12 การเรียนรู้ตลอดชีวิต ใน (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

5. ปฏิรูประบบ อววน. ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม ดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบ อววน. ในฐานะฝ่ายเลขานุการร่วมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูป อววน. โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญตามเป้าหมายหลัก ดังนี้

- การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบบริหารจัดการ อววน. ทั้งในระบบงบประมาณ ระบบบริหารจัดการ และระบบข้อมูลและการติดตามประเมินผล อาทิ การกำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณภายใต้กองทุนส่งเสริม ววน. แบบเงินก้อน (Block grant) และต่อเนื่องหลายปี (Multi-year) การจัดตั้งสำนักงานเร่งรัดการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขัน และการพัฒนาพื้นที่ (องค์การมหาชน) การวางโครงสร้างสถาปัตยกรรมข้อมูลด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงระบบข้อมูล 3 ระบบ เป็นต้น
- การส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจการทำงานของภาคเอกชน และกระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนด้าน ววน. เพิ่มขึ้น ด้วยการปฏิรูปเชิงกฎหมาย กฎ ระเบียบ เช่น การผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ พ.ศ. 2564 เป็นต้น

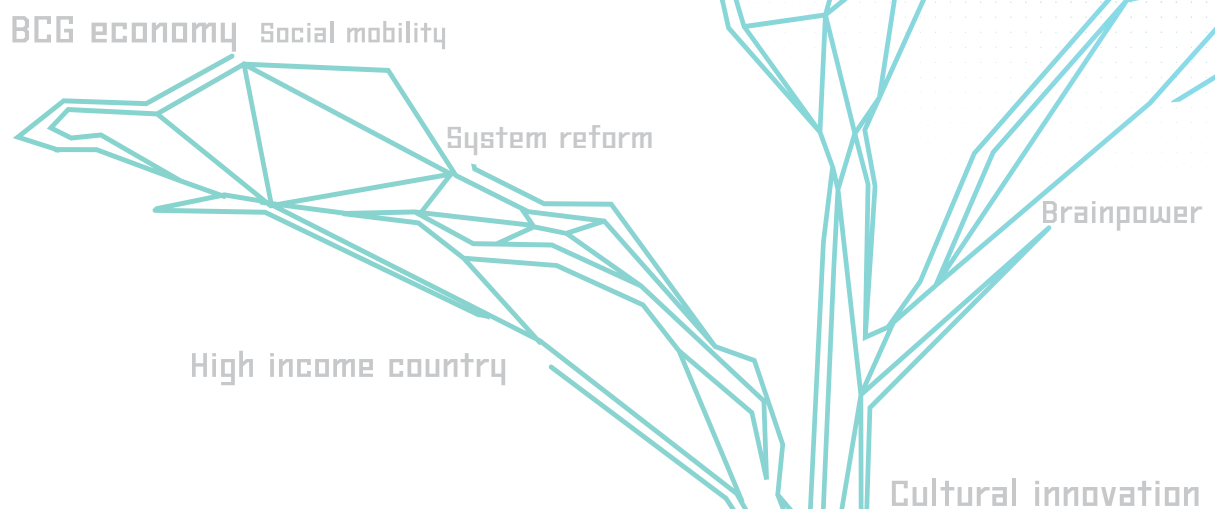

6. ระบบนวัตกรรมสังคม (Social Science, Humanities, Arts) มุ่งเน้นการยกระดับระบบบริหารจัดการความรู้และการปรับปรุงโครงสร้างความรู้ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศิลปกรรมของประเทศไทย เพื่อระบุนวาระการวิจัยและบทบาทขององค์ความรู้ทั้ง 3 ศาสตร์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

- องค์ความรู้ด้านสังคมศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนวาระสำคัญ เช่น ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และความพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การสร้างสังคมเปิดและประชาธิปไตย การสร้างความรู้เท่าทันและความสามารถในการปรับตัวต่อภูมิรัฐศาสตร์ใหม่ เป็นต้น
- องค์ความรู้ด้านมนุษยศาสตร์ ซึ่งควรครอบคลุมทั้งงานวิจัยพื้นฐาน งานวิจัยเชิงอนุรักษ์ที่เน้นการศึกษาและสืบทอดภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมของชาติและชุมชน และงานวิจัยเชิงประยุกต์ที่ตอบโจทย์สังคมร่วมกับศาสตร์อื่นๆ เพื่อขับเคลื่อนวาระสำคัญ เช่น ปัญหาเรื่องการสื่อสารในระดับต่าง ๆ การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลาย มรดกทางวัฒนธรรม การเกาะเกี่ยวทางสังคม ประโยชน์สุขส่วนรวม เป็นต้น
- องค์ความรู้ด้านศิลปกรรม ซึ่งควรครอบคลุมการพัฒนาในเวทีทางศิลปกรรมที่ตอบโจทย์การใช้งานต่อการพัฒนางานวิจัย การสร้างความรู้ด้านสร้างสรรค์กับการวิจัย การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อขับเคลื่อนวาระสำคัญ เช่น ศักยภาพของพื้นที่ในด้านการสร้างสรรค์ นิเวศของศิลปกรรมในประเทศ ดัชนีชี้วัดด้านความคิดสร้างสรรค์ของประเทศ เป็นต้น

ทิศทาง สอวช. ในปี 2565

สอวช. มีเป้าหมายชัดเจนในการร่วมขับเคลื่อนเพื่อนำพาประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว โดยใช้ อววน. เข้าไปหนุนเสริมและเร่งให้ไทยเปลี่ยนผ่านไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วได้สำเร็จ โดยได้กำหนดเป้าหมายใหญ่ (Super KPI) ที่ สอวช. จะร่วมขับเคลื่อนให้บรรลุภายในปี 2570 ใน 4 มิติสำคัญ คือ การผลักดันให้ประเทศหลุดจากกับดักรายได้ปานกลาง การขยับสถานะทางสังคมของคนในกลุ่มฐานราก (Social Mobility) การมีฐานกำลังคนสมรรถนะสูงเพียงพอรองรับการพัฒนาในอนาคต และการพัฒนาที่ยั่งยืน

Super KPI ของ สอวช.

ประเทศไทยพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง

- รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนใน 2 Quintile ล่าง จากการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นสูงกว่า 1.5 เท่าของการเติบโตรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยของประเทศ
- เพิ่มจำนวนบริษัทที่มีนวัตกรรมที่มีรายได้ > 1,000 ลบ. เป็น 2,000 บริษัท

สัดส่วนแรงงานทักษะสูง เพิ่มขึ้นเป็น 25% ในปี 2570

(ปี 2562 สัดส่วน 13.8 %)

ผ่านแพลตฟอร์มพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง รองรับการลงทุนและการพัฒนาประเทศ

Social Mobility

มีแพลตฟอร์ม/กลไกในการสนับสนุนการขยับฐานะทางสังคมของคนหรือครัวเรือน (1,000,000 คนหรือครัวเรือน)

50% ของบริษัทส่งออก

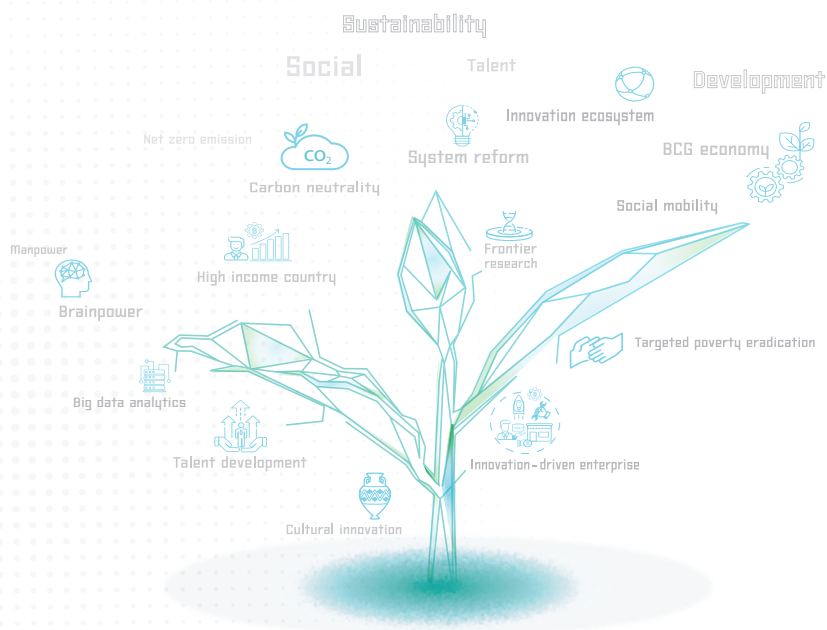
Achieve Carbon Neutrality

และมีแผนสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ (net zero emission)

ในปี 2565 สอวช. จะดำเนินงานโดยมีโฟกัสที่ชัดเจนขึ้น เน้นการใช้เครื่องมือและกลไกนวัตกรรมการจัดทำนโยบาย เช่น THAILAND HIGHER EDUCATION INNOVATION POLICY ACCELERATOR (THIPA) เพื่อการขับเคลื่อนงานภายใต้ข้อจำกัดที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 รวมทั้งเน้นการทำงานร่วมกับพันธมิตรในการจัดทำและส่งต่อนโยบาย รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการลงทุนและอำนวยความสะดวกแก่หน่วยดำเนินการในระบบ อววน. ในการร่วมขับเคลื่อนงานด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศ

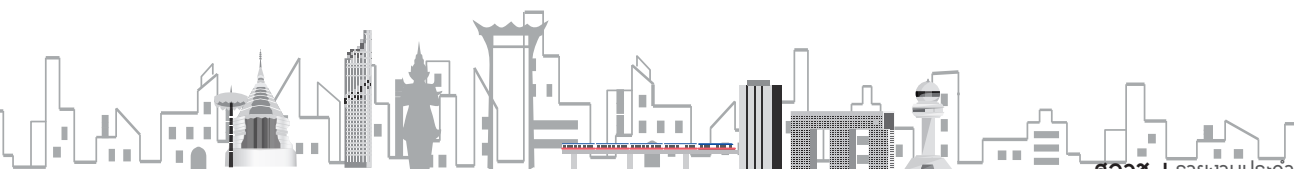
ส่วนที่ 1

สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ

สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ มีการดำเนินงานที่สำคัญในปีงบประมาณ 2564 โดยมีมติเห็นชอบ (ร่าง) กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2566 – 2570 และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 – 2570 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566 – 2570 และ (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566 – 2570 ซึ่งมีหลักการสำคัญมุ่งเน้นการก้าวกระโดดครั้งใหญ่ (Take a Giant Step) ของประเทศด้วยการสนธิกำลังของการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) การมีธง บอกทิศทาง มุ่งเน้นจุดคนจัด เก่งในบางเรื่องที่สำคัญ ไม่ทำทุกเรื่อง และมีเป้าหมายคู่ขนานคือ ยกกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและความสามารถในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน โดยมุ่งที่จะทำให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ภายในปี 2570

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญเร่งด่วนของประเทศที่สภานโยบายให้ความเห็นชอบในปงบประมาณที่ผ่านมา โดยมีหน่วยงานเจ้าภาพที่เกี่ยวข้องร่วมผลักดัน ได้แก่

- (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทยระยะ 7 ปี (พ.ศ. 2564 – 2570) และชุดโครงการระยะเร่งด่วน (ระยะที่ 1: พ.ศ. 2564 - 2565) ประกอบด้วย กลุ่มโครงการจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1: กลุ่มโครงการเตรียมความพร้อมโครงสร้างพื้นฐานปัญญาประดิษฐ์ของประเทศ (AI Enabler) กลุ่มที่ 2: กลุ่มโครงการสร้างความเข้มแข็งด้านกำลังคนของประเทศไทย (AI Workforce) และกลุ่มที่ 3: กลุ่มโครงการสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (AI Grand Challenge) ซึ่งมีสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่อง
- นโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนการบริหารจัดการทุนพัฒนากำลังคนการอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเน้นการปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการทุนให้มีความเป็นเอกภาพ การจัดสรรทุนเพื่อพัฒนาสมรรถนะ (Competency) และทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาประเทศ (Non-degree) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) โดยจัดสรรทุนเพื่อสร้างคนให้ตรงกับตลาดงาน และสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ รวมถึงมีการขับเคลื่อนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นระบบและสม่ำเสมอ และวางแผนการใช้ประโยชน์จากผู้รับทุน ซึ่งมีสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่อง
- แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค โดยกำหนด Strategic Position ของอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาคให้เป็นกลไกพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับพื้นที่ ระดับภาค และระดับประเทศ และเป็นกลไกในการเชื่อมโยงธุรกิจ ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ กับความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและธุรกิจใหม่หาวิทยาลัยต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งมีสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่อง
- โครงการและแผนดำเนินงานของภาคีความร่วมมืออวกาศไทยเพื่อพัฒนาและสร้างดาวเทียมสำหรับสำรวจและวิจัยใกล้ผิวโลก และดาวเทียมสำหรับสำรวจและวิจัยจากวงโคจรรอบดวงจันทร์ เพื่อสร้างอุตสาหกรรมอวกาศซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสทางธุรกิจใหม่ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการลงทุนด้านอวกาศในบริบทไทย ยกกระดับศักยภาพทางวิทยาศาสตร์วิศวกรรมและกำลังคนเพื่อสนับสนุน Eastern Economic Corridor (EEC) ซึ่งมีสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่อง
- โครงการผลิตแพทย์เพิ่มแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2561 - 2570 (ดำเนินการต่อเนื่องในระยะที่ 2 พ.ศ. 2565 - 2570) โดยมีเป้าหมายผลิตแพทย์จำนวน 13,318 คน งบประมาณรวม 50,608.40 ล้านบาท ซึ่งมีสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่อง

เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนแผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สภานโยบายได้เห็นชอบกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งสิ้น 142,280.9139 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2565 และ 143,734.7682 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2566 รวมทั้งระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ตามกรอบวงเงินดังกล่าว นอกจากนี้ สภานโยบายยังเห็นชอบให้จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ พัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย และการสร้างนวัตกรรมร่วมกับนักวิชาการ สถาบันวิชาการและองค์กรชั้นนำของโลก และเชื่อมโยงการเรียน การสอน การวิจัย และการสร้างนวัตกรรมกับสถานประกอบการทั้งภาคเอกชน ภาครัฐและภาคประชาสังคม รวมทั้งสนับสนุนการใช้ความรู้ในการพัฒนาสมรรถนะของชุมชนและสังคม

ในด้านของการปฏิรูประบบ อววน. สอวช. ได้เสนอสภานโยบายเห็นชอบข้อเสนอมาตรการ กลไก กฎ ระเบียบ เพื่ออำนวยความสะดวกในการพัฒนา อววน. และกระตุ้นการลงทุนวิจัยและนวัตกรรมของภาคเอกชน รวมถึงข้อเสนอการออกแบบระบบและโครงสร้างเชิงสถาบันที่มุ่งตอบสนองประสิทธิภาพและผลกระทบเป็นสำคัญ ดังนี้

- ร่างประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เรื่อง หลักเกณฑ์การจ้างที่ปรึกษา โดยปลดล็อกประเด็นสำคัญ อาทิ เป็นมาตรฐานกลางในการจ้างที่ปรึกษาสำหรับหน่วยงานของรัฐที่ไม่สามารถดำเนินการตาม พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ พ.ศ. 2561 การใช้ข้อมูลที่ปรึกษาสามารถเลือกใช้จากบัญชีรายชื่อที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้นหรือบัญชีรายชื่อที่ศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา โดยกรณีที่ปรึกษาต่างประเทศให้พิจารณาผลงานที่ผ่านมา
- ข้อเสนอแนวทางในการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher Education Sandbox) ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมการจัดการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต เป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการปลดล็อกข้อจำกัดของกฎ ระเบียบ และขั้นตอนการปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม
- แนวทางปฏิบัติเพื่อการจัดตั้งและดำเนินการนิติบุคคลเพื่อร่วมลงทุน (Holding Company) ของสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยของรัฐ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติหรือคู่มือในการจัดตั้งและกำกับดูแล Holding Company โดยกำหนดเป็นหลักการหรือแนวทางเพื่อให้มหาวิทยาลัย/สถาบันวิจัยนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานแต่ละแห่ง และไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย
- ข้อเสนอการจัดระบบการบริหารและจัดการทุนด้านวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และ (ร่าง) ข้อเสนอรูปแบบการแยกหน่วยบริหารและจัดการทุนเฉพาะด้านออกจาก สอวช. โดยจัดตั้งเป็นองค์กรมหาชน จำนวน 1 แห่ง เพื่อสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ชัดเจน ใน (1) ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการโดยการทำงานร่วมหรือออกทุนร่วมกับภาคเอกชนหรือผู้ใช้ประโยชน์ (2) ด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่โดยใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือในการสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ และ (3) ด้านการสร้างรากฐานไปสู่อุตสาหกรรมแห่งอนาคต ผ่านการสร้างความร่วมมือวิจัยและนวัตกรรมกับต่างประเทศ
- แนวคิดการจัดตั้ง บทบาท และโครงสร้างของวิทยสถานด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ แห่งประเทศไทย (Thailand Academy of Social Sciences, Humanities, and Arts; TASSHA) เพื่อกระตุ้นและสร้างระบบ และโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการวิจัยสาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และการบูรณาการข้ามศาสตร์ เพื่อตอบสนองโจทย์และการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย

สถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

นายดอน ปรมัตถ์วินัย

รองนายกรัฐมนตรี
ประธานสถานนโยบาย

นายวิญญู เครื่องงาม

รองนายกรัฐมนตรี
รองประธานสถานนโยบายคนที่หนึ่ง

กรรมการโดยตำแหน่ง

กรรมการโดยตำแหน่ง

พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา

รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกลาโหม

นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ

รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการคลัง

นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน

รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายอนุชา พิชยนันท์

เลขาธิการ
สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์

รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์

รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงพาณิชย์

นายสุชาติ ชมกลิ่น

รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงแรงงาน

นายสมคิด เลิศไพฑูรย์

ประธานกรรมการ
การอุดมศึกษา

นางสาวตติษฐา เทียนทอง

รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ

นายอนุทิน ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงสาธารณสุข

นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ

รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงอุตสาหกรรม

นพ.ศิริฤกษ์ ทรงสิวิไล

ปลัดกระทรวง
การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย
และนวัตกรรม

ที่ปรึกษาสถานนโยบาย

นายสมบุญรณ์ สุขสำราญ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาพื้นที่

นายวรากรณ์ สามโกเศศ
ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์

นายวุฒิสักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์
ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์และการต่างประเทศ

นายพูนต วิระประเสริฐ
ผู้เชี่ยวชาญด้านมานุษยวิทยา

นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์

รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรม
รองประธานสภานโยบายคนที่สอง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายเดชาภิชัยวัฒน์ ณ สงขลา

ผู้อำนวยการ
สำนักงานประสาน

นายไพรัตน์ ชูโชติถาวร

ด้านการอุดมศึกษา

นพ.กำจร ตติยกวี

ด้านการอุดมศึกษา

นพ.ประสิทธิ์ วัฒนาภา

ด้านการอุดมศึกษา

นายสุทธิพร จิตต์มิตรภาพ

ประธานกรรมการ
ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

นายกานต์ ตระกูลสุน

ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

นางเอนอร อุดมเทศมาลี

ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

นายณรงค์ ศิริเลิศวรกุล

ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์

ด้านสังคมและมนุษยศาสตร์

นายบัณฑิต ล่ำซำ

ด้านสังคมและมนุษยศาสตร์

นายพลชิต กิตติปัญญางาม

ด้านสังคมและมนุษยศาสตร์

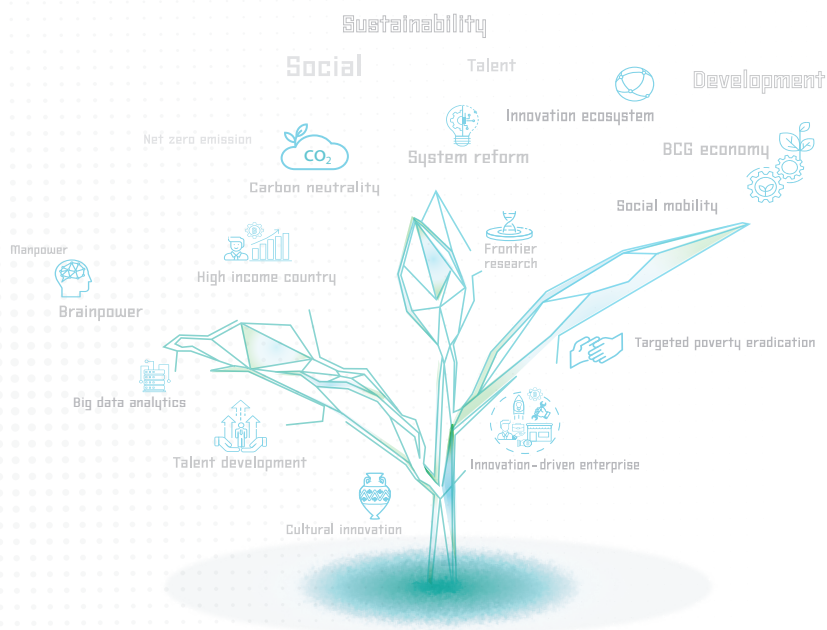
นายกิติพงศ์ พร้อมวงศ์

ผู้อำนวยการ
สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ

นายพิเชฐ ดุรงคเวโรจน์

ผู้แทนหน่วยงานในระบบ
วิจัยและนวัตกรรม

ส่วนที่ 2

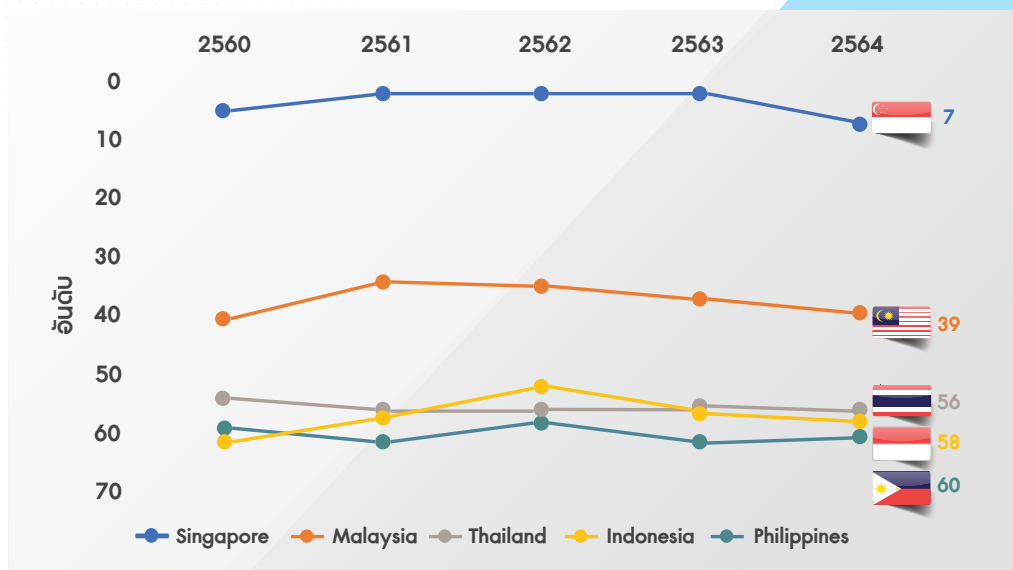
สถานภาพด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศไทย

ความสามารถของประเทศด้านการอุดมศึกษา

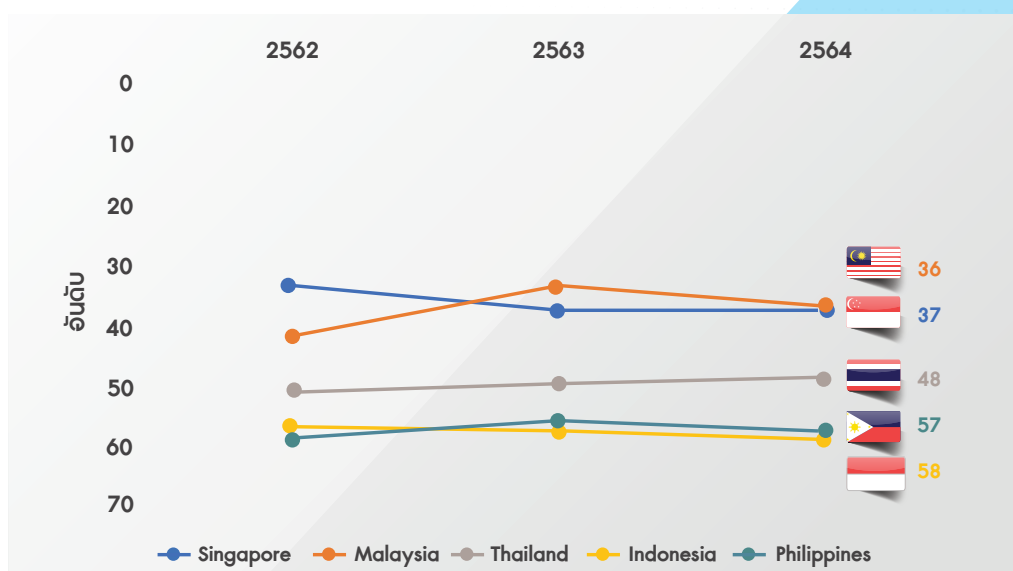
อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศเป็นดัชนีชี้วัดประเภทหนึ่งที่ยอมรับใช้เปรียบเทียบศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยจากการจัดอันดับของ International Institute for Management Development (IMD) ซึ่งจัดอันดับโดยพิจารณาตัวชี้วัดหลากหลายมิติ เช่น เศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ วิทยาศาสตร์และการศึกษา เป็นต้น พบว่าในปี 2564 ประเทศไทยมีอันดับในภาพรวมอยู่ในอันดับที่ 28 จาก 64 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ

สำหรับด้านการศึกษานั้น IMD จัดอันดับโดยใช้ตัวชี้วัดย่อย 19 รายการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาในทุกระดับชั้น โดยความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยลดลงจากอันดับ 55 ในปี 2563 มาอยู่ในอันดับที่ 56 ปี 2564 และเมื่อพิจารณาตัวชี้วัดย่อยที่เกี่ยวข้องกับระดับอุดมศึกษาโดยตรงพบว่า ตัวชี้วัด University Education Index ของประเทศไทยขยับจากอันดับที่ 49 ในปี 2563 ขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 48 ในปี 2564

อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา

ที่มา : International Institute for Management Development (IMD), 2564

อันดับ University Education Index

ที่มา : International Institute for Management Development (IMD), 2564

สำหรับตัวชี้วัด University education index นั้น IMD ได้อาศัยข้อมูลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (World University Rankings) ซึ่งจัดโดย Times Higher Education (THE) มาคำนวณเป็นอันดับของแต่ละประเทศโดยวิธีการของ IMD เอง ซึ่งใน World University Rankings 2022 ได้มีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยทั่วโลกมากกว่า 1,600 แห่ง โดยมหาวิทยาลัยที่ได้อันดับที่ 1 ได้แก่ University of Oxford ตามมาด้วย California Institute of Technology และ Harvard University อยู่ในอันดับที่ 2 ร่วมกัน

สำหรับในประเทศกลุ่มอาเซียนนั้น มีประเทศที่มีมหาวิทยาลัยติด 100 อันดับแรกเพียงประเทศเดียวคือ สิงคโปร์ ซึ่งมีมหาวิทยาลัยติด 100 อันดับแรก จำนวน 2 แห่ง ส่วนประเทศที่มีมหาวิทยาลัยติด 500 อันดับแรกได้แก่ เวียดนาม (ติดอันดับจำนวน 2 แห่ง) และมาเลเซีย (ติดอันดับจำนวน 1 แห่ง) สำหรับประเทศไทยนั้น มีมหาวิทยาลัยที่ติด 1,000 อันดับแรก ทั้งหมด 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ในขณะที่ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียนั้น มีมหาวิทยาลัยที่ติด 1,000 อันดับแรกอยู่ประเทศละ 1 แห่งด้วยกัน

อันดับมหาวิทยาลัยโลก World University Rankings 2022 (จากทั้งหมดมากกว่า 1,600 มหาวิทยาลัย) โดย Times Higher Education

อันดับ	จำนวนมหาวิทยาลัย สิงคโปร์	จำนวนมหาวิทยาลัย มาเลเซีย	จำนวนมหาวิทยาลัย ไทย	จำนวนมหาวิทยาลัย อินโดนีเซีย	จำนวนมหาวิทยาลัย ฟิลิปปินส์	จำนวนมหาวิทยาลัย เวียดนาม
1-100	2	-	-	-	-	-
101-500	-	1	-	-	-	2
501-1,000	-	8	4	1	1	-
1,001+	-	9	13	13	1	3

ที่มา : Times Higher Education (THE), 2564

นอกจากอันดับ World University Rankings แล้ว THE ยังได้มีการจัดอันดับอีกประเภทหนึ่งที่น่าสนใจคือ The Times Higher Education Impact Rankings ซึ่งประเมินมหาวิทยาลัยที่ตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยแบ่งการจัดอันดับมหาวิทยาลัยตาม 17 เป้าหมาย แต่ละเป้าหมายมีเกณฑ์การประเมินที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่จะพิจารณาจากงานวิจัย การจัดการเรียนการสอน นโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และการสร้างผลกระทบทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายนั้น ๆ

จากการจัดอันดับ Impact Rankings 2021 ซึ่งได้จัดอันดับมหาวิทยาลัยรวมทั้งสิ้น 1,117 แห่ง จาก 94 ประเทศ พบว่ามหาวิทยาลัยที่ได้อันดับสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ University of Manchester, University of Sydney และ RMIT University ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียนซึ่งประเทศที่เข้าร่วมการจัดอันดับนี้ซึ่งประกอบด้วย ประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และกัมพูชา

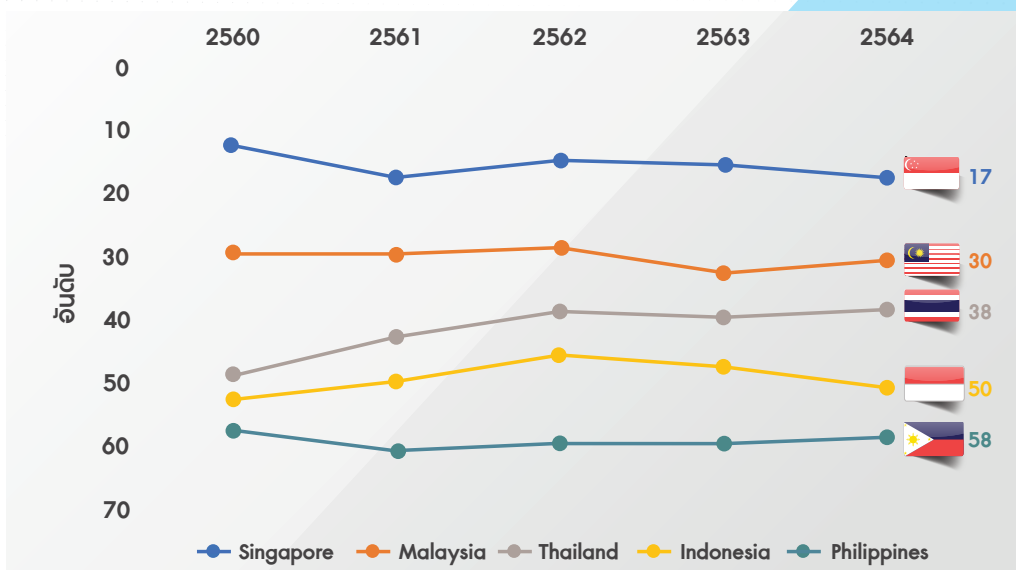
พบว่า มหาวิทยาลัยที่ได้อันดับในภาพรวม (Overall ranking) สูงที่สุดของอาเซียนคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อันดับที่ 23) นอกจากนี้ยังมีมหาวิทยาลัยของไทยติดอยู่ใน 100 อันดับแรกของโลกอีก 1 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (อันดับที่ 54)

โดยสรุป ชัดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศในมิติด้านอุดมศึกษานั้น ประเทศไทยยังมีช่องว่างที่ต้องได้รับการพัฒนาอยู่หลายมิติ อย่างไรก็ตามจากแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 – 2570 มีการตั้งเป้าหมายให้สถาบันอุดมศึกษาของไทยติดอันดับ 200 แรกของ World Class University Ranking โดยสิ้นปี 2570 นั้น ตั้งเป้าไว้จำนวน 2 แห่ง ซึ่งการตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยยกระดับการศึกษาของประเทศไทยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้

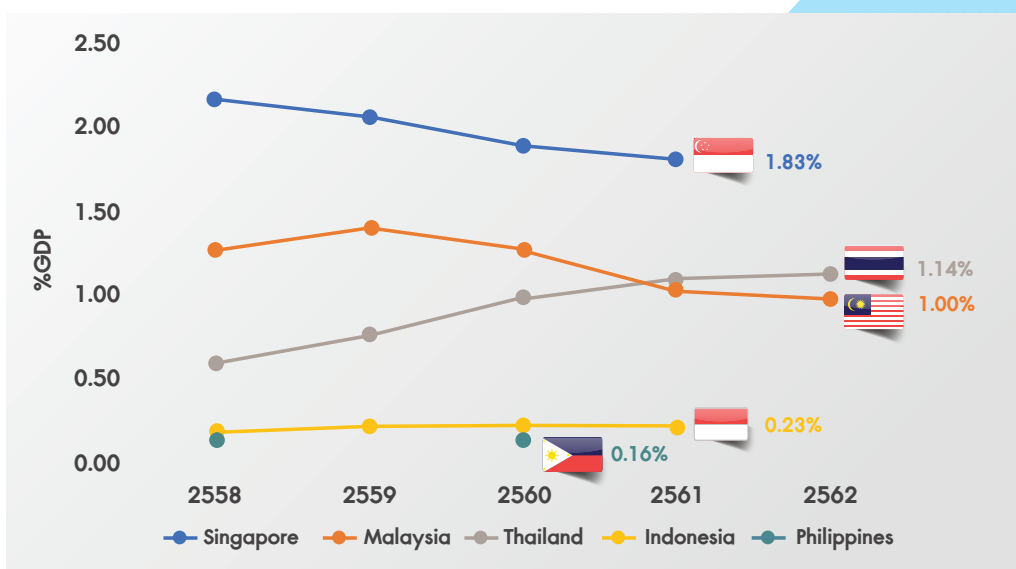
ความสามารถของประเทศด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ในด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์นั้น IMD ได้วิเคราะห์จากตัวชี้วัดย่อย 22 รายการ ซึ่งประเทศไทยขยับจากอันดับที่ 39 ในปี 2563 ขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 38 ในปี 2564 ดีขึ้นหนึ่งอันดับ โดยในกลุ่มนี้มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น

- ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของทั้งประเทศ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เพิ่มขึ้นจาก 1.11%GDP (อันดับที่ 37) เป็น 1.14%GDP (อันดับที่ 36)
- จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาแบบเทียบเท่าทำงานเต็มเวลาของทั้งประเทศต่อประชากร 10,000 คน จากเดิม 24.0 FTE (อันดับที่ 39) เป็น 25.1 FTE (อันดับที่ 40)
- จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาแบบเทียบเท่าทำงานเต็มเวลาของทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจาก 159,500 FTE (อันดับที่ 16) เป็น 166,800 FTE (อันดับที่ 14)
- จำนวนผลงานตีพิมพ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพิ่มขึ้นจาก 11,152 (อันดับที่ 34) เป็น 12,514 (อันดับที่ 30)

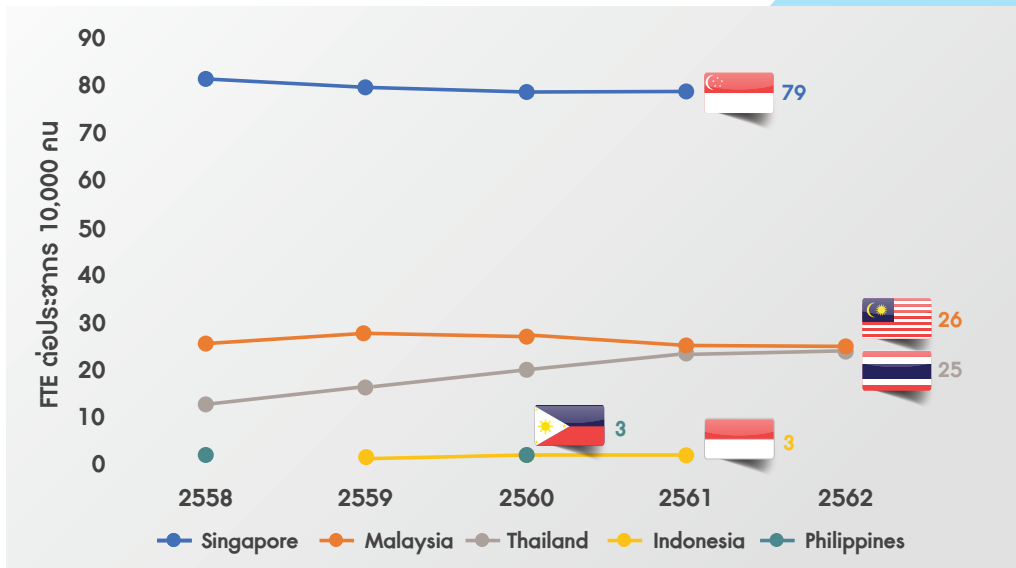

อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์
ที่มา : International Institute for Management Development (IMD), 2564

การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ

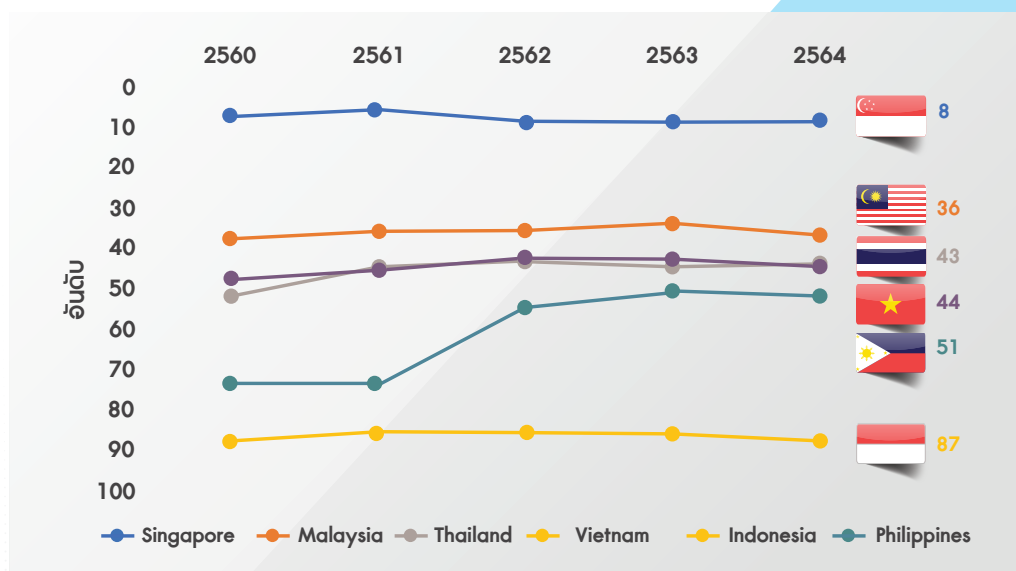
ที่มา : International Institute for Management Development (IMD), 2564

จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาแบบเทียบเท่าทำงานเต็มเวลา ต่อประชากร 10,000 คน
ที่มา : International Institute for Management Development (IMD), 2564

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียนแล้วพบว่า ในด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์นั้น ประเทศไทยยังคงเป็นรองประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย โดยในปี 2570 ประเทศไทยตั้งเป้าหมายยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ให้อยู่ใน 30 อันดับแรกของโลก รวมทั้งตั้งเป้าหมายค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของทั้งประเทศอยู่ที่ 2%GDP และมีจำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของทั้งประเทศเป็น 30 FTE ต่อประชากร 10,000 คน

ในด้านความสามารถทางนวัตกรรมนั้น จากดัชนี The Global Innovation Index (GII) ประจำปี 2564 ซึ่งจัดอันดับทั้งหมด 132 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ ซึ่งว่าประเทศไทยมีอันดับความสามารถด้านนวัตกรรมดีขึ้นจากอันดับที่ 44 ในปี 2563 มาอยู่ในอันดับที่ 43 ในปี 2564 โดยมีจุดแข็งในด้านศักยภาพทางการตลาด และด้านศักยภาพทางธุรกิจ อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะในกลุ่มอาเซียนพบว่า ความสามารถทางนวัตกรรมของประเทศไทยยังเป็นรองประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย โดยประเทศไทยยังมีจุดที่ต้องปรับปรุงในด้านสถาบันด้านทุนมนุษย์และการวิจัย และด้านโครงสร้างพื้นฐาน

อันดับความสามารถด้านนวัตกรรมของประเทศ The Global Innovation Index (GII)
ที่มา : The Global Innovation Index (GII), 2564

จากสถิติเหล่านี้ จึงสรุปได้ว่าประเทศที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยตั้งต้น เช่น การลงทุนวิจัยและพัฒนา การสร้างบุคลากร ก็มีแนวโน้มที่จะมีผลลัพธ์ที่สามารถสร้างนวัตกรรมให้กับประเทศได้สูงตามไปด้วย ทั้งนี้ ยังอาจมีปัจจัยสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น กฎหมายกฎระเบียบ กลุ่มอุตสาหกรรม ที่มุ่งเป้า นโยบายของประเทศนั้น ๆ เป็นต้น ซึ่งประเทศไทย

มีแนวโน้มพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะปัจจัยตั้งต้น เนื่องจากมีการตั้งเป้าหมายประเทศในการขับเคลื่อนงานด้านการวิจัยและพัฒนา รวมถึงทิศทางการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาที่บูรณาการมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาการด้านการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการสร้างนวัตกรรมได้ในระยะยาว

ความสามารถทางวิชาการของสถาบันวิจัยที่สำคัญในไทยเทียบเคียงกับนานาชาติ

ในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน (Global Competitiveness Index 4.0: GCI 4.0) โดย World Economic Forum (WEF) นั้น ได้มีการนำตัวชี้วัดด้านความโดดเด่นของสถาบันวิจัย (Research Institutions' Prominence) มาเป็นปัจจัยหนึ่งในการพิจารณาความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศด้วย ซึ่งตัวชี้วัดนี้ WEF อ้างอิงมาจากการจัดอันดับขีดความสามารถของสถาบันวิจัย (SCImago Institutions Rankings: SIR) ที่จัดทำโดย SCImago Research Group โดย WEF จะนำคะแนนของสถาบันวิจัยของแต่ละประเทศที่อยู่ในอันดับ SIR ไปคำนวณออกมาเป็นคะแนนรวมของประเทศนั้น ๆ ดังนั้น ค่าอันดับ SIR นี้ จึงเป็นตัวแปรที่สำคัญและมีประโยชน์ในการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมสถาบันวิจัยและสถาบันอุดมศึกษา และยังสามารถใช้ในการติดตามประเมินผลได้อีกด้วย

ในการจัดอันดับ SIR ได้แบ่งหน่วยงาน องค์กร และสถาบันวิจัยออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1.) สถาบันอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัย 2.) สถาบันและหน่วยงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข 3.) หน่วยงานของรัฐ 4.) บริษัทเอกชน และ 5.) สถาบันไม่แสวงผลกำไร

การจัดอันดับ SIR ได้แบ่งตัวชี้วัดออกเป็น 3 มิติ ได้แก่

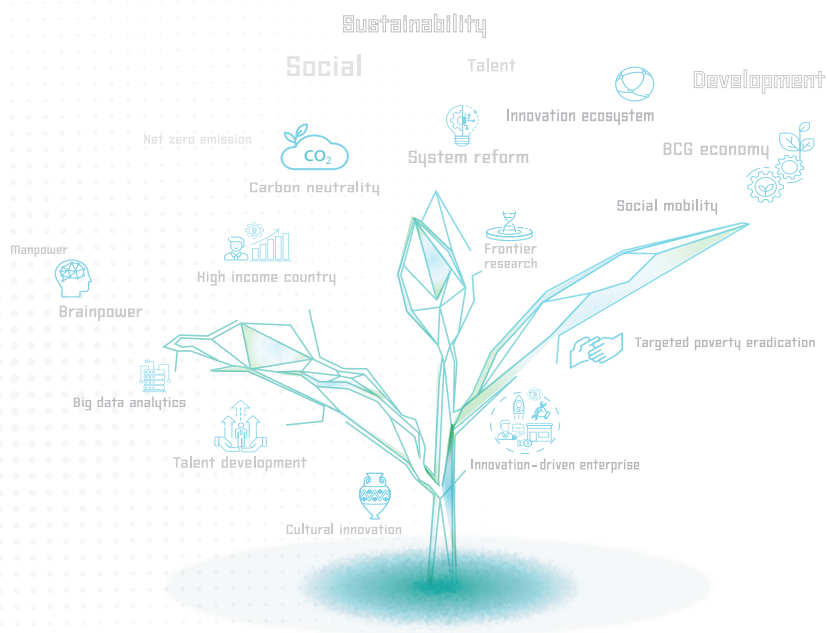
1. ด้านการวิจัย (Research) ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัดด้านความเป็นเลิศของผลงานวิชาการที่เกิดจากสถาบันแต่ละแห่ง ทั้งในแง่จำนวน การถูกอ้างอิงถึง การตีพิมพ์ในวารสารชั้นนำ การอยู่ในกลุ่มผลงานวิจัยที่มีความเป็นเลิศ หรือความเป็นผู้นำทางวิชาการ ฯลฯ ซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ของผลงานวิจัยที่เกิดขึ้น
2. ด้านนวัตกรรม (Innovation) ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับสิทธิบัตร ได้แก่ การมีสิทธิบัตรอ้างอิง ผลงานวิจัยของสถาบัน สัดส่วนผลงานวิจัยที่มีสิทธิบัตรอ้างอิง และการยื่นขอจดสิทธิบัตรโดยหน่วยงาน
3. ด้านผลกระทบทางสังคม (Societal) ซึ่งเป็นการชี้วัดมิติด้านการแสดงตัวตนบนสื่อออนไลน์และในอินเทอร์เน็ต

จากการจัดอันดับ SCImago Institutions Rankings 2021 ซึ่งได้มีการจัดอันดับสถาบันวิจัยทั่วโลกมากกว่า 7,000 แห่ง พบว่าสถาบันที่อยู่ในอันดับที่ 1 คือ Chinese Academy of Sciences (CAS) ของประเทศจีน เมื่อพิจารณาเฉพาะ 100 อันดับแรกพบว่า ประเทศที่มีสถาบันติดอันดับมากที่สุดคือสหรัฐอเมริกา ซึ่งติดอันดับมากถึง 51 สถาบัน ส่วนประเทศไทยนั้นมีสถาบันที่เข้าร่วมการจัดอันดับในครั้งนี้อยู่ทั้งสิ้น 37 แห่ง โดยมีสถาบันที่โดดเด่น 3 อันดับแรก ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยมหิดล ขยับจากอันดับที่ 554 ขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 540 มีอันดับใกล้เคียงกับ University of Technology (มาเลเซีย) Universidad de Oviedo (สเปน) และ Ajou University (เกาหลีใต้)
2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขยับจากอันดับที่ 572 ขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 568 มีอันดับใกล้เคียงกับ Dalian Medical University (จีน) Aston University (สหราชอาณาจักร) และ Universidade Federal do Parana (บราซิล)
3. ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ ขยับจากอันดับที่ 607 ขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 583 มีอันดับใกล้เคียงกับ National Veterinary Institute (นอร์เวย์) Instituto de Biomedicina de Sevilla (สเปน) และ Leibniz Institut fur Polymerforschung Dresden (เยอรมนี)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในภาพรวมของประเทศไทยจะพบว่า ถึงแม้สถาบันในลำดับต้น ๆ ของประเทศจะมีอันดับที่ดีขึ้น แต่สถาบันอื่น ๆ ยังไม่ได้ขยับขึ้นตามไปด้วย จึงทำให้อันดับในภาพรวมของประเทศไทยยังไม่ดีขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการสร้างนวัตกรรม โดยไม่ใช่เพียงการสนับสนุนในบางจุด แต่ควรสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบนิเวศวิจัยและนวัตกรรมทั้งระบบ เพื่อยกอันดับของสถาบันวิจัยทุกประเภททุกระดับ นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง และกลายเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว

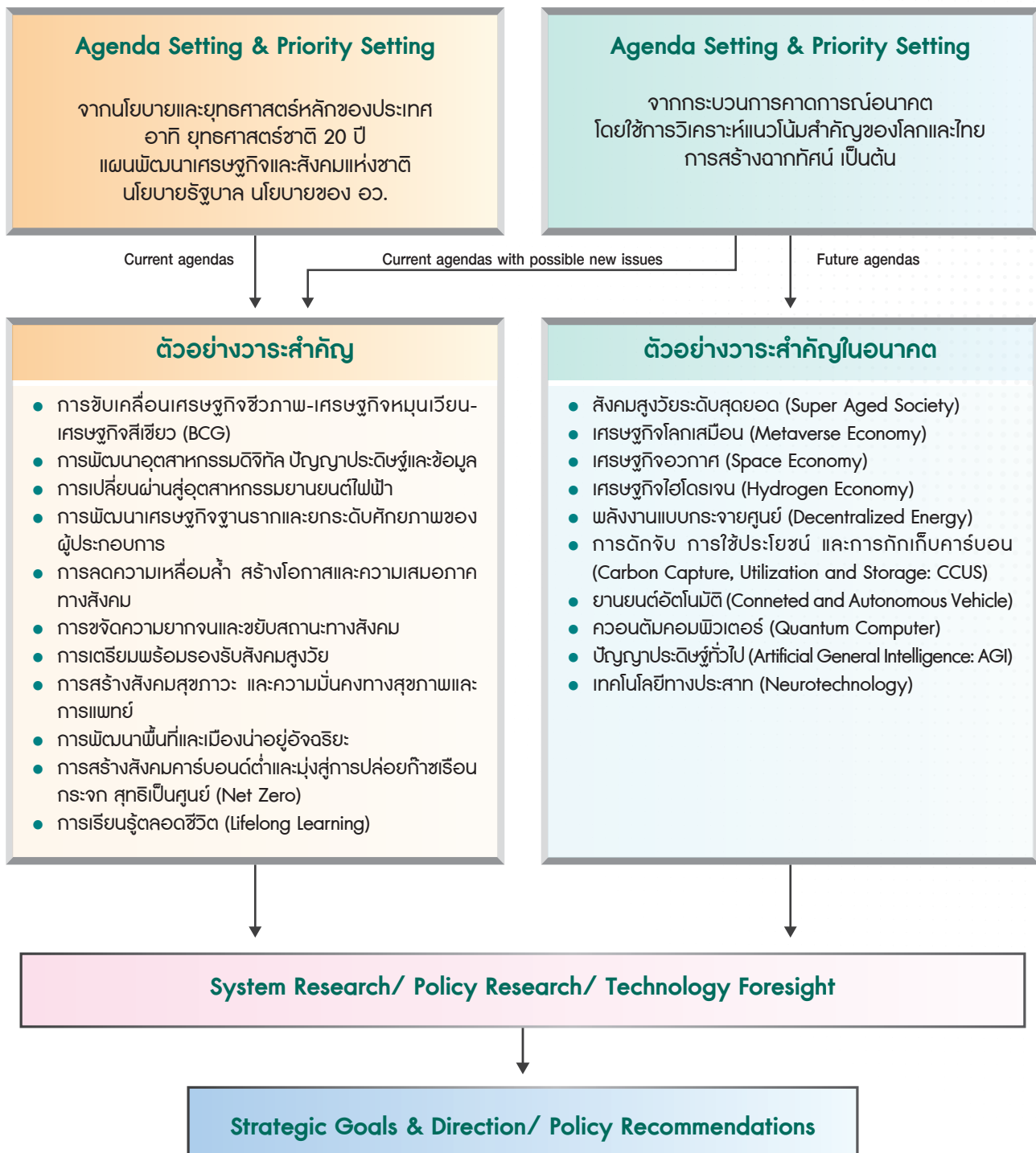
ส่วนที่ 3

การกำหนดทิศทางและเป้าหมาย
ด้าน อววน.
เพื่อรองรับการเติบโตอย่างยั่งยืน
นำพาประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว

ในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายด้าน อววน. ได้ใช้กระบวนการกำหนดวาระสำคัญ (Agenda Setting) และการจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) โดยพิจารณาจากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และผลกระทบจากวิกฤตโควิด-19 นอกจากนี้ ยังใช้กระบวนการคาดการณ์อนาคต (Foresight) ในการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลกและไทย รวมทั้งการสร้างฉากทัศน์ เพื่อนำมาสู่การกำหนดและจัดลำดับวาระสำคัญด้าน อววน. รองรับโอกาสและความท้าทายในอนาคต

ในแต่ละวาระสำคัญจะดำเนินการวิจัยเชิงระบบและวิจัยเชิงนโยบายเพื่อวิเคราะห์สถานะของระบบในปัจจุบัน และช่องว่างในการพัฒนาเทียบกับภาพของระบบที่เป็นเป้าหมาย เพื่อนำมาสู่การกำหนดทิศทางและเป้าหมายด้าน อววน. สำหรับเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งข้อเสนอเชิงนโยบายด้าน อววน.

กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2566 - 2570 ซึ่งเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการดำเนินงานของแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน และแผนด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศที่สอดคล้องกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทและนโยบายของรัฐบาลรวมทั้งแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในอนาคต (Trends) ส่งผลกระทบต่อโลกและประเทศไทยและแนวทางสากลในการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ฯ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “สถานพละการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมไทยพลิกโฉมให้ประเทศมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและยั่งยืนยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้วยเศรษฐกิจสร้างคุณค่า และพร้อมก้าวสู่อนาคต” และมีเป้าประสงค์ 3 ด้าน ได้แก่ 1) คนไทยมีสมรรถนะและทักษะสูง เพียงพอในการพลิกโฉมประเทศให้ยกระดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการ

พัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน 2) เศรษฐกิจไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้วยเศรษฐกิจสร้างคุณค่าและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพิ่มความมั่นคงของเศรษฐกิจฐานรากและพึ่งพาตนเองได้ ยั่งยืนพร้อมสู่อนาคต และ 3) สังคมไทยมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถแก้ปัญหาท้าทายของสังคมและสิ่งแวดล้อมปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมียุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 4 ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การพัฒนาเศรษฐกิจไทยด้วยเศรษฐกิจสร้างคุณค่าและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน พร้อมสู่อนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ 2

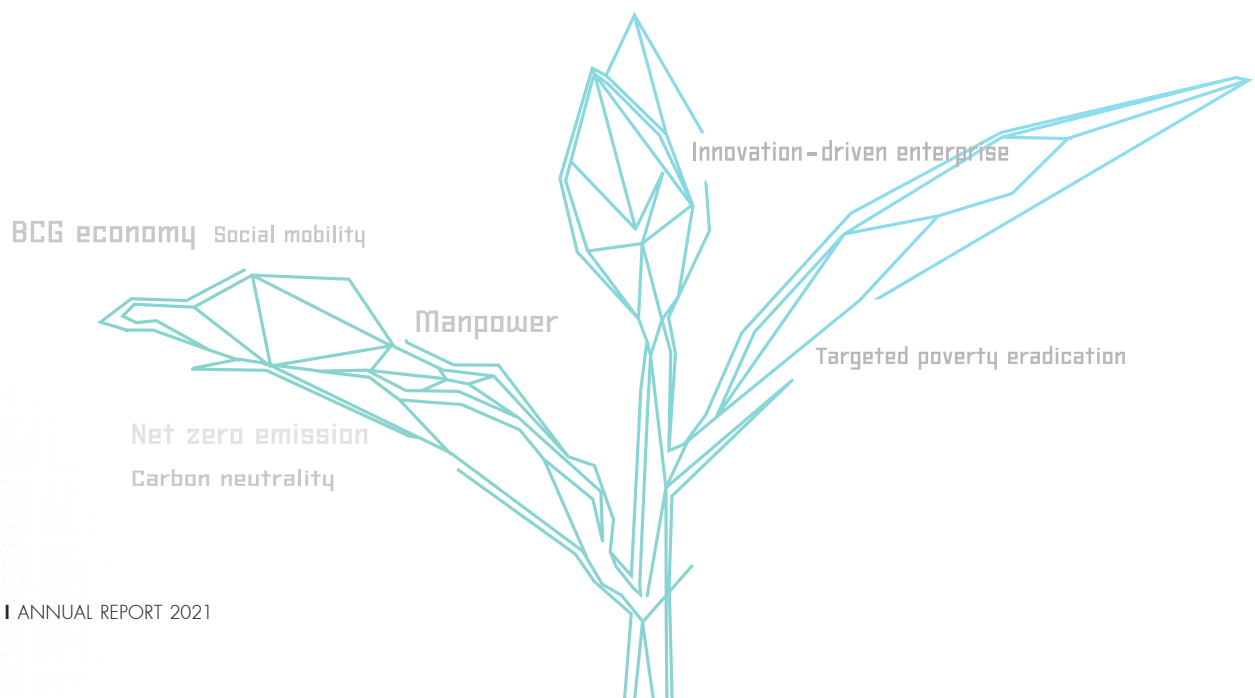
การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหา ท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 3

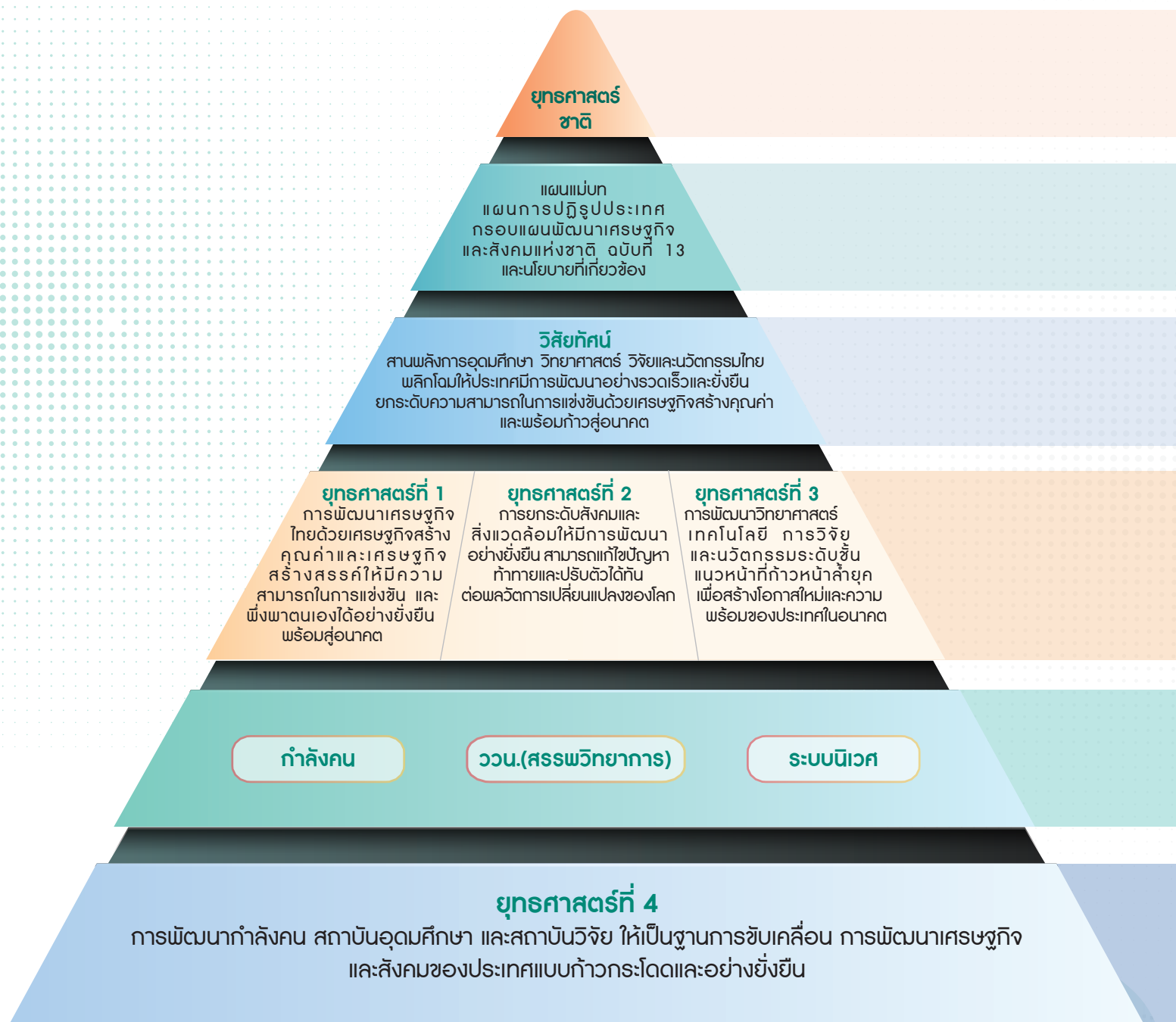
การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมระดับขั้นแนวหน้าท้าทายล้ำยุค เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ 4

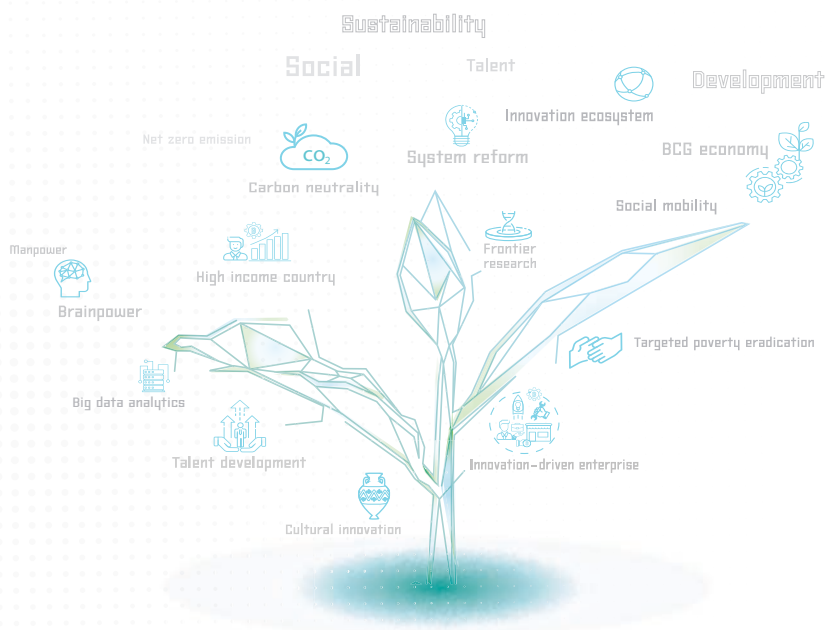
การพัฒนากำลังคน สถาบันอุดมศึกษา และสถาบันวิจัยให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศแบบก้าวกระโดดและอย่างยั่งยืน

กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ นวัตกรรมและนวัตกรรม พ.ศ.2566-2570

ส่วนที่ 4

ผลงานสำคัญของ สอวช. ปี 2564

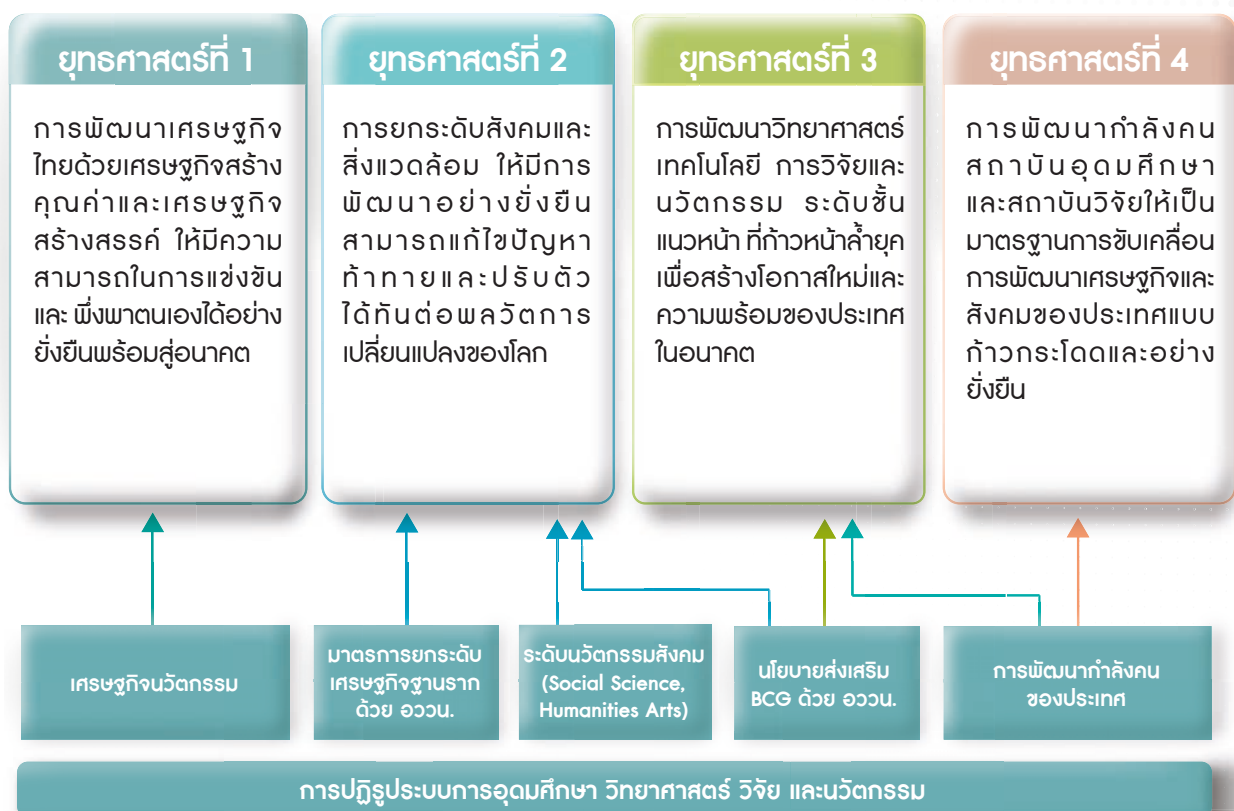
การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อววน.) เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำพาประเทศไทยไปเป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดย อววน. จะเสริมและเร่งให้ไทยเปลี่ยนผ่านไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วได้สำเร็จ ในการขับเคลื่อนงานของ สอวช. จึงมีการดำเนินการทั้งในด้านการพัฒนาระบบ อววน. ของประเทศให้ก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพ และการใช้ประโยชน์จากระบบ อววน. ให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ โดยคาดหวังว่าผลการทำงานของ สอวช. จะเป็นจุดคานงัดที่สำคัญในการเร่งเปลี่ยนแปลงประเทศให้ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว และเปิดโอกาสให้มีการนำระบบ อววน. ไปใช้ประโยชน์ต่อภาคส่วนต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งในการฟื้นฟูประเทศในระยะเร่งด่วนและการพัฒนาประเทศในระยะยาว

ผลการทำงานปี 2564 ของ สอวช. สามารถแบ่งการทำงานออกเป็น 6 มิติ ดังนี้

1. การสร้างระบบเศรษฐกิจนวัตกรรม
2. นโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG) ด้วย อววน.
3. มาตรการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วย อววน.
4. การพลิกโฉมการอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงให้เพียงพอรองรับการพัฒนาในอนาคต
5. การปฏิรูประบบ อววน. ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม
6. ระบบนวัตกรรมสังคม (Social Science, Humanities, Arts)

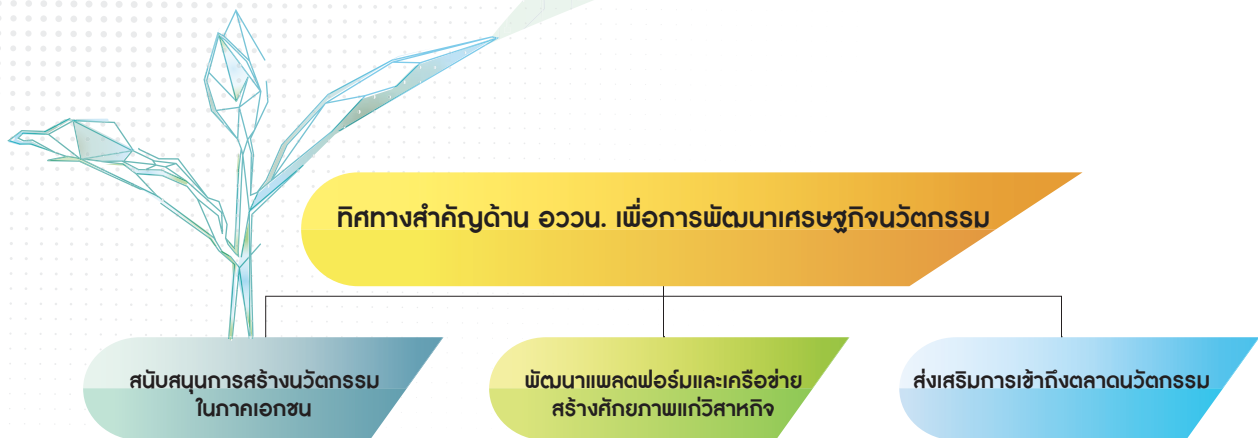
โดย สอวช. มีทิศทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมข้างต้น โดยมีความเชื่อมโยงดังนี้

ยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2566 - 2570

ผลงานสำคัญของ สอวช. ปี 2564

การสร้างระบบเศรษฐกิจนวัตกรรม

นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570 กำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจนวัตกรรม ให้เพิ่มจำนวนวิสาหกิจเริ่มต้นที่เกิดขึ้นอยู่รอด จำนวนวิสาหกิจฐานนวัตกรรมที่มียอดขาย 1,000 ล้านบาท/ปีเพิ่มขึ้น จำนวน Deep-Tech Startups เพิ่มขึ้นโดยมียุทธศาสตร์สำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ได้แก่ การพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups) และวิสาหกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-Driven Enterprises: IDEs) ที่มีศักยภาพเติบโตได้อย่างก้าวกระโดดอย่างยั่งยืน

และการพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรม (Innovation Ecosystem) ซึ่งที่ผ่านมา สอวช. ได้ศึกษาสถานการณ์ ปัญหา หรือช่องว่าง (gap) ของระบบนิเวศนวัตกรรมในด้านต่าง ๆ รวมถึงออกแบบกลไก มาตรการหรือรูปแบบดำเนินการใหม่ ๆ เพื่อปลดล็อกอุปสรรคในระบบนิเวศนวัตกรรมของประเทศไทยให้มีความสมบูรณ์ และส่งเสริมผู้ประกอบการฐานนวัตกรรมให้มีความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับประเทศและระดับสากล และมีทิศทางการทำงานเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจนวัตกรรม ดังนี้

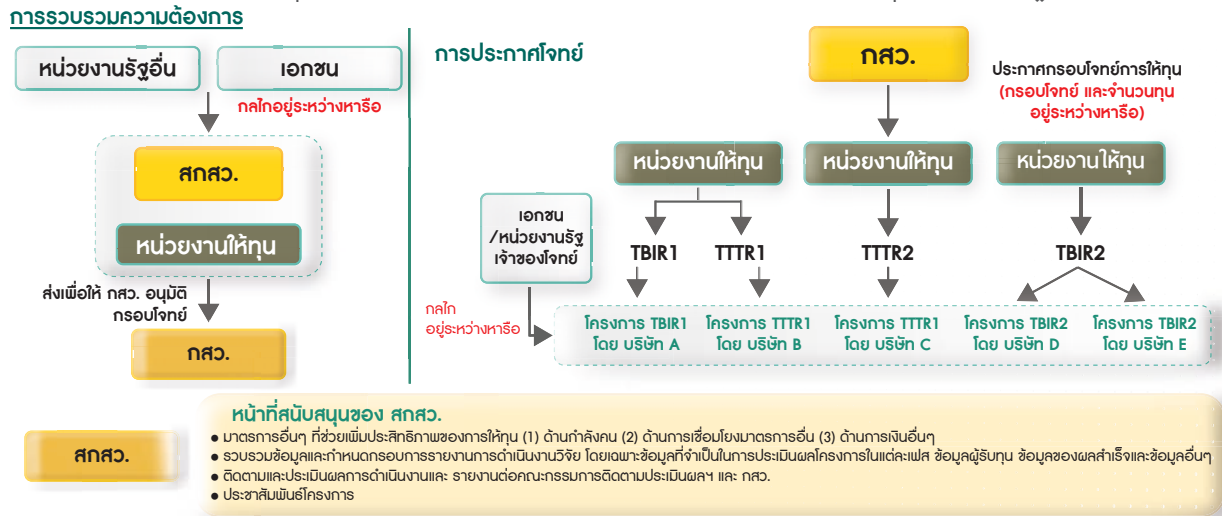
1. สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมในภาคเอกชน

กลไกการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรม Thailand Business Innovation Research (TBIR) สำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

สอวช. ศึกษารูปแบบการให้ทุนแก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) โดยศึกษาแบบ U.S. SBIR (Small Business Innovation Research) และนำมาปรับปรุงในสอดคล้องกับการสนับสนุนทุนแก่ผู้ประกอบการ SME ในประเทศไทย โดยพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายและทำงานร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) จัดทำหลักการและกลไกการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรม TBIR: Thailand Business Innovation Research เสนอต่อคณะกรรมการด้านการพัฒนาระบบนวัตกรรม (สกสว.) และคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) โดย กสว. มีมติเห็นชอบในหลักการเมื่อคราวประชุมครั้งที่ 11/2563 วันที่ 27 พฤศจิกายน 2563 และให้เริ่มนำร่องการสนับสนุนทุนภายใต้ข้อเสนอนี้ในปีงบประมาณ 2564

มาตรการสนับสนุนทุนในรูปแบบ TBIR ได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและกำกับดูแลโดย สกสว. มีการกำหนดสัดส่วนการให้ทุนวิจัยและนวัตกรรมสำหรับหน่วยงานให้ทุนภายใต้เพื่อดำเนินการตามมาตรการนี้ พร้อมทั้งติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานให้ทุนตามมาตรการฯ ตั้งแต่การกำหนดกรอบโจทย์ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้นวัตกรรม (ตลาด) การคัดเลือกโครงการ/ผู้รับทุน การอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับทุนทั้งด้านเทคนิคและด้านธุรกิจนวัตกรรม และเชื่อมโยงกับมาตรการที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยส่งเสริมการดำเนินงานของการให้ทุน แบบ TBIR และติดตามประเมินผลการให้ทุนในภาพรวมโดย สกสว.

สอวช. และ สกสว. ผลักดันการให้ทุนทุกรูปแบบ SBIR ซึ่งเป็นการให้ทุนแก่บริษัทขนาดเล็กในการวิจัยเพื่อตอบสนองความต้องการของรัฐ โดยปรับรูปแบบให้เข้ากับบริบทของไทยสู่การให้ทุน แบบ TBIR ของประเทศไทย ซึ่งเป็นการให้ทุนเพื่อการวิจัยแก่บริษัทขนาดกลางและขนาดเล็กเพื่อตอบโจทย์กลุ่มเอกชนหรือรัฐ

การจัดตั้งกองทุนนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม (Innovation Fund)

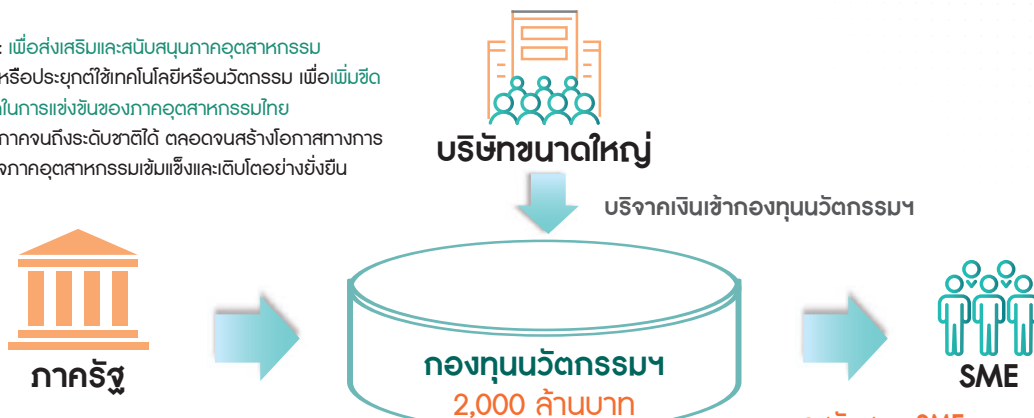
สอวช. ร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) จัดทำข้อเสนอการจัดตั้งกองทุนนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม (Innovation Fund) โดยออกแบบกลไกกองทุนในรูปแบบมูลนิธิกองทุนเพื่ออุตสาหกรรม มีที่มาของเงินทุนจากการบริจาคของบริษัทขนาดใหญ่เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยและนวัตกรรมของบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมทั้งหาหรือร่วมกับ สกสว. ในการออกแบบให้กองทุนนี้สามารถรับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมววน. ได้

สอวช. หาหรือและประสานกับกรมสรรพากรเบื้องต้นในความเป็นไปได้ที่จะให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับบริษัทที่บริจาคเงินทุนเข้ากองทุนนวัตกรรม โดย กสว. เห็นชอบ

ข้อเสนอ Innovation Fund ในหลักการและรูปแบบการดำเนินงานที่ถือได้ว่าเป็นกลไกรูปแบบใหม่ (New funding modality) และให้เสนอต่อสภานโยบาย/ คณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องด้านการพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมฯ เพื่อพิจารณาต่อไป ซึ่ง สอวช. ร่วมกับ สกสว. และ ส.อ.ท. จะร่วมกันปรับปรุงข้อเสนอให้มีความสมบูรณ์เพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ อาทิ ความแตกต่างจากโครงการที่ได้รับการสนับสนุนทุนในการสร้างนวัตกรรมที่มีอยู่ในปัจจุบัน ระบบความรับผิดชอบ (Accountability) และรูปแบบการทำงานที่สามารถยกระดับผู้ประกอบการได้ทั้งภาคส่วน มากกว่าการช่วยเหลือในลักษณะโครงการเดี่ยวหรือเอกชนรายเดียว ต่อหนึ่งโครงการ

กองทุนนวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม

วัตถุประสงค์ : เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมในการพัฒนาหรือประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมไทย ทั้งในระดับภูมิภาคจนถึงระดับชาติได้ ตลอดจนสร้างโอกาสทางการแข่งขันให้ธุรกิจภาคอุตสาหกรรมเข้มแข็งและเติบโตอย่างยั่งยืน

สนับสนุน :

- ✓ การ Matching Fund กับ กองทุนส่งเสริม ววน. ในอัตราส่วน 50 : 50 โดยภาครัฐจะสนับสนุนต่อเมื่อภาคเอกชนได้สนับสนุนงบประมาณเข้ากองทุนนวัตกรรมแล้วเท่านั้น
- ✓ ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่บริษัทที่บริจาค โดยสามารถนำมาหักค่าใช้จ่ายทางภาษีนิติบุคคลได้ 2 เท่า
- ✓ บุคลากรวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และบริการโครงสร้างพื้นฐาน

การสนับสนุน SME :

- ✓ สนับสนุนในรูปแบบเงินสนับสนุนสำหรับโครงการนวัตกรรม
- ✓ สนับสนุนทางด้านวิชาการ
- ✓ สนับสนุนทางด้านการตลาด

2. พัฒนาแพลตฟอร์มและเครือข่ายสร้างศักยภาพแก่วิสาหกิจ

สร้างหน่วยให้บริการสนับสนุนธุรกิจนวัตกรรม (Innovative Business Development Service: iBDS)

ปัจจุบัน ระบบนิเวศที่ช่วยสนับสนุนการสร้างผู้ประกอบการนวัตกรรม (Innovation Driven Enterprise: IDE) ของประเทศไทยได้พัฒนาขึ้นจากอดีตอย่างมาก เห็นได้ชัดจากการเพิ่มขึ้นของหน่วยงาน/องค์กรที่ทำหน้าที่ให้บริการพัฒนาศักยภาพ IDE ทั้งภาครัฐ เอกชน มหาวิทยาลัยหรือสมาคมต่าง ๆ ฯลฯ ส่งผลให้เกิดผู้ประกอบการไทยที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการยกระดับประสิทธิภาพของธุรกิจเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การบริการส่วนมากมุ่งเน้นวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นหลัก ยังไม่ครอบคลุมถึงกระบวนการที่ช่วยยกระดับขีดความสามารถนวัตกรรม (Innovation Capability) แบบองค์รวม เช่น การสร้างตลาดใหม่โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศ การสร้างทัศนคติความเป็นผู้ประกอบการนวัตกรรม การเชื่อมโยงกับบริษัทระดับสากล ฯลฯ

หน่วยงาน/องค์กรให้บริการทางธุรกิจ (Business Development Service: BDS) เป็นหน่วยที่ช่วยปรับปรุงและยกระดับประสิทธิภาพธุรกิจอย่างครอบคลุม และพัฒนาให้ธุรกิจเติบโตต่อไปได้ ส่งผลให้ภาครัฐหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้ประกอบการผ่านการให้บริการของ BDS มากขึ้น ทั้งนี้ บริการของ BDS โดยทั่วไปอาจจะไม่เพียงพอต่อความต้องการของ IDE เนื่องจากต้องใช้ความรู้และประสบการณ์ขั้นสูง และเฉพาะเจาะจงกับแนวทางการพัฒนานวัตกรรมของแต่ละบริษัท

ภาครัฐจึงจำเป็นต้องหาแนวทางสนับสนุนและพัฒนาหน่วยบริการทางธุรกิจด้านนวัตกรรม (Innovative Business Development Service: iBDS) เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการสร้างและพัฒนา IDE ที่เติบโตอย่างก้าวกระโดดและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

ในการนี้ สอวช. จึงศึกษา วิเคราะห์และจัดทำนโยบายในการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรม (IDE) ด้วยการยกระดับประสิทธิภาพและสร้างตลาดให้กับหน่วยบริการทางธุรกิจด้านนวัตกรรม (iBDS) ทั้งภาครัฐ เอกชน มหาวิทยาลัย และสมาคมต่าง ๆ ฯลฯ เพื่อเปิดช่องว่างระบบนิเวศการสร้างผู้ประกอบการนวัตกรรม (IDEs) ของประเทศ รวมถึงเพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Recommendation) ที่จะนำไปสู่การจัดทำนโยบาย/กลไกการพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรม (IDEs) ของประเทศที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กระตุ้นให้เกิดการสร้างระบบนิเวศทางการประกอบการตามกรอบของ MIT-(REAP) Regional Entrepreneurship Acceleration Program

สอวช. และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยโดยศูนย์การสร้างผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม (IDE Center) ได้เล็งเห็นความสำคัญของการสร้างระบบนิเวศทางการประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ช่วยให้เกิด IDE ในประเทศ ตามโมเดลการพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรมของสถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ (MIT) โครงการ Regional Entrepreneurship Acceleration Program (MIT REAP) โดย สอวช. และ IDE Center ได้ร่วมมือกันในการนำโมเดล MIT REAP มาทดลอง ทดสอบ และปรับปรุงให้เหมาะสม เพื่อเป็นต้นแบบแนวทางการสร้าง Innovation Ecosystem ที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และบริบทของประเทศไทย โดยใช้ชื่อโครงการว่า “โครงการการพัฒนานโยบายเชิงทดลองเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม”

สอวช. ได้ดำเนินโครงการการพัฒนานโยบายเชิงทดลองเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมเป็นปีที่ 3 (2564) โดยมุ่งเน้นการสร้างความต่อเนื่องและสร้างเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เพิ่มเติมจากปีที่ 1 และ 2 ซึ่งมี Stakeholders เข้าร่วมทั้งสิ้น 24 กลุ่ม และแต่ละกลุ่มประกอบด้วยผู้แทนจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์กรภาครัฐ (Government) องค์กรภาคเอกชน (Corporate) ภาคเงินทุน (Risk Capital) ภาคสถาบันการศึกษา (University) และผู้ประกอบการ (Entrepreneurs) เกิดเป็นกลุ่มเครือข่าย (Node) ที่ร่วมกันผลักดันให้เกิด IDE ในแต่ละพื้นที่ซึ่งกระจายตัวอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย

การดำเนินการในปีที่ 3 (2564) นั้น มีจำนวน Node เข้าร่วมทั้งหมด 18 กลุ่ม จากหลากหลายพื้นที่ในประเทศไทย (ทั้ง 4 ภูมิภาค: กลางเหนือใต้ และอีสาน) โดย Node ที่เข้าร่วมจะได้รับการพัฒนาความสามารถทางด้านนวัตกรรม (Innovation Capability: I-Cap) และด้านความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Capability: E-Cap) ทั้งในรูปแบบตัวต่อตัวและรูปแบบ Online ตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการ (1 ปี) รวมถึง สอวช. และ IDE Center ยังคงติดตามและติดต่อสอบถามความก้าวหน้าการดำเนินงานของ Node ทั้ง 3 รุ่นอยู่เสมอ ทั้งนี้ในการดำเนินโครงการปีที่ 3 นอกเหนือจากการสร้างให้เกิด Node เพิ่มขึ้นแล้ว ยังมีเป้าหมายในการสร้าง Coach ที่สามารถสอนหรือให้คำแนะนำแก่ Node รุ่นใหม่ ๆ เพื่อกระจายแนวคิดในการพัฒนาการประกอบการที่ขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม (IDE Mindset) ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมุ่งหวังสร้างสภาพแวดล้อมทางนวัตกรรมและการประกอบการให้เกิดขึ้นได้จริง มีประสิทธิผลและยั่งยืนในประเทศไทย

สร้างความสามารถสตาร์ทอัพไทยโดยเครือข่ายธุรกิจนวัตกรรม (Innovation Club)

Innovation Club เป็นการรวมกลุ่มกันอย่างไม่เป็นทางการของภาคเอกชน โดยหน่วยงานภาครัฐและสถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่สนับสนุน ผลักดันเชิงนโยบาย และการขับเคลื่อนให้เกิดมาตรการและกลไกส่งเสริมสตาร์ทอัพของไทยให้สามารถเติบโตมีศักยภาพในการแข่งขันในระดับโลก สามารถสเกลอัพเป็นบริษัทที่สร้างผลกระทบทั้งในแง่ของรายได้และการจ้างงาน รวมถึงการสนับสนุนให้ประเทศไทยมีความก้าวหน้าทางด้านนวัตกรรม หลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง และนำไปสู่ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจของประเทศใน

อนาคต สอวช. มีบทบาทสำคัญในฐานะผู้ร่วมก่อตั้ง ผลักดัน และสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มผ่านการเข้าร่วมเป็น Strategic Board Member และการทำงานร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการจัดทำการศึกษาการพัฒนาระบบนิเวศการร่วมลงทุนในธุรกิจฐานนวัตกรรม (Investment Ecosystem) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนของ Innovation Club รวมถึงการสื่อสารนโยบายไปยังหน่วยงานแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และผู้ใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

3. ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดนวัตกรรม

การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อสนับสนุนนวัตกรรม ผ่านมาตรการบัญชีนวัตกรรมไทยในสาขาเครื่องมือแพทย์ และ Sandbox การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model สาขาเครื่องมือแพทย์ ร่วมกับ สอวช. มีเป้าหมายจะขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ของประเทศไทยให้พึ่งพาตนเองได้ ลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มการลงทุนในอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ จึงมุ่งพัฒนามาตรการเพื่อสร้างความต้องการผลิตภัณฑ์นวัตกรรมในสาขาอุตสาหกรรมสำคัญ ได้แก่ ยา และเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ โดยเห็นความเป็นไปได้ในการยกระดับมาตรการบัญชีนวัตกรรมไทย สำหรับกระตุ้นการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อสนับสนุนนวัตกรรมเครื่องมือแพทย์ของประเทศไทย

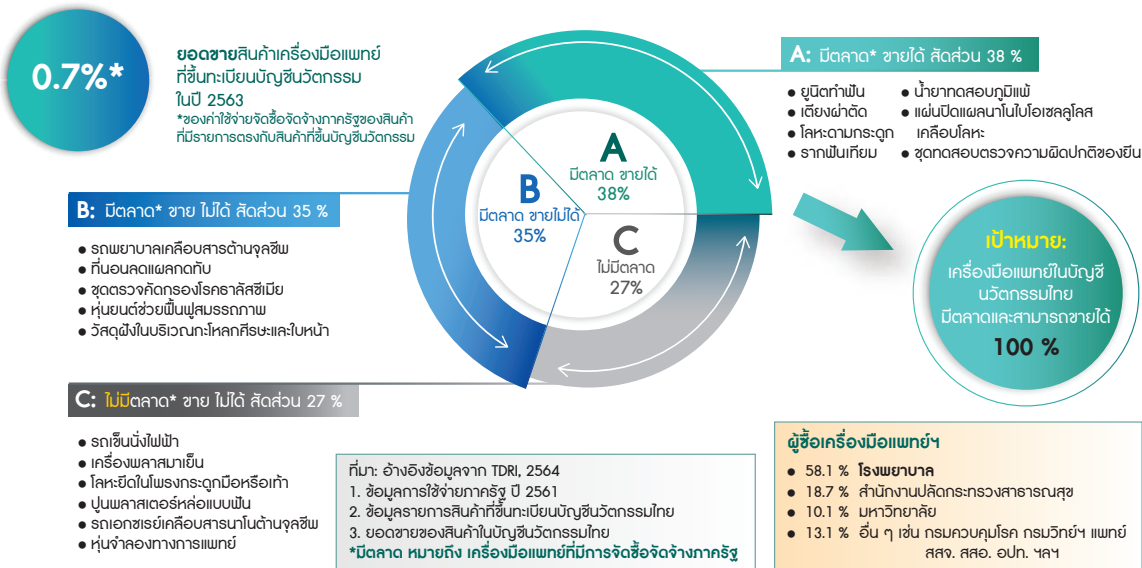
สอวช. และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความต้องการของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ และผู้ประกอบการที่มีผลิตภัณฑ์ได้ขึ้นทะเบียนบัญชีนวัตกรรมไทย พร้อมทั้งค้นคว้าหาข้อมูลปริมาณการเบิกจ่ายเครื่องมือแพทย์จาก สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และการจัดซื้อจัดจ้างเครื่องมือแพทย์ จากกรมบัญชีกลาง สำนักงานงบประมาณ โดยได้วิเคราะห์มูลค่าตลาดภาครัฐของเครื่องมือแพทย์ที่ขึ้นทะเบียนบัญชีนวัตกรรมพบว่ายอดขายสินค้า

เครื่องมือแพทย์ที่ขึ้นทะเบียนบัญชีนวัตกรรมไทยในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.7 ของค่าใช้จ่ายจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของสินค้าที่มีรายการตรงกับสินค้าที่ขึ้นทะเบียนนวัตกรรม สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มได้ดังนี้ 1) กลุ่มที่มีตลาด (มีการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ) และขายได้ 2) กลุ่มที่มีตลาด แต่ขายไม่ได้ และ 3) กลุ่มที่ไม่มีตลาด นอกจากนี้ยังได้ระบุผู้เล่นสำคัญ (Key player) ในแต่ละขั้นตอนของกลไกการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ไทย เพื่อรับผิดชอบการผลักดันข้อเสนอให้เป็นนโยบาย และนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ไทย ในมิติของการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงระบบสาธารณสุข

โดยข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนานโยบายการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อสนับสนุนนวัตกรรม ผ่านมาตรการบัญชีนวัตกรรมไทย ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model สาขาเครื่องมือแพทย์ และ สนามทดลอง (Sandbox) การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ จะทำให้เกิดความต้องการผลิตภัณฑ์นวัตกรรมไทยเพิ่มขึ้นในสาขาอุตสาหกรรมสำคัญ ได้แก่ ยา และเวชภัณฑ์ทางการแพทย์

เครื่องมือแพทย์ในบัญชีนวัตกรรมไทย

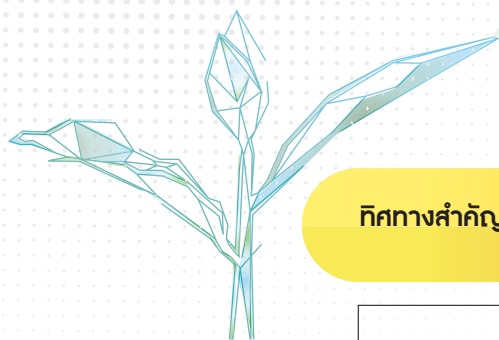
เครือข่ายที่ปรึกษาทางด้านธุรกิจ นวัตกรรม และการลงทุน เพื่อสนับสนุนการเติบโตของธุรกิจสู่สากล และการเข้าถึงตลาดโลก (Global Mentorship)

การพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups) และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ถือเป็นหนึ่งในโลกที่สำคัญสำหรับการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยปัจจัยสู่ความสำเร็จประการหนึ่งคือความสามารถในการขยายตลาดสู่ต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ สอวช. จึงได้พัฒนามาตรการและกลไกการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจนวัตกรรมสู่การเติบโตแบบก้าวกระโดดหรือสเกลอัพ (Scaleup) โดยริเริ่มโครงการพัฒนาเครือข่ายที่ปรึกษาทางด้านธุรกิจ นวัตกรรม และการลงทุน ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเชื่อมโยงบริษัทที่มีศักยภาพให้สามารถเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์และมุมมองระดับแนวหน้าของอุตสาหกรรมนำไปสู่การเติบโตของบริษัทสู่สเกลอัพและการขยายไปสู่ตลาดโลก โดยอาจรวมถึงการแลกเปลี่ยนผู้ร่วมก่อตั้งและพนักงานของสตาร์ทอัพระหว่างประเทศ การจัดกิจกรรมแบ่งปันความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ การจับคู่ธุรกิจ และการจัดตั้งแพลตฟอร์มการให้คำปรึกษาระหว่างกลุ่มประเทศพันธมิตรกับบริษัทกลุ่มเป้าหมาย

กลไกการสร้างความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ด้าน RDI ระหว่างผู้ประกอบการ SME กับบริษัทขนาดใหญ่ (LE-SME RDI Collaboration)

การส่งเสริมผู้ประกอบการนวัตกรรม จำเป็นต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการแต่ละขนาดในแต่ละอุตสาหกรรมทั้งที่เป็นผู้ประกอบการขนาดใหญ่ (Large Enterprise - LE) และบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) หรือวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) โดยบริษัทขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพสามารถทำหน้าที่ในการกำหนดโจทย์ความต้องการอุตสาหกรรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงเป็นตลาดผู้ซื้อที่สำคัญสำหรับบริษัทรายย่อย ในขณะที่บริษัทขนาดเล็กก็มีศักยภาพในการพัฒนานวัตกรรมและเป็นผู้เล่นที่มีบทบาทสำคัญใน supply chain ของบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งปัจจุบันความร่วมมือดังกล่าวยังมีอยู่ไม่มากนักทั้งในแง่ของจำนวน และรูปแบบของความร่วมมือ รวมถึงกลไกและมาตรการที่ดำเนินการอยู่ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนเอง ยังไม่สามารถส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือที่ส่งผลกระทบที่สร้างผลกระทบเชิงบวกแก่ทั้ง SME และ LE ภายในแต่ละอุตสาหกรรมเป้าหมาย สอวช. เล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ด้านนวัตกรรมระหว่างบริษัทขนาดใหญ่และบริษัท SME จึงได้ทำการศึกษาสถานภาพความต้องการ รวมถึงช่องว่างของความร่วมมือของบริษัทต่าง ๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และทำการพัฒนากรอบส่งเสริมเพื่อตอบสนองช่องว่างดังกล่าวเพื่อส่งเสริมให้เกิดรูปแบบความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อบริบทของประเทศไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมและความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยต่อไป

นโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG) ด้วย อววน.

ทิศทางสำคัญด้าน อววน. เพื่อการส่งเสริมเศรษฐกิจ BCG

เครื่องยนต์ใหม่เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG รายสาขา

นโยบายระบบนิเวศนวัตกรรมเศรษฐกิจหมุนเวียน

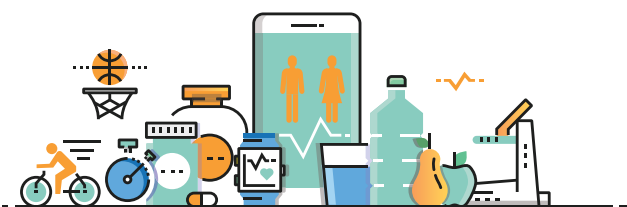
สอวช. ร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการส่งเสริมเศรษฐกิจ BCG ให้เป็นเครื่องยนต์ชุดใหม่สำหรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน โดยเน้นการใช้ขีดความสามารถด้าน อววน. เข้าไปหนุนเสริมการดำเนินงาน และระบุกลยุทธ์และแนวทางใหม่ ๆ เพื่อต่อยอดความได้เปรียบ

เชิงเปรียบเทียบของไทยไปสู่ความได้เปรียบเชิงการแข่งขันในระดับโลก เพื่อให้ไทยสามารถสร้างมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียนให้ได้เพิ่มขึ้น ส่งเสริมการค้าการลงทุนที่มุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ และลดการใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตและบริโภคของประเทศ

1. เครื่องยนต์ใหม่เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG รายสาขา

กลยุทธ์และมาตรการ อววน. ทุนเกษตรอาหารมูลค่าสูง

สอวช. ได้ศึกษาวิจัยระบบวิจัยอาหาร โดยกำหนดตำแหน่งเชิงกลยุทธ์ (Strategic Positioning) และแนวทางการยกระดับ (Strategic Move) กลุ่มผลิตภัณฑ์อาหารที่มีศักยภาพของประเทศ และใช้ศักยภาพด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) หนุนเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารของประเทศไทยให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนจากการวิจัยเชิงระบบดังกล่าวนี้จะเป็นฐานคิดเชิงระบบที่สำคัญในด้านนโยบาย และเป็นเครื่องมือในการบูรณาการการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การวางแผน การจัดสรรงบประมาณ การบริหารจัดการ และการติดตามประเมินผลได้อย่างครบวงจร

จากการศึกษาพบว่าระบบอาหารของประเทศไทยในปัจจุบันมีความมั่นคงทางอาหารและมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง (Food Self-sufficient) แต่มีแนวโน้มที่ความสำคัญของภาคการเกษตรต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศจะลดลงตามการลดลงของพื้นที่ทางการเกษตร อันเป็นผลที่เกิดจากการขยายตัวของเมืองและการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งอายุโดยเฉลี่ยของเกษตรกรที่สูงขึ้น ประกอบกับพฤติกรรมผู้บริโภคอาหารที่เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนความทันสมัยของเทคโนโลยี ทำให้ผู้บริโภคยุคใหม่ต้องการอาหารที่รับประทานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว พร้อมกับให้ความสำคัญด้านสุขภาพ (Health Conscious) และความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety) ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้มีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาระบบอาหารของประเทศในอนาคต รวมถึงการกำหนดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์และการวางยุทธศาสตร์การยกระดับกลุ่มผลิตภัณฑ์อาหารที่สามารถสร้างโอกาสใหม่และสินค้าใหม่ (New Growth Engine) ให้ปรับตัวรองรับกับความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่ได้

การกำหนดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์และการวางยุทธศาสตร์การยกระดับกลุ่มผลิตภัณฑ์อาหารที่สามารถสร้างโอกาสใหม่และสินค้าใหม่ (New Growth Engine) ให้มีมูลค่าสูงบนฐานทรัพยากรของประเทศ และให้สามารถแข่งขันได้ จำเป็นต้องอาศัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูงในการผลิตผลิตภัณฑ์ดังกล่าว รวมถึงต้องส่งเสริมการสร้างตลาดให้แก่สินค้า (Market Seeking) โดยการส่งออกได้ในตลาดโลก อีกทั้งต้องสร้าง Barrier to Duplicate ที่ทำให้สินค้าโดนลอกเลียนแบบได้ยาก และหนึ่งในผลิตภัณฑ์กลุ่ม New Growth Engine ที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญคือ Functional Ingredients ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับอาหารฟังก์ชัน (Functional Food) ที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ เพิ่มคุณค่าทางโภชนาการ และใช้ประโยชน์ทางการแพทย์โดยตลาด Functional Ingredients ในปี 2564 มีมูลค่าถึง 1.81 แสนล้านเหรียญสหรัฐ และคาดการณ์ว่าจะมีอัตราการเติบโตต่อปี (CAGR) อยู่ที่ร้อยละ 6.7 ซึ่งกว่าร้อยละ 50 อยู่ในแถบเอเชีย จากแนวโน้มการเติบโต

ของอาหารฟังก์ชัน และ Functional Ingredients สอวช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดเป้าหมายในการผลักดันอุตสาหกรรม Functional Ingredients ของประเทศไทยให้เข้าไปมีส่วนแบ่งในตลาดโลกได้อย่างน้อยร้อยละ 10 หรือคิดเป็นมูลค่าผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อประเทศประมาณ 60,000 ล้านบาท ภายในปี พ.ศ. 2570 และเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายดังกล่าว สอวช. จึงได้ริเริ่มให้มีการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม Functional Ingredients โดยมุ่งเน้น 3 กลุ่มสารที่สำคัญและมีศักยภาพของประเทศ ได้แก่ 1) กลุ่มสารสกัดจากพืช ดอกไม้ และส่วนประกอบ (Plant's extract) 2) กลุ่มสารปรุงแต่งกลิ่นรส (Flavoring agent) และ 3) กลุ่มสารองค์ประกอบของโภชนเภสัช (Nutraceutical Ingredients) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนศักยภาพของอุตสาหกรรม Functional Ingredients ของประเทศไทยให้สามารถเติบโตและแข่งขันได้ในตลาดโลกต่อไป

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG Model สาขาเครื่องมือแพทย์

สอวช. สนับสนุนการทำงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model สาขาเครื่องมือแพทย์ ในการร่วมกำหนด ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG Model สาขาเครื่องมือแพทย์ โดยมีวิสัยทัศน์ให้ ประเทศไทยสามารถยกระดับสู่การเป็น ศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) แห่งเอเชีย ในการพัฒนาเครื่องมือ ชุดตรวจ อุปกรณ์ วัสดุ เวชภัณฑ์ทางการแพทย์ และแพลตฟอร์มดิจิทัลในการดูแลสุขภาพ และมีเป้าหมายในการสร้างมูลค่าผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่า 100,000 ล้านบาท เพิ่มการจ้างงานมากกว่า 5,000 คน และเพิ่มการเข้าถึงเครื่องมือแพทย์และบริการทางการแพทย์ให้ประชาชนในภูมิภาคและชนบท มากกว่า 1 ล้านคน และได้สร้างกลไกขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ใน 3 มิติ ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง การลดความเหลื่อมล้ำ การเพิ่มการลงทุนในอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์

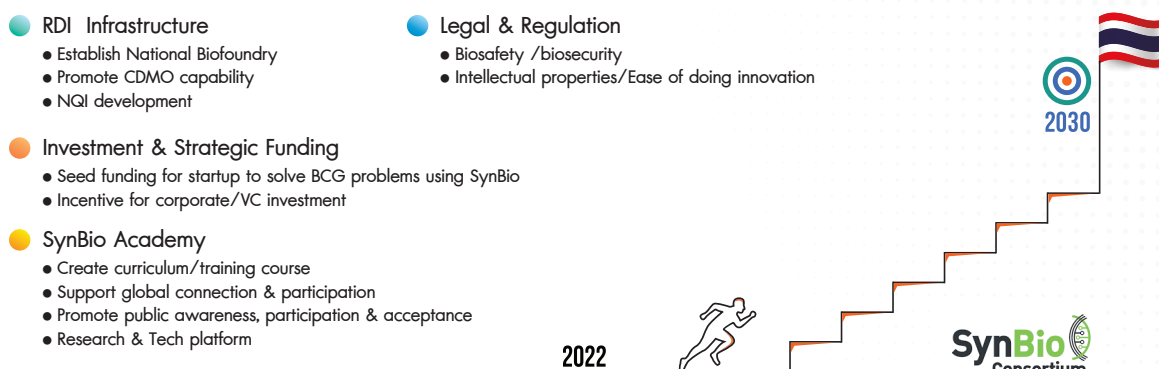
นอกจากนี้ สอวช. ยังมีบทบาทสนับสนุนคณะทำงานภายใต้คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model สาขาเครื่องมือแพทย์ 3 คณะ ได้แก่ คณะทำงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ คณะทำงานด้านวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมเครื่องมือแพทย์ และคณะทำงานด้านลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลในการดูแลสุขภาพ โดยมีผลงานสำคัญ เช่น การศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อการสนับสนุนนวัตกรรมผ่านมาตรการบัญชีนวัตกรรมไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกลไกบัญชีนวัตกรรมไทยและเร่งรัดการจัดซื้อจัดจ้างเครื่องมือแพทย์ไทย การรวบรวมผลงานวิจัยนวัตกรรมเครื่องมือแพทย์ที่พร้อมใช้ และจัดเตรียมรายละเอียดสถานภาพผลงานและตรวจสอบผลงานวิจัยความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (IP) มาตรฐานและขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) คุณสมบัติและราคา ที่แข่งขันได้ ของผลงานวิจัยเครื่องมือแพทย์นั้น ๆ การพิจารณาแนวทางการใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อช่วยลดความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงบริการทางการแพทย์และสุขภาพ เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลสุขภาพของโรงพยาบาล ส่งเสริม Healthtech Startup และหาแนวทางในการปลดล็อกกฎระเบียบการทำงานระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดโมเดลธุรกิจที่ยั่งยืนและต่อเนื่องสำหรับการผลักดันธุรกิจดิจิทัลในการดูแลสุขภาพ

การพัฒนาระบบนิเวศชีววิทยาสังเคราะห์ของประเทศไทย (Thailand Synthetic Biology Ecosystem Development)

สอวช. ได้เข้าร่วมเป็นหนึ่งในผู้ก่อตั้งภาคีเครือข่ายชีววิทยาสังเคราะห์แห่งประเทศไทย (Thailand Synthetic Biology Consortium) โดยร่วมกับทางสมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สนช.) และบริษัท บีบีจีไอ จำกัด (มหาชน) เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการผลักดันและขับเคลื่อนด้านชีววิทยาสังเคราะห์ (Synthetic Biology) โดยมีการจัดทำ (ร่าง) แผนที่นำทางการพัฒนาระบบนิเวศชีววิทยาสังเคราะห์ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565 - 2573 (Thailand Synthetic Biology Ecosystem Development Roadmap 2022 - 2030) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางรากฐานของการทำงานร่วมกันในการผลักดันให้เกิดอุตสาหกรรม Synthetic biology ขึ้นในประเทศไทย โดยมีเป้าหมายยาวไปถึงปี พ.ศ. 2574 และแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือช่วงแรก (1-3 ปี) จะเป็นการสร้างขีดความสามารถ (Capacity Building) การสร้างแพลตฟอร์มความร่วมมือ (Collaboration Platform) ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการศึกษาเพื่อชี้ให้เห็นถึงโอกาสทางธุรกิจของ Synthetic biology ช่วงกลาง (3-5 ปี) จะเป็นการพัฒนาและการปรับขยายสเกล (Scale-up) ของกระบวนการผลิตจากห้องปฏิบัติการสู่โรงงานต้นแบบ (Pilot plant) ขึ้นไปเป็นโรงงานผลิต การสร้างมาตรฐานรับรองผลิตภัณฑ์ รวมถึงข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์รองรับอุตสาหกรรม Synthetic biology และช่วงปลาย (5 ปีขึ้นไป) เป็นการสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการ Deep Tech เพื่อนำไปสู่อุตสาหกรรมใหม่ใน New S-curve ต่อไปในอนาคต

(Draft) SynBio Ecosystem Development Roadmap by SynBio Consortium

Goals		
SHORT (1-3 Y)	MEDIUM (3-5 Y)	LONG (> 5 Y)
- Capacity building - Collaboration platform - Demonstrating commercial feasibility	- Scale-up facilities - Manufacturing processes - Standardization	- Deep-tech enterprises - New S-curve industry

(ร่าง) แผนที่นำทางการพัฒนาระบบนิเวศชีววิทยาสังเคราะห์ของประเทศไทย

(Thailand Synthetic Biology Ecosystem Development Roadmap)

ปรับปรุงจากภาพการนำเสนอในงาน Thailand Synthetic Biology Consortium 2021

เมื่อ วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 โดย สอวช.

เศรษฐกิจจุลินทรีย์ ออกแบบมาตรการส่งเสริมเศรษฐกิจจุลินทรีย์ของไทย ให้เป็นผู้เล่นสำคัญในห่วงโซ่อุปทานโลก (HVA Bioprocess Industry)

สอวช. ริเริ่มออกแบบนโยบายเพื่อผลักดันอุตสาหกรรมจากฐานจุลินทรีย์ (Microbial base Economy) เพื่อให้เกิดอุตสาหกรรมจากผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง (High-Value added Product) จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจไทยด้วยเศรษฐกิจจุลินทรีย์ (Microbial Economy) สร้างโอกาสเพื่อ BCG อุตสาหกรรมแห่งอนาคต ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศไทยมีความหลากหลายของสายพันธุ์จุลินทรีย์มากกว่า 50,000-90,000 สายพันธุ์ และมีธนาคารจุลินทรีย์ใหญ่เป็นอันดับ 6 ของโลก ประกอบกับได้คาดการณ์ว่าภายในปี พ.ศ. 2568 นวัตกรรมด้านจุลินทรีย์ทั่วโลกจะมีมูลค่าสูงขึ้นกว่า 93,000 – 125,000 ล้านบาท ไทยให้เข้าไปมีส่วนแบ่งในตลาดโลกได้ราวร้อยละ 10 หรือคิดเป็นมูลค่าผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อประเทศที่เพิ่มขึ้นราว 9,300 ล้านบาท ภายในปี พ.ศ. 2570 จากการนำไปประยุกต์ใช้กับหลายอุตสาหกรรม ตั้งแต่ระดับวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อม อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ต้องการการลงทุนสูง ไปจนถึงเป็นโอกาสให้กับดีพเทคสตาร์ทอัพ (Deep-tech startup)

ดังนั้น สอวช. จึงวางแผนการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการขับเคลื่อนร่วมวิจัยกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ในการศึกษาสถานภาพและความต้องการของภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีจุลินทรีย์เพื่อให้รับทราบสถานการณ์ของภาคธุรกิจ ศักยภาพในปัจจุบัน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคของผู้ประกอบการ ซึ่งจะนำมาเป็นข้อมูลประกอบการออกแบบกลไกหรือมาตรการพัฒนาเศรษฐกิจจุลินทรีย์ต่อไป รวมถึงการผลักดัน ส่งเสริม และการสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมให้ประเทศไทยเป็นผู้เล่นสำคัญในห่วงโซ่อุปทานโลก (HVA Bioprocess Industry)

ทิศทางสร้างมูลค่าเพิ่มเศรษฐกิจไทยด้วยเศรษฐกิจจุลินทรีย์

เป้าหมาย: ไทยสามารถสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจจากจุลินทรีย์หรือเทคโนโลยีชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทศวรรษที่ 2025 นวัตกรรมด้านจุลินทรีย์ทั่วโลกจะมีมูลค่าสูงขึ้นกว่า 93,000-125,000 ล้านบาท

ไทยมีความหลากหลายทางชีวภาพของจุลินทรีย์ (Microbial Diversity) สูง คาดถึง - 10 % ของจุลินทรีย์ที่มีในโลก

ไทยมีธนาคารจุลินทรีย์ใหญ่อันดับ 6 ของโลก มีการจัดเก็บไว้ถึง 50,000-90,000 เชื้อจุลินทรีย์

ศูนย์จุลินทรีย์ วว. เป็นเครือข่าย WFCC/MIRCEN (Microbial Resources Centers Network) ที่ได้มาตรฐานสากล

Screening Verification

Microbe Bank
(มีมากกว่า 60 Microbe ในสถาบันวิจัยและมหาวิทยาลัย)

Strain improvement

Genetics technology

Fermentation facility

แนวทางการพัฒนาการใช้ประโยชน์สร้างมูลค่าเพิ่มจากจุลินทรีย์

- สนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมที่ใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการวิจัย วิเคราะห์ และทดสอบ
- ส่งเสริมผู้ประกอบการกลางนำในการใช้เทคโนโลยีจุลินทรีย์เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง

Application

Industry

- Food
- Chemical
- Textile
- Starch & Fuel
- Detergent

Agriculture

- Bio Control
- Animal feed additive

Health

- Biopharmaceutical
- Diagnosis, Vaccine
- Microbiome
- Cosmeceuticals

Environment

- Waste degradation
- Detection of toxic pollutants

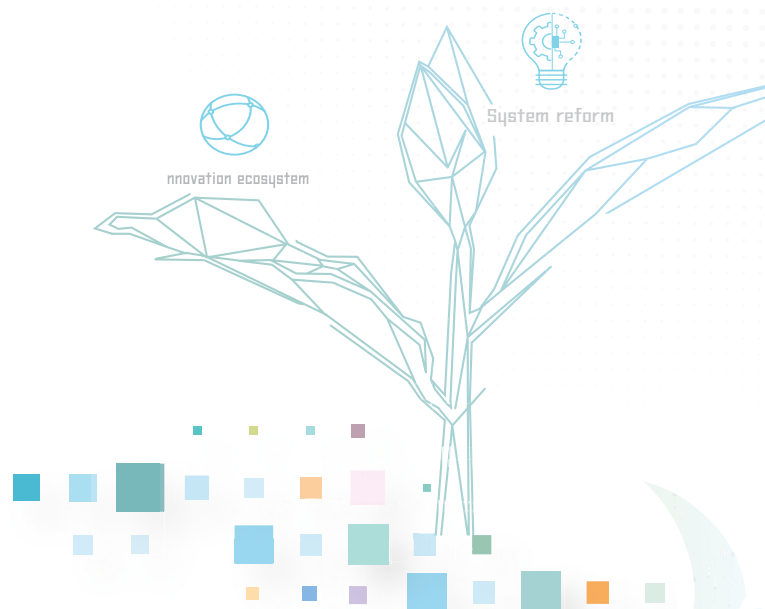
2. นโยบายระบบนิเวศนวัตกรรมเศรษฐกิจหมุนเวียน

ระบบนิเวศนวัตกรรมสำหรับธุรกิจเศรษฐกิจหมุนเวียน

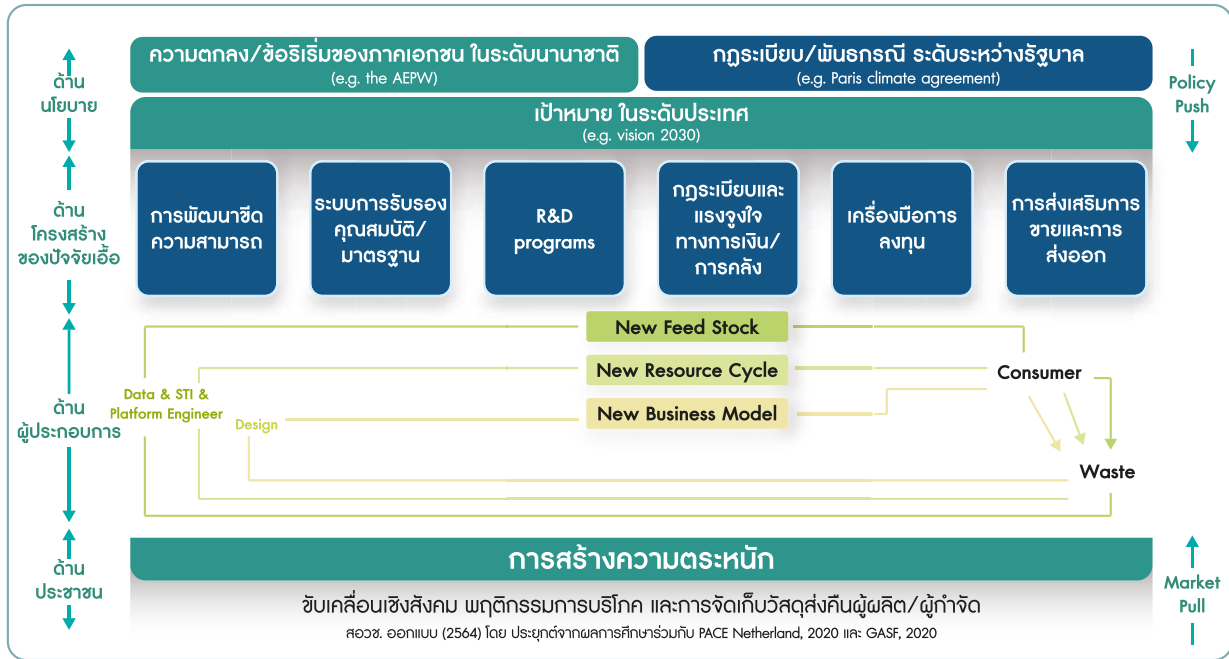
ในปัจจุบันสถานการณ์โลกได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งนำมาสู่ผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศ (Ecology) เป็นอย่างมาก ประกอบกับกิจกรรมของมนุษย์ที่ใช้ทรัพยากรเพิ่มมากขึ้นในขณะที่ทรัพยากรโลกมีอย่างจำกัด รวมทั้งความจุ (Capacity) ในการรองรับปริมาณขยะที่ไม่เพียงพอต่อแนวโน้มการบริโภคที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้นานาชาติเริ่มมีความเอาใจใส่เกี่ยวกับการดำเนินการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy : CE) ผ่านนโยบายและมาตรการต่าง ๆ อาทิ EU Green Deal ที่มีการกดดันให้ภาคอุตสาหกรรมและบริการปรับตัวตามหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน สำหรับภาคผลิตและบริการไทยต้องมีการปรับตัวเพื่อดำเนินการตามมาตรการของประเทศคู่ค้าเช่นกัน โดยการดำเนินการนี้เป็นในลักษณะห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) และเป็นมาตรการที่นานาชาติให้ความสำคัญ หากดำเนินการจะช่วยในเรื่องการค้าการลงทุนและส่งออก รวมถึงภาพลักษณ์ของประเทศเช่นกัน อย่างไรก็ตามการดำเนินการเศรษฐกิจหมุนเวียนสำหรับประเทศไทยมีอุปสรรคพอสมควรเนื่องจากเชิงโครงสร้าง ปัจจัยเอื้อและระบบนิเวศยังคงเป็นลักษณะเส้นตรง (Linear Economy) และมาตรการส่งเสริมต่าง ๆ ยังไม่เป็นระบบ ถึงแม้ว่าภาคเอกชนไทย โดยเฉพาะบริษัทข้ามชาติมีการดำเนินการอย่างจริงจังแต่ยังเป็นในรูปแบบภาคสมัครใจ ซึ่งต้นทุนและระบบที่เอื้อต่อการดำเนินการอาจไม่สนับสนุนให้ภาคธุรกิจถึงในระดับ Economies of Scale จนท้ายสุดบริษัทเหล่านี้ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ และส่งผลกระทบต่อการลงทุนของบริษัทข้ามชาติและการส่งออกของประเทศต่อไปในท้ายที่สุด

เพื่อให้เกิดการดำเนินการเศรษฐกิจหมุนเวียนในประเทศไทยอย่างมีทิศทาง เป็นระบบ และส่งเสริมให้เกิดธุรกิจและการลงทุนเศรษฐกิจหมุนเวียนในประเทศไทย สอวช. ได้ดำเนินการวิเคราะห์และออกแบบระบบนิเวศเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศไทย และนำไปสู่การออกแบบแผนที่นำทางการพัฒนาระบบนิเวศเศรษฐกิจหมุนเวียน ภายใต้หัวข้อ “นโยบายระบบนิเวศนวัตกรรมเศรษฐกิจหมุนเวียน: วิสัยทัศน์ 2030” เป็นแนวทางการพัฒนาปัจจัยเอื้อผู้ให้บริการ (Service Provider) ในห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) และพัฒนาความเชี่ยวชาญเศรษฐกิจหมุนเวียนที่สำคัญในแต่ละด้านเพื่อเติมเต็มระบบ

สำหรับ (ร่าง) นโยบายระบบนิเวศนวัตกรรมเศรษฐกิจหมุนเวียน: วิสัยทัศน์ 2030 ได้ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านนโยบายในระดับนานาชาติและประเทศ 2.ด้านโครงสร้างของปัจจัยเอื้อ 3.ด้านผู้ประกอบการ และ 4.ด้านประชาชน และมีแผนที่นำทาง (Roadmap and Milestone) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 CE Innovation Platform ในปี พ.ศ. 2565-2567 สร้างฐานโปรแกรมที่สำคัญเพื่อเปลี่ยนระบบ (Transform) ระยะที่ 2 CE Enabler and Ecosystem ในปี พ.ศ. 2568-2570 สร้างโครงสร้างปัจจัยเอื้อและระบบนิเวศ เพื่อให้เศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายด้านเศรษฐกิจที่ช่วยแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมสำหรับประเทศไทย ระยะที่ 3 CE Innovation Hub ในปี พ.ศ. 2571-2573 เป็นการยกระดับเศรษฐกิจหมุนเวียนของไทยเชิงรุกในระดับภูมิภาคและนานาชาติโดยใช้จุดแข็งและการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ที่ดำเนินการมา ซึ่งทั้ง 3 ระยะนี้ รวมถึงระบบนิเวศจะทำงานเสริมสร้างกันเพื่อตอบเป้าหมายยุทธศาสตร์การลดการใช้ทรัพยากรลง 1 ใน 4 ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างน้อย 5 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า และสร้างมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียนร้อยละ 3 ของ GDP

ระบบนิเวศเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy Ecosystem) ของประเทศไทย

Circular Economy Innovation Enabling Platform

การวิจัยและพัฒนา เพื่อช่วยพัฒนาเทคโนโลยีพื้นฐานหรือเทคโนโลยีที่เจาะจงอุตสาหกรรม จนนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ และเป็นการเชื่อมต่อระหว่างอุปทานและอุปสงค์ขององค์ความรู้ เทคโนโลยี และ solution ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เป็นหนึ่งในปัจจัยเอื้อ (Enabling) ของระบบนิเวศเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ได้ทำการออกแบบไว้ และมีการกล่าวถึงในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในต่างประเทศที่ดำเนินการเศรษฐกิจประสบผลสำเร็จแล้ว โดยเฉพาะในช่วงระยะเวลาเริ่มต้นการดำเนินเศรษฐกิจหมุนเวียนและการเปลี่ยนระบบ (Transform) ในด้านต่าง ๆ อย่างประเทศไทย องค์ความรู้ที่ตรงจุดและเข้าถึงผู้ใช้ จะเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานและสร้างการขับเคลื่อนอย่างมีนัยสำคัญ

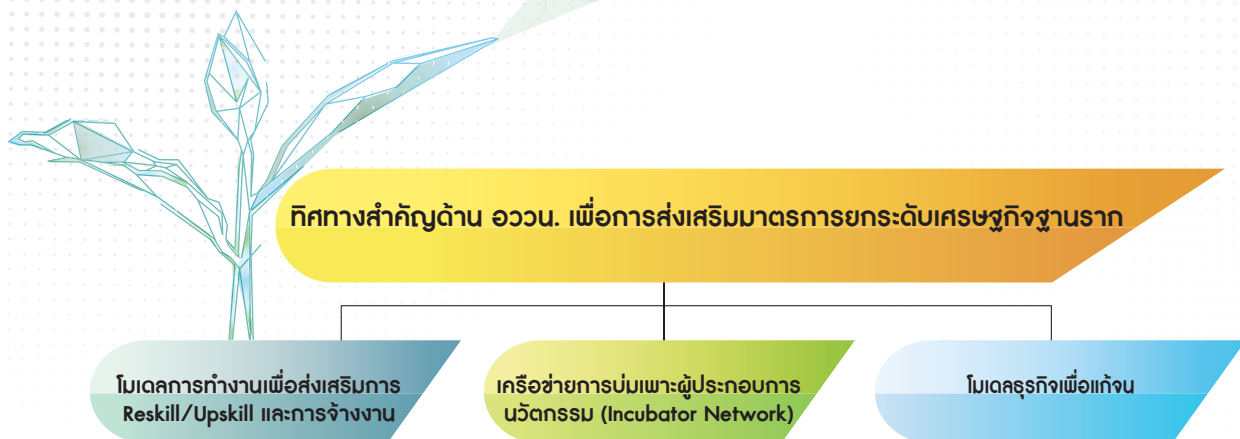
ศอวช. ได้จัดทำ “สมุดปกขาวการพัฒนากระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน: โปรแกรมปึกหมุดเพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรม” หรือ Anchor Programs เพื่อเป็นจุดตั้งต้นที่สำคัญในการสร้างระบบนิเวศการทำงานที่รองรับผู้เล่นส่วนหนึ่งในระบบ โดยโปรแกรมนี้จะเข้ามาเสริมขีดความสามารถให้ผู้ประกอบการและนักวิชาการในหลาย ๆ ระดับ และพัฒนาความร่วมมือการทำงานต่าง ๆ ประกอบด้วย 4 หมายเหตุ ได้แก่ หมายเหตุที่ 1 CE Champions สนับสนุนข้อริเริ่มที่มีผลกระทบสูงด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนของภาคเอกชน หมายเหตุที่ 2 CE Platforms พัฒนาแพลตฟอร์ม

ที่แก้ปัญหาเพื่อรองรับผู้เล่นที่หลากหลาย หมายเหตุที่ 3 CE R&D ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เพื่อสร้างองค์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการทำงานของเศรษฐกิจหมุนเวียนในภาคต่าง ๆ และหมายเหตุที่ 4 CE Citizen สร้างประชาชนให้เกิดความตระหนักและเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อให้เกิดตลาดและกลไกมารองรับผู้ประกอบการและนโยบาย

Anchor Programs ภายใต้อาณัติของสมุดปกขาวนี้ได้ถูกนำไปเป็นต้นแบบแผนงานการสนับสนุนทุนวิจัยกลุ่มเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) ในงบประมาณปี 2563 และ 2564 จำนวนทั้งสิ้น 49 โครงการ และมีเอกชนเป็นหน่วยร่วมลงทุนเพื่อนำองค์ความรู้ไปต่อยอดเชิงพาณิชย์มากกว่า 10 บริษัท ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมรวมทั้งองค์ความรู้ไปสู่การพัฒนาผู้ประกอบการด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มาจากวัสดุรอบสอง (Secondary Material) ให้มีคุณภาพใกล้เคียงกับวัตถุดิบธรรมชาติ (Virgin Material) การสร้างระบบการรับรองและมีผลิตภัณฑ์นำร่องไม่น้อยกว่า 50 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีส่วนผสมของ PCR ให้เป็นไปตามมาตรฐานของ สมอ. การพัฒนารูปแบบการประเมินรูปแบบธุรกิจ (Business model) ที่เปลี่ยนแปลงตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน และสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลในการได้รับการรับรองการระดมทุนสีเขียว (Green Bond)

	CE Champions	CE Platforms	CE R&D	CE Citizens
	สร้างคนและตลาด CE สนับสนุนฮีโร่ High impact ด้าน CE ของเอกชน	พัฒนา Solution platform เพื่อรองรับผู้เล่นกลุ่มต่างๆ ที่หลากหลาย	ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม	สร้างคนและตลาด CE
จุดเด่น	ให้ทุน/นักวิจัย/ปลดล็อก สำหรับ โครงการที่สร้างการเปลี่ยนแปลงระดับ Value chain ให้เป็น CE	สร้างขีดความสามารถในการเปลี่ยน ผ่านไปสู่ CE ที่เหมาะสมกับ ความต้องการของผู้เล่นกลุ่มต่างๆ	สร้างงานวิจัย cross cutting/ งานวิจัย ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ในการใช้ทรัพยากร/ ได้เทคโนโลยีสำหรับอุตสาหกรรมใหม่	พัฒนารายวิชาในระบบการศึกษา/ อุดมศึกษา เพื่อสร้างผู้ประกอบการ และ active citizen เพื่อสนับสนุน CE
กลุ่มเป้าหมาย	IE ที่มีศักยภาพการเปลี่ยนผ่านที่ชัดเจน	ผู้ประกอบการ	นักวิจัย	นักศึกษา นักเรียน ประชาชน
ตัวอย่างกิจกรรม	☐ PPP plastics ☐ กลไกเก็บกลับบรรจุภัณฑ์ทั่วประเทศ ☐ Closed loop business	☐ Circular design platform ☐ CE accelerator platform ☐ Match-making, show case, support portal	☐ ฐานข้อมูล Material flow ของประเทศ ☐ Agricultural waste management and database	☐ รายวิชาการศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัย ☐ การพัฒนาวิชาสำหรับการศึกษาพื้นฐาน ☐ Social lab ☐ การวิจัยเชิงสังคม
ผลลัพธ์	✓ ต้นแบบ CE ในอุตสาหกรรมที่มี impact สูง ✓ การปรับ value chain ✓ ข้อเสนอการปรับปรุงกฎหมาย/มาตรฐานใหม่ ด้าน CE	✓ ผู้ประกอบการที่สามารถเปลี่ยนรูปแบบธุรกิจเป็น CE ✓ ผู้ประกอบการธุรกิจแพลตฟอร์ม ✓ ที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลาง	✓ องค์ความรู้และการพัฒนา Solution ด้าน CE ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ	✓ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ด้าน CE ✓ Active citizen ที่เข้าในระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

มาตรการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วย อววน.

สอวช. มุ่งเน้นใช้การวิจัยและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนประเทศพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน และสังคม รวมทั้งสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สำเร็จแล้วไปสู่การผลิตที่ได้มาตรฐานเพื่อใช้ประโยชน์ในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ และให้สามารถพัฒนาชุมชนและสังคมได้

อย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการยกระดับประชากรร้อยละ 20 ของผู้ที่อยู่ใต้เส้นความยากจนขึ้นอยู่เหนือเส้นความยากจน ผ่านการเสริมสร้างการลงทุนทางธุรกิจ สร้างอาชีพและการจ้างงาน ด้วยการพัฒนาด้านนโยบายจัดความยากจนแบบตรงจุด

1. โมเดลการทำงานเพื่อส่งเสริมการ Reskill/Upskill และการจ้างงาน

พัฒนามาตรการยกระดับรายได้และการเข้าถึงสวัสดิการของผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

จากสมุดปกขาว อววน. เกี่ยวกับการจัดความยากจนอย่างตรงจุด ซึ่ง สอวช. ได้ศึกษาแนวทางการขจัดความยากจนของประเทศจีนที่ประสบความสำเร็จสามารถขจัดความยากจน (Absolute Poverty) ได้ในปี 2563 พบว่า ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากการสนับสนุนการนำ อววน. เข้าไปพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการสร้างงานให้กับคนยากจน ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ แต่ละครัวเรือนยากจน ตลอดจนการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบที่เชื่อมโยงคนจนเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ของการผลิตสินค้าหรือบริการ ซึ่งส่งผลให้เกิดการจัดความยากจนได้อย่างยั่งยืน

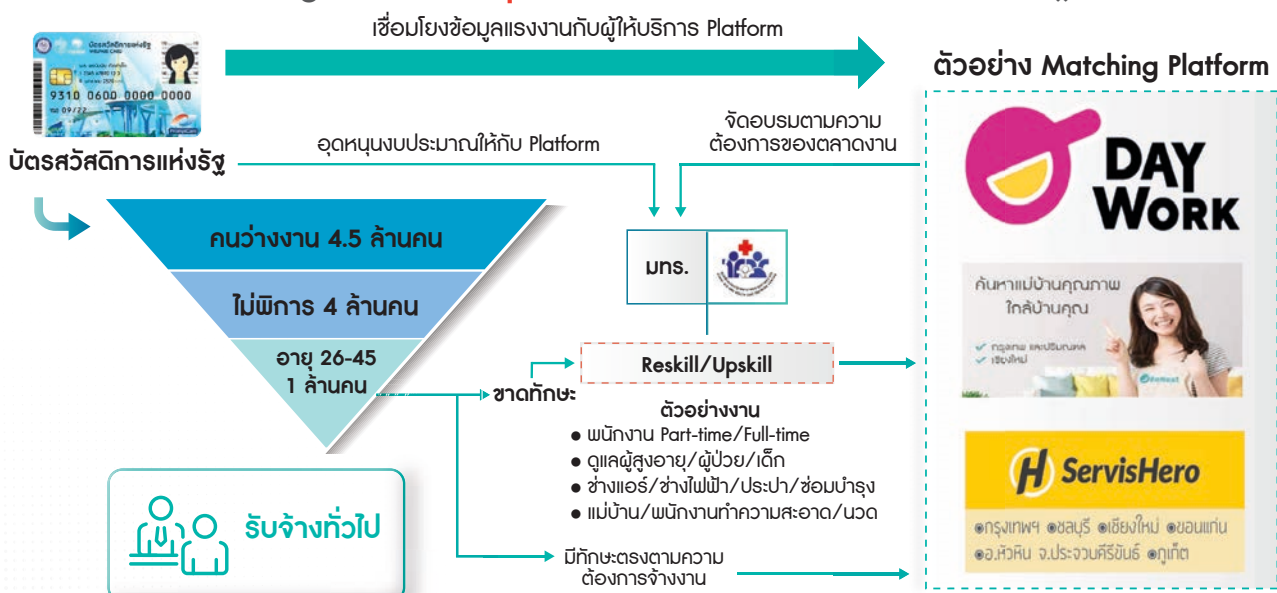
สอวช. ได้เผยแพร่ผลการศึกษาดังกล่าว และขอรับฟังความเห็นจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม โดยผลจากการหารือข้างต้น หน่วยงานต่าง ๆ เห็นถึงความสำคัญของการสร้างแพลตฟอร์มการทำงานร่วมกันในระดับนโยบาย เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานด้านการจัดความยากจน ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนในหลายมิติ และมีความเกี่ยวเนื่องกันในหลายกระทรวง

สอวช. จึงได้จัดตั้งคณะทำงานพัฒนานโยบายนวัตกรรมเพื่อขจัดความยากจน ตามคำสั่ง สอวช. ที่ 60/2564 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2564 เพื่อทำหน้าที่ออกแบบนโยบาย

มาตรการ แนวทาง และการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดความยากจนด้วยนวัตกรรม ตลอดจนแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนานโยบาย โดยมีองค์ประกอบของคณะทำงานประกอบด้วย ดร.กิติพงค์ พร้อมวงค์ ผู้อำนวยการ สอวช. เป็นประธานคณะทำงานฯ และรองปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมเป็นองค์ประกอบภายในคณะทำงานฯ รวมทั้งมีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) และกรมการพัฒนาชุมชน เป็นคณะทำงานฯ ตลอดจนมีผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านนวัตกรรมเพื่อสังคมและด้านการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่ปรึกษาคณะทำงานฯ

สอวช. ได้ออกแบบมาตรการที่ส่งเสริมให้ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีรายได้เพิ่มขึ้นและมั่นคง เพื่อใช้เป็นตัวอย่างในการออกแบบมาตรการของคณะทำงานพัฒนานโยบายนวัตกรรมเพื่อขจัดความยากจน อาทิ การพัฒนา Matching Platform สำหรับ Reskill/Upskill กลุ่มคนว่างงานที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยการเชื่อมโยงกับแพลตฟอร์มการจ้างงานออนไลน์ เช่น พนักงานทำความสะอาด ช่างซ่อมบำรุง และผู้ดูแลคนสูงอายุ เป็นต้น เพื่อสร้างความมั่นใจว่าเมื่อผ่านการอบรมแล้วจะมีตลาดงานรองรับทันที โดยรูปแบบการอบรมจะถูกกำหนดโดยแพลตฟอร์มการจ้างงานออนไลน์ร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เนื้อหาการอบรมสอดคล้องและตรงตามความต้องการของผู้จ้างงาน

ตัวอย่าง Matching Platform กลุ่มคนว่างงานที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

แผนการดำเนินงานของคณะทำงานฯ ภายในปี 2565 มีเป้าหมายที่จะออกแบบนโยบายการจัดความยากจนจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากฐานข้อมูลต่าง ๆ อาทิ ฐานข้อมูลบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อยกระดับรายได้ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐให้สูงกว่า 100,000 บาท/ปี โดยการสนับสนุนให้ผู้ถือบัตรฯ มีอาชีพที่มีรายได้เพิ่มขึ้นและมั่นคงจากการเชื่อมโยงกับภาคเอกชน โดยจะพัฒนาต้นแบบนโยบายในพื้นที่นำร่องที่มีความพร้อมด้านข้อมูล และความพร้อมของกลไกการทำงานร่วมกันระหว่างเอกชน ภาครัฐ และสถาบันการศึกษา โดยคาดว่าเมื่อออกแบบนโยบายแล้วเสร็จจะนำเสนอต่อคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม หรือคณะกรรมการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนนโยบายต่อไป

2. เครือข่ายการบ่มเพาะผู้ประกอบการนวัตกรรม (Incubator Network)

ศึกษาด้านแบบการพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรมในพื้นที่ยากจน

จากการทำงานร่วมกันระหว่าง สอวช. และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ตามโมเดลการพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรมของสถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ (The MIT Regional Entrepreneurship Acceleration Program; MIT REAP) นั้น พบว่าในการสร้าง บ่มเพาะและพัฒนาผู้ประกอบการท้องถิ่น (Local Entrepreneur) มีความจำเป็นต้องสร้างระบบนิเวศการประกอบการนวัตกรรม (Innovation Ecosystem) ในพื้นที่ขึ้นมาก่อน ผ่านการสร้างเครือข่ายการบ่มเพาะผู้ประกอบการนวัตกรรม (Incubator Network) โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่มีความขาดแคลน มีปัญหาซับซ้อน เรื้อรัง ยิ่งจำเป็นต้องชวนนวัตกรรมเข้าไปช่วยในการแก้ไขปัญหา แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิด “การขจัดความยากจนตรงจุด (Targeted Poverty Eradication)” ที่นำเอาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาเป็นเครื่องมือเพื่อออกแบบวิธีการที่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ซึ่งมีต้นทุนทรัพยากรที่แตกต่างกัน ซึ่งวิธีการที่ถูกนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน คือ การกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจขึ้นในพื้นที่ ผ่านการสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจนวัตกรรมหรือส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการนวัตกรรมขึ้นในท้องถิ่น เพื่อก่อให้เกิดการจ้างงาน การกระจายรายได้ พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากได้อย่างยั่งยืน และลดการพึ่งพาจากภาครัฐได้

ปัตตานีเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีทุนทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน และมีประชากรร้อยละ 38 อยู่ในวัยแรงงาน สามารถนำทุนดังกล่าวมาต่อยอดทางเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ เช่น การเกษตร การท่องเที่ยว เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เป็นต้น แต่กลับเป็น

จังหวัดที่ติด 10 อันดับยากจนของประเทศเป็นเวลาหลายปีติดต่อกัน และมีปัญหาความยากจนในหลายมิติ โดยเฉพาะด้านรายได้ และด้านการศึกษาที่มีจำนวนกลุ่มคนจนเป้าหมายตาม TPMAP ตกเกณฑ์มากที่สุด อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาความไม่สงบ ทำให้การแก้ไขปัญหาความยากจนด้วยการส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการขึ้นในพื้นที่ดังกล่าวท้าทายขึ้นเป็นทวีคูณ การออกแบบมาตรการพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรมท้องถิ่น จำเป็นต้องทำความเข้าใจบริบทของพื้นที่โดยการเข้าไปสร้างความคุ้นเคย ศึกษาศักยภาพ เข้าใจความต้องการของคนและพื้นที่ ทั้งนี้ ทำให้มหาวิทยาลัยในท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

สอวช. และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งเป็นเครือข่ายของโครงการ REAP จึงได้ริเริ่มโครงการฯ เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agents) ให้เป็นผู้ประกอบการนวัตกรรมท้องถิ่น (Local Innovation Entrepreneur) ใน 2 พื้นที่ คือ อำเภอเมือง และ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี โดยประยุกต์ใช้เครื่องมือและวิธีการตามกรอบของ MIT REAP โดยเน้นให้เกิดการประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Innovation-Driven Entrepreneurship: IDE) ผ่านการพัฒนาศักยภาพของ Change Agents ทั้งทางด้านนวัตกรรม (Innovation Capability: I-Cap) ด้านความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Capability: E-Cap) และการเชื่อมโยงเครือข่ายจากหลากหลายภาคส่วน เพื่อก่อให้เกิดการสร้างระบบนิเวศที่สนับสนุนผู้ประกอบการท้องถิ่น ควบคู่กับการวิเคราะห์ข้อมูลบริบทพื้นที่ที่ละเอียดแม่นยำ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ได้

3. โมเดลธุรกิจเพื่อแก่น

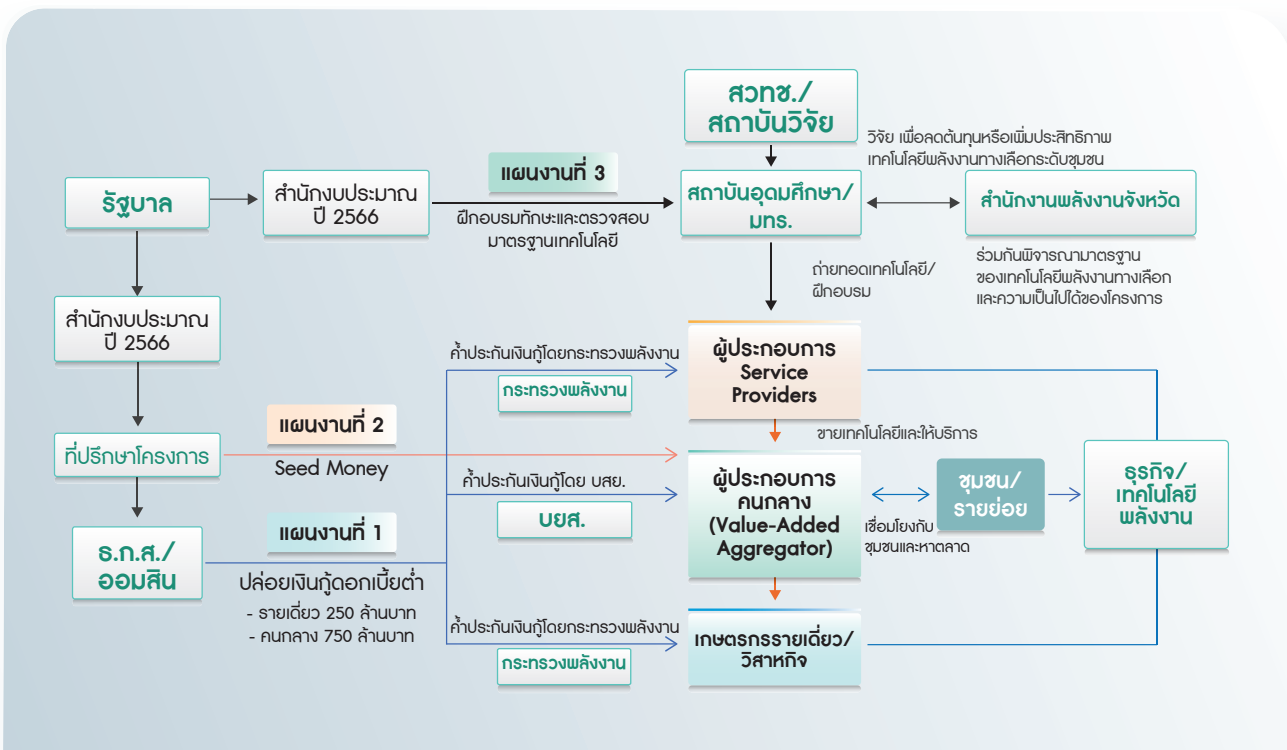
ข้อเสนอกองทุนพลังงานชุมชนเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจฐานราก

การส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือกในระดับชุมชน (Community Energy) ถือเป็นหนึ่งในการริเริ่ม (Initiative) โครงการสำคัญ (Big Rock) ภายใต้การขับเคลื่อนนโยบาย BCG Model สาขาพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ ซึ่งที่ผ่านมากระทรวงพลังงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือกในระดับชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการสนับสนุนเงินทุนแบบให้เปล่า (Grant) อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานข้างต้นพบข้อจำกัดทั้งจากงบประมาณภาครัฐ และการถูกทิ้งร้างและขาดการซ่อมบำรุงของเทคโนโลยีพลังงานทางเลือก ในขณะที่กลไกตลาดปัจจุบัน สถาบันการเงินมีการปล่อยสินเชื่อสำหรับเทคโนโลยีพลังงานทางเลือก อย่างไรก็ตาม กลไกดังกล่าวนี้ยังมีข้อจำกัด คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงกว่าความสามารถในการชำระดอกเบี้ยของคนฐานราก และการขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน

สอวช. ร่วมกับกระทรวงพลังงานจึงได้ยกร่างข้อเสนอกลไกโครงการกองทุนพลังงานชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก เพื่อแก้ไขข้อจำกัดข้างต้น และทำให้สถาบันการเงินได้มีข้อมูลและรับรู้ถึงความเสี่ยงของการปล่อยสินเชื่อสำหรับเทคโนโลยีพลังงานทางเลือกที่เหมาะสม ตลอดจนเพื่อเป็นการสร้างระบบนิเวศทั้งด้านการเงิน ด้านเทคโนโลยี และด้านธุรกิจ

ที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนผ่านไปสู่เทคโนโลยีพลังงานทางเลือกในระดับชุมชนตามกลไกตลาด และลดการพึ่งพางบประมาณภาครัฐได้ในระยะยาว

โดยข้อเสนอกลไกฯ ข้างต้น ประกอบไปด้วย 3 แผนงาน ได้แก่ (1) แผนงานสนับสนุนกลไกเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่เทคโนโลยีพลังงานทางเลือกในระดับชุมชน โดยเน้นการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำกับผู้ประกอบการคนกลาง (Value-added Aggregator) ที่มาพร้อมกับโมเดลธุรกิจการลงทุนเทคโนโลยีพลังงานทางเลือกร่วมกับชุมชน (2) แผนงานส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการคนกลางที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีพลังงานทางเลือกในระดับชุมชน โดยสนับสนุนเงินให้เปล่า (Grant) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในเทคโนโลยีพลังงานทางเลือก และ (3) แผนงานสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่เทคโนโลยีพลังงานทางเลือกในระดับชุมชนด้วยการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) โดย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (มทร.) ร่วมกันพัฒนาเทคโนโลยีพลังงานทางเลือกและกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่เทคโนโลยีพลังงานทางเลือกในระดับชุมชน

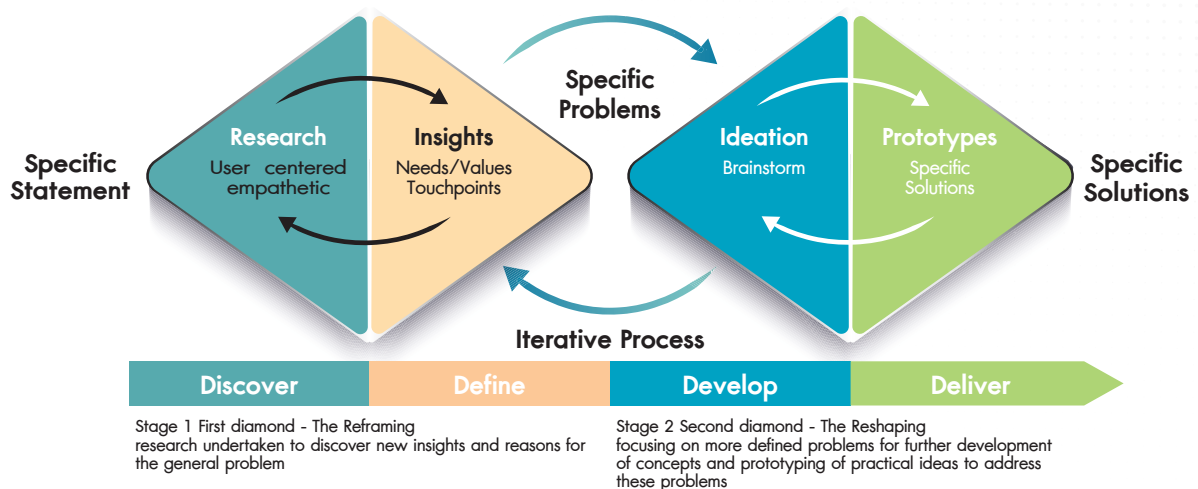
(ร่าง) ข้อเสนอหลักโครงการกองทุนพลังงานชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากได้นำเสนอต่อคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG โมเดล สาขาพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ แล้ว รวมทั้งได้นำเสนอต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารออมสิน และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) โดยระหว่างการรอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนข้อเสนอดังกล่าว ในปี 2565 มีแผนจะผลักดันให้เกิดโครงการต้นแบบการปล่อยสินเชื่อให้ผู้ประกอบการคนกลางที่มีโมเดลธุรกิจการทำโรงปลูกผักอัจฉริยะให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น โดยผู้ประกอบการคนกลางจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งสถาบันการเงิน สถาบันการศึกษา และตลาดกับเกษตรกรในพื้นที่ ทำให้สามารถบริหารจัดการการผลิตให้สามารถจัดส่งสินค้าที่มีคุณภาพ ในปริมาณที่คาดการณ์ได้ให้กับธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) ร้านอาหาร โรงแรม และโรงพยาบาล ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมั่นคงขึ้น ทั้งนี้ หากการดำเนินงานดังกล่าวสำเร็จ จะเป็นการสร้างความเข้าใจด้านความเสี่ยงของเทคโนโลยีพลังงานทางเลือกให้กับธนาคาร และเกิดต้นแบบโมเดลธุรกิจผู้ประกอบการคนกลางอย่างเป็นรูปธรรม

ต้นแบบนโยบายแนวทางลดความเหลื่อมล้ำด้วยนวัตกรรมภาครัฐ

สอวช. ร่วมกับ สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) ได้จัดทำโครงการสร้างต้นแบบแนวทางลดความเหลื่อมล้ำด้วยนวัตกรรมภาครัฐ ในพื้นที่จังหวัดที่เกิดปัญหาความยากจน โดยดำเนินการในพื้นที่นำร่อง 2 จังหวัด 3 ตำบล คือ 1) ตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย 2) ตำบลห้วยยาว อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย และ 3) ตำบลกุดบาก อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร โดยดำเนินงานร่วมกับ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในพื้นที่ในการสังเคราะห์ประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบนโยบายแนวทางลดความเหลื่อมล้ำด้วยนวัตกรรมภาครัฐ โดยมีการบูรณาการการทำงานและเครื่องมือระหว่างหน่วยงาน

ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาและภาคประชาสังคม ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนำต้นแบบนโยบายฯ ดังกล่าวไปใช้จริงในพื้นที่นำร่อง ทั้งมีการติดตามและประเมินผล รับฟังปัญหาอุปสรรค และกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อันจะส่งผลให้ผู้มีรายได้น้อยในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีอาชีพที่มั่นคง พึ่งพาตนเองได้ ลดการพึ่งพิงสวัสดิการแห่งรัฐและนำไปสู่การหลุดพ้นจากวงจรความยากจนอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังมีการถอดบทเรียนเพื่อให้ได้ต้นแบบการดำเนินการลดความเหลื่อมล้ำฯ จัดความยากจนแบบมุ่งเป้าแบบบูรณาการในพื้นที่นำร่องที่สามารถนำไปขยายผลยังพื้นที่อื่น ๆ ตลอดจนได้ต้นแบบการดำเนินการแก้ปัญหาแบบบูรณาการของภาครัฐซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

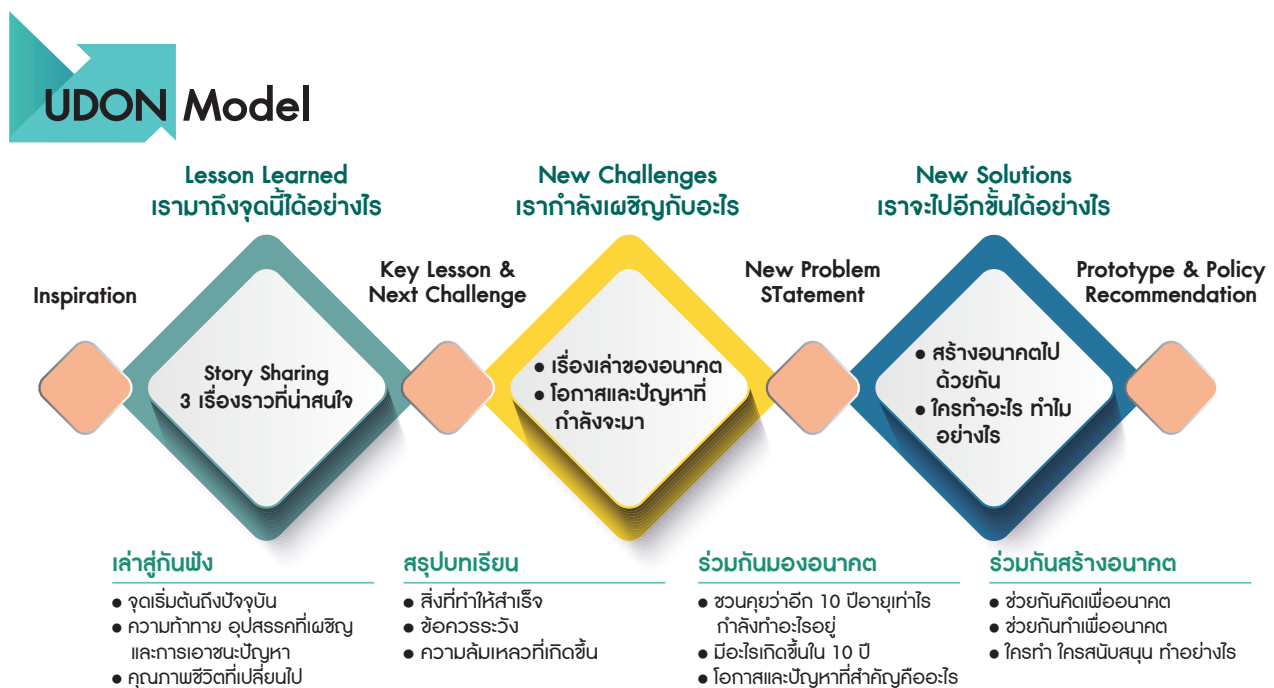
Double Diamond Design Process

ที่มา : สอวช. (Adapted from UK Design Council and Service Design Vancouver)

นอกจากนี้ สอวช. ยังได้ร่วมกับมูลนิธิสถาบันอนาคตไทยศึกษา (Thailand Future Foundation) ดำเนินโครงการห้องปฏิบัติการนโยบายแก้ไขปัญหาคความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย (Thailand Poverty and Inequality Action Lab) เพื่อจัดทำนโยบายและต้นแบบนโยบาย (Policy Formulation & Prototyping) และ/หรือ แนวทางการขับเคลื่อน/แผนปฏิบัติการในการแก้ไขปัญหาคความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ ในพื้นที่เป้าหมาย 2 จังหวัด คือ จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดพิจิตร โดยมีการเปิดพื้นที่ของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Key Stakeholders) โดยใช้กระบวนการ Double Diamond Model เพื่อคัดเลือกต้นแบบ

นโยบายแก้ไขปัญหาคความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ พร้อมทั้งกลไกการขับเคลื่อนที่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม รวมถึงออกแบบกระบวนการทดลอง Policy Intervention ในพื้นที่ทดลอง (เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม) ออกแบบกลไกการบ่มเพาะให้คำปรึกษา รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะในการจัดทำพื้นที่ทดลองนโยบาย (Policy Sandbox) และกรอบการจัดประกวดรางวัล เพื่อสร้างแรงจูงใจและช่วยเชื่อมต่อให้เกิดการขยายผลการแก้ปัญหาคความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำแบบมีส่วนร่วมและช่วยขยายผลโครงการที่มีศักยภาพต่อไป

มหาวิทยาลัย: หัวใจความเจริญเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ (University as a Marketplace)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและชุมชนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและกระจายความเจริญในการพัฒนาชุมชน จังหวัด และเมืองตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีศักยภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยความรู้และวิทยาการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมเป็นกลไก

สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาควบคู่กับการพัฒนาในมิติต่าง ๆ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการดึงดูดการลงทุน

สอวช. เล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ไปหนุนนำการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อนำไปสู่หัวใจความเจริญ (Growth Pole) เกิดการกระจายความเจริญและการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมสู่ภูมิภาคอย่างเป็นระบบและยั่งยืน จึงจัดทำข้อเสนอ นโยบายระเบียงเศรษฐกิจนวัตกรรม: Route 1 Innovation Economic Corridor และข้อเสนอนโยบายมหาวิทยาลัย: หัวใจความเจริญเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ (University as a Marketplace) และผลักดันเชิงนโยบายให้ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

สอวช. ศึกษาศักยภาพในการใช้มหาวิทยาลัยเพื่อเป็นกำลังสำคัญทางเศรษฐกิจในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ รวมไปถึงการเยียวยาประชาชนในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดจากการระบาดของโรคโควิด-19 โดยได้จัดกระบวนการหารือกับหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ และผู้จัดการ Page Facebook University Marketplace ต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการฝึกฝน Silpakorn Online Market ชีวทัศน์ ฝึกฝนกันยาว ๆ และ juhghuu.com (จึงอุตคตคอม) เพื่อพัฒนาข้อเสนอมหาวิทยาลัย: ข้อความเจริญเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ University as a Marketplace ซึ่งสรุปได้ 3 ด้าน ดังนี้

1. การส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งผู้ซื้อ

- 1.1 ส่งเสริมให้คณาจารย์ บุคลากร นักเรียนและนักศึกษา ซื้อสินค้าท้องถิ่นและชุมชน โดยขอความร่วมมือผู้ประกอบการที่มีห้างร้านหรือสถานประกอบการในพื้นที่มหาวิทยาลัยจัดรายการส่งเสริมการขายสำหรับผู้ซื้อสินค้าท้องถิ่นและชุมชน
- 1.2 ขอความร่วมมือมหาวิทยาลัยจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมของไทยจาก SMEs และชุมชน เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรม เช่น การจัดประชุมสัมมนา การซื้อของที่ระลึก

2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยจัดตลาดในลักษณะ Physical และ Virtual

- 2.1 ส่งเสริมมหาวิทยาลัยจัดพื้นที่เพื่อเป็นตลาดให้วิสาหกิจชุมชนและ SMEs ในพื้นที่สามารถนำสินค้าและบริการมาจำหน่ายได้ โดยผู้ซื้อสินค้าจะได้รับสิทธิราคาใช้จ่ายไปลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไม่เกิน 30,000 บาท โดยมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยคัดกรองร้านค้าและสินค้า
- 2.2 สนับสนุน Virtual Market โดยการทำตลาดส่งเสริมการขายสำหรับสินค้าผ่านช่องทาง Facebook Page ของแต่ละมหาวิทยาลัย จำนวน Page ละ 100,000 บาท
- 2.3 สนับสนุนมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่แต่ละภูมิภาคจัดนิทรรศการแสดงสินค้าและบริการนวัตกรรมไทยที่ได้รับการพัฒนาจากมหาวิทยาลัยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 2.4 จัดโครงการสนับสนุนเงินรางวัลให้แก่มหาวิทยาลัยและ Virtual Market ที่ดำเนินการได้ประสบความสำเร็จ

3. จัดโครงการสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยเป็นตัวกลางในการพัฒนาสินค้าธุรกิจและตลาดของวิสาหกิจชุมชนและ SMEs ในพื้นที่ ทั้ง Virtual Market และ Physical Market โดยจัดงบประมาณสนับสนุนมหาวิทยาลัยละ 1,500,000 บาท จำนวน 150 มหาวิทยาลัย โดยขอรับการจัดสรรจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

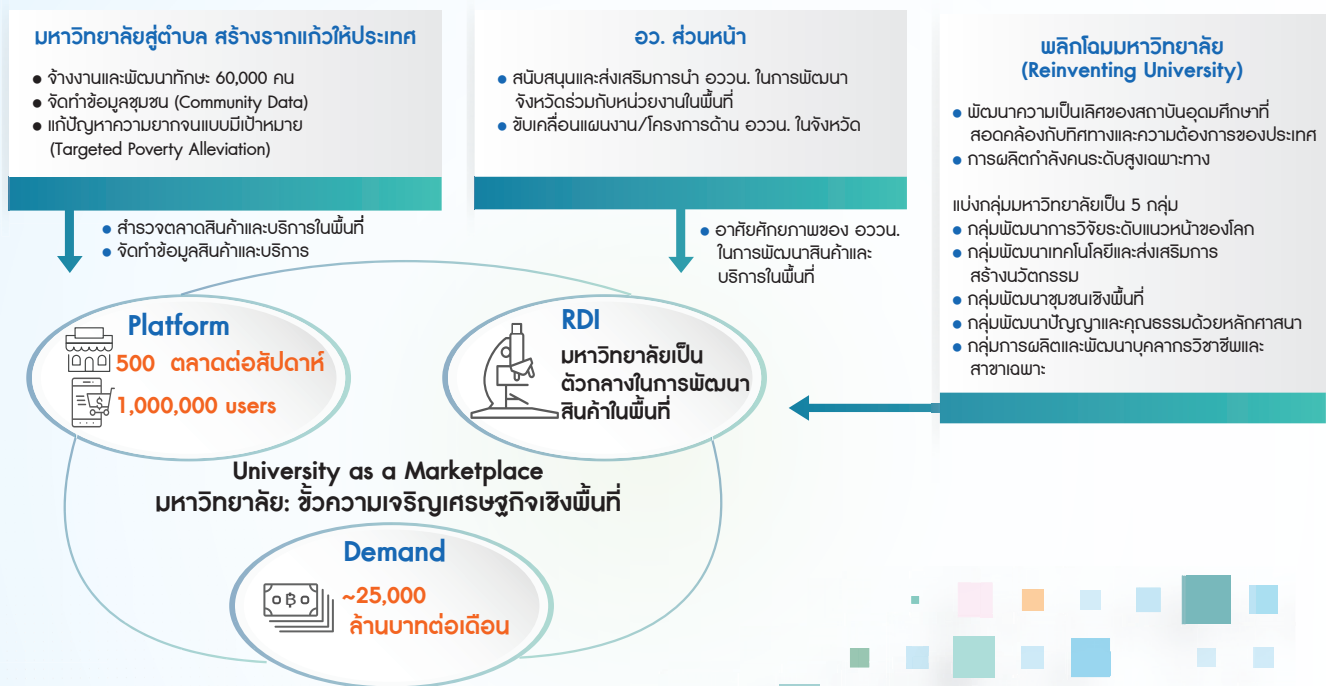
สอวช. ร่วมกับ บพข. นำเสนอข้อเสนอนโยบายมหาวิทยาลัย: ข้อความเจริญเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง อว. มอบนโยบายในการประชุมอธิการบดีและนายกสภามหาวิทยาลัย ในวันที่ 6 มกราคม 2564 และในแถลงการณ์การจัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2565 ของกระทรวง อว. โดยการผลักดัน

นโยบายนี้จะเชื่อมโยงกับนโยบายสำคัญของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวง อว. เรื่องบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาประเทศ ในปี 2564 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ 2) อว. ส่วนหน้า 3) พลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) เพื่อให้การดำเนินการบูรณาการและเกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจในพื้นที่

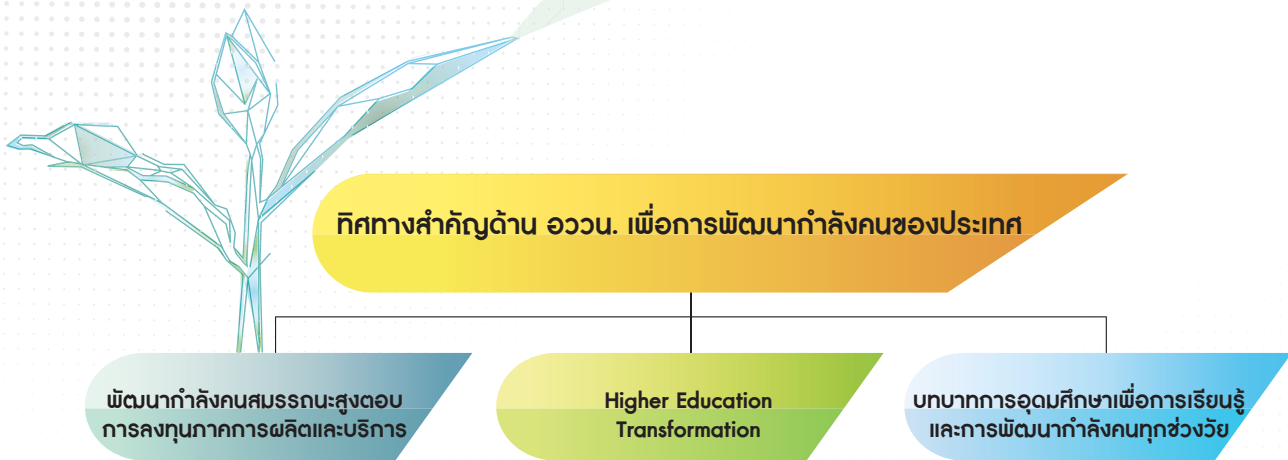
มหาวิทยาลัย: ชีวความเจริญเศรษฐกิจเชิงพื้นที่

การเชื่อมโยงการทำงาน

การพลิกโฉมการอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง ให้เพียงพอรองรับการพัฒนาในอนาคต

สอวช. มีภารกิจในการจัดทำมาตรการส่งเสริม สนับสนุน การผลิตและพัฒนากำลังคนให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ ซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผนการผลิต การพัฒนา และเสาะหากำลังคนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานและรองรับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ รวมถึงการกำหนดแนวทางหรือมาตรการเพื่อให้เกิด

การใช้ประโยชน์กำลังคนกลุ่มดังกล่าวอย่างเต็มศักยภาพ โดยมี เป้าหมายสำคัญเพื่อให้มี High-skilled Workforce กลุ่มวิศวกร และนักวิทยาศาสตร์ มากกว่า 20,000 คนต่อปี ให้เพียงพอ รองรับการลงทุนของภาคผลิตและบริการ และปรับระบบ การอุดมศึกษา รองรับการแข่งขันประเทศไปสู่ประเทศ การพัฒนาแล้ว

1. พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงต่อการลงทุนภาคการผลิตและบริการ

แพลตฟอร์มพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ (University Industry Co-creation Platform)

จากสถานการณ์ปัจจุบันของโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงและแรงกดดันจากสงครามการค้า ซึ่งกลุ่มประเทศเศรษฐกิจใหม่เริ่มมีบทบาทขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก อีกทั้ง สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้นักลงทุนทั่วโลกเริ่มกระจายพื้นที่การลงทุน เพื่อลดความเสี่ยงจากปัจจัยความไม่แน่นอนต่าง ๆ และมีแนวโน้มในการย้ายมายังประเทศแถบอาเซียนมากขึ้น ซึ่งประเทศไทยถือเป็นจุดยุทธศาสตร์หนึ่งที่สำคัญของนักลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศ เนื่องด้วยมีฐานทรัพยากรที่หลากหลาย มีการคมนาคมที่เอื้อต่อการทำการค้าระหว่างประเทศ มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเพื่อเพิ่มศักยภาพของอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ จึงเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งกำลังคนสมรรถนะสูงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมและเป็นองค์ประกอบหลักต่อการตัดสินใจเข้ามาลงทุนของผู้ประกอบการ ดังนั้น การผลิตกำลังคนที่มีทักษะตรงกับความต้องการอย่างเป็นระบบ จึงเป็นกลไกหนึ่งที่สามารถดึงดูดการลงทุนทั้งในภาคการผลิตและบริการได้โดยหากประเทศไทยสามารถสร้างระบบ

การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงที่สามารถตอบสนองความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพได้จะเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดมาตรการการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทยได้อย่างตรงจุด และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากเหตุผลข้างต้นจึงเป็นที่มาของการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ โครงการระบบพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงเพื่อรองรับการลงทุนในอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของประเทศไทย” ระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สภาคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย สภาคณบดีวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย และสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ โดยมีการจัดพิธีลงนามความร่วมมือบันทึกข้อตกลงฯ เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2564 โดยมี ศ. (พิเศษ) ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง อว. ร่วมเป็นเกียรติและแถลงข่าวความร่วมมือในการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงรองรับการลงทุน

ปัจจุบัน สอวช. ได้ร่วมกับหน่วยงานร่วมดำเนินการในการจัดตั้งศูนย์ประสานงานแพลตฟอร์มพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง (STEM One-Stop Service) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ทำหน้าที่ประสานงานและให้บริการด้านการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ เพื่อเกิดความร่วมมือที่ครอบคลุมการดำเนินงานดังต่อไปนี้

- 1) การร่วมผลิตกำลังคน (Co-creation) ระหว่างสถานประกอบการ และสถาบันการศึกษา โดยมีความร่วมมือ 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อสร้างและพัฒนาทักษะ (Upskill/Reskill/New Skill) 2) การผลิตและพัฒนาบัณฑิตร่วม อาทิ การจัดการศึกษาในรูปแบบสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (CWIE) และการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher Education Sandbox) รวมถึง 3) การจัดตั้ง Industrial Training Center (ITC) สำหรับสถานประกอบการที่มีความพร้อมในการร่วมจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมเฉพาะทางร่วมกับสถาบันการศึกษา
- 2) การจับคู่ตำแหน่งงาน (Job matching) โดยจะมีการประสานข้อมูลและอำนวยความสะดวกเรื่อง การจับคู่ตำแหน่งงานจากสถานประกอบการไปยังเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับนักศึกษาที่กำลังจะจบการศึกษา หรืออยู่ระหว่างการหางาน

Thailand Plus Package

สอวช. และ สป.อว. ได้ร่วมกันจัดทำแพลตฟอร์มบริการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการพัฒนากำลังคน สำหรับภาคอุตสาหกรรมซึ่งปัจจุบันแพลตฟอร์มดังกล่าวได้รองรับ “ การรับรองหลักสูตรฝึกอบรม และการรับรองการจ้างงานบุคลากรที่มีทักษะสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ หรือ คณิตศาสตร์ ” ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรการสนับสนุนทางภาษีภายใต้โครงการ Thailand Plus Package ที่ส่งเสริมให้เกิดการยกระดับและพัฒนาทักษะของบุคลากรผ่านรูปแบบการฝึกอบรมในหลักสูตร ฝึกอบรมที่ผ่านการรับรองจากกระทรวง อว. รวมทั้งการส่งเสริมการให้เกิดการจ้างงานบุคลากร ตำแหน่งงานทักษะสูง ซึ่งมาตรการทางภาษีที่สนับสนุนประกอบด้วย

1 มาตรการที่ 1 การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 250% สำหรับการส่งลูกจ้าง เข้ารับการศึกษาหรือฝึกอบรมหรือการจัดฝึกอบรมให้แก่ลูกจ้างเพื่อพัฒนา บุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ ที่ผ่านการรับรองโดย อว.

2 มาตรการที่ 2 การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 150% สำหรับการจ้างแรงงานลูกจ้างที่มีทักษะสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ ให้แก่ผู้ประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย

และในอนาคตอันใกล้แพลตฟอร์มดังกล่าวจะมีทั้งบริการประสานงาน เชื่อมโยง ฝั่ง Demand และฝั่ง Supply วิเคราะห์ความต้องการกำลังคน และบริหารจัดการข้อมูล ที่ให้ภาคเอกชนสามารถ นำไปใช้ประโยชน์ได้ด้วย อาทิ การจับคู่กำลังคนที่มีทักษะตรงตามตำแหน่งงาน Job Positioning, Reskill/Upskill ให้แก่บุคลากรขององค์กร, Co-Creation เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรร่วมกัน ระหว่างสถานประกอบการและภาคการอุดมศึกษา ไปจนถึงการสนับสนุนการจัดตั้ง ศูนย์ฝึกปฏิบัติงานหรือ Industrial Training Center (ITC) เป็นต้น

แพลตฟอร์มบริการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการพัฒนากำลังคนสำหรับภาคอุตสาหกรรม >> www.stemplus.or.th

การพัฒนาแพลตฟอร์ม Upskill/Reskill/New skill (URN) for Future Skill Development และมาตรการจูงใจการพัฒนาและจ้างงานบุคลากร STEM (Thailand Plus Package)

การพัฒนาแพลตฟอร์ม Upskill/Reskill/New skill (URN) for Future Skill Development (Thailand Plus Package)

สอวช

- 20 กันยายน 2562 คณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ (กรม.เศรษฐกิจ) ครั้งที่ 3/2562 มอบหมาย อว. กำหนดหลักสูตรและสาขาการศึกษาเป้าหมาย จัดทำกลไกการพัฒนาบุคลากรทักษะสูง ร่วมกับภาคเอกชน พิจารณารับรอง ประกาศหลักสูตร และสาขาการศึกษาเป้าหมายร่วมกับ สกพอ. จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกา ร่วมกับกระทรวงการคลัง
- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ฉบับที่ 392 และ 393 เรื่องหน่วยรับรองการจ้างแรงงานลูกจ้างที่มีทักษะสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ (STEM) และรับรองหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร (มีผลย้อนหลัง 1 ม.ค. 2562 - 31 ธ.ค. 2563)
- กรม. อนุมัติ ขยายระยะเวลาการต่อไปในปี 2564-2565

- การจ้างงานบุคลากรวิจัยและนวัตกรรม อย่างน้อย 300 ตำแหน่งงาน/ต่อปี
- หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะบุคลากรของประเทศ อย่างน้อย 200 หลักสูตร/ต่อปี

Impact

- เพิ่ม productivity ของ workforce ร้อยละ 10 ของกำลังแรงงานระดับอุดมศึกษา (~500,000 คน/ปี)

จากมติที่ประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ (กรม.เศรษฐกิจ) ครั้งที่ 2/2562 เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2562 ได้เห็นชอบแพ็คเกจเร่งรัดการลงทุนและรองรับการย้ายฐานการผลิตเนื่องจากผลกระทบของสงครามการค้า หรือ Thailand Plus Package เพื่อกระตุ้นและเร่งรัดการลงทุนจากต่างประเทศ โดยกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้รับมอบหมายตามมติที่ประชุม กรม.เศรษฐกิจ ครั้งที่ 3/2562 เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2562 ให้ดำเนินการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการพัฒนาทักษะของบุคลากรภายในประเทศ ได้แก่ (1) การกำหนดมาตรการการคลังเพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมแรงงาน โดยให้ผู้ประกอบการนำเงินลงทุนหรือค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมที่เข้าข่ายเทคโนโลยีขั้นสูง (Advanced technology) ไปหักลดหย่อนภาษี และ (2) มาตรการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการจ้างงานบุคลากรทักษะสูงในสาขาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและวิศวกรรม สามารถนำค่าจ้างไปหักค่าใช้จ่ายได้ ประกอบกับประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 392 และ 393) เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2563 ได้มอบหมายให้ สอวช. เป็นหน่วยรับรองเรื่องการจ้างงานบุคลากรทักษะสูง รวมถึงหลักสูตรของหน่วยฝึกอบรมที่นายจ้างจะส่งลูกจ้างเข้ารับการศึกษหรือฝึกอบรมดังกล่าว

สอวช. ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจสนับสนุนการพัฒนา นโยบายด้านพัฒนากำลังคนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของประเทศ จึงได้ร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักรงานเศรษฐกิจการคลัง สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ดำเนินการรับรองหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร และการจ้างแรงงานลูกจ้างที่มีทักษะสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ สำหรับการยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ได้มีการจ้างงานบุคลากรผู้มีทักษะสูง ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ และยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลสำหรับรายจ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะสูงของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2562 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2563 โดยพิจารณาเสร็จสิ้นไปเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2564 ที่ผ่านมา

การดำเนินงานดังกล่าว ทำให้คณะทำงานทราบข้อมูลด้านความต้องการแรงงานของสถานประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน รวมถึงข้อมูลหลักสูตรฝึกอบรมที่ตอบโจทย์ความต้องการทักษะสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อการออกแบบเชิงระบบสำหรับการพัฒนาแพลตฟอร์ม Upskill/ Reskill/New Skill (URN) for Future Skill Development ในการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศที่เชื่อมโยงข้อมูลความต้องการทักษะจากภาคอุตสาหกรรม ครอบคลุมการพัฒนาทักษะของบุคลากรและการเข้าสู่เส้นทางอาชีพ ที่ประกอบด้วย แนวทางการประเมินช่องว่างทักษะ การลงทะเบียนหลักสูตรฝึกอบรม การให้คำปรึกษา และการจับคู่ตำแหน่งงานในตลาดงานกับบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาทักษะแล้ว ซึ่งนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะต่ออธิบดีกรมสรรพากร ในการขอขยายระยะเวลามาตรการ

ภาษีเพื่อรองรับการย้ายฐานการผลิตของนักลงทุนต่างชาติ (Thailand Plus Package) ซึ่งปัจจุบันได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี (ครม.) ในการขยายระยะเวลาการดำเนินงานออกไปอีก 2 ปี (1 มกราคม 2564 - 31 ธันวาคม 2565) พร้อมทั้งได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกาเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 8 กรกฎาคม 2564 ที่ผ่านมา และอยู่ระหว่างการออกพระราชกฤษฎีกาและประกาศอธิบดีกรมสรรพากรตามลำดับ

ทั้งนี้ สอวช. ได้เตรียมแผนรองรับการขยายมาตรการ Thailand Plus Package ในปี 2564-2565 โดยจัดทำระบบสารสนเทศที่รองรับการลงทะเบียนของหน่วยงานฝึกอบรมหรือสถานประกอบการ เพื่อขอรับรองหลักสูตรฝึกอบรมและการจ้างงานแรงงานทักษะสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ ผ่านเว็บไซต์ www.stemplus.or.th

แพลตฟอร์มกำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ (Talent Thailand Platform)

ตามที่คณะปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้มีคำสั่งที่ 1/2564 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2564 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินการเรื่องกำลังคนที่มีความสามารถสูงของประเทศไทย (Talent Thailand) ซึ่งประกอบด้วย สอวช. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) สถาบันดนตรีกัลยาณิวัฒนา สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) มหาวิทยาลัยศิลปากร และ กรมวิทยาศาสตร์บริการ ให้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลกำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายการพัฒนากำลังคนและจัดทำแพลตฟอร์มการใช้ประโยชน์กำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ (Talent Utilization Platform for National Talent Pool) ซึ่งมีระบบวิเคราะห์ข้อมูลที่รวมถึงข้อมูลคนไทยที่มีความสามารถสูงทั้งที่อาศัยอยู่ในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย ทิศทาง และยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศ โดยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะถูกนำไปใช้ในการจัดทำนโยบายการ

พัฒนากำลังคน (Talent Development) เพื่อกำหนดทิศทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่การวางแผนการทำงานร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์กำลังคนระดับสูงของประเทศ (Talent Utilization Alliance) ที่มีบทบาทเป็นหน่วยงานกลาง (Intermediary) เชื่อมโยงให้สามารถนำผู้มีความสามารถสูงไปทำงานที่ตรงความต้องการของภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ ภาคเอกชน สังคม ชุมชน และท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนากำลังคนให้ตรงตามความต้องการเกิดการพัฒนาลำดับอาชีพของบุคลากรที่มีศักยภาพสูงและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

ปัจจุบันคณะทำงานได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญที่สอดคล้องกับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายและการวิจัยขั้นแนวหน้า 5 สาขา จำนวน 7,372 คน พร้อมทั้งออกแบบและพัฒนาระบบการประมวลผลข้อมูลเชิงสถิติและเผยแพร่ข้อมูลกำลังคนที่มีศักยภาพสูงสอดคล้องกับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายและการวิจัยขั้นแนวหน้าบนเว็บไซต์ <https://talent.nxpo.or.th/> ซึ่งมีการเชื่อมโยงข้อมูลส่วนบุคคลกับฐานข้อมูลที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ ฐานข้อมูล Scopus ฐานข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology Infrastructure Data Bank: STDB) และ ระบบข้อมูลสารสนเทศการวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (National Research and Innovation Information System : NRIS)

แพลตฟอร์มขับเคลื่อนการดำเนินการเรื่องกำลังคนที่มีความสามารถสูงของประเทศไทย (Talent Thailand)

นอกจากนี้คณะทำงานได้ดำเนินการต่อยอดการดำเนินการจากแพลตฟอร์มการใช้ประโยชน์กำลังคนที่มีศักยภาพสูงของประเทศ โดยมีการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมบัณฑิตทุนโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.) ไปทำวิจัยสนับสนุนอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของประเทศไทย โดยมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการส่งเสริมบัณฑิตทุนโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปปฏิบัติงานในภาคเอกชน ระหว่าง สอวช. สสวท. สวทช. และ ส.อ.ท. เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2564 เพื่อร่วมดำเนิน

โครงการ 2 โครงการหลัก ได้แก่ 1) โครงการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมบัณฑิตทุน พสวท. ไปปฏิบัติงานในภาคเอกชน (หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สอวช. สสวท. ส.อ.ท.) และ 2) โครงการพัฒนาบุคลากรวิจัยระดับหลังปริญญาเอกเพื่อทำวิจัยรองรับอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของประเทศไทย (หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สวทช. สสวท. บพค.) และได้ส่งต่อข้อเสนอโครงการส่งเสริมบัณฑิตทุนโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปปฏิบัติงานในภาคเอกชน ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และ สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.)

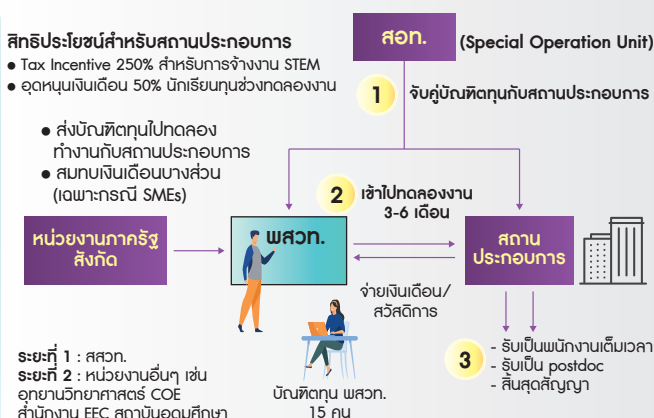
1 โครงการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมบัณฑิตทุน พสวท. ไปปฏิบัติงานในภาคเอกชน (สอวช. / สสวท. / ส.อ.ท.)

- ส่งเสริมให้เกิดกลไกการจับคู่บัณฑิตทุนกับภาคอุตสาหกรรมที่มีความพร้อม และสอดคล้องกับองค์ความรู้และทักษะของบัณฑิตทุน
- ส่งเสริมให้บัณฑิตทุนใช้องค์ความรู้และทักษะในการส่งเสริมและขับเคลื่อนงานด้านวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมให้กับภาคอุตสาหกรรม
- ยกระดับขีดความสามารถด้านการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมของภาคอุตสาหกรรม
- ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ขององค์ความรู้ระหว่างบัณฑิตทุนและบุคลากรภาคอุตสาหกรรม

สิทธิประโยชน์สำหรับสถานประกอบการ

- Tax Incentive 250% สำหรับการทำงาน STEM
- อดหนุนเงินเดือน 50% นักเรียนทุนช่วงทดลองงาน

- ส่งบัณฑิตทุนไปทดลองทำงานกับสถานประกอบการ
- สบทุนเงินเดือนบางส่วน (เฉพาะกรณี SMEs)

2 โครงการพัฒนาบุคลากรวิจัยระดับหลังปริญญาเอกเพื่อทำวิจัยรองรับอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของประเทศไทย (สวทช. / สสวท. / บพค.)

- สร้างและบ่มเพาะบุคลากรวิจัยที่มีคุณภาพสูง รองรับการทำวิจัยและการพัฒนา นวัตกรรมของอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต
- สนับสนุนบัณฑิตทุน พสวท. ทั้งระดับปริญญาโท และเอก ที่มีศักยภาพสูงในการทำวิจัยและมีความสนใจในการทำงานในภาคอุตสาหกรรม
- ดึงดูดบัณฑิตระดับปริญญาโท และเอก ที่มีศักยภาพสูง ให้เข้าสู่เส้นทางอาชีพวิจัยและนวัตกรรม

กลไกปลดล็อกนักเรียนทุนให้สามารถไปปฏิบัติงานในภาคเอกชน

นักเรียนทุนรัฐบาลเป็นกลุ่มกำลังคนที่มีศักยภาพ และเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ เพื่อย่อยอุปสรรคการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและนำไปสู่การพัฒนาสังคมได้ อาทิ นักเรียนทุนโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสว.) ซึ่งเป็นทุนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับศึกษา วิจัย ประดิษฐ์คิดค้น และเผยแพร่ผลงานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งการต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนทุนร่วมกับภาคเอกชนที่มีกิจกรรมวิจัยและพัฒนาอย่างเข้มข้น นับเป็นส่วนสำคัญในการร่วมกันสร้างผลกระทบเชิงบวกให้กับประเทศในอนาคตได้

สอวช. สสวท. และ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ดำเนินงานร่วมกันในการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมบัณฑิตทุน พสวท. ไปปฏิบัติงานในภาคเอกชน ภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการส่งเสริมบัณฑิตทุนโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปปฏิบัติงานในภาคเอกชน โดย สอวช. และ สสวท. มีบทบาทหน้าที่ร่วมกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการ บริหารจัดการ และขับเคลื่อนโครงการ พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการและเงินสมทบค่าตอบแทนของบัณฑิตทุนที่เข้าไปทดลองปฏิบัติงานกับภาคเอกชน และ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ทำหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติงานพิเศษ (Special Operation Unit) ผู้รับผิดชอบการสำรวจความต้องการของภาคเอกชน เตรียมความพร้อมบัณฑิตทุน และจับคู่บัณฑิตทุน พสวท. กับความต้องการของภาคเอกชน ซึ่งบัณฑิตทุนที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถเข้าทดลองปฏิบัติงานในภาคเอกชนเป็นระยะเวลา 3-6 เดือน โดยได้รับการสนับสนุนค่าตอบแทนจากโครงการฯ และจากผู้ประกอบการ และสามารถนับเวลาการปฏิบัติงานดังกล่าวเป็นระยะเวลาการชดเชยทุนได้

ปัจจุบัน โครงการฯ ได้มีการจัดกิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจ ความรู้ความเข้าใจ และเตรียมบัณฑิตทุน พสวท. ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานในภาคเอกชน และสรรหาผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมที่มีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีรองรับและสอดคล้องกับองค์ความรู้และทักษะความเชี่ยวชาญของบัณฑิตทุนและมีความต้องการบัณฑิตทุนเข้าไปปฏิบัติงานโดยมีบัณฑิตทุน พสวท. เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 40 ราย และมีผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมให้ความสนใจ จำนวนกว่า 10 แห่ง และอยู่ในระหว่างการดำเนินการจับคู่บัณฑิตทุนเพื่อเข้าทดลองปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

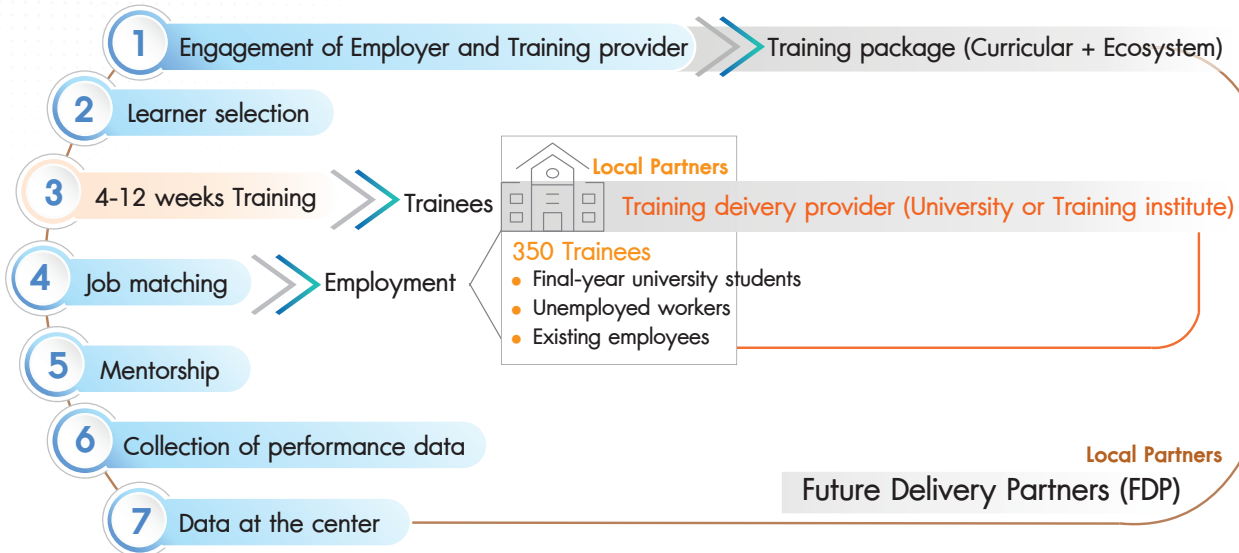
โครงการพัฒนากำลังคนเพื่อการจ้างงานตามความต้องการของประเทศ โดย GenNX Model (Generation)

เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้เกิดผลกระทบต่องานจ้างงานของประเทศ เกิดภาวะการเลิกจ้างแรงงาน บัณฑิตจบใหม่ไม่สามารถหางานได้ เนื่องจากปริมาณการผลิตของภาคอุตสาหกรรมลดลง โครงสร้างธุรกิจเกิดความเปลี่ยนแปลง โดยเป็นการดำเนินธุรกิจที่อาศัยตลาดท้องถิ่นและเศรษฐกิจฐานรากมากขึ้น รวมถึงมีการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบหุ่นยนต์อัตโนมัติในโรงงานอุตสาหกรรม แรงงานในปัจจุบันจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาทักษะของตนให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อลดความเสี่ยงของการตกงานอันจะเป็นผลจากวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

กระทรวง อว. ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศ รวมถึงบูรณาการงานด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและโอกาสในการพัฒนากำลังคนให้ตอบโจทย์ประเทศในสถานการณ์วิกฤติที่เกิดขึ้น จึงริเริ่มดำเนินโครงการพัฒนาทักษะเพื่อการจ้างงานตามความต้องการของประเทศในรูปแบบ GenNX Model ซึ่งเป็นรูปแบบการพัฒนาทักษะการทำงานระยะสั้นแบบเข้มข้น (Bootcamp) และดำเนินการร่วมกับ Generation ซึ่งเป็นองค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดฝึกอบรมเพื่อการจ้างงานในหลายประเทศ โดยเริ่มนำร่องในกลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัล และ Healthcare ด้วยรูปแบบการฝึกอบรมที่ปรับให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของประเทศไทย เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานแก่ผู้ว่างงาน/นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา และบุคลากรในสถานประกอบการ จำนวนทั้งสิ้น 350 คน ซึ่งภายในระยะเวลาโครงการจะมีการฝึกอบรม 14 รุ่น รุ่นละ 25 คน ประมาณ 4-12 สัปดาห์ โดยอบรมด้านเทคนิค Behavior, Mindset, Professional presence รวมถึงมีการสร้างวิทยากร (Trainer) ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการฝึกอบรมเพื่อการได้งาน โดยคัดเลือกบุคลากรจากอาจารย์/นักวิจัยจากสถาบันการศึกษา และตัวแทนจากภาคเอกชน จำนวน 28 คน เข้าร่วมการฝึกอบรมรุ่นละ 2 คน ผ่านการสร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการและหน่วยฝึกอบรมในประเทศ เพื่อการพัฒนาและยกระดับภาคการศึกษาของประเทศไทยให้มีความสามารถในการผลิตบุคลากรที่ตรงตามความต้องการของประเทศได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกต่อไป

Pilot run: 350 trainees

Generation>><<..... Local Partners

Upskill

ให้ตอบโจทย์งาน !

โครงการพัฒนาทักษะรูปแบบ GenNX Model

อว.

เห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะการทำงานช่วงโควิด-19 และเพื่อรองรับความต้องการของประเทศ

Generation

องค์กรจับคู่ (Matching) ระหว่างผู้หางานกับบริษัทผ่านการฝึกอบรมแบบเข้มข้น

GenNX Model คืออะไร?

การพัฒนาทักษะการทำงานผ่านการฝึกอบรมอย่างเข้มข้น เพื่อให้เกิดกำลังคนและการจ้างงานตามความต้องการของประเทศ

- หลักสูตรระยะสั้นเข้มข้น 4-12 สัปดาห์ ทั้งด้านเทคนิคเฉพาะและทักษะการทำงาน
- เพื่อผลิตกำลังคนที่มีทักษะตรงความต้องการ และผลิตผู้เชี่ยวชาญอบรมเพื่อการจ้างงาน

การนำร่องในประเทศไทย

อุตสาหกรรมดิจิทัล

ต้องการ **30,000** คน (5 ปีข้างหน้า)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ต้องการ **15,000** คน (5 ปีข้างหน้า)

การดำเนินโครงการพัฒนาทักษะเพื่อการทำงานตามความต้องการของประเทศ โดย GenNX Model ได้รับความเห็นชอบพร้อมสนับสนุนงบประมาณบางส่วนในการดำเนินงานจาก สป.อว. และ บพค. และต่อมาได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง สป.อว. และ Generation เพื่อดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการฯ ร่วมกัน

ปัจจุบันโครงการฯ ได้มีการวิเคราะห์ความต้องการของนายจ้าง พัฒนาหลักสูตรสรรหาคัดเลือกผู้เรียน และทำความร่วมมือกับผู้ประกอบการ จำนวน 9 แห่ง เพื่อให้เกิดการจ้างงานในตำแหน่ง Junior Software Developer เป็นตำแหน่งแรก โดยมีผู้สนใจสมัครเข้าฝึกอบรมทั้งสิ้น 984 ราย และจะมีการฝึกอบรมรุ่นที่ 1 จำนวน 60 ราย ในเดือนมกราคม 2565

แนวโน้มของอาชีพต่างๆ ทั่วโลก
จะได้รับผลกระทบมากน้อยแค่ไหน

หลังจบ Covid-19

อะไรบ้างที่ควรปรับตัว และอะไรบ้างที่มาแรง

การระบาดใหญ่ของ “โควิด-19” ทำให้ตลาดแรงงานทั่วโลกหยุดชะงัก ผู้คนหลายล้านต้องตกงานหรือถูกลดเงินเดือน ในขณะที่เดียวกันก็กลับมีงานหลายอย่างที่ได้รับความนิยมมากขึ้น มาดูกันว่าอะไรบ้างที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด และอะไรบ้างที่กำลังได้รับความสนใจในสังคม

ยิ่งใกล้ชิดยิ่งเสี่ยง

จากผลสำรวจพบว่ายังต้องทำงานใกล้ชิดกับ
ผู้อื่นมากเท่าใด ก็ยิ่งได้รับผลกระทบมากเท่านั้น

งานที่ต้องพบปะผู้คนมาก
เช่น ก่อสร้าง การเกษตร
งานในโรงงาน เพราะเป็นงานที่ทำ
ในที่ปิด และไม่ต้องพบปะผู้คนมาก

งานที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นหลัก
ใช้การพบปะกับผู้คนไม่มาก
อีกทั้งสามารถทำระยะไกลได้
มีแนวโน้มได้รับความนิยมมากขึ้น

งานขายแนวหน้า
เช่น เซลล์ พนักงานธนาคาร
เสี่ยงสูงเพราะกำลังถูกแทนที่ด้วย
E-commerce และธุรกรรมออนไลน์

งานด้านการท่องเที่ยว
ได้รับผลกระทบมาก เพราะต้อง
พบปะกับคนจำนวนมาก ทำให้
เป็นหนึ่งในอาชีพที่เสี่ยงสูงที่สุด

3 เทรนด์ใหม่มาแรงน่าจับตามอง

**การทำงานระยะไกล
หรือ Work from home**
เพราะพิสูจน์แล้วว่า ไม่ได้ทำให้ประสิทธิภาพ
ในการทำงานลดลง แถมยังช่วยให้ไม่ต้อง
นำตัวเองเข้าไปอยู่ในพื้นที่เสี่ยง
และลดความแออัดในที่ทำงาน

E-commerce และธุรกรรมดิจิทัล
เพราะผู้ใช้กำลังใส่ใจในความสะดวกสบาย
แทนภายในปีเดียวธุรกิจด้านนี้
ก็มีอัตราเติบโตมากถึง 2-5 เท่า

ระบบ Automation และ AI
เกิดการยอมรับและปรับใช้ไปอย่างกว้าง
หลายองค์กรเริ่มให้ความสนใจและ
นำมาปรับใช้เช่น ระบบจัดการคลังสินค้า
ระบบจัดการร้านค้า Chat-bot
และ Call Center เป็นต้น

สอวช. กับมาตรการสนับสนุนด้านการพัฒนากำลังคน Reskill / Upskill / New Skill และ Lifelong Learning

กลไกการให้ทุนของ บพข.
ด้านการพัฒนาบุคลากรในสาขา
ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

สนับสนุนการจ้างงาน
บุคลากรที่มีทักษะสูงด้าน STEM
โดยผู้ประกอบการสามารถนำ
ค่าใช้จ่ายในการจ้างงานไป
หักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 150

สนับสนุนการพัฒนาบุคลากร
ผ่านการฝึกอบรมแรงงานให้มี
ทักษะสูงในหลักอุตสาหกรรม STEM
ที่ได้รับการรับรองจาก สอวช. โดย
ยกเว้นภาษีเงินได้ร้อยละ 250

การวิจัยเชิงระบบการส่งเสริม
บทบาทของอุดมศึกษา เทคโนโลยี
และนวัตกรรม เพื่อยกระดับการเรียนรู้
และการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ

โจทย์การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะของเด็กและเยาวชน

การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการหล่อหลอมคนให้มีคุณภาพ และเป็นที่ต้องการของสังคม โดยในยุคปัจจุบันเน้นพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงาน และการใช้ชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนอันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยประเทศไทยมีการนำกรอบการเรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 มาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทการเรียนการสอนของประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเด็กและเยาวชนในบริบทสังคมไทยควรให้ความสำคัญคุณลักษณะบางประการมากขึ้น เช่น ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความพอเพียง ความกตัญญู ความมีสมาธิ เป็นต้น ทั้งนี้ในการพัฒนาคนเพื่อให้เกิดสังคมที่มีคุณธรรมจริยธรรมนั้น อาจจะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงการให้ความหมาย แนวคิด และแนวทางการปรับใช้คุณธรรมจริยธรรมเข้ากับบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมไทย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อการนำไปใช้และการพัฒนาคนในแต่ละช่วงวัย

สอวช. ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กและเยาวชนควบคู่กับการจัดการศึกษาปกติ โดยการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย นักเรียน นักศึกษา และครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เรื่อง การสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน ควบคู่กับการจัดการศึกษาปกติ และมีการเสนอต่อที่ประชุมสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 3/2563 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2563 โดยสภานโยบายฯ ได้มีมติให้มอบหมาย สอวช. ประสาน สกสว. เพื่อขับเคลื่อนการวิจัย การพัฒนาต้นแบบ และการทดลองขยายผลแนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาคุณลักษณะของเด็กและเยาวชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์

สอวช. ได้จัดทำข้อเสนอแนะโจทย์การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะของเด็กและเยาวชน โดยรูปแบบของโจทย์การวิจัยและนวัตกรรมสามารถเป็นได้ทั้งการวิจัยเชิงประเด็นที่มุ่งสร้างความเข้าใจต่อประเด็นปัญหาเฉพาะด้านและสร้างองค์ความรู้ใหม่ในบริบทสังคมไทย รวมถึงการวิจัยเชิงระบบเพื่อมุ่งออกแบบกลไก มาตรการ และนโยบาย หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่มุ่งเน้นการทดลองโมเดลใหม่หรือการทดลองขยายผลแนวปฏิบัติที่ดีในบริบทที่แตกต่างจากเดิม โดยมีตัวอย่างข้อเสนอแนะโจทย์การวิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

ด้านการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม : กระบวนทัศน์ของคุณธรรมจริยธรรมในบริบทสังคมยุคใหม่ และในอนาคต และมุมมองที่แตกต่างกันของแต่ละช่วงวัย

ด้านนวัตกรรมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม : การพัฒนานวัตกรรมกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมที่บูรณาการเข้ากับกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนและวิถีชีวิต และเหมาะสมกับพัฒนาการตามช่วงวัย

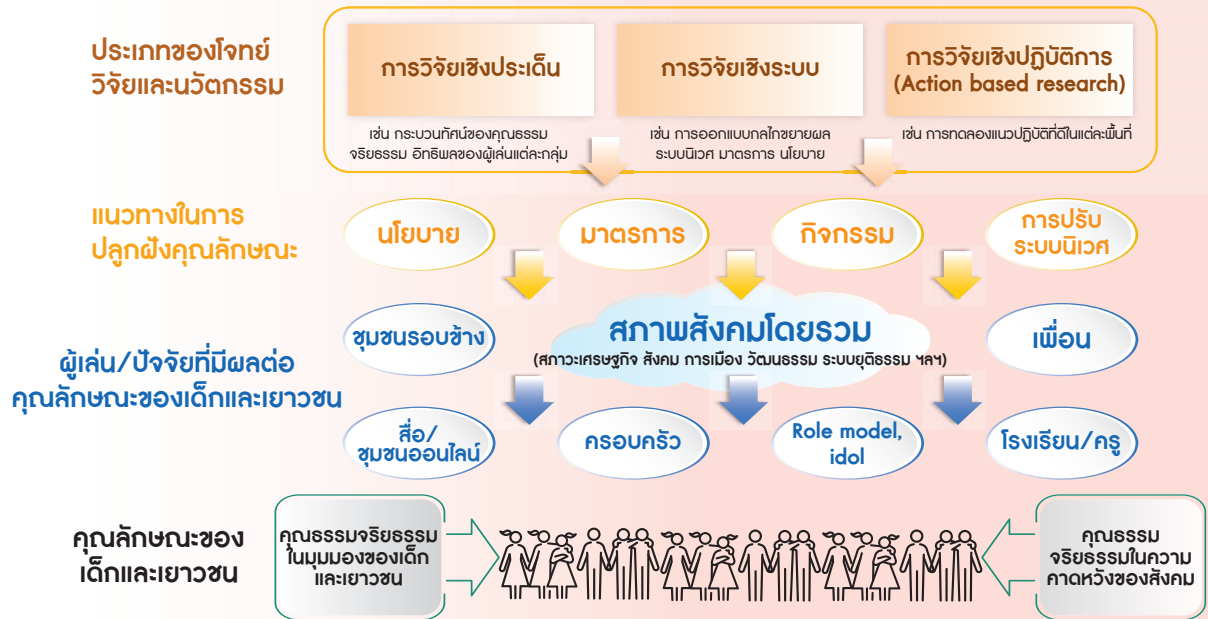
ด้านการประเมินผล : รูปแบบการวัดและประเมินคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ

ด้านบทบาทของสื่อ : รูปแบบการใช้สื่อเพื่อเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กแต่ละช่วงวัย

ด้านนโยบาย มาตรการ และระบบนิเวศ : นโยบาย มาตรการ และกลไกเพื่อขยายผลแนวปฏิบัติที่ดีในด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนในวงกว้าง

กรอบแนวคิด การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะให้แก่วัยเด็กและเยาวชน

และเพื่อให้เกิดการวิจัยและสร้างองค์ความรู้เพื่อการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม สอวช. ได้ส่งต่อข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะของเด็กและเยาวชน ไปยัง สกสว. เพื่อนำไปผลักดันในแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ปี 2566-2570 ต่อไป

2. Higher Education Transformation

กลไกทดลองจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher Education Sandbox)

กระแสการเปลี่ยนแปลงและประเด็นอุบัติใหม่ทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และวิถีชีวิต ต่างมีนัยต่อบทบาท และแนวทางการพัฒนากำลังคนของสถาบันอุดมศึกษาที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้ทันกับกระแสดังกล่าว เพื่อให้ประเทศไทย มีกำลังคนสมรรถนะสูงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอ และสามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ได้อย่าง ทันท่วงที โดยในบริบทการพัฒนาของประเทศไทย มีประเด็น ที่สำคัญและมีผลกระทบต่อนโยบายจัดการศึกษาของสถาบัน อุดมศึกษา 3 ประการดังนี้

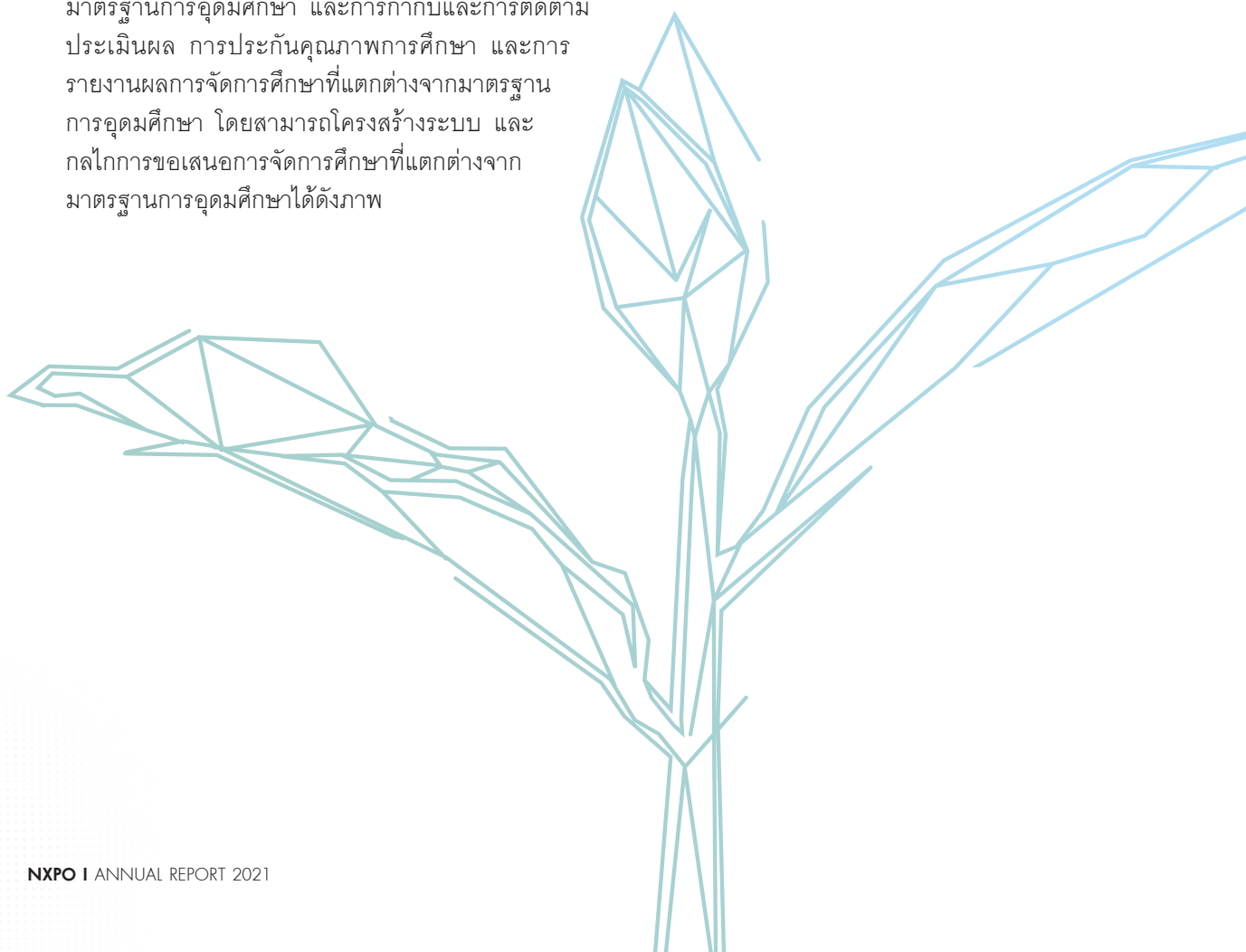
- (1) การพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย (Target industries) ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ถือเป็นกลจักรสำคัญต่อการ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้สามารถหลุดพ้นจาก กับดักรายได้ปานกลางได้ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้ กับภาคอุตสาหกรรม จำเป็นต้องอาศัยการพัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งล้วนแล้วแต่ต้องใช้ กำลังคนที่มีองค์ความรู้ที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ รวมถึงต้องการบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและองค์ ความรู้ในลักษณะข้ามศาสตร์ (Cross-disciplinary) และองค์ความรู้แบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary)

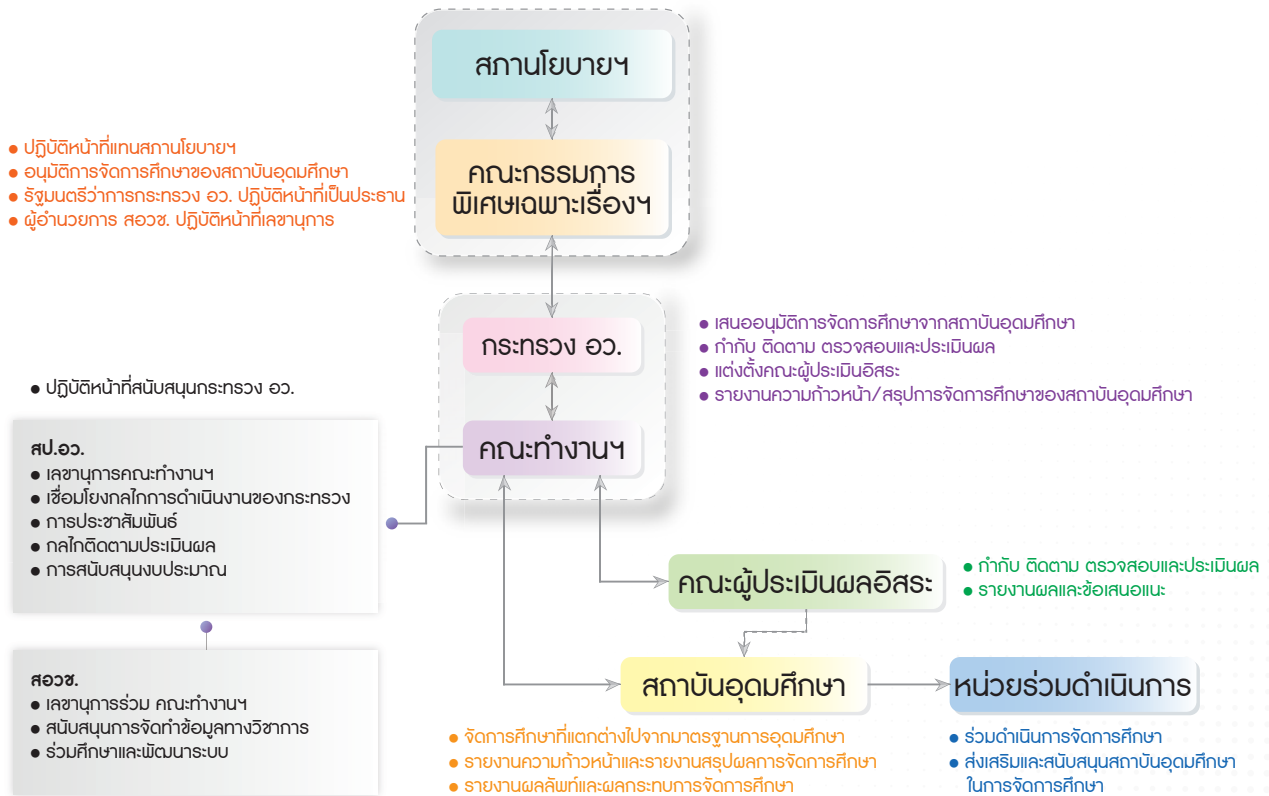
- (2) รูปแบบของวิถีชีวิตได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นวิถี ชีวิตแบบหลายช่วง (Multistage life) อันเกิดจาก วิทยาการทางการแพทย์ที่ทำให้มนุษย์มีอายุขัย เฉลี่ยที่ยืนยาวขึ้น และทำให้เส้นแบ่งของแต่ละ ช่วงของวิถีชีวิตทั้งด้านการเรียน การทำงาน และการ เกษียณไม่ชัดเจนเหมือนเดิม ช่วงชีวิตของคน แต่ละช่วงอาจจะมีทั้งการเรียน การทำงาน และการ พักผ่อนผสมผสานกัน และทำให้รูปแบบของการ ศึกษาและการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาเปลี่ยนไป
- (3) การจัดการศึกษาในภาวะวิกฤต เช่น การแพร่ระบาดของ โรคโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลก ทำให้ในอนาคต สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้มีความ ยืดหยุ่นในการจัดการศึกษาสูงขึ้น และมีช่องทาง หรือรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ที่ผู้เรียน ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

ตามความในมาตรา 69 แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ได้เปิดโอกาสให้ทดลองจัดการศึกษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher education sandbox) เพื่อประโยชน์ในการสร้างนวัตกรรมการอุดมศึกษา รวมถึงการนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานการอุดมศึกษาในกระบวนทัศน์ใหม่

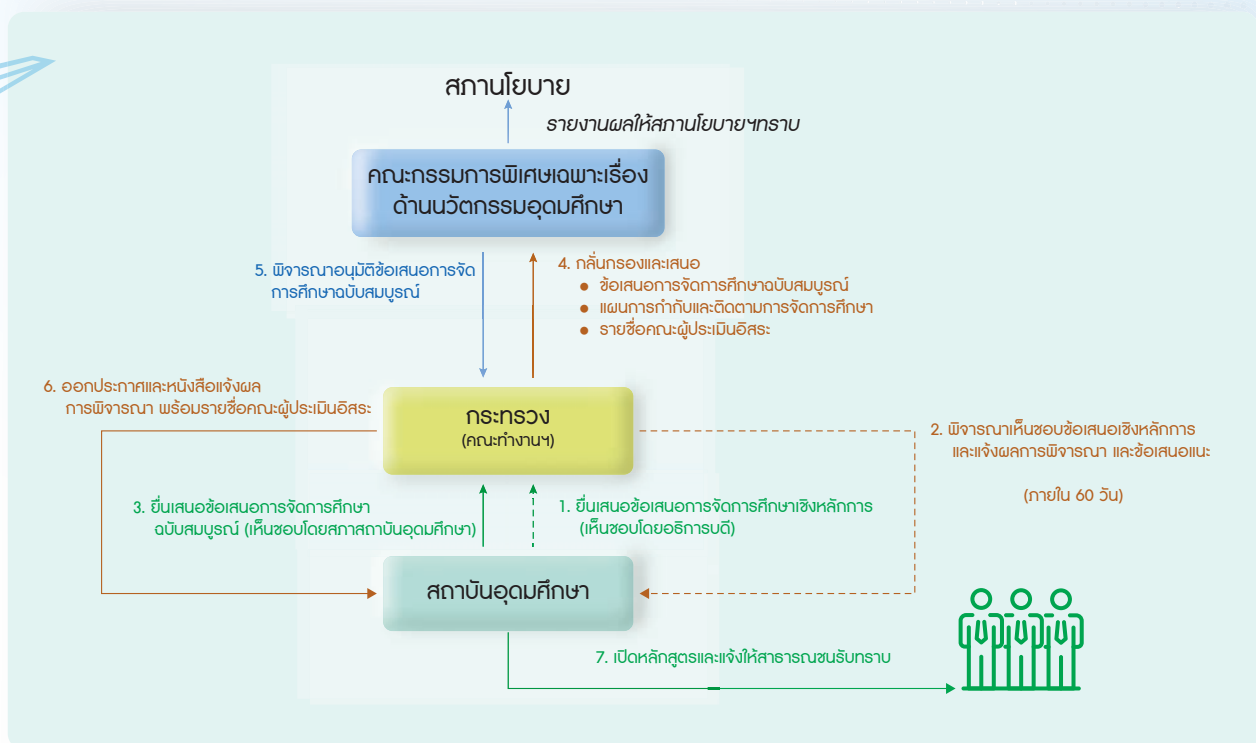
สอวช. ได้ศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนวทางในการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher education sandbox) ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่ประกอบด้วย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมการอุดมศึกษา ตัวอย่างมาตรฐานการอุดมศึกษาที่เป็นข้อจำกัดในการพัฒนานวัตกรรมการอุดมศึกษา หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา การส่งเสริมเชิงนโยบาย กลไกการเสนอขอจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา และคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมการอุดมศึกษา ซึ่งข้อเสนอฯ ได้รับความเห็นชอบจากคณะทำงานเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 1/2564 วันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 และจากสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 2/2564 วันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2564

จากมติเห็นชอบในที่ประชุมสภานโยบายฯ สอวช. ได้จัดทำคำสั่งสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ที่ 3/2564 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมการอุดมศึกษา และข้อกำหนดสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 283 วันที่ 18 พฤศจิกายน 2564 ซึ่งได้ระบุถึง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา วิธีการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา และการกำกับและการติดตาม ประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา และการรายงานผลการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา โดยสามารถโครงสร้างระบบ และกลไกการขอเสนอการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษาได้ดังภาพ

โครงสร้างระบบและบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานในการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา

กลไกการขอเสนอการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา

การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ หรือ Paradigm shift ของระบบอุดมศึกษา

ที่มา : สมุดปกขาวระบบอุดมศึกษาไทยในบริบทของประเทศพัฒนาแล้ว

1. จาก Three-stage life ไปสู่ Multistage life: ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ “Aged Society” อย่างเต็มตัว โดยมีประชากรที่อายุมากกว่า 65 ปี เทียบเท่ากับร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมดในประเทศ คนไทยจะต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตจากเดิมในรูปแบบ Three-Stage Life เป็น Multistage Life ด้วยการมีช่วงระยะเวลาการทำงานที่ยาวนานมากขึ้น ซึ่งสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ในการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ ผ่านการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ที่เปิดโอกาสให้คนทุกช่วงวัย เข้ามามีส่วนร่วมในการ Reskill, Upskill และ New Skill อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถอยู่รอดในยุคของ Disruption ได้
2. จาก Institution-based ไปสู่ National credit bank: สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งที่มีความเชี่ยวชาญแตกต่างกันแต่ไม่ได้ทำงานร่วมกัน ทำให้นักศึกษาไม่สามารถสะสมหน่วยกิตข้ามสถาบันอุดมศึกษาและได้รับหลักฐานการเรียนรู้มาใช้ประโยชน์ในการหางานทำได้ ฉะนั้นควรมีการลดขั้นตอนความซ้ำซ้อนโดยการจัดตั้งหน่วยงานกลางที่สถานศึกษาและผู้เรียนสามารถสะสมหน่วยการเรียนรู้และเรียกใช้ข้อมูลจากหน่วยงานกลางดังกล่าวได้ เพื่อรับรองผลการเรียนหรือการเทียบโอนผลการเรียนได้อย่างคล่องตัว
3. จาก กระจุก ไปสู่ กระจ่ายโอกาสทางการศึกษา: ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นหนึ่งในปัญหาหลักของประเทศไทยที่เกิดขึ้นจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการกระจุกตัวของความมั่งคั่งในเมืองใหญ่ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น การติดกับดักรายได้ปานกลางของประเทศ และการว่างงาน เป็นต้น จึงเป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในการตอบโจทย์นี้ ผ่านการเพิ่มการเข้าถึงการศึกษา ทั้งในเชิง Accessibility และ Affordability ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อสร้างโอกาสให้กับคนทุกกลุ่มและทุกช่วงวัยของประเทศ
4. จาก Supply-driven ไปสู่ Co-creation: ความต้องการของภาคเอกชนเปลี่ยนแปลงไปเป็นการรับนักศึกษาเข้าร่วมทำงานก่อนจบการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาที่มีความจำเป็นต้องออกแบบหลักสูตรและโมเดลการศึกษาร่วมกับภาคเอกชนเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการทำงานไม่ตรงตามสาขาที่จบ (Skill mismatch) สามารถส่งมอบการเรียนรู้ในรูปแบบสหวิทยาการ (Multi-discipline) และการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต (Life-long learning) ซึ่งในส่วนของผู้เรียนนั้นก็มีความต้องการที่จะเรียนในสาขาที่มีผลตอบแทนที่คุ้มค่า (Return on Investment) กับการลงทุนด้านการศึกษา
5. จาก Degree-oriented ไปสู่ Employability-oriented: ความต้องการของภาคอุตสาหกรรมมีลักษณะเป็นพลวัต (Dynamism) หากสถาบันอุดมศึกษาไม่มีความยืดหยุ่นในการปรับรูปแบบการเรียนการสอนจะทำให้การจัดการศึกษานั้นไม่สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างการมีส่วนร่วมกับอุตสาหกรรมได้ (Real-sector engagement) โดยสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในหัวเมืองหลัก ควรสร้างความพร้อมให้บัณฑิตที่จะก่อนที่เข้าสู่การทำงานจริง ได้เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมในภาพใหญ่ ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ ควรเน้นการสร้างบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการงานในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการจ้างงาน (Employability) โดยการสร้างประสบการณ์การทำงาน (Work experience) และการสร้างความสัมพันธ์ (Relationship) กับอุตสาหกรรมและนายจ้าง
6. จาก Content-based ไปสู่ Competency-based: สถาบันอุดมศึกษาในอดีตที่ผ่านมาจัดการศึกษาในเชิง “เนื้อหา (Content)” และ “อาชีพ (Employment)” สำหรับกลุ่มเป้าหมายในวัยเรียน อย่างไรก็ตามในปัจจุบันประเทศมีความจำเป็นต้องสร้างทรัพยากรมนุษย์เชิงสมรรถนะ (Competence) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนระบบการศึกษาโดยการจัดการศึกษาเชิงสมรรถนะ (Competence) และการปรับการเรียนการสอนที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcomes based Education) ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนจากการศึกษาที่เน้นการสอนของอาจารย์ให้เป็นการสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อการเรียนรู้และเพื่อผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent)
7. จาก Local perspective ไปสู่ Global perspective: ในยุคสมัยของโลกไร้พรมแดน การสร้างบุคลากรที่มีศักยภาพและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากลนั้นสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการขาดแคลนบุคลากรศักยภาพสูงดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อกรย้ายฐานการผลิตของอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญไปยังประเทศใกล้เคียง ดังนั้น การสร้างเมืองในประเทศให้กลายเป็น “ศูนย์กลางทางการศึกษา” (Education Hub) ไม่ว่าจะเป็นระดับโลกหรือภูมิภาค นอกจากจะสามารถดึงดูดชาวต่างชาติเข้ามาศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและงานวิจัย จนนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาระดับสากลให้กับประชาชนภายในประเทศได้แล้วนั้น ยังเป็นการเตรียมความพร้อมกำลังแรงงานเพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย
8. Towards Creative Ecosystem: การพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative economy) เริ่มต้นมาจากการคิดสร้างสรรค์ของคน อาจถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่ไม่มีต้นทุน แต่ในความเป็นจริงแล้ว ทุนมนุษย์ (Human Capital) เป็นสิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม เพราะถ้าปราศจากแนวคิดและทักษะของคนแล้ว การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ย่อมเป็นไปด้วยความยากลำบาก จึงเป็นที่มาของการพัฒนานิเวศสร้างสรรค์ การสร้างบรรยากาศสร้างสรรค์ ทั้งจากการสร้างพื้นที่เปิดในการแสดงความคิด การจัดกิจกรรมต่าง ๆ หรือโครงสร้างพื้นฐานด้านศิลปะและวัฒนธรรม เช่น พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยกระตุ้นจินตนาการ เชื้ออำนวยการคิดสิ่งใหม่ การกล้าแสดงออกทางความคิด ที่สร้างสรรค์ รวมถึงการปรับเปลี่ยนแนวคิด (Mindset) ทศนคติ (Attitude) เพื่อให้เกิด Creative ecosystem อย่างแท้จริง
9. จาก Limited access ไปสู่ Opened access: ธรรมาภิบาลในระบบอุดมศึกษา (Good governance) ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะและหน่วยงานต่าง ๆ โดยเปลี่ยนจากรูปแบบการใช้กลไกกำกับสถาบันอุดมศึกษาเป็นการตรวจสอบสถาบันอุดมศึกษาด้วยการเปิดเผยข้อมูลประกอบกับในขนาดประชาชนจะมีความต้องการให้มีการเปิดเผยข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียน การเข้าศึกษาต่อ เป็นต้น
10. จาก Supply-side ไปสู่ Demand-directed financing: ในปัจจุบัน ความล้มเหลวของตลาด (Market Failure) และภาครัฐในการจัดสรรงบประมาณและการใช้ทรัพยากรในระบบอุดมศึกษา ทำให้การศึกษาในระดับนี้ไม่สามารถตอบโจทย์ของทั้งประเทศและนักศึกษาได้ โดยเฉพาะในยุคของ Disruption ที่ความต้องการของผู้คนเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา จึงต้องมียุทธศาสตร์ที่นำสัญญาณความต้องการ (Demand Signals) เหล่านี้มาพิจารณาเพื่อเพิ่มคุณภาพประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการจัดการศึกษา สำหรับการนำประเทศไปสู่ความยั่งยืนทางการเงิน (Financial Sustainability) เช่น นโยบายการสนับสนุนงบประมาณเพื่อตอบสนองต่ออุปสงค์ (Demand-Directed Financing) เป็นต้น

การปรับระบบการขอตำแหน่งทางวิชาการด้านนวัตกรรม

การจัดทำเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการด้วยผลงานนวัตกรรมโดยไม่อาศัยงานตำราหรืองานวิจัย เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรที่มีความสามารถให้เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมด้วยการสร้างองค์ความรู้และการพัฒนานวัตกรรมสำหรับการขับเคลื่อนประเทศต่อไป โดยการจัดทำเกณฑ์ดังกล่าวมุ่งเน้นการส่งเสริมบทบาทการทำงานและเส้นทางอาชีพของบุคลากรสถาบันอุดมศึกษา นอกเหนือจากการขอตำแหน่งทางวิชาการในรูปแบบการใช้ผลงานตีพิมพ์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาหรือประยุกต์ใช้ผลงานด้านนวัตกรรมให้ตรงตามความต้องการและความจำเป็นของประเทศ รวมถึงสนับสนุนการทำงานเชื่อมโยงระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและภาคส่วนอื่น ๆ อาทิ ภาคอุตสาหกรรม ชุมชนและสังคม เพื่อขยายการนำเอาองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง

สอวช. ร่วมกับ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดทำ (ร่าง) หลักเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการด้วยผลงานด้านนวัตกรรม

เสนอต่อคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาเกณฑ์ในการกำหนดตำแหน่ง ศ. รศ. และ ผศ. ที่ไม่อาศัยงานตำราหรืองานวิจัย และคณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อวันที่ 21 ส.ค. 2564 และเสนอ (ร่าง) หลักเกณฑ์ต่อที่ประชุมคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) เมื่อวันที่ 25 ส.ค. 2564 โดยที่ประชุม ก.พ.อ. มีมติเห็นชอบในหลักการ และเกณฑ์การเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านรับใช้ท้องถิ่นและสังคม 2) ด้านสร้างสรรค์สุนทรียะศิลป์ 3) ด้านการสอน 4) ด้านนวัตกรรม และ 5) ด้านศาสนา

โดยหลักเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการด้วยผลงานด้านนวัตกรรมมุ่งเน้นการพิจารณา 2 ด้าน ประกอบด้วย 1) คุณสมบัติบุคลากร ซึ่งจะพิจารณาถึงบทบาทการสร้างทีมงานหรือเครือข่าย บทบาทการเชื่อมโยงกับผู้ใช้ประโยชน์ และบทบาทในการผลักดันการนำผลงานไปใช้ประโยชน์ และ 2) ด้านผลงานนวัตกรรม มุ่งเน้นที่การพิจารณาถึงลักษณะและคุณภาพของผลงานในด้านการนำผลงานไปใช้ประโยชน์ รวมถึงพิจารณาผลลัพธ์และผลกระทบของผลงานนวัตกรรมที่เกิดขึ้น

หลักเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการด้วยผลงานด้านนวัตกรรม

นิยามนวัตกรรม

- ผลิตภัณฑ์ สิ่งประดิษฐ์ บริการ กรรมวิธีที่เกี่ยวกับการผลิต การจัดโครงสร้างองค์กร ระบบบริหารจัดการ การบริหารการเงิน ธุรกิจ การตลาด หรือในการอื่นใด ทั้งนี้ซึ่งเป็นสิ่งใหม่หรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญ และนำไปใช้ประโยชน์ได้ ในวงกว้างทั้งในเชิงพาณิชย์และสาธารณะ

รูปแบบผลงาน

- ผลงานนวัตกรรมด้านเทคโนโลยี (Technology/process innovation) : 1) ผลงานนวัตกรรมที่เกิดจากโครงการนวัตกรรม และ 2) ผลงานนวัตกรรมที่สามารถต่อยอดเชิงพาณิชย์
- ผลงานนวัตกรรมด้านสังคม (Social innovation) : 1) ผลงานนวัตกรรมที่เกิดจากโครงการนวัตกรรมทางสังคม และ 2) ผลงานนวัตกรรมทางสังคมที่ได้รับการขยายผลในวงกว้าง

เกณฑ์/แนวทางการพิจารณา

- ด้านคุณสมบัติประจำตำแหน่งทางวิชาการ : เป็นผู้นำหรือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการผลักดันการนำผลงานไปใช้ประโยชน์ และมีความสามารถในการสร้างทีมงานหรือเครือข่ายสอดคล้องกับระดับตำแหน่งทางวิชาการด้านนวัตกรรม
- ผลงานด้านนวัตกรรม : 1) ด้านลักษณะและคุณภาพผลงานนวัตกรรม และ 2) ด้านผลลัพธ์ หรือ ผลกระทบของผลงานนวัตกรรม

แนวทางการดำเนินงาน

- จัดทำเป็น track ใหม่ แยกจาก track เดิมที่มีอยู่
- พิจารณาจัดทำแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงานด้านนวัตกรรม สำหรับการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ
- จัดทำคู่มือหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงานด้านนวัตกรรม
- จัดทำ Standard List ของผู้ประเมินผลงานด้านนวัตกรรม เพื่อเป็นคณะกรรมการกลางในการพิจารณาผลงาน

ที่มา : 1. พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562

2. ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2564

ออกแบบกองทุนอุดมศึกษา และยกย่องกฎหมาย

การจัดตั้งกระทรวง อว. นับเป็นการปฏิรูปเชิงโครงสร้างที่สำคัญ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้กระทรวงฯ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนพันธกิจที่สำคัญของประเทศ มุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อตอบโจทย์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยภารกิจหลักของกระทรวงฯ คือการพัฒนาการศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมถึงการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีความเป็นเลิศทัดเทียมกับประเทศที่มีความก้าวหน้าด้านการวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งการบรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์นั้นต้องอาศัยการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศให้มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพ อีกทั้งระบบการอุดมศึกษาปัจจุบันจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน รวมถึงรองรับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการของคนทุกช่วงวัยให้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาตามความต้องการของผู้เรียนได้ เพื่อพัฒนาความสามารถ มีความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม รวมถึงมีสมรรถนะในการทำงานเพื่อการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อีกทั้งสถาบันการศึกษาควรมีความยืดหยุ่น ในการจัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการในอนาคตที่มีความหลากหลาย อาทิ ด้านเศรษฐกิจ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สิ่งแวดล้อม รวมถึงการเมืองการปกครอง ซึ่งไม่เพียงแต่สถาบันอุดมศึกษาเท่านั้นที่จะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในระบบการอุดมศึกษาแต่ยังประกอบด้วยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ อาทิ สถาบันวิจัย องค์การภาครัฐและเอกชน องค์กรต่างประเทศ รวมถึงชุมชนและภาคการผลิตและบริการ ซึ่งเป็นภาคส่วนที่มีความสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงของระบบการอุดมศึกษา

ทั้งนี้ การจัดสรรงบประมาณในระบบปกติเป็นรายปียังไม่สามารถส่งเสริมการพัฒนาด้านการอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางและการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของประเทศ จำเป็นต้องมีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในแต่ละระยะ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นก้อนและสามารถบริหารจัดการการใช้จ่ายได้โดยไม่ติดข้อจำกัดด้านปฏิทินงบประมาณประจำปี (Block grant and multi-year) เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณคล่องตัวและปรับเปลี่ยนได้ตามความเปลี่ยนแปลงที่มีพลวัต

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันและการเกิดเหตุวิกฤติเชิงซ้อนอื่นที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ เพื่อให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา

ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงมีความจำเป็นต้องจัดตั้ง “กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา” ขึ้น เพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะด้านในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินพันธกิจไปในทิศทางที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา จะเป็นแหล่งงบประมาณสำหรับการให้เงินกู้ยืม ดอกเบี้ยต่ำแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น สอดคล้องกับประเด็นการจัดสรรทรัพยากรในการจัดการอุดมศึกษาตามมาตรา 45 (3) และมาตรา 45 (4) แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. โดยมีระบบติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด

สอวช. ร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ศึกษาแนวทางเพื่อออกแบบ รวมถึงจัดทำข้อเสนอการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา โดยวิเคราะห์แนวทางการจัดตั้งกองทุนจากพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ตามมาตรา 47 ต่อมาคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา (กกอ.) ในการประชุมครั้งที่ 7/2563 เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2563 เห็นด้วยในหลักการของการจัดตั้งกองทุนพัฒนาการอุดมศึกษา เพื่อให้ประเทศไทยมีกำลังคนคุณภาพและเพียงพอในสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ เกิดกลไกการทำงานในการพัฒนาระบบอุดมศึกษาร่วมกับ ภาครัฐ มหาวิทยาลัย ภาคเอกชน และชุมชน ที่มีประสิทธิภาพ ขณะนี้ ร่างกฎหมายฯ ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาทรงคุณวุฒิพิจารณาร่างกฎหมายลูกบทภายใต้กฎหมายจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ 9/2563 เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2563 และได้รับความเห็นชอบในหลักการจากที่ประชุมสภานโยบายวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564 และคณะทำงานได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยได้ผ่านขั้นตอนการฟังความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายกองทุนอุดมศึกษาเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างเตรียมนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ในปี 2565 ต่อไป

ข้อเสนอกลยุทธ์การทำงานร่วมเพื่อตอบโจทย์ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ของกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

สถาบันอุดมศึกษาในฐานะภาคส่วนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน (Driver) การยกระดับศักยภาพบุคลากรให้มีทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเป้าหมายประเทศ พร้อมทั้งเป็นสถาบันที่สร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ซึ่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง นับเป็นกลุ่มมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องด้วยเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มุ่งเน้นการสร้างบัณฑิตให้เป็นนวัตกรรมนักปฏิบัติที่มีทักษะเทคโนโลยีขั้นสูง สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของภาคประกอบการ ประกอบกับความสามารถของคณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เชื่อมโยงเข้ากับองค์ความรู้ท้องถิ่น ต่อยอดและปรับปรุงจนกลายเป็นเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม และถ่ายทอดลงสู่ระดับชุมชนได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้จะเป็นรากฐานสำคัญในการยกระดับการขับเคลื่อนประเทศจากภายใน

สอวช. ร่วมดำเนินงานกับคณะทำงานจากหลายภาคส่วน และคณะกรรมการออกแบบจัดทำยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อขับเคลื่อนประเด็นสำคัญของประเทศ โดย สอวช. สนับสนุนเครื่องมือและกระบวนการ Policy Design Process เพื่อแปลงวิสัยทัศน์และพันธกิจของหน่วยงานให้เป็นนโยบายที่จับต้องได้ผ่านแพลตฟอร์มพัฒนานโยบายนวัตกรรม Thailand Higher Education and Innovation Policy Accelerator (THIPA) ผ่านการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำกลยุทธ์ของกลุ่ม มทร. จำนวน 3 ครั้ง ซึ่งมีผู้เข้าร่วมจากกลุ่ม มทร. ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้อำนวยการกอง คณบดี และรองคณบดี จำนวน 70 คน โดยมีการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการคาดการณ์อนาคต ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อภาพอนาคตของ มทร. เพื่อจัดทำวิสัยทัศน์ร่วม เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ของ มทร. เพื่อขับเคลื่อนประเด็นสำคัญของประเทศผ่านกระบวนการ ดังนี้

- วิเคราะห์จุดแข็ง โอกาส แรงบันดาลใจและผลลัพธ์ที่คาดหวังขององค์กร (SOAR analysis)
- ระบุแนวโน้ม (trends) ที่เป็นแรงผลักดัน (driving forces) ของประเด็นที่กำลังพิจารณาอยู่ในด้านสังคม (social) เทคโนโลยี (technology) เศรษฐกิจ (economic) สิ่งแวดล้อม (environment) หรือ การศึกษา (education) และนโยบาย /การเมือง (policy / politics)
- วิเคราะห์วัตถุประสงค์ ข้อได้เปรียบและขอบเขตการดำเนินงานขององค์กร (OAS analysis)
- ระบุความไม่แน่นอน (uncertainties) ของปัจจัยหรือเหตุการณ์ที่ไม่แน่ใจว่าจะเกิดหรือไม่เกิดในอนาคต
- กำหนดประเด็นหลัก (scenario logics) ของโครงเรื่องภาพอนาคตประมาณ 3 - 4 ประเด็น
- จัดทำภาพอนาคตในลักษณะเรื่องเล่า (narrative) เหตุการณ์ในอนาคต
- เชื่อมโยงภาพอนาคตกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ โดยพิจารณาเหตุปัจจัยทุกอย่างได้ครบถ้วนภายใต้ทรัพยากรจำกัด เพื่อขยายผลสิ่งที่พึงประสงค์ และป้องกันสิ่งที่ไม่พึงประสงค์มิให้เกิดขึ้น
- ระดมความเห็นเพื่อจัดทำวิสัยทัศน์ร่วมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
- กำหนดเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์จากการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ (Key issues)
- พยากรณ์แบบมองย้อนหลัง (Back casting) เพื่อพิจารณาแนวทางและความเป็นไปได้ในการบรรลุอนาคตที่ต้องการนั้น

ในส่วนของการระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำวิสัยทัศน์กลุ่ม มทร. ผู้ร่วมกิจกรรมได้กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมของ มทร. คือ บัณฑิตนักปฏิบัติและนวัตกรรม และผู้ประกอบการได้รับการยกระดับทักษะจาก มทร. มีสมรรถนะและทักษะสูง มีบทบาทสำคัญในการสร้างขีดความสามารถทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของภาคเกษตรและอุตสาหกรรม และบริการตามอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่นและพื้นที่

โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้กำหนดเป้าประสงค์ของกลุ่ม มทร. 4 หัวข้อ ได้แก่ 1) ผู้ต้องการเรียนรู้ในพื้นที่เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ของ มทร. จบการศึกษาเป็นนักเทคโนโลยี และวิศวกรนักปฏิบัติที่มีสมรรถนะสูง 2) ผู้ประกอบการเครือข่าย มทร. เปลี่ยนผ่านไปสู่ smart farmer, innovation-based industry และ creative tourism 3) ชุมชนในพื้นที่บริการของ มทร. สามารถบริหารจัดการตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้ที่ยั่งยืน และ 4) มทร. มีระบบบริหารจัดการองค์กร ONE RMUT ที่มีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัวและมีธรรมาภิบาล ทั้งนี้ได้ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ของ มทร. เพื่อขับเคลื่อนประเด็นสำคัญของประเทศ ได้แก่

- 1) พัฒนานักปฏิบัติทักษะสูงด้วยเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ และบ่มเพาะนวัตกรรมอาชีพสำหรับภาคประกอบการทุกพื้นที่
- 2) เปลี่ยนผ่านภาคการเกษตร ภาคการผลิต และภาคการบริการไปสู่เกษตรอัจฉริยะ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่มีมูลค่าสูง และอุตสาหกรรมการผลิตฐานเทคโนโลยีและนวัตกรรม จากศักยภาพและทรัพยากรของกลุ่ม มทร.
- 3) ผลักดันชุมชนในพื้นที่บริการของ มทร. เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาพื้นที่อย่างเหมาะสมและยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ในมิติความหลากหลายของพื้นที่ด้วยความเชี่ยวชาญและความโดดเด่นของ มทร.
- 4) ปฏิรูปโครงสร้างของกลุ่ม มทร. เพื่อบริหารจัดการข้อมูล งบประมาณและกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งสู่การเป็นองค์กรอัจฉริยะบนระบบดิจิทัลแพลตฟอร์ม

ปัจจุบันคณะทำงาน สอวช. และคณะทำงานออกแบบจัดทำยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลเพื่อขับเคลื่อนประเด็นสำคัญของประเทศ อยู่ระหว่างการจัดทำสมุดปกขาว (White paper) ยุทธศาสตร์ของกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลเพื่อขับเคลื่อนโจทย์ใหญ่ของประเทศ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (ทปอ.มทร.) และนำเสนอต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) พร้อมทั้งกำหนด Flagship ที่มีการทำงานร่วมกันของกลุ่ม มทร. เพื่อนำเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหน่วยบริหารและจัดการทุนฯ ในลำดับต่อไป

บทบาทของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อตอบโจทย์ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่ง ถือเป็นตัวจักรสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรมนุษย์ ตั้งแต่ในระดับชุมชนท้องถิ่นจนถึงในระดับพื้นที่ภูมิภาค ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ โดยมีศักยภาพที่โดดเด่นทั้งในด้านที่ตั้งซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ทรัพยากรบุคคลและองค์ความรู้ในสาขาที่หลากหลาย ความใกล้ชิดและประสบการณ์การทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นมาเป็นระยะเวลายาวนาน รวมถึงการมียุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งเป็นทิศทางการขับเคลื่อนสำคัญ

กลุ่มพื้นที่ตั้ง ทรัพยากรมนุษย์ และงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ภาคเหนือ

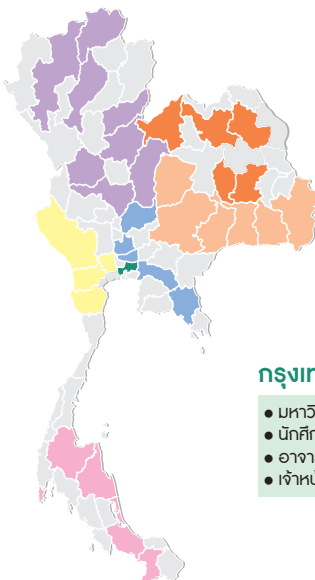
- มหาวิทยาลัยราชภัฏ 8 แห่ง
- นักศึกษา 79,568 คน (ปี 62)
- อาจารย์ 3,519 คน
- เจ้าหน้าที่สนับสนุน 3,487 คน

ภาคตะวันตก

- มหาวิทยาลัยราชภัฏ 4 แห่ง
- นักศึกษา 38,014 คน (ปี 62)
- อาจารย์ 1,482 คน
- เจ้าหน้าที่สนับสนุน 1,080 คน

ภาคใต้

- มหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 แห่ง
- นักศึกษา 53,667 คน (ปี 62)
- อาจารย์ 2,046 คน
- เจ้าหน้าที่สนับสนุน 1,731 คน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มหาวิทยาลัยราชภัฏ 11 แห่ง
- นักศึกษา 120,993 คน (ปี 62)
- อาจารย์ 5,000 คน
- เจ้าหน้าที่สนับสนุน 4,132 คน

ภาคกลาง (และตะวันออก)

- มหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 แห่ง
- นักศึกษา 42,073 คน (ปี 62)
- อาจารย์ 1,900 คน
- เจ้าหน้าที่สนับสนุน 1,764 คน

กรุงเทพมหานคร (รัตนโกสินทร์)

- มหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 แห่ง
- นักศึกษา 74,798 คน (ปี 62)
- อาจารย์ 2,597 คน
- เจ้าหน้าที่สนับสนุน 2,334 คน

ที่มา : ประมวลผลโดย สอวช.

สอวช. และ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 38 แห่ง ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการพัฒนานโยบายและข้อริเริ่มเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2564 เพื่อร่วมดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Action Plan) มหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมถึงการพัฒนาข้อเสนอแนะนโยบายและข้อริเริ่มสำคัญของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อรวมพลังกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏสร้างผลกระทบเชิงประจักษ์ในการยกระดับศักยภาพเศรษฐกิจและสังคม ชุมชนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความหลากหลายของแต่ละภูมิภาคของประเทศ

ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 38 แห่ง เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Action Plan) และข้อริเริ่มสำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในระดับภาพรวมของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่ง และระดับภูมิภาคโดย สอวช. สนับสนุนเครื่องมือและกระบวนการ Policy Design Process เพื่อแปลงวิสัยทัศน์และพันธกิจของหน่วยงานให้เป็นนโยบายที่จับต้องได้ผ่านแพลตฟอร์มพัฒนานโยบายนวัตกรรม Thailand Higher Education and Innovation Policy Accelerator (THIPA) ของ สอวช.

3. บทบาทการอุดมศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนากำลังคนทุกช่วงวัย

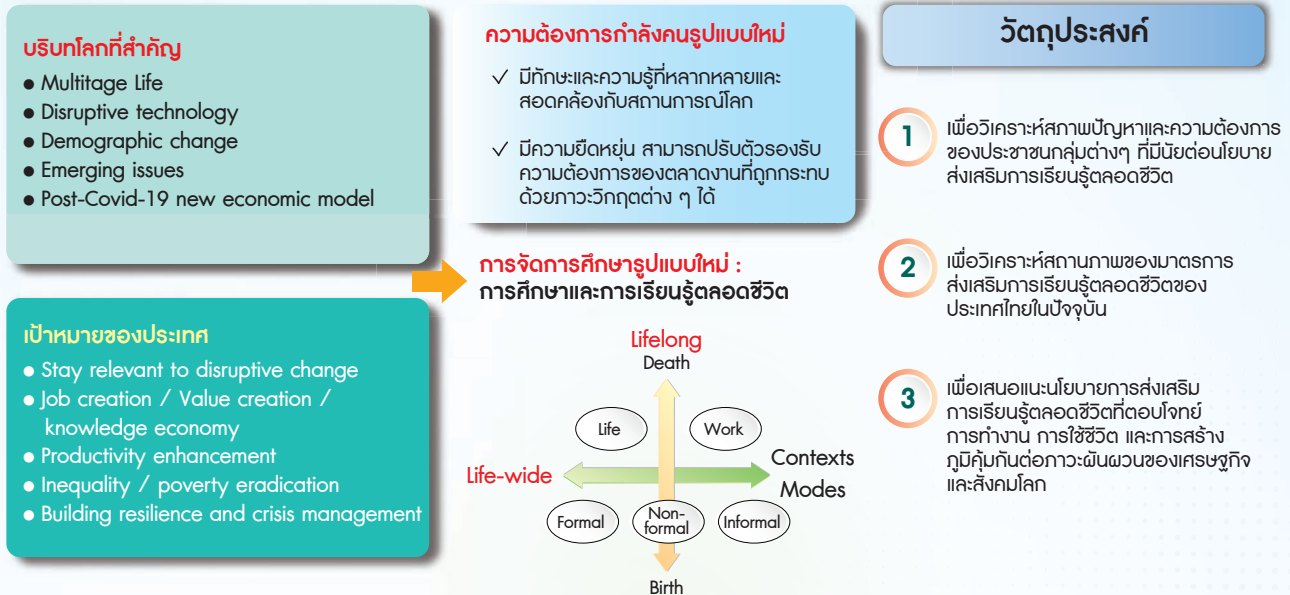
ระเบียบวาระการเรียนรู้ตลอดชีวิตในหมุดหมายที่ 12 ของ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกในมิติต่าง ๆ ที่มีนัยต่อการปรับตัวของประเทศไทย ส่งผลให้เกิดความต้องการกำลังคนรูปแบบใหม่ที่มีทักษะและความรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลกและโจทย์ท้าทายที่สำคัญของประเทศไทย รวมถึงกำลังคนที่มีทักษะและความรู้ที่หลากหลาย ยืดหยุ่น สามารถปรับตัวรองรับความต้องการของตลาดงานที่ถูกกระทบด้วยภาวะวิกฤตต่าง ๆ ได้ ดังนั้นระบบการศึกษาและการเรียนรู้จึงต้องคำนึงถึงและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว การเรียนจากระบบการศึกษาเพียงครั้งเดียวเพื่อใช้งานตลอดชีวิตจึงไม่เพียงพอที่จะตอบโจทย์วิถีชีวิตใหม่ที่เปลี่ยนแปลงจากรูปแบบชีวิตสามช่วง (three-stage life) ไปสู่รูปแบบวิถีชีวิตแบบหลายช่วง (multistage life) ส่งผลให้คนต้องทำงานหลายอาชีพ รวมถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว จึงต้องการระบบส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เอื้อให้คนได้พัฒนาทักษะให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สอวช. จึงได้ศึกษาวิจัยในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้คนมีทักษะและความรู้ที่ตอบโจทย์การทำงานและการใช้ชีวิต และมีภูมิคุ้มกันต่อภาวะผันผวนของเศรษฐกิจและสังคมโลก เป็นผู้เรียนรู้แบบนำตนเอง (self-directed learner) และมีวัฒนธรรมของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจะมุ่งเน้นให้ข้อเสนอแนะด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สามารถเข้าไปมีบทบาทส่งเสริมการยกระดับทักษะและความรู้ได้ โดยมุ่งเน้นศึกษาในกลุ่มเป้าหมาย 4 ช่วงวัย ได้แก่ เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ซึ่งรวมถึงเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงที่จะหลุดออกจากระบบการศึกษา นักศึกษา กำลังแรงงาน และผู้สูงอายุ ซึ่งรวมถึงผู้ที่กำลังจะเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งแต่ละกลุ่มเป้าหมายจะมีจุดเน้นของการศึกษาและคุณลักษณะที่คาดหวังที่แตกต่างกัน โดยมีข้อค้นพบที่สำคัญ นำไปสู่การออกแบบข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตในแต่ละกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน

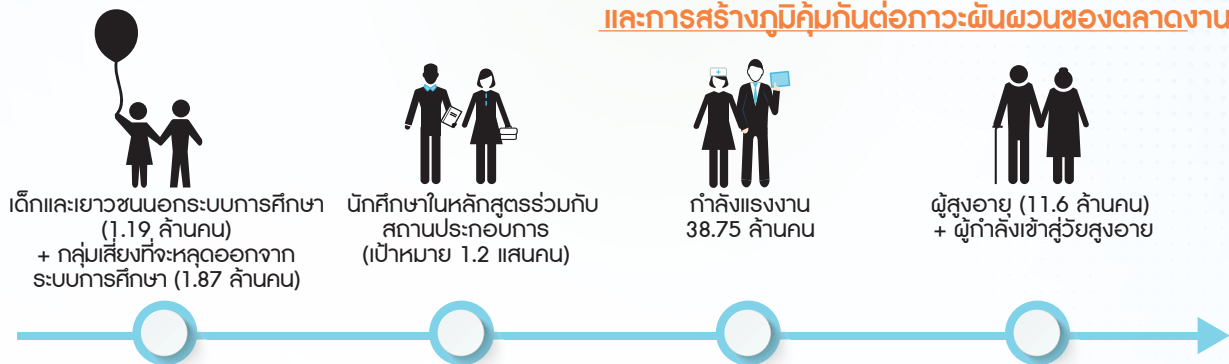

ข้อเสนอแนะ เรื่อง Lifelong Learning

กลุ่มเป้าหมายและจุดเน้นของการศึกษา

เป้าหมาย : จัดทำข้อเสนอแนะนโยบายการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่ตอบโจทย์การทำงานและการใช้ชีวิต
และการสร้างภูมิคุ้มกันต่อภาวะผันผวนของตลาดงาน

กรอบการศึกษา

การวิเคราะห์สถานการณ์ของโลก
 และนโยบายที่ต่อการปรับตัวของประเทศไทย
 ในมิติที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายทั้ง 4 กลุ่ม

- สถานการณ์ ความต้องการ และข้อจำกัด
- มาตรการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในปัจจุบัน
- กรณีตัวอย่างการดำเนินงาน
- ข้อเสนอแนะนโยบาย และตัวอย่างกลไกการดำเนินงาน

การออกแบบกลยุทธการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะกลุ่ม
 ประกอบด้วย กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ และกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

วิธีการศึกษาวิจัย

ข้อมูลปฐมภูมิ

- การสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลกลุ่มต่างๆ จากสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคประชาสังคม ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนของผู้ได้รับประโยชน์กลุ่มต่างๆ
- การประชุมคณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการที่ปรึกษา และการประชุมระดมความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลทุติยภูมิ

- รายงานการศึกษาและบทความวิจัย
- ข้อมูลสถิติจากแหล่งข้อมูลและฐานข้อมูลต่าง ๆ
- รายงานประจำปีของหน่วยงาน เอกสารแผน ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

	Key finding	Policy implication	Policy recommendation
เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา Goals : สร้างทักษะการทำงานและการใช้ชีวิต ให้สามารถอยู่รอดได้ในสังคม สร้าง growth mindset ยกระดับทักษะการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองและยกระดับคุณภาพชีวิต 	• มีเด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษามากถึง 1.19 ล้านคน • มีเด็กและเยาวชนที่มีฐานะยากจนซึ่งมี ความเสี่ยงที่จะหลุดออกจากระบบการศึกษาอีก 1.87 ล้านคน • ข้อจำกัดในการเข้าถึงการศึกษาหรือฝึกอบรม - กระทบต่อการทำงาน สูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้ - มีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม - ไม่เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	• ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายมุ่งเน้นการสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ผ่านการพัฒนาการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการและสอดคล้องกับบริบทการดำเนินชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งควรคำนึงถึงการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการพัฒนานใน 3 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต การสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการศึกษา	1.การพัฒนาทักษะอาชีพ การจัดการศึกษา career-based education และหลักสูตรแบบ personalized curriculum 2.การพัฒนาทักษะชีวิต การพัฒนาระบบให้คำปรึกษาด้านการใช้ชีวิตเป็นรายบุคคล (personal life counseling) 3.การสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการศึกษา การพัฒนา career guidance platform และการสร้าง role model 4.การพัฒนาสมรรถนะให้กับบุคลากร และโปรแกรมสนับสนุนการทำงาน (promotional package) 5.การพัฒนาฐานข้อมูลเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา
นักศึกษา Goals : สร้าง skillset ที่ตอบโจทย์การทำงาน ทำธุรกิจ สามารถแข่งขันในตลาดงานได้ และมีภูมิคุ้มกันต่อภาวะวิกฤต 	• Skillset of graduates ของไทยอยู่ในอันดับที่ 79 จาก 141 ประเทศทั่วโลก แสดงให้เห็นถึงปัญหา Skill Mismatch ของนักศึกษาจบใหม่ • การผลิตบัณฑิตฐานสมรรถนะยังคงมีช่องว่างการดำเนินงาน เช่น หากต้องการเพิ่มจำนวนนักศึกษาเข้าร่วมการจัดการศึกษาร่วมกับการทำงาน สถานประกอบการที่สามารถรองรับได้อาจไม่เพียงพอ ขาดการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานในภาพรวม หน่วยงานตัวกลางยังมีจำกัด และขาดแรงจูงใจสำหรับผู้เรียนในระบบ	• ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจึงมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการสนับสนุนการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ เพื่อขยายผลและเสริมความเข้มแข็งให้กับระบบการพัฒนาบัณฑิตฐานสมรรถนะ เพื่อเพิ่มจำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมการจัดการศึกษาร่วมกับการทำงานเพื่อทำให้เกิดผลกระทบในภาพรวมต่อคุณภาพของบัณฑิตในอุดมศึกษา	1.การเพิ่มจำนวนนักศึกษาเข้าร่วมการจัดการศึกษาร่วมกับการทำงานเป็น 2 เท่า (120,000 คน/ปี) โดยดำเนินการในรูปแบบ CWIE และ Industrial Training Center (ITC) 2.การพัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติการ เปิดโอกาสให้หน่วยงานที่มีศักยภาพมาเป็น intermediary และมีการจัดทำแนวทางการทำงานร่วมกันคุณภาพ 3.จัดทำมาตรการสนับสนุน และสิทธิประโยชน์สำหรับ Key actors 4.การทดลองนำร่องโดยใช้กลไก Higher Education Sandbox 5.การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา
กำลังแรงงาน Goals : สร้างภูมิคุ้มกันด้านทักษะให้กับกำลังแรงงานเพื่อรองรับภาวะผันผวนของตลาดงาน และพร้อมปรับตัวเข้าสู่อาชีพใหม่ สามารถแข่งขันในตลาดงานได้ 	• อัตราส่วนการมีส่วนร่วมของกำลังแรงงานของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากสถานการณ์สังคมสูงวัย • ในแต่ละปี แรงงานไทยเข้ารับการฝึกอบรมเพียง 16-17% (ค่าเฉลี่ย OECD = 46%) • ความท้าทาย : กำลังแรงงานกว่าร้อยละ 92 ยังไม่มีความต้องการพัฒนาทักษะ การเข้าไม่ถึงโอกาสในการพัฒนาทักษะ การพัฒนาทักษะแรงงานไม่สอดคล้องกับ การยกระดับของค่าจ้าง	• ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจึงมุ่งเน้นการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมทุกกลุ่มและการสร้างภูมิคุ้มกันด้านทักษะที่ตอบโจทย์การพัฒนากำลังแรงงานแต่ละกลุ่มเพื่อรองรับภาวะวิกฤต ใน 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมและลงทุนในการพัฒนาทักษะแรงงาน ระบบนิเวศการพัฒนาทักษะแรงงาน และการพัฒนากำลังแรงงานเฉพาะกลุ่ม	1.การส่งเสริมและลงทุนในการพัฒนาทักษะแรงงาน มาตราการส่งเสริมทางการเงิน โดยตรงไปที่ตัวบุคคล 2.ระบบนิเวศการพัฒนาทักษะแรงงาน พัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ (National Credit Bank) การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น (Non-degree) พัฒนาแพลตฟอร์มส่งเสริมการพัฒนาทักษะและเชื่อมโยงกับการฝึกอบรม การประเมินสมรรถนะ และการหางาน 3.การพัฒนากำลังแรงงานเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมทางการเงินและยกระดับสวัสดิภาพด้วยการจัดทำ package สวัสดิการที่หลากหลายครอบคลุมแรงงานนอกระบบและกลุ่มเปราะบาง Gig Workers
ผู้สูงอายุ Goals : พัฒนาให้เป็น Active ageing สร้าง life skills, social skills และ career skills 	• ในปี พ.ศ. 2580 จำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็น 19.8 ล้านคน (29.8%) ซึ่งเป็นภาวะสังคมสูงอายุระดับสุดยอดของประเทศไทย • ควรส่งเสริมให้ประชากรไทยเป็น active ageing โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งเพื่อการใช้ชีวิต การประกอบอาชีพ และการเข้าสังคม เพื่อให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข หรือยังสามารถทำประโยชน์ให้สังคมและเศรษฐกิจได้ • การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุมีความแตกต่างจากการจัดการเรียนรู้ทั่วไปและต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ	• ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจึงมุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพให้กับองค์กรท้องถิ่นหรือชุมชนในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสุขภาพและความต้องการทั้งด้านการใช้ชีวิตและการทำงานของผู้สูงอายุ เน้นการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ใช้รูปแบบกิจกรรมที่มุ่งใจให้ผู้สูงอายุต้องการเรียนรู้มากขึ้น	1.การพัฒนาบุคลากรด้านการเรียนรู้และการดูแลผู้สูงอายุ สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ร่วมยกระดับความเชี่ยวชาญของวิทยากรโรงเรียนผู้สูงอายุ สำนักงาน กศน. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2.การเตรียมความพร้อมให้กับผู้สูงอายุและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าสู่ผู้สูงอายุ เน้นการเพิ่มทักษะหรือการเปลี่ยนทักษะ เตรียมพร้อมทำงานในวัยสูงอายุให้กับคนในวัยก่อนเกษียณ 3.การส่งเสริมการเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุ ผ่านการเรียนรู้ที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบ Intergenerational learning 4.การส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาเป็นหนึ่งในปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในระบบนิเวศการเรียนรู้ตลอดชีวิต รายงานการศึกษาฉบับนี้ยังได้ศึกษาและจัดทำข้อเสนอกลยุทธ์การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเฉพาะกลุ่ม เพื่อส่งเสริมระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ข้อเสนอกลยุทธ์ของสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะกลุ่ม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

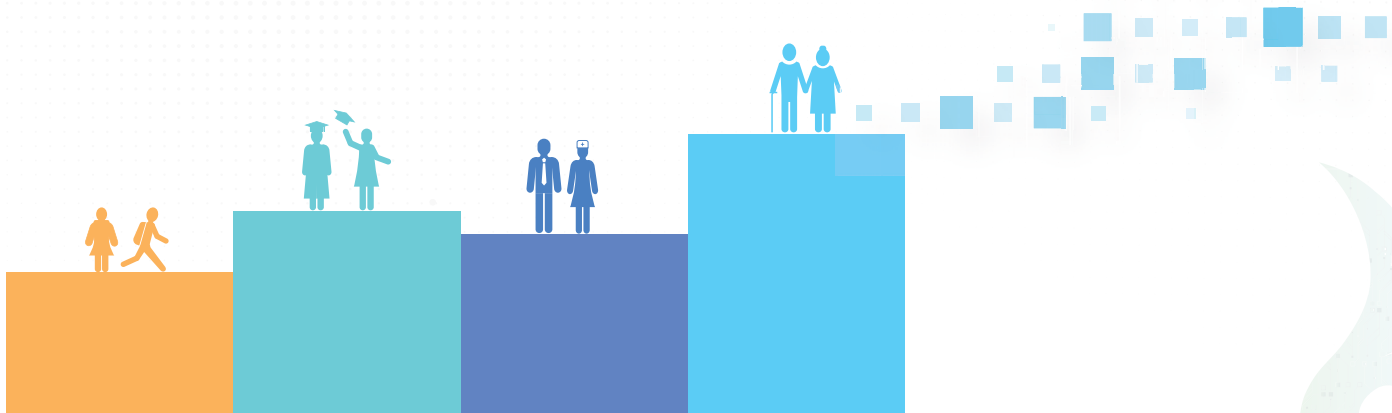
เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา (มทร. + กศน.) • สร้างความตระหนักด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ • จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นความต้องการในชีวิต หรือการประกอบอาชีพ • พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เข้าถึงง่าย • สร้างพื้นที่การเรียนรู้ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมฯ	นักศึกษา (Work-integrated learning) • พัฒนาระบบบูรณาการเรียนกับการทำงาน • พัฒนาหน่วยงานกลางเพื่อเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม สังคมและชุมชน ผู้สูงอายุ (Elderly school) • ยกระดับสมรรถนะให้กับบุคลากรของโรงเรียนผู้สูงอายุ • หลักสูตร Non-degree เพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ด้านเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานเพื่อประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต	กำลังแรงงาน (Nondegree + Credit bank) • เชื่อมโยงระบบธนาคารหน่วยกิตของ 9 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล • จัดทำระบบและกลไกการเทียบคุณวุฒิและรับรองคุณวุฒิ • พัฒนาหลักสูตรระยะสั้น (Non-degree) • สร้างระบบนิเวศการทำงานของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรม สังคมและชุมชน พร้อมทั้งเครือข่ายการทำงาน
--	--	--

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

เด็กและเยาวชนในโรงเรียนขนาดเล็ก • พัฒนาแพลตฟอร์มส่งเสริมโรงเรียนขนาดเล็ก - สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะการบูรณาการหลายชั้นเรียน - ระบบแนะแนวการศึกษาต่อ ความถนัดและอาชีพ	ชุมชนท้องถิ่น • สร้าง Local Startup ที่ทำงานร่วมกับท้องถิ่น • พัฒนาแพลตฟอร์มคลังปัญญาจากท้องถิ่นและเทคโนโลยีพร้อมใช้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ • ขยายผลนโยบาย University as a marketplace กลุ่มแรงงาน (ฐานราก) • Reskill/ Upskill/ New skill เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น	MSME • พัฒนา One stop service และ Shared service กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภูมิภาค • พัฒนากำลังคนเทคโนโลยีดิจิทัลในพื้นที่ เพื่อเสริมศักยภาพ MSME เช่น นักศึกษา บัณฑิตจบใหม่/ตกงาน
--	---	--

สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา (มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงให้มหาวิทยาลัยเล็ก-กลาง และหน่วยงานในพื้นที่) • ช่วยยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ • ทำงานวิจัยร่วม เพื่อแก้ไขปัญหาการศึกษาในพื้นที่ • พัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นทางวิชาชีพของหน่วยงาน • พัฒนาระบบฐานข้อมูล • Incubation program	นักศึกษา (Employer-engaged education) • Sandbox พัฒนาระบบที่ร่วมมือกับสถานประกอบการ • Talent mobility + พัฒนาระบบปัญญาโท + เอก กำลังแรงงาน (Future skill non-degree) • Non-degree ร่วมกับสถานประกอบการ • บทเรียนออนไลน์สำหรับ Gig worker • พัฒนา Digital literacy แรงงานทุกกลุ่ม	ผู้สูงอายุ (City elderly school) • ขยายผล โรงเรียนผู้สูงอายุในมหาวิทยาลัย • หลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องการเป็นผู้ประกอบการ • พัฒนานวัตกรรมสื่อ / สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ • พัฒนาบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ
---	---	--

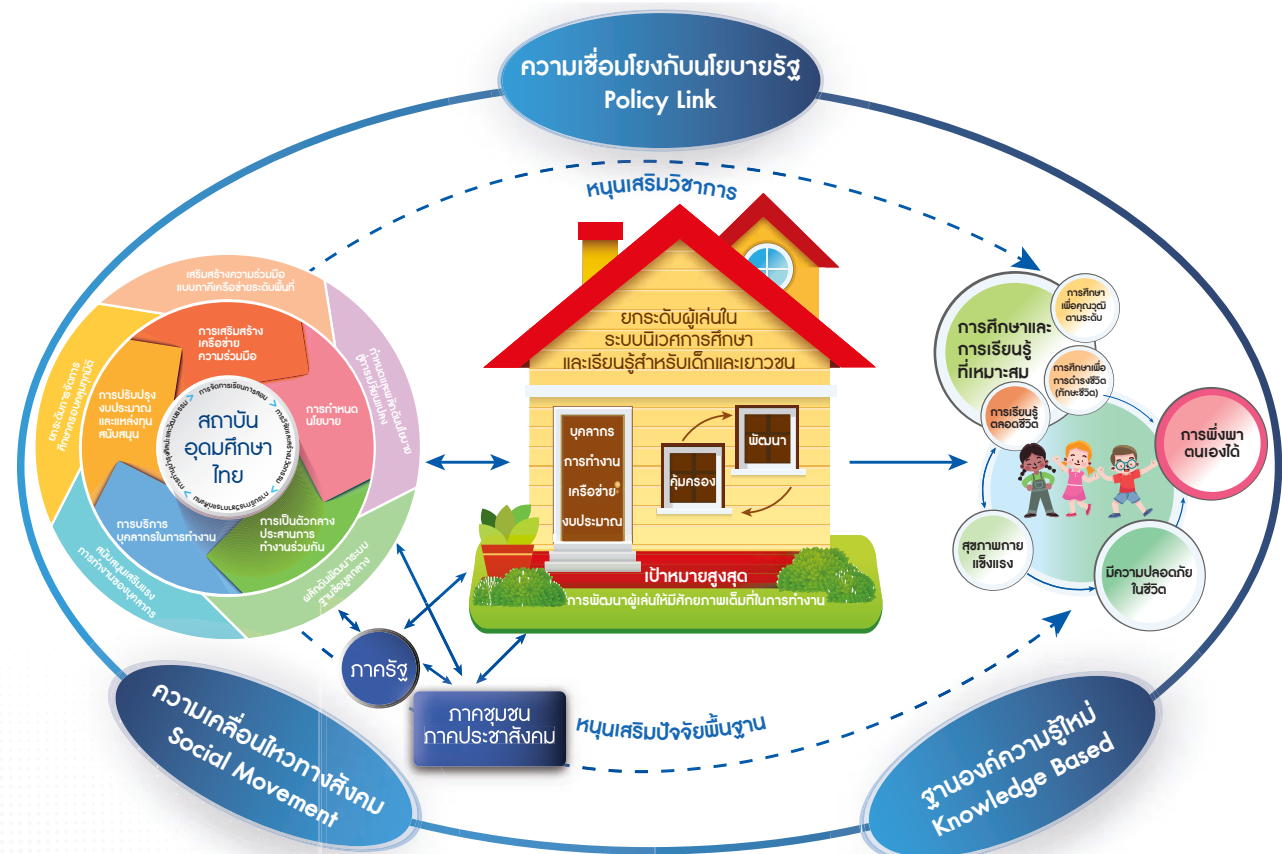
สอวช. ได้นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เรื่อง การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประเทศไทย และบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม ในที่ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านการศึกษา การเรียนรู้ และการพัฒนากำลังคน ตามความต้องการของประเทศ ครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2564 รวมถึงได้นำเสนอประเด็นสำคัญจากการศึกษาในที่ประชุมคณะกรรมการยกร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2560-2564) โดยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต) ครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2564 โดยผลการศึกษาวิจัยได้ถูกนำไปบรรจุใน (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2560-2564 โดยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปขับเคลื่อนการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้ สอวช. มีแผนการส่งต่อข้อเสนอแนะนโยบาย การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและตัวอย่างกลไกการดำเนินงานสำหรับประชาชนแต่ละช่วงวัย รวมถึงข้อเสนอกลยุทธ์การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเฉพาะกลุ่มเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สถาบันอุดมศึกษา สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงแรงงาน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กรมกิจการผู้สูงอายุ เพื่อผลักดันให้เกิดนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัยของประเทศต่อไป

รายงานการศึกษา : การยกระดับผู้เรียนเพื่อยกระดับการเรียนรู้ของเยาวชนนอกระบบการศึกษา

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงเป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (Sustainable Development Goals: SDGs) เนื่องจากการสร้างและพัฒนาคนเป็นปัจจัยแรกของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม เด็กและเยาวชนทุกคนในสังคมคือทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าเนื่องจากจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป ดังนั้นจึงควรได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันพบว่า ประเทศไทยมีเด็กและเยาวชนที่อยู่

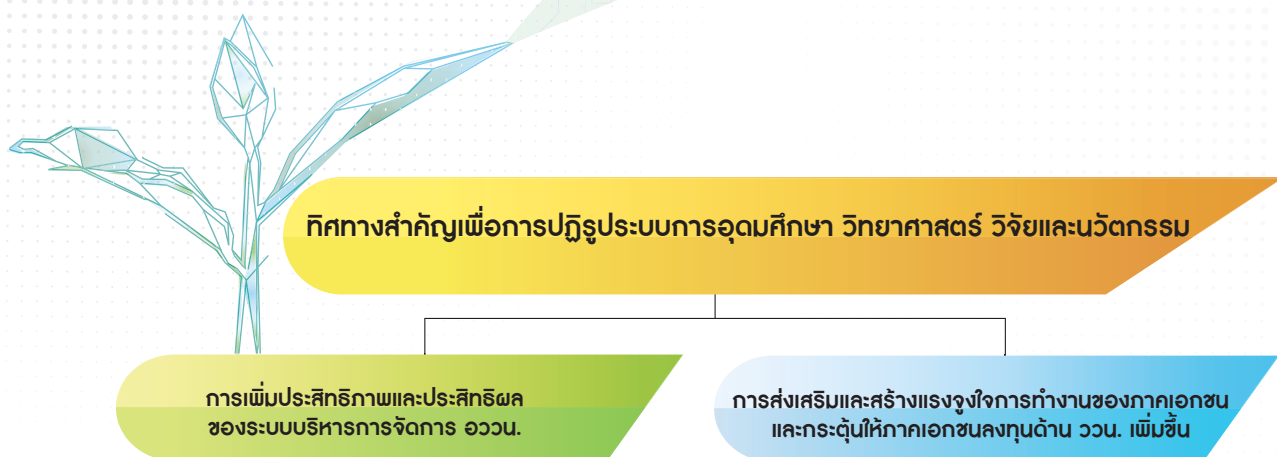
นอกระบบการศึกษาเป็นจำนวนมาก และก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบทั้งในระดับบุคคลและระดับประเทศ เช่น ทางเลือกในการประกอบอาชีพและรายได้ถูกจำกัด มีโอกาสที่จะก่อให้เกิดปัญหาสังคม และคุณภาพแรงงานไทยต่ำ ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้ได้รับโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตเติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าและกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

สอวช. และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ร่วมกันศึกษาวิจัยเชิงระบบเพื่อวิเคราะห์ สถานภาพการดำเนินงานและข้อจำกัดการดำเนินงานของหน่วยงานผู้เล่นมีบทบาทในการส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในปัจจุบัน วิเคราะห์สถานภาพการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในการยกระดับศักยภาพของหน่วยงานผู้เล่น รวมถึงการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ความท้าทาย และโอกาสของสถาบันอุดมศึกษา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การจัดประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเก็บข้อมูลแบบประเมินสถานภาพบทบาทของสถาบันอุดมศึกษา และการทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแนวปฏิบัติที่ดีของหน่วยงานผู้เล่นและสถาบันอุดมศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย มาตรการ และกลไก เพื่อส่งเสริมและขยายผลบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในการยกระดับศักยภาพของผู้เล่นในระบบนิเวศ เพื่อเพิ่มโอกาส

ในการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สำคัญ ได้แก่ 1) การพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นทางวิชาชีพของผู้เล่นในระบบนิเวศ การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษา การเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของผู้เล่นและเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา 2) การฝึกนักกำลังความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและภาคีเครือข่ายในการยกระดับศักยภาพของผู้เล่นในระบบนิเวศ เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา 3) การปรับระบบการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้เอื้อต่อการทำงานร่วมกับผู้เล่นในระบบนิเวศและการทำงานด้านเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา และ 4) การจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางในการบูรณาการการทำงานของผู้เล่นในระบบนิเวศเพื่อเพิ่มโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ที่ถูกต้องและทันสมัย

ทิศทางสำคัญเพื่อการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และ นวัตกรรม

การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นประเทศที่เศรษฐกิจเติบโต สังคมก้าวหน้า ควบคู่ไปกับการรักษาสีเขียวอย่างสมดุลในระยะยาวตามนโยบายของรัฐบาลให้เกิดผลสัมฤทธิ์นั้น จำเป็นต้องพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม (อววน.) โดยวางกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนระบบ อววน. ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการเงินและบุคลากร และการพัฒนากระบวนการทำงานที่มุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายการพัฒนาด้าน อววน.

เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบในระบบ (Accountability) ปรับกระบวนทัศน์ในการทำงาน (Paradigm) และส่งเสริมให้เกิดปัจจัยสนับสนุนในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา อววน. (Enabling environment) ที่ผ่านมา สอวช. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบ อววน. ในฐานะฝ่ายเลขานุการร่วมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูป อววน. โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญตามเป้าหมายหลัก 2 ประการ ดังนี้

1. การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบบริหารจัดการ อววน.

1.1) ระบบงบประมาณ ซึ่งมีเป้าหมายให้เกิดการจัดสรรและบริหารงบประมาณในลักษณะเป็นก้อน (Block Grant) และต่อเนื่อง (Multi-year) และตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

- ข้อเสนอหลักการจัดสรรงบประมาณภายใต้กองทุนส่งเสริม ววน. และการติดตามประเมินผลโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแบบ Multi-year ซึ่งหน่วยจัดสรรงบประมาณจะสนับสนุนงบประมาณทั้งหมดในแผนงานวิจัย หรือแผนการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ใช้ระยะเวลาการดำเนินงานมากกว่า 1 ปี แก่หน่วยรับงบประมาณโดยหน่วยรับงบประมาณจะไม่ได้รับงบประมาณทั้งหมดในคราวเดียว แต่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะได้รับงบประมาณช่วงเวลาใดและจำนวนเท่าใด โดยแนวทางการจัดสรรงบประมาณแบบเงินก้อน (Block grant) และต่อเนื่องหลายปี (Multi-year) ซึ่งเป็นการทำงานร่วมระหว่าง สอวช. และ สกสว. ได้รับความเห็นชอบจาก กสว. เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2564
- รายงานการศึกษาเรื่อง ระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณด้านการอุดมศึกษาแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยเน้นกลไกการจัดสรรงบประมาณที่ตอบสนองต่ออุปสงค์ (Demand-directed Financing) ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันของ สอวช. และสถาบันนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มจธ. โดยจะเสนอต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) และสภานโยบาย ตามลำดับต่อไป

1.2) ระบบบริหารและจัดการ ซึ่งมีเป้าหมายให้เกิดระบบ/กลไกการบริหารจัดการงานรูปแบบใหม่ที่ไม่ยึดติดกับเดิมและมุ่งตอบประสิทธิผลและผลกระทบเป็นสำคัญ

- ข้อเสนอการออกแบบระบบบริหารและจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ซึ่งมีหลักการสำคัญ เช่น การนำเอาผลลัพธ์หรือโจทย์จากผู้ใช้ประโยชน์เป็นตัวตั้งเพื่อให้ระบบสามารถส่งมอบผลลัพธ์ (Deliverable) ที่ประเทศต้องการภายใต้ นโยบายและยุทธศาสตร์ อววน. ได้ การเป็นระบบเปิดที่ให้ภาคส่วนต่าง ๆ และบุคลากรรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพ เข้ามามีส่วนหรือร่วมในการบริหารจัดการหรือดำเนินการ ซึ่งสภานโยบายให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2564
- ข้อเสนอการจัดตั้งสำนักงานเร่งรัดการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันและการพัฒนาพื้นที่ (องค์กรมหาชน) หรือ รวพ. เป็นหน่วยงานของรัฐประเภทองค์การมหาชน ภายใต้กระทรวง อว. โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ การสร้างรากฐานไปสู่อุตสาหกรรมและกิจการแห่งอนาคต การพัฒนาพื้นที่ และการยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจฐานราก รวมทั้งบริหารจัดการให้เกิดการลงทุนวิจัยและนวัตกรรมร่วมกับภาคเอกชน รวมถึงการระดมทุนจากบุคคลทั่วไปหรือหน่วยงานอื่นเพื่อการวิจัยและนวัตกรรม และการนำผลงานดังกล่าวไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์หรือเชิงสังคม ซึ่งสภานโยบายให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2564
- การใช้กระบวนการติดตามและประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Developmental Evaluation หรือ DE) ในการพัฒนาสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เพื่อให้สามารถทำงานรองรับระบบใหม่ด้าน ววน. โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคลากรของ วช. (ทำงานร่วมระหว่าง สอวช. และสถาบันนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มจธ.) ซึ่งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูป อววน. ให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดการประเมินประสิทธิภาพและผลการปฏิบัติราชการของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2564 และรับทราบแนวทางการดำเนินงานตามหลักการ DE

1.3) ระบบข้อมูลและการติดตามและประเมินผล ซึ่งมีเป้าหมายให้มีระบบข้อมูลด้านการอุดมศึกษา และด้าน ววน. ที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ และการติดตามประเมินผล

- ผังโครงสร้างสถาปัตยกรรมข้อมูลด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงระบบข้อมูล 3 ระบบ ประกอบด้วย ระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (National Research and Innovation Information System หรือ NRIIS) ระบบข้อมูล Higher Education UNICON หรือ HE UNICON และระบบข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ ระบบข้อมูล National Science Technology Information System หรือ NSTIS (ทำงานร่วมระหว่าง สป.อว. วช. สกสว. และ สอวช.)

ซึ่งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูป อววน. ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2564

- ข้อเสนอรายการตัวชี้วัด (Objective and Key Result หรือ OKR) เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีรายการข้อมูลที่ต้องใช้ และพร้อมทั้งข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) สำหรับรายการที่มีหน่วยงานจัดเก็บข้อมูลไว้แล้ว โดยข้อเสนอดังกล่าวได้ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2. การส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจการทำงานของภาคเอกชนและกระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนด้าน ววน. เพิ่มขึ้น

การปฏิรูปเชิงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ซึ่งมีเป้าหมายให้มีระบบสนับสนุนการสร้างและพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมที่เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนและพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ชุมชนและสังคม โดยลดปัญหาอุปสรรค ข้อจำกัดของกฎ ระเบียบต่าง ๆ และส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุน ความรู้ เทคโนโลยี และตลาด รวมถึงให้แรงจูงใจและสิทธิประโยชน์ และส่งเสริมทักษะการบริหารจัดการและถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม จากมหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยไปยังภาคเอกชน

- พระราชบัญญัติส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ พ.ศ. 2564 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกิดจากการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมของรัฐไปใช้ประโยชน์ โดยกำหนดให้ผู้รับทุนสามารถเป็นเจ้าของผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ตนได้สร้างสรรค์ขึ้นได้ ทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการผลงานวิจัยและนวัตกรรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปยังผู้ใช้ประโยชน์ในภาคเอกชนและภาคประชาสังคมทั้งในเชิงพาณิชย์และสาธารณประโยชน์ นอกจากนี้ยังมีกลไกในการสร้างแรงจูงใจแก่นักวิจัยในสังกัดผู้รับทุนโดยกำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ที่เกิดขึ้นจากการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ให้แก่ นักวิจัยด้วย
- ร่างประกาศคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เรื่องหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยและพัฒนา และเพื่อการให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา โดยปลดล็อกประเด็นสำคัญ อาทิ การจ้างไม่เกิน 1 ล้านบาท ไม่ต้องวางเงินหลักประกันร้อยละ 5 การจ้างที่ปรึกษาต่างประเทศ กรณีจำเป็นให้เป็นไปตามระเบียบทางการค้า ไม่ต้องวางหลักประกัน และจ่ายเงิน

ล่วงหน้าได้เกินร้อยละ 15) เป็นมาตรฐานกลางในการจ้างที่ปรึกษาสำหรับหน่วยงานของรัฐที่ไม่สามารถดำเนินการตาม พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ พ.ศ. 2561 การใช้ข้อมูลที่ปรึกษาสามารถเลือกใช้จากบัญชีรายชื่อที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้นหรือบัญชีรายชื่อที่ศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา โดยกรณีที่ปรึกษาต่างประเทศให้พิจารณาผลงานที่ผ่านมา ซึ่งสภานโยบายให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564

- แนวทางปฏิบัติเพื่อการจัดตั้งและดำเนินการนิติบุคคลเพื่อร่วมลงทุน (Holding Company) ของสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยของรัฐ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ 1) การวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ Holding Company 2) แนวทางการพิจารณาจัดตั้ง Holding Company 3) การกำกับดูแล 4) การส่งเสริมและสนับสนุนการนำความรู้ ผลงานวิจัย หรือนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาและของหน่วยงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และ 5) การส่งเสริมบุคลากรมาบริหารจัดการ Holding Company ซึ่งคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่องด้านการส่งเสริมระบบนิเวศนวัตกรรม และการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย กฎและระเบียบ ให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2564

Holding Company

กลไกส่งเสริมการร่วมลงทุนรัฐ-เอกชน เพิ่มพลังผลักดันงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์

**การส่งเสริมการร่วมลงทุน
รัฐและเอกชนผ่านกลไก Holding Company**
ที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลแยกจากหน่วยงานวิจัยของรัฐ หรือ
มหาวิทยาลัย มีการบริหารงานแบบมืออาชีพ ช่วยลดความเสี่ยง
ในการลงทุน มีความคล่องตัวสูงเหมาะกับธุรกิจนวัตกรรมที่มี
การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ทำไมต้องตั้ง Holding Company ?

ระบบราชการมีความไม่คล่องตัว แต่ธุรกิจ
นวัตกรรมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
จึงต้องบริหารแบบเอกชน

ช่วยบริหารการลงทุนเพื่อนำผลงานวิจัย
ของมหาวิทยาลัย/สถาบันวิจัยออกไป
จัดตั้งธุรกิจ

สามารถลงทุนในงานวิจัยของผู้ประกอบการ
รายใหม่ให้ขยายผล และนำไปสู่เชิงพาณิชย์
ได้จริง

สามารถเข้าถึงทรัพยากรของมหาวิทยาลัย
และเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม มีการ
สนับสนุนทางการเงินอย่างคล่องตัว

ตัวอย่าง Holding Company ในไทย

จุฬาฯ จัดตั้ง
บริษัท ชีวเอ็นเทอร์ไพรส์ จำกัด
และมูลนิธิชีวเอ็นเทอร์ไพรส์

สนับสนุนกลุ่มสตาร์ทอัพจุฬาฯ
จาก CU Innovation Hub

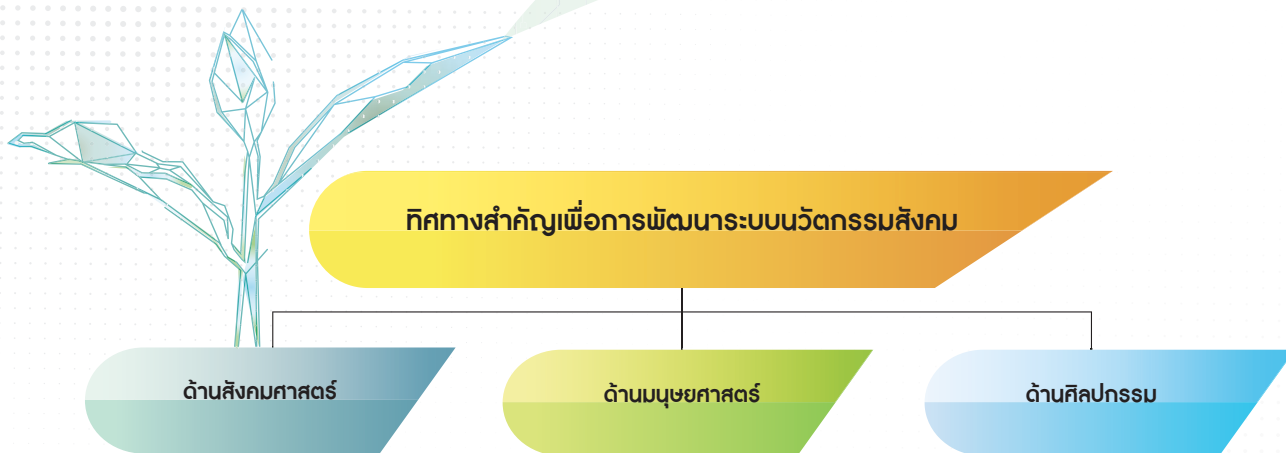

บริษัท ใบยา ไฟโตฟาร์ม จำกัด
ก่อตั้งโดยนักวิจัยจาก
คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาฯ

พัฒนาวัคซีนป้องกันโควิด-19 จาก
ใบพืชได้สำเร็จ ในระดับห้องแล็บ
พร้อมผลิตวัคซีนเองภายในประเทศ

ระบบนวัตกรรมสังคม (Social Science, Humanities, Arts)

ระบบนวัตกรรมสังคมที่จะสามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและมีพื้นฐานของวิชาที่แข็งแกร่งนั้น ต้องการการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบที่มีเป้าหมายร่วมและมีข้อต่อ (intermediary) เชื่อมส่วนต่าง ๆ ในระบบอย่างครบถ้วน ได้แก่ 1) หน่วยติดตามประเมินผลเชิงระบบ

2) หน่วยเชื่อมต่อการวิจัยกับนโยบาย 3) หน่วยจัดสรรโครงสร้างพื้นฐาน 4) หน่วยวิเทศสมาคมด้านสังคมศาสตร์ และ 5) หน่วยบริหารจัดการทุนวิจัยด้านสังคมศาสตร์ ทั้งนี้ข้อต่อแต่ละข้อ ไม่จำเป็นต้องรวมศูนย์อยู่ในองค์กรเดียว แต่อาจกระจายไปในหลายองค์กร หลายระดับ

ระบบความรู้ SHA ที่พึงประสงค์

• SHA - Social Sciences, Humanities and the Arts

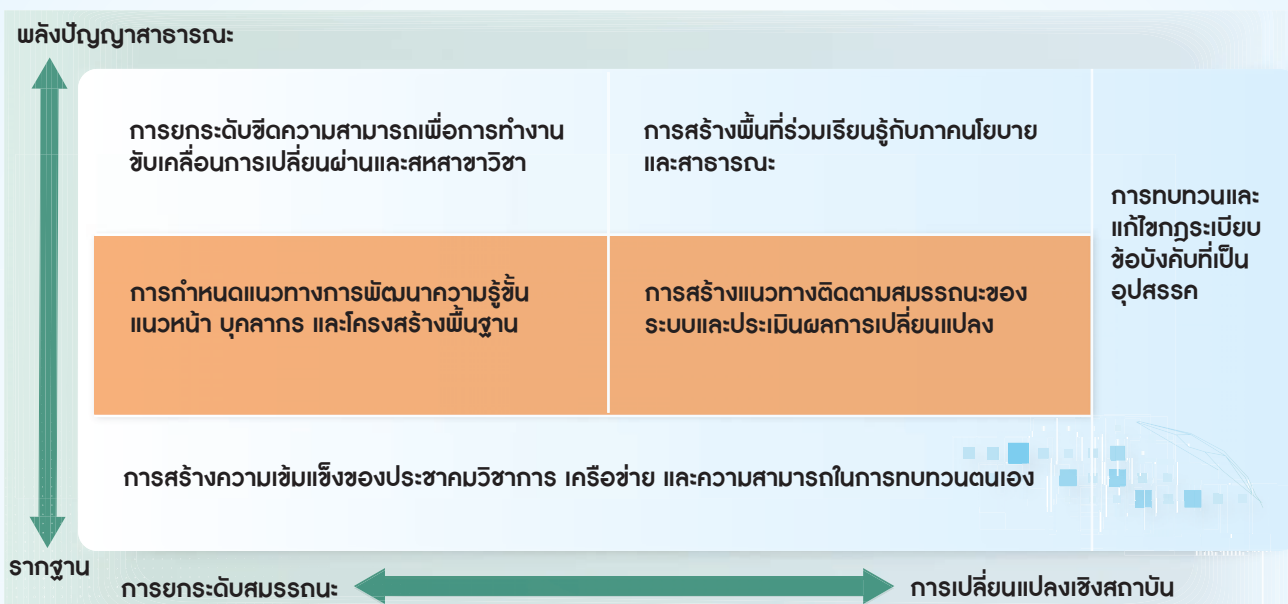
1. ด้านสังคมศาสตร์

สอวช. ร่วมกับ สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเครือข่ายความร่วมมือ จัดทำ “ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการยกระดับระบบบริหารจัดการความรู้และการปรับปรุงโครงสร้างความรู้ทางสังคมศาสตร์ของประเทศไทย” โดยบทบาทในสาระณะที่สำคัญของสังคมศาสตร์คือ สะพานการเรียนรู้ระหว่างโลกความเป็นจริงกับมโนทัศน์ที่อธิบายให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่ ต่อความคิดความเชื่อที่ยอมรับกันเป็นปกติ ต่อคุณค่าที่อาจไม่ได้ถูกถามจนสังคมเกิดจินตนาการต่ออนาคตที่เปิดกว้างจนแปรเป็นพลังร่วมที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมร่วมกันได้ ประเด็นสำคัญที่สังคมศาสตร์สามารถร่วมขับเคลื่อนในวาระการวิจัยมีดังนี้

1. การลดความเหลื่อมล้ำและการขจัดความยากจน
2. การส่งเสริมสุขภาวะ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และความพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร
3. การปฏิรูปการศึกษาและเสริมสร้างการพัฒนาคน
4. การสร้างสังคมเปิดและประชาธิปไตย
5. การสร้างความรู้เท่าทันและความสามารถในการปรับตัวต่อภูมิรัฐศาสตร์ใหม่
6. การสร้างความสามารถในการกำกับกับการพลิกผันทางเทคโนโลยีและรับมือความเสี่ยงอุบัติใหม่
7. การเปลี่ยนผ่านสู่ความยั่งยืน

การขับเคลื่อนสังคมศาสตร์

การพัฒนากระบวนการนิเวศเพื่อเสริมสร้างภาครัฐระบบเปิดและการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายบนฐานของการตระหนักถึงบริบทความเหลื่อมล้ำและแยกตัว โดยเฉพาะความเสี่ยงและโอกาสต้องคำนึงถึงแกนหลัก 3 แกน คือ 1) การประสานความแตกต่างทางความคาดหวังและความเข้าใจระหว่างโลกวิชาการสังคมศาสตร์กับโลกของฝ่ายนโยบายวิจัย โดยการร้อยเรียงความเชื่อมโยงจาก “ฐานราก” ของการทำงานวิชาการไปสู่การใช้ประโยชน์สาธารณะในแง่การสร้างเปลี่ยนผ่านสู่ความยั่งยืน อีกนัยหนึ่ง คือการทำให้สังคมศาสตร์เป็น “พลังปัญญาสาธารณะ” 2) การเสริมสมรรถนะการทำงานทางด้านสังคมศาสตร์ให้ทั้งสามารถทำงานลงลึกและสร้างการเปลี่ยนผ่านได้นั้น จำต้องมีการเปลี่ยนแปลงเชิงสถาบัน ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งพื้นที่ร่วม องค์กร การชี้วัด การแก้ไขกฎระเบียบ เกิดขึ้นไปด้วยพร้อมกัน และ 3) การเปลี่ยนแปลงเชิงระบบที่บริบูรณ์ จะเป็นแผนที่นำทางให้หลายภาคส่วนมีจุดเข้าร่วม (entry points) ที่หลากหลายสำหรับการร่วมคิดร่วมทำที่ครอบคลุมได้ กล่าวคือ เป็นการสร้าง “พลังภาคี” ที่กระทำการด้วยความเข้าใจภาพรวมต่อกัน

2. ด้านมนุษยศาสตร์

สอวช. ร่วมกับ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดทำ “ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการยกระดับระบบบริหารจัดการความรู้และการปรับปรุงโครงสร้างความรู้ทางมนุษยศาสตร์ของประเทศไทย” โดยการปรับเปลี่ยนหรือยกระดับระบบบริหารจัดการความรู้และปรับปรุงโครงสร้างความรู้ทางมนุษยศาสตร์ของประเทศไทยนั้น นอกจากขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์และการเปิดใจรับฟังปัญหาของผู้บริหารแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับความร่วมมือและการสนองตอบจากประชาคมนักวิจัย รวมไปถึงการสื่อสารกับนักวิจัยสายมนุษยศาสตร์ให้เข้าใจถึงเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของประเทศและความจำเป็นในการปรับรูปแบบการทำงานให้เข้ากับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนไป ปัญหาหลักของระบบบริหารงานวิจัยของไทยคือการขาดความเชื่อมโยงและการบูรณาการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการสร้างกลไกให้เกิดความเชื่อมโยงกันของทั้งระบบหรือตัวกลางที่สามารถประสานการทำงานของทุกส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เช่น หน่วยประสานงานมนุษยศาสตร์หรือการจัดตั้งเครือข่ายวิจัย จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้เกิดกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาคม (community engagement) และการสร้างบรรยากาศการทำงานที่มีความหลากหลายและครอบคลุม (moving toward a more diverse and inclusive research environment)

วาระหรือประเด็นการวิจัยด้านมนุษยศาสตร์ควรครอบคลุม ได้แก่ 1) งานวิจัยพื้นฐานที่เน้นความเชี่ยวชาญและพัฒนาการของศาสตร์ความรู้แขนงต่าง ๆ 2) งานวิจัยเชิงอนุรักษ์ที่เน้นการศึกษาและสืบทอดภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมของชาติและชุมชน และ 3) งานวิจัยเชิงประยุกต์ที่ตอบโจทย์สังคมร่วมกับศาสตร์อื่น ๆ เพื่อหาทางออกให้กับประเด็นปัญหาต่าง ๆ ของสังคม โดยประเด็นสำคัญที่มนุษยศาสตร์สามารถร่วมขับเคลื่อนในวาระการวิจัยมีดังนี้

1. ผลกระทบของโควิดกับสังคมไทยในมิติต่าง ๆ
2. ปัญหาเรื่องการสื่อสารในระดับต่าง ๆ
3. การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลาย
4. ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย
5. มนุษยศาสตร์สิ่งแวดล้อม
6. การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
7. มรดกทางวัฒนธรรม
8. การเกาะเกี่ยวทางสังคม
9. ประโยชน์สุขส่วนรวม

3. ด้านศิลปกรรม

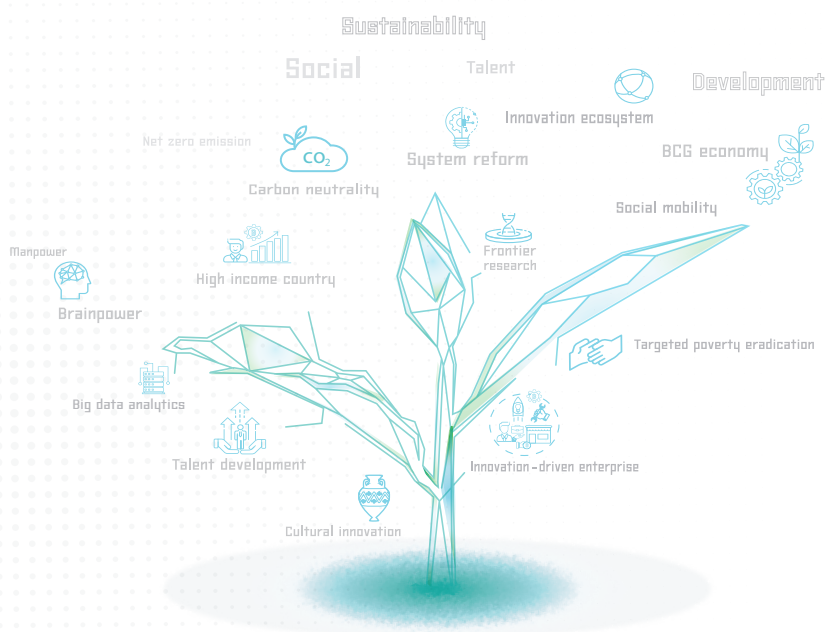
สอวช. ร่วมกับ มหาวิทยาลัยศิลปากร จัดทำ “ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการยกระดับระบบบริหารจัดการความรู้และการปรับปรุงโครงสร้างความรู้ทางศิลปกรรมของประเทศไทย” โดยคุณประโยชน์ของศิลปกรรมที่มีต่อสังคมและชุมชน ศิลปกรรมเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและให้ ประโยชน์

ต่อสังคมหลากหลายรูปแบบ สามารถสรุปออกมาได้ 5 ประเด็น คือ 1) สุนทรียะ 2) วัฒนธรรม 3) สังคม 4) การเมือง และ 5) เศรษฐกิจ ในประเด็นของเศรษฐกิจ ศิลปกรรมถือว่าสร้างมูลค่าได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม บ่งชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบทางศิลปกรรมกับการสร้างมูลค่าเป็นประเด็นคุณประโยชน์ที่มีขนาดใหญ่สามารถจัดประเภทออกมาเป็นประโยชน์ที่มีต่อเศรษฐกิจได้อย่างจำเพาะ แต่ยังคงอยู่ในมิติของคุณประโยชน์เดียวกัน ขณะเดียวกันผลประโยชน์ทางสังคมและชุมชนที่เกิดขึ้นยังสามารถช่วยให้เกิดผลประโยชน์กับทั้งเศรษฐกิจและปัจเจกบุคคลเช่นเดียวกัน โดยที่ทั้งผลประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและปัจเจกบุคคลมีส่วนช่วยส่งเสริมการทำงานของระบบศิลปกรรม ทำให้การไหลเวียนระหว่างผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับการสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมทางศิลปะเป็นลักษณะของการพึ่งพาอาศัยกัน

วาระหรือประเด็นการวิจัยด้านศิลปกรรมควรครอบคลุม ได้แก่ 1) การพัฒนานิเวศทางศิลปกรรมที่ตอบโจทย์การใช้งานต่อการพัฒนางานวิจัย 2) การสร้างความรู้ด้านสร้างสรรค์กับการวิจัย 3) การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยประเด็นสำคัญที่ศิลปกรรมสามารถร่วมขับเคลื่อนในวาระการวิจัยมีดังนี้

1. สำรวจศักยภาพของพื้นที่ในด้านการสร้างสรรค์โดยใช้แบบจำลองกลไกการทำงานศิลปกรรม
2. ทำความเข้าใจนิเวศของศิลปกรรมในประเทศ ทั้ง 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) ด้านการศึกษา 2) โครงสร้างพื้นฐานของศิลปกรรม 3) การสร้างสรรค์ในพื้นที่ และ 4) การมีส่วนร่วมทางศิลปะของแต่ละพื้นที่
3. ปรับปรุงรูปแบบการเก็บข้อมูลให้ชัดเจนมากขึ้น โดยแบ่งกลุ่มงานตามที่เป็นจริงของสาขาวิชา เพื่อให้สามารถนำมาใช้งานได้จริงทั้งในภาคอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และงานวิจัย
4. การจัดทำดัชนีชี้วัดด้านความคิดสร้างสรรค์ของประเทศ
5. การพัฒนาแนวทางการสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางสายศิลปกรรมผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ - สร้างสรรค์วิจัย - งานวิชาการ
6. พัฒนารูปแบบการสนับสนุนการส่งเสริมด้าน Culture Technology (CT) ให้สอดคล้องกับประเทศไทย
7. การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้เกิดการเติบโตได้ด้วยตนเอง เช่น ยกกระดับความสำคัญของอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีกับการผสมผสานกับศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมกลุ่มธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีศักยภาพ เป็นต้น

ส่วนที่ 5

ทิศทาง สอวช. ในปี 2565

ปีแพลตฟอร์ม/กลไกในการสนับสนุน การขับเคลื่อน
สถานะทางสังคมของคน หรือครัวเรือน
(1,000,000 คนหรือครัวเรือน)

สอวช. จะร่วมขับเคลื่อนเพื่อนำพาประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว โดยใช้ อววน. เข้าไปหนุนเสริมและเร่งให้ไทยเปลี่ยนผ่านไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วได้สำเร็จ โดยมีเป้าหมายใหญ่ (Super KPI) ที่ สอวช. จะร่วมขับเคลื่อนให้บรรลุภายในปี 2570 ใน 4 มิติสำคัญ คือ

การผลักดันให้ประเทศหลุดจากกับดักรายได้ปานกลาง การขยับสถานะทางสังคมของคนในกลุ่มฐานราก (Social Mobility) การมีฐานกำลังคนสมรรถนะสูงเพียงพอรองรับการพัฒนาในอนาคต และการพัฒนาที่ยั่งยืน

Super KPI ของ สอวช.

ประเทศไทยพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง

- รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนใน 2 Quintile สูงจากการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นสูงกว่า 1.5 เท่าของการเติบโตรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยของประเทศ
- เพิ่มจำนวนบริษัทที่มีนวัตกรรมที่มีรายได้ >1,000 ล.บ. เป็น 2,000 บริษัท

Social Mobility

มีแพลตฟอร์ม/กลไกในการสนับสนุน การขยับฐานะทางสังคมของคน หรือครัวเรือน (1,000,000 คนหรือครัวเรือน)

สัดส่วนแรงงานทักษะสูง เพิ่มขึ้นเป็น 25% ในปี 2570

(ปี 2562 สัดส่วน 13.8%)
ผ่านแพลตฟอร์มพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง
รองรับการลงทุนและการพัฒนาประเทศ

50% ของบริษัทส่งออก Achieve Carbon Neutrality

และมีแผนสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ (net zero emission)

ในปี 2565 สอวช. จะดำเนินงานใน 6 ระบบที่สำคัญ ได้แก่ 1) เศรษฐกิจนวัตกรรม 2) ความยั่งยืน 3) การขยับสถานะทางสังคมและการลดความเหลื่อมล้ำ 4) นโยบายและยุทธศาสตร์ อววน. และการปฏิรูปเชิงระบบ 5) นโยบายการพัฒนากำลังคน และ 6) การสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการ

นโยบาย ซึ่งต้องอาศัยการทำงานร่วมกับพันธมิตรในการส่งต่อนโยบาย รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการลงทุนและอำนวยความสะดวกแก่หน่วยดำเนินการในระบบ อววน. ในการร่วมขับเคลื่อนงานด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศ

“ยกระดับวิสาหกิจฐานนวัตกรรม สร้างเศรษฐกิจจากฐานธุรกิจรูปแบบใหม่ และสามารถขยายตลาดสู่ระดับโลกได้”

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการเติบโตได้อย่างก้าวกระโดดคือการเข้าถึงตลาดขนาดใหญ่ (market access) หรือการต่อยอดผลิตภัณฑ์และบริการเดิมไปได้ในหลากหลายธุรกิจ (market diversification) ซึ่งการทำสิ่งเหล่านี้ได้จำเป็นต้องมีศักยภาพ (capability) ด้านนวัตกรรมหลากหลายประเภท อาทิ การมีโมเดลธุรกิจที่เหมาะสม มีนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ การผลิต การตลาด และการพัฒนาองค์กร การสร้างแพลตฟอร์มพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรมเพื่อขยายสู่ตลาด จึงเป็นกลไกที่ช่วยเชื่อมโยงผู้ประกอบการนวัตกรรมกับตลาดต่างประเทศ และสร้างศักยภาพผู้ประกอบการให้สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศได้ ซึ่งการพัฒนากระบวนการสร้างนวัตกรรม ได้มีการตั้งเป้าหมายการเพิ่มจำนวนและเพิ่มมูลค่า High growth IDE และ Scale up โดยเน้นการออกมาตรการและกลไกเพื่อยกระดับ วิสาหกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-Driven Enterprises: IDE) สร้าง New Economy (เศรษฐกิจจากฐานธุรกิจรูปแบบใหม่ เช่น ธุรกิจแพลตฟอร์มโลจิสติกส์และท่องเที่ยว เศรษฐกิจสร้างสรรค์จากทุนทางอารยธรรมในพื้นที่ Deep-tech Startups เป็นต้น) และสามารถขยายตลาดสู่ระดับโลก ในปี 2565 จะมุ่งเน้นการจัดทำมาตรการในเรื่องต่าง ๆ ต่อจากการดำเนินงานในปี 2564 เพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

- **มาตรการทางนโยบายเพื่อเร่งการเติบโตและการบ่มเพาะธุรกิจนวัตกรรม** เพื่อเป็นการดึงดูดนักลงทุนที่มีขีดความสามารถให้เข้ามาลงทุนและเป็นพี่เลี้ยงให้กับ startup ของไทยเข้าสู่ตลาดโลก สอวช. จึงดำเนินการปรับปรุงกลไก/มาตรการของหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุนนวัตกรรมให้ตอบโจทย์ Pain point ของ IDE ให้มีกระบวนการที่สะดวก รวดเร็ว และไม่ซับซ้อน
- **มาตรการส่งเสริม IDE เข้าสู่ตลาดด้วยกลไกตลาดภาครัฐและตลาดโลก** ด้วยการปรับปรุงกลไกบัญชีนวัตกรรม และการส่งเสริมผู้ให้บริการพัฒนาธุรกิจนวัตกรรม
- **การจัดทำมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมที่มีฐานการผลิตในไทยสู่อุตสาหกรรมใหม่ที่มีมูลค่าสูงและแข่งขันได้ด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)** เช่น อุตสาหกรรมส่วนประกอบอาหารฟังก์ชัน เศรษฐกิจจุลินทรีย์ รวมถึงการปรับปรุงมาตรการทางการเงินของรัฐเพื่อช่วยลดความเสี่ยงและสร้างแรงจูงใจในการลงทุนสร้างนวัตกรรม Deep tech ของบริษัทไทย
- **การยกระดับคลัสเตอร์ศักยภาพของไทยรองรับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจนวัตกรรม แม่โขง-ล้านช้าง Route 1** ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งดำเนินการเชิงรุกโดยยกระดับศักยภาพของคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเพื่อไม่เสียโอกาสจากการมีข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์และเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อเส้นทางดังกล่าว เพื่อโอกาสทั้งด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวและบริการ สอวช. จึงดำเนินการจัดทำมาตรการส่งเสริมความสามารถทางนวัตกรรม (มาตรฐานสินค้า Traceability, Cold chain logistics, Civilization-based industry) และการเข้าสู่ตลาดแม่โขงล้านช้าง (CLMVC)
- **การจัดทำฐานข้อมูลเทคโนโลยีและธุรกิจนวัตกรรมที่จำแนกระดับความพร้อมและกลไกสนับสนุนการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และ Scale up** เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการจัดทำนโยบายส่งเสริมระบบนิเวศได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับและเกิดธุรกิจนวัตกรรม หรือการต่อยอดธุรกิจนวัตกรรมเดิมสร้างเป็นธุรกิจใหม่หรืออุตสาหกรรมใหม่ได้เพิ่มขึ้น

ความยั่งยืนเพื่อมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ภายในปี 2065

“ใช้ขีดความสามารถและกลไกด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเร่งการเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นประเทศที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์”

การกำหนดเป้าหมาย Net Zero ค.ศ. 2065 มาจากผลการศึกษาการจัดทำยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ ประเทศไทยมีระดับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงสุด (Peak GHG Emissions) ใน ค.ศ. 2030 ขณะเดียวกัน การจะมุ่งสู่การเป็นประเทศที่มีความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายใน ค.ศ. 2065 ตามแผนพลังงานชาติได้ มุ่งเน้นมาตรการสำคัญ เช่น การเพิ่มสัดส่วนพลังงานหมุนเวียน การใช้เทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้า การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการปรับโครงสร้างกิจการพลังงานเพื่อรองรับแนวโน้มการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน เป็นต้น ซึ่ง สอวช. มีแนวทางการดำเนินงานตามแผนพลังงานแห่งชาติ โดยกำหนดเป้าหมายลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกให้ได้ เท่ากับ 250 ล้านตัน เพื่อเข้าสู่ Net Zero ใน ค.ศ. 2065 และมีเป้าหมายในการ เพิ่ม GDP เป็น 1 ล้านล้านบาท ในปี พ.ศ. 2570 ซึ่งในปี 2565 สอวช. มีการดำเนินงานที่สำคัญที่ส่งผลต่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) ได้แก่

- **Climate change & Net Zero Tech Transfer, Absorb & Localize**

โดยการจัดทำเกณฑ์และกฎระเบียบอุตสาหกรรม EV Conversion การปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีของพลังงานที่ใช้ในการผลิตจากการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นพลังงานไฟฟ้าสะอาด (ตั้งแต่ระบบไฟฟ้าที่ใช้ จนถึงการใช้อุปกรณ์การกักเก็บพลังงานเข้ามาสนับสนุน) สนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดและพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย (Technology Localization) โดยการประสานผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนแหล่งเงินทุนสนับสนุนการทำโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคในอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยอาศัยทรัพยากรด้าน อววน. อาทิ บุคลากร และโครงสร้างพื้นฐาน เร่งให้เกิดการดูดซับองค์ความรู้ และเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อพัฒนาและต่อยอดในประเทศ สร้างแพลตฟอร์มการทำงานเพื่อปรับเปลี่ยนร่วมกันระหว่างภาครัฐ นักวิจัย และผู้ประกอบการ รูปแบบการทำงานเพื่อสร้างเครือข่ายการทำงาน (Network Effects) ร่วมกันในการขับเคลื่อนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามเป้าหมาย Net Zero และสร้างการเชื่อมต่อระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความต้องการ ความรู้ ประสบการณ์ (Learning and Sharing) และการได้มาของข้อมูล เพื่อสร้างนวัตกรรมการทำงานขับเคลื่อนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศ

- **ระบบนิเวศเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)** พัฒนา Roadmap & milestone การขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนประเทศไทย จัดทำ

Circular Economy Innovation Policy Forum & Digital Platform จัดตั้ง Circular Economy Service Hub หน่วยให้บริการและส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน รวมถึงการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือกับต่างประเทศ ผ่านการพัฒนา Technology Roadmap โดย สอวช. ในฐานะ APEC Center for Technology Foresight

- **การบริหารจัดการน้ำ** ตามที่กระทรวง อว. ได้จัดทำข้อตกลงความร่วมมือการบูรณาการนโยบายการพัฒนา การวิจัยและนวัตกรรม การใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ บุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน และข้อมูลด้านทรัพยากรน้ำ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ซึ่งระบุให้ สอวช. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการสนับสนุน แลกเปลี่ยนทิศทางและนโยบายในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ของประเทศไทย และนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษาและแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ เพื่อให้เกิดการแก้ไขเชิงระบบและกลไกเชิงนโยบายในการนำงานวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการบริหารจัดการน้ำ อย่างเป็นรูปธรรม จึงมีความจำเป็นต้องมีการศึกษาการออกแบบกลไกเชิงระบบเพื่อที่จะสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำของประเทศ ที่สามารถแก้ปัญหาเดิมหรือเดิมเดิมช่องว่างในเรื่องการบริหารจัดการน้ำเชิงโครงสร้างและพื้นที่ ด้วยการใช้นโยบาย อววน. ในการส่งเสริมนวัตกรรมกลไกสถาบัน (Consortium) ในการบริหารจัดการน้ำทั้งในเชิงพื้นที่ และในเชิงประเด็น

มาตรการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วย อววน.

“พัฒนา New Local Economy ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน เชื่อมโยงคนจนเข้าสู่ Value Chain และใช้กลไกการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ”

สอวช. ได้ถอดบทเรียนจากกรณีศึกษาของประเทศจีน ที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมจากมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยในท้องถิ่นเป็นพลังสำคัญของการแก้ไขปัญหาความยากจน และปรับใช้ให้เหมาะกับบริบทของประเทศไทย โดยตั้งเป้าหมายให้มีผู้ประกอบการฐานนวัตกรรมเกิดขึ้นใน 10 พื้นที่เป้าหมาย และเกิดนวัตกรรมแก้จนและลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา โดยมี 10 จังหวัดเป้าหมายพัฒนาความยากจน เยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ในสัดส่วนสูงสามารถอ่านออก เขียนและคำนวณได้ ซึ่งเป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากปี 2564 โดยในปี 2565 ได้การสนับสนุนพลังฐานรากให้เป็นพลังที่เข้มแข็งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์และเศรษฐกิจนวัตกรรม โดย

- **พัฒนา New Local Economy ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน และเกิดการหมุนเวียนของเศรษฐกิจในพื้นที่** โดยยกระดับศักยภาพความเป็นผู้ประกอบการฐานรากมุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้มีรายได้น้อยซึ่งเป็นกลุ่มที่มีขาดโอกาส สร้างกลไกการเงินรูปแบบใหม่ที่ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในระดับชุมชน และ New Business model โดยให้คนในพื้นที่มีส่วนร่วมกับเอกชน สนับสนุนการยกระดับสหกรณ์และวิสาหกิจชุมชนให้เป็นฐานของการสร้างนวัตกรรมชุมชนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสานองค์ความรู้และเทคโนโลยี รวมถึงการมีมาตรการส่งเสริม Social Enterprise เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนฐานราก

- **การจัดความยากจน ด้วยการเชื่อมโยงคนจนเข้าสู่ Value Chain ของ New Local Economy** ผ่านการใช้ฐานข้อมูลเพื่อออกแบบนโยบายการจัดความยากจนอย่างตรงจุด และใช้กลไกบูรณาการทำงานจัดความยากจนระดับนโยบายและพื้นที่
- **การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ด้วยมาตรการระดับพื้นที่ เน้นด้านการศึกษา** ผ่านการตั้งวาระการวิจัยและนวัตกรรมแบบมุ่งภารกิจ (mission-oriented research and innovation) ในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ รวมถึงจัดทำต้นแบบนโยบายการลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่เป้าหมาย และสร้าง pathway to impact ในการใช้กลไกการศึกษาเพื่อลดปัญหาการส่งต่อความยากจนข้ามรุ่น และปัญหาความเหลื่อมล้ำในมิติอื่น ๆ

“เสนอทิศทาง/นโยบายเพื่อพัฒนาระบบการอุดมศึกษา ให้สามารถพัฒนากำลังคนให้ตอบสนองต่อความต้องการ รวมถึงทิศทางของสังคมและโลกที่เปลี่ยนไป”

สอวช. ดำเนินการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์เพื่อจัดทำนโยบายและมาตรการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรและอุดมศึกษา ครอบคลุมการดำเนินการ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) Manpower & Brainpower Policy 2) Reinventing University System และ 3) Reskill/Upskill/New Skill & Lifelong Learning ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่มีการวางแผนการพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับภาวะวิกฤต และการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ระบบบริหารจัดการกำลังคนที่แสดงสถานภาพปัจจุบันและคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ศึกษาแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาระบบการศึกษาในระดับระดับท้องถิ่น รวมถึงการเชื่อมโยงในระดับนานาชาติ การพัฒนากลไกนวัตกรรมการศึกษา และการพัฒนารูปแบบการศึกษาที่ยั่งยืนเพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาของประชาชน ได้กำหนดแนวทางเพิ่มสัดส่วนแรงงานทักษะสูงในระบบเป็นร้อยละ 25 ในปี พ.ศ. 2570 มีอันดับความสามารถของอุดมศึกษา ในการตอบโจทย์การแข่งขันเชิงเศรษฐกิจ ติด 1 ใน 25 ตามการจัดอันดับของ IMD Platforms และพัฒนา Platforms ด้านการยกระดับทักษะบุคลากรในสาขาเป้าหมาย โดยในปี 2565 จะเน้นการเสนอทิศทาง/นโยบายเพื่อพัฒนาระบบการอุดมศึกษาให้สามารถพัฒนากำลังคนให้ตอบสนองต่อความต้องการ รวมถึงทิศทางของสังคมและโลกที่เปลี่ยนไป เช่น

- **การสร้างกำลังคนสมรรถนะสูงต่อการลงทุนภาคการผลิตและบริการ** โดยการพัฒนาแพลตฟอร์มการใช้ประโยชน์กำลังคนระดับสูงของประเทศ (Talent Utilization Platform) และแพลตฟอร์มพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงต่อการลงทุน รวมถึงจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการวิจัยและนวัตกรรมส่งเสริมการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงเพื่อขับเคลื่อนการเป็นศูนย์กลางกำลังคนระดับสูงของอาเซียน (Hub of Talent) เพื่อเป็นแนวทางสำคัญในการวางแผนกำลังคนของประเทศในอนาคต
- **จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และข้อริเริ่มใหม่สำหรับกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา** เพื่อให้กลุ่มสถาบันอุดมศึกษามียุทธศาสตร์ในการรองรับการปรับตัวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่าง ๆ (University Transformation) รวมถึงมีการดำเนินงานที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา จึงจัดทำแผนปฏิบัติการของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา เพื่อขับเคลื่อนประเทศ ในกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อสร้างขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของภาคเกษตร ภาคการผลิตและบริการ รวมถึงการยกระดับสมรรถนะแรงงานให้เป็นแรงงานทักษะสูง
- **การพลิกโฉมระบบการอุดมศึกษาเพื่อตอบสนองต่อทิศทางความต้องการกำลังคนที่เปลี่ยนแปลงและวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปในอนาคต** จัดทำแพลตฟอร์มสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยเฉพาะในกลุ่มเปราะบาง รวมถึงการขับเคลื่อนมิติใหม่ด้านการอุดมศึกษา โดยจัดทำเกณฑ์ตำแหน่งทางวิชาการด้านนวัตกรรมและกลไกสนับสนุน และส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และภาคการศึกษา เพื่อพัฒนากลไกการเรียนการสอนที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher Education Sandbox) ให้สามารถผลิตกำลังคนสมรรถนะสูงแบบรวดเร็วและตรงจุด และนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาของประเทศในกระบวนทัศน์ใหม่ต่อไป

ปฏิรูประบบ อววน.

“เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบบริหารจัดการ อววน. และส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจการทำงานของภาคเอกชน และกระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนด้าน อววน. เพิ่มขึ้น”

ในปี 2565 สอวช. เน้นการปฏิรูประบบ อววน. อย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบบริหารจัดการ อววน. และส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจการทำงานของภาคเอกชนและกระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนด้าน อววน. เพิ่มขึ้น โดยการมีระบบจัดสรรและบริหารงบประมาณเพื่อตอบสนองต่อโจทย์การพัฒนาประเทศ มีระบบ/กลไกการบริหารจัดการงานรูปแบบใหม่ที่ไม่ยึดติดกับเดิมและมุ่งตอบสนองประสิทธิผลและผลกระทบเป็นสำคัญ มีระบบข้อมูลด้านการอุดมศึกษา และด้าน อววน. ที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ และการติดตามประเมินผล รวมถึงการปลดล็อกกฎหมาย กฎ ระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนา อววน. และสร้างแรงจูงใจสำหรับภาคเอกชน ผ่านกระบวนการดำเนินงานใน 4 ระบบ ได้แก่

- **การพัฒนาระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณ** เพื่อตอบสนองต่อโจทย์การพัฒนาประเทศ ระบบการจัดสรรงบประมาณด้านการอุดมศึกษา ด้วยหลักการ Demand-side Financing และการวิเคราะห์งบประมาณเพื่อวางแผนการกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณ
- **ระบบบริหารจัดการ** มีกลไกการบริหารจัดการงานรูปแบบใหม่ที่มีประสิทธิผลและผลกระทบเป็นสำคัญ โดยการออกแบบขอบเขตงานของหน่วยบริหารและจัดการทุนให้เป็นองค์การมหาชน การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยใช้หลักการ Developmental Evaluation กระบวนการ Innovation Sandbox และการจัดทำ Thailand Catapult Platform
- **การปลดล็อกกฎหมาย กฎ ระเบียบ** ให้เอื้อต่อการพัฒนา อววน. และสร้างแรงจูงใจสำหรับภาคเอกชน โดยการมีกฎหมาย ระเบียบ ที่เอื้อต่อการดำเนินงาน เช่น (ร่าง) ระเบียบ/ประกาศ ภายใต้กฎหมายส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม (ร่าง) ระเบียบให้บุคลากรนำผลงานที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่ไปหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้ พ.ศ.
- **ระบบข้อมูลและระบบติดตามประเมินผล** มีระบบข้อมูลด้านการอุดมศึกษา และด้าน อววน. ที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ และการติดตามประเมินผล เช่นการติดตามความก้าวหน้า การเชื่อมโยงระบบข้อมูลอุดม และด้าน อววน. และการใช้ประโยชน์ข้อมูลผลงานวิจัยและนวัตกรรมจากการสนับสนุนจากภาครัฐ

สร้างความเข้มแข็งของกระบวนการนโยบาย

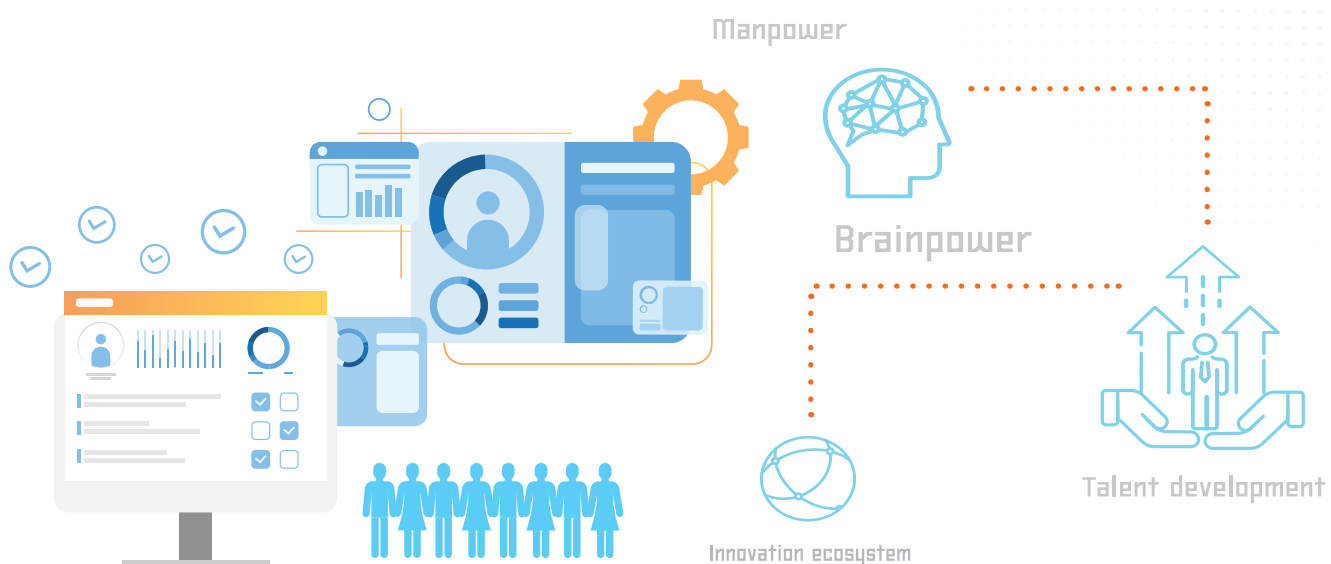
“ออกแบบนโยบายที่สามารถบูรณาการหน่วยงานและกระทรวงที่เกี่ยวข้อง (Cross Ministry)”

การสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการนโยบาย ต้องอาศัยการจัดทำกลไกที่จะช่วยเปลี่ยนวิสัยทัศน์และพันธกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ให้กลายเป็นนโยบายที่จับต้องได้ผ่านกระบวนการ Policy Design Process โดยใช้แนวคิดหลักการ Design Thinking ในการทำความเข้าใจปัญหา เข้าใจผู้ใช้และใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อออกแบบนโยบายที่เหมาะสมกับผู้ใช้จริง เน้นการดำเนินการที่รวดเร็ว ยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนสามารถมีส่วนร่วมในการคิดและลงมือทำร่วมกัน เพื่อให้รองรับกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ภายใต้การจัดทำแพลตฟอร์มพัฒนานโยบายนวัตกรรม Thailand Higher Education and Innovation Policy Accelerator (THIPA) โดยในปี 2565 มีเป้าหมายหลักในการออกแบบนโยบายที่สามารถบูรณาการหน่วยงานและกระทรวงที่เกี่ยวข้อง (Cross Ministry) ซึ่งดำเนินการผ่านกระบวนการให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ และการพัฒนาและสร้างขีดความสามารถนักพัฒนานโยบายด้าน อววน. ให้แก่หน่วยงานในระบบ อววน. ที่ต้องการทำนโยบายและบุคลากรที่ต้องการพัฒนาขีดความสามารถในการพัฒนานโยบาย ซึ่ง สอวช. มีเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการสร้าง ความเข้มแข็งของกระบวนการนโยบาย ที่สำคัญ ได้แก่ มีระบบการวิเคราะห์ข้อมูลและการติดตามประเมินผล มีห้องปฏิบัติการนโยบาย (Policy Accelerator Lab) จัดทำหลักสูตรการพัฒนานักนโยบายด้าน อววน. และการมีเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญด้าน อววน.

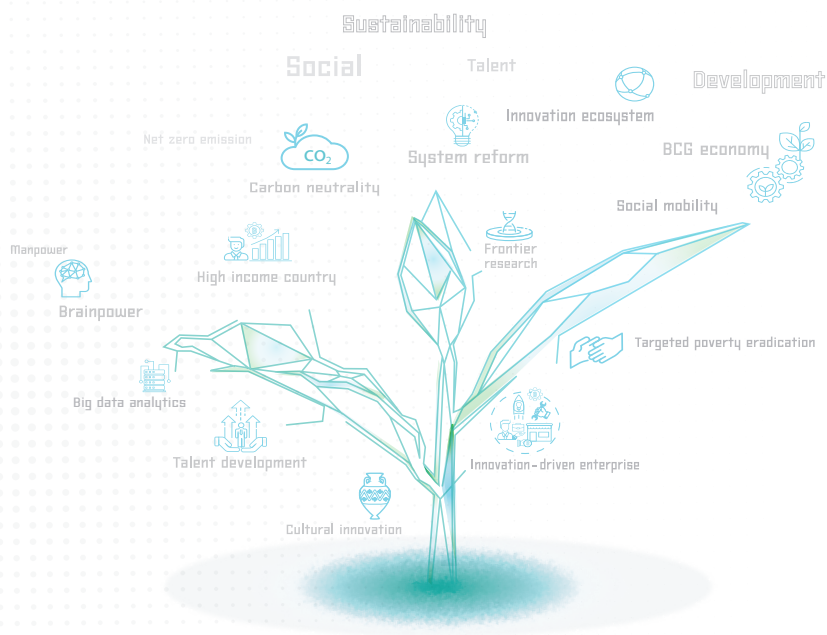
“ยกระดับคุณภาพขององค์กร สู่องค์กรที่มีขีดความสามารถสูงและทันสมัย คนมีสมรรถนะสูง นำเชื่อถือและได้รับความไว้วางใจ”

เน้นการพัฒนาให้เป็นองค์กรที่มีขีดความสามารถสูงและทันสมัย และมีบุคลากรสมรรถนะสูง นำเชื่อถือและได้รับความไว้วางใจ โดยอิงตามหลักการของการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality) แบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบงาน มุ่งเน้นการจัดทำมาตรฐานและกลไกเพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานภายในสำนักงานที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ ไม่น้อยกว่า 5 ระบบ และจัดทำข้อเสนอแนะการกำหนดมาตรฐานการทำงานการให้บริการร่วมของ สอวช. เพื่อให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบงานที่มีการเชื่อมโยงผ่านระบบดิจิทัลเต็มรูปแบบ ทุกกระบวนการทั้งองค์กรร้อยละ 100 ภายในปี 2566 โดยสำเร็จอย่างน้อยร้อยละ 50 ภายในปี 2565 อย่างมีธรรมาภิบาล ด้านกลไกการสื่อสารนโยบาย ด้าน อววน. สร้างแพลตฟอร์มการสื่อสารนโยบายที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีกระบวนการสื่อสารนโยบายเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจได้รวดเร็ว ถูกต้องและน่าเชื่อถือ สามารถตอบสนองได้ทันที ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ด้านพัฒนาและยกระดับศักยภาพบุคลากร ดำเนินการพัฒนา Competency & IDP เพื่อยกระดับศักยภาพ

ของบุคลากรที่เหมาะสมกับสายงานและตำแหน่งที่ถือครอง จำนวน 20 competency set พัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม ตามรูปแบบ 70:20:10 รวมถึงการวางระบบการจ้างงานแบบ Hybrid Employment เพื่อสร้าง Brain Power ในองค์กร พัฒนาให้บุคลากรมีศักยภาพและทักษะที่หลากหลายเป็นที่น่าเชื่อถือไว้วางใจ จนได้รับการแต่งตั้งให้ไปร่วมในภาคีเครือข่ายภายนอกทั้งระดับชาติและนานาชาติ ทำให้เกิดความร่วมมือกับเครือข่ายและหน่วยงาน และด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร เน้นการสร้าง ความผูกพันและการมีส่วนร่วมของพนักงาน (Employee Relation and Engagement) ด้วยกระบวนการปรับเปลี่ยนทางความคิด (Mindset) ผ่านกิจกรรมที่ให้พนักงานมีส่วนร่วม จำนวน 6 กิจกรรม (การส่งเสริม Core Values, ความพร้อมด้านดิจิทัล, การส่งเสริมธรรมาภิบาล, การพัฒนาเส้นทางอาชีพของพนักงาน, การสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย) และการพัฒนาระบบนิเวศในพื้นที่ของสำนักงานให้เหมาะกับการทำงานแบบ Hybrid เพื่อก่อให้เกิดวัฒนธรรมองค์กร ที่เน้นการเรียนรู้ ความไว้วางใจ เกิดความผูกพันในองค์กร ความสามัคคี ส่งผลให้พนักงานร่วมแรงร่วมใจปฏิบัติงานให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายองค์กร

ส่วนที่ 6

การเสริมสร้าง ประสิทธิภาพขององค์กร

การพัฒนาสมรรถนะและเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการทำนโยบาย

การพัฒนาสมรรถนะและเครือข่าย เพื่อสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการทำนโยบาย

การพัฒนาศักยภาพและเครือข่าย
นักวิจัยด้านการออกแบบนโยบาย
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
ของประเทศ

แพลตฟอร์มการวิจัยนโยบาย
สาธารณะเชิงระบบ

ระบบข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และ
การติดตามประเมินผล
นโยบาย อววน.

การเผยแพร่องค์ความรู้
ด้านนโยบาย อววน.

การยกระดับการใช้เครื่องมือ
และการวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อออกแบบนโยบาย

การส่งเสริมบทบาทของไทยใน
เวทีด้านนโยบาย อววน.
ระหว่างประเทศ

1) การพัฒนาศักยภาพและเครือข่ายนักวิจัยด้านการออกแบบนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ

การจัดทำและเสนอแนะนโยบายด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (อววน.) เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับความต้องการที่มีศักยภาพสูงในการทำหน้าที่ออกแบบและเสนอการดำเนินงานด้านนโยบาย ซึ่งจะต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการกำหนด

นโยบายและการดำเนินงานของภาครัฐ และการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่มีผลเกี่ยวเนื่องมาจากแรงขับเคลื่อนทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศ

หลักสูตรการออกแบบนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (STIP)

สอดคล้อง กับ สถาบันนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (STIPI) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) เห็นพ้องถึงความสำคัญของการพัฒนาเครือข่ายนักวิจัยนโยบายด้าน อววน. ที่มีคุณภาพ จึงจัดให้มีหลักสูตรการออกแบบนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มุ่งสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้และความสามารถในการออกแบบและจัดทำนโยบายด้าน อววน. รวมถึงการสร้างเครือข่ายของนักพัฒนานโยบาย อววน.

ผู้เข้ารับการอบรมมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย อววน. ที่หลากหลาย ซึ่งผู้เข้าร่วมอบรมจะได้รับความรู้ ด้านการวิเคราะห์ และออกแบบนโยบายในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกว่า 20 หัวข้อ จากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิทั้งนักวิชาการและผู้ที่มีประสบการณ์สูง ในการขับเคลื่อนนโยบายจริง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ผู้เข้าอบรมจะได้รับการอบรมทั้งในส่วนของความรู้พื้นฐานกระบวนการจัดทำนโยบาย รวมถึงการได้ฝึกปฏิบัติจริงเพื่อจัดทำและนำเสนอแนะนโยบายด้าน อววน. ในประเด็นที่เป็นวาระสำคัญของกระทรวง

หลักสูตรนี้ได้เปิดต่อเนื่อง
เป็นปีที่ 3 โดยมีผู้สำเร็จการ
ฝึกอบรมแล้วทั้งสิ้น 133 ท่าน

หลักสูตรเฉพาะทางด้านนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

สอวช. ร่วมกับหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) และสถาบันนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (STIPI) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) จัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น เฉพาะทางด้านนโยบายวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผ่านระบบออนไลน์ จำนวน 5 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technology and Innovation Management), หลักสูตรนโยบายการพัฒนาากำลังคนและการศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ (Manpower & Education Policy for National Development), หลักสูตรนโยบายและกลไกการเงินสำหรับการพัฒนานวัตกรรม (Innovation Financing), หลักสูตรนโยบายวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำหรับการพัฒนาเชิงพื้นที่และชุมชน (Community/Area-based

Science Research & Innovation Policy) และหลักสูตรการทูตวิทยาศาสตร์ (Science Diplomacy) โดยได้รับเกียรติจากท่านวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิเช่น รศ.ดร.บัณฑิต ทิพากร, ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร, ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์, คุณทรงศักดิ์ สายเชื้อ, คุณเอ็นนู ซื่อสุวรรณ, ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย, ดร.ศรพล ตุลยะเสถียร และ รศ.ดร.ปิติ ศรีแสงนาม เป็นต้น เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ได้มีโอกาสรับทราบนโยบายและมาตรการ รวมถึงกลไกที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบ อววน. และร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เข้าร่วมอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานให้เหมาะสมกับแต่ละหน่วยงาน และการสร้างเครือข่ายในการทำงานในอนาคต

Policy Innovation Platform [PIP]

สอวช. ได้ประกาศรับข้อเสนอด้านนโยบาย โจทย์ : พลิกวิกฤตโควิด-19 เป็นโอกาสทองของประเทศไทย ภายใต้แพลตฟอร์มนวัตกรรมนโยบายเพื่ออนาคตไทย ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2563 – 31 มกราคม 2564 ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายและนวัตกรรมทางนโยบายรูปแบบใหม่ โดยผลงานที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการให้พัฒนาข้อเสนอนโยบายต่อ จะได้รับเงินสนับสนุนความคิด พร้อมมีโอกาสได้รับการพัฒนาพร้อมกับเครือข่ายหน่วยงานวิจัยนโยบายและผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบนโยบายของ สอวช. เพื่อเป็นหนึ่งในนโยบายภายใต้โครงการ Policy Innovation Platform for the Better Future ซึ่งจะถูกขับเคลื่อนไปสู่การใช้งานจริงในอนาคต

ข้อเสนอที่ส่งเข้ามาได้ผ่านการพิจารณาล้นกรอง ข้อเสนอโจทย์โดยคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอโจทย์ **“พลิกวิกฤตโควิด-19 เป็นโอกาสทองของประเทศไทย”** ภายใต้แพลตฟอร์มนวัตกรรมนโยบายเพื่ออนาคตไทย ตามหลักเกณฑ์ที่ สอวช. กำหนด ซึ่งในการพิจารณาข้อเสนอคณะกรรมการฯ ให้ความสำคัญต่อโจทย์ที่จะได้รับการพัฒนา

อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง และสามารถแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างที่มีความซับซ้อนได้ โดยมีข้อเสนอที่ได้รับการสนับสนุนระดับแนวคิด (Policy Ideas) จำนวน 3 ข้อเสนอ ดังนี้

- ข้อเสนอ นโยบาย แชร่ ช่วย ใช้ โดยคุณเด่นชัย พันธุ์เกตุ และทีม
- ข้อเสนอ นโยบาย โครงการศูนย์ดูแลฟื้นฟูและสถานที่พักอาศัยผู้สูงอายุวิถีพุทธ เพื่อการขับเคลื่อนสังคมสูงวัยจากเมืองสู่ชนบทหลัง COVID-19 โดยเสื่อเต๋าทิม
- ข้อเสนอ นโยบาย แพลตฟอร์มดิจิทัลการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างอาชีพสู่โควิด-19 โดยคุณพิสิฐ พรพงศ์เดชวานิช

โดยคณะกรรมการฯ เห็นควรให้ สอวช. ผลักดันและพัฒนาข้อเสนอ นโยบาย แชร่ ช่วย ใช้ และโครงการศูนย์ดูแลฟื้นฟูและสถานที่พักอาศัยผู้สูงอายุวิถีพุทธ เพื่อการขับเคลื่อนสังคมสูงวัยจากเมืองสู่ชนบทหลัง COVID-19 ร่วมกับทีมผู้ส่งข้อเสนอต่อไป เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนสู่การนำไปปฏิบัติใช้งานได้จริง

2) แพลตฟอร์มการวิจัยนโยบายสาธารณะเชิงระบบ

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลก การเปลี่ยนแปลงแบบพลิกโฉมฉับพลันที่เกิดจากเทคโนโลยีและนวัตกรรม ความเหลื่อมล้ำทางสังคม วิกฤตการณ์ด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งวิกฤตโควิด-19 ที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิด ทำให้เกิดการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) และชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ที่ส่งผลกระทบต่อโลกและประเทศไทย รวมทั้งได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเชิงระบบที่สำคัญของประเทศที่จำต้องได้รับการแก้ไข ยกกระดานหรือออกแบบใหม่ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาเรื้อรังที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับความท้าทายและวิกฤตการณ์ในอนาคต รวมทั้งสร้างโอกาสใหม่ให้แก่ประเทศได้

โครงการการวิจัยเชิงระบบเพื่อกระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาประเทศนี้ ได้คัดเลือกประเด็นสำคัญเพื่อศึกษาวิเคราะห์เชิงระบบ จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่

1. ระบบอาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนอาหารของไทยให้เชื่อถือได้ (Reliable) มีนวัตกรรม (Innovative) และยั่งยืน (Sustainable)
2. ระบบสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบนิเวศผู้ประกอบการในระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน และออกแบบระบบการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนเพื่อมุ่งสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน

3. ระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตรองรับ Disruptive changes และทักษะเพื่ออาชีพในอนาคต มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ตอบโจทย์การทำงานและการใช้ชีวิต และการสร้างภูมิคุ้มกันต่อภาวะผันผวนของตลาดงาน
4. ระบบองค์ความรู้ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับระบบบริหารจัดการความรู้และปรับปรุงโครงสร้างความรู้ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ของประเทศไทย

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ระบบดังกล่าวจะนำไปสู่การออกแบบข้อเสนอเชิงนโยบาย มาตรการ และกลไกในการปรับระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ให้รองรับกระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาประเทศ (New Development Paradigm) ในประเด็นที่คัดเลือก รวมทั้งเป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานเพื่อขับเคลื่อนแผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ต่อไป

3) ระบบข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และการติดตามประเมินผลนโยบาย อววน.

การพัฒนาระบบบัญชีข้อมูล (Data Catalog) เพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data)

สอวช. ได้มีกระบวนการทำงานพัฒนาระบบบัญชีข้อมูล และจัดทำรายชื่อชุดข้อมูลที่สัมพันธ์กับกระบวนการทำงานตามภารกิจรับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการ รวมถึงสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติหน้าที่ของสถานนโยบายฯ โดยมีกระบวนการทำงานข้อมูล 4 เรื่อง ประกอบด้วย 1. งานเลขานุการสถานนโยบายการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ 2. สร้างเครือข่ายนักวิจัยนโยบาย 3. รวบรวม วิเคราะห์ เผยแพร่การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 4. งานขับเคลื่อนงานวิจัยนโยบายเชิงระบบ (System Research) โดยสามารถจำแนกชุดข้อมูลได้ 15 ชุดข้อมูล ได้แก่

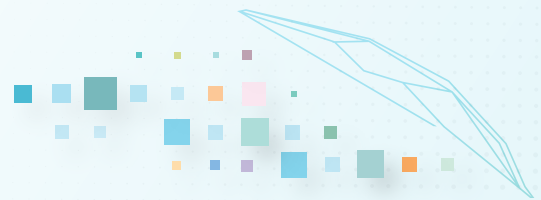
กระบวนการทำงาน	กระบวนการทำงานย่อย	ชื่อชุดข้อมูล
1. งานเลขานุการสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ	1. การประชุมสถานนโยบาย	องค์ประกอบสถานนโยบาย คู่มือการประชุมสถานนโยบาย ระเบียบวาระการประชุม เอกสารการประชุม รายงานการประชุม
	2. การดำเนินงานตามมติสถานนโยบาย	นโยบาย แผน กฎหมาย มาตรการ ข้อสั่งการ
	3. การจัดทำรายงานประจำปีสถานนโยบาย	รายงานประจำปีสถานนโยบาย
2. สร้างเครือข่ายนักวิจัยนโยบาย	1. จัดฝึกอบรมหลักสูตรการออกแบบนโยบาย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ร่วมกับสถาบันนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (STIPI) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.)	ข้อมูลโครงการฝึกอบรม
		ข้อมูลการประเมินและติดตามผล
		ข้อมูลผลการฝึกอบรม
		ข้อมูลเครือข่ายนักวิจัยนโยบาย
3. รวบรวม วิเคราะห์ เผยแพร่การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	1. รวบรวม วิเคราะห์ เผยแพร่การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ที่จัดโดย IMD	บทวิเคราะห์การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ที่จัดโดย IMD ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
	2. รวบรวม วิเคราะห์ เผยแพร่การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ที่จัดโดย WEF	บทวิเคราะห์การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ที่จัดโดย WEF ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
	3. วิเคราะห์และเผยแพร่บทวิเคราะห์การจัดอันดับความสามารถด้านนวัตกรรม (GII)	บทวิเคราะห์การจัดอันดับความสามารถด้านนวัตกรรม (GII)
4. งานขับเคลื่อนงานวิจัยนโยบายเชิงระบบ (System Research)	1. ศึกษา วิเคราะห์และจัดทำรายงานวิจัยนโยบายเชิงระบบ (System Research)	บทวิเคราะห์การวิจัยนโยบายเชิงระบบด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ที่มา : <https://gdcatalog.nxpo.or.th/gl/>

รายการข้อมูล OKRs เพื่อการติดตามและประเมินผล

สอวช. ได้ดำเนินการจัดทำโครงการข้อมูลด้านอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) ที่จำเป็นต่อการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ และการจัดสรรงบประมาณ และการวัดผลตาม KRs โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลด้าน อววน. เพื่อวัดผลตาม KRs ที่กำหนดในนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 -2570 และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 -2565 โดยในระหว่างการทำงาน สอวช. ได้ดำเนินงานร่วมกันกับทีม สำนักงาน

คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) โดย รศ.ดร.พงศ์พันธ์ แก้วตาทิพย์ ให้คำปรึกษาโครงการฯ จนได้รายงานฉบับสมบูรณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จากนั้นได้ส่งมอบรายการข้อมูล OKRs เพื่อให้ สกสว. ในเดือนมกราคม 2564 เพื่อให้ สกสว. ใช้ประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลการสนับสนุน อววน. มีการตั้งเป้าหมายตัวชี้วัดที่เหมาะสม และส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณได้อย่างตรงจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

ตัวอย่าง Objective and Key Results (OKRs) ระดับแพลตฟอร์ม

Platform 1 : การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้	Platform 2: การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม	Platform 3: การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน	Platform 4: การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ
เป้าหมาย 01: พัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ	เป้าหมาย 02: มีองค์ความรู้อันเกิดจากการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อจัดการกับปัญหาท้าทายเร่งด่วนที่สำคัญของประเทศ คนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและมีคุณค่า	เป้าหมาย 03: ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้วยการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม	เป้าหมาย 04: กระจายความเจริญและสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจสังคมท้องถิ่น ด้วยความรู้และนวัตกรรม
KR1.1 นักวิจัยและพัฒนาเพิ่มเป็น 25 คนต่อประชากรหนึ่งหมื่นคน ภายในปี 2564 KR1.2 คนไทยทุกช่วงวัยมีสมรรถนะพร้อมเข้าสู่อาชีพและทันต่อการเปลี่ยนแปลง KR1.3 มีกำลังคนและสถาบันความรู้/สถาบันเฉพาะทางชั้นนำของโลก KR1.4 บัณฑิตคุณภาพสูงสำเร็จการศึกษาใหม่ มีทักษะตรงหรือใกล้เคียงกับที่ตลาดงานต้องการ จำนวน 1 ล้านคน KR1.5 สัดส่วนบัณฑิตด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวิศวกรรม (STEM degrees)	KR2.1 มีองค์ความรู้อันเกิดจากการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อจัดการกับปัญหาท้าทายเร่งด่วนสำคัญของประเทศ และบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) KR2.2 คนในทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่า และมีกลไกที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข พร้อมรับสังคมสูงวัย KR2.3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตรเพื่อเพิ่มผลิตภาพและความมั่นคงทางรายได้ของเกษตรกร	KR3.1 อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดโดย IMD อยู่ใน 30 อันดับแรก KR3.2 ดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม (GII) ของไทยดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง KR3.3 สัดส่วนการพัฒนาเทคโนโลยีของตนเองต่อการพึ่งพาเทคโนโลยีจากภายนอก 10:90 เป็น 30:70 KR3.4 จำนวนวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups) และวิสาหกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-driven Enterprises: IDEs) ที่มีศักยภาพเติบโตได้อย่างก้าวกระโดด 5,000 ราย	KR4.1 ชุมชนที่มีขีดความสามารถในการจัดการตนเอง (Smart community) มีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชน KR4.2 รายได้ของคนจนกลุ่มรายได้ร้อยละ 40 ล่างเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 อย่างทั่วถึง KR4.3 เกิดการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยมีเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค KR4.4 ดัชนีการพัฒนาอย่างทั่วถึง (Inclusive Development Index: IDI) ของไทยดีขึ้น

4) การเผยแพร่องค์ความรู้ด้านนโยบาย อววน.

ตลอดปีงบประมาณ 2564 ที่ผ่านมา สอวช. ได้ดำเนินการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านนโยบาย และข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับ อววน. อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจต่อสังคมในวงกว้าง ทั้งในส่วนที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของสำนักงาน ทั้งในส่วนภารกิจ การสื่อสารนโยบายสำคัญด้าน อววน. ของประเทศ ตลอดจนสื่อสารเรื่องราวเกี่ยวกับการนำเอาศักยภาพของ อววน. มาพัฒนาประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการรับรู้ต่อประชาชนเกี่ยวกับสิ่งที่ อววน. สร้างสรรค์ ส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อส่งมอบอนาคต และสร้างโอกาสใหม่ให้กับประเทศ โดยใช้ช่องทางและเครื่องมือการสื่อสารแบบ Multi Platform ที่เหมาะสม เพื่อเป็นอีกกลไกที่จะช่วยให้เกิดความเข้มแข็งของกระบวนการนโยบายด้าน อววน. โดยมีผลงานสำคัญ ดังนี้

รายการ **Future Talk by NXPO** ผลิตรายการพูดคุยถึงการเตรียมความพร้อมให้กับประเทศไทยรับมือกับเทรนด์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตเพื่อมองหาและสร้างโอกาสให้กับประเทศผ่านการแลกเปลี่ยนมุมมองจากผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ตรงนำเสนอผ่านช่องทางการถ่ายทอดสดทาง Facebook Fanpage สอวช. โดยในปีงบประมาณ 2564 รายการ Future Talk by NXPO นำเสนอให้รับชมผ่าน Facebook Live มาแล้ว 5 ตอน รวมยอดรับชมทั้งสิ้น 77,953 ครั้ง และมียอดเข้าถึงรวมทั้งสิ้น 166,900 ครั้ง โดยตอนที่ได้รับความนิยมสูงสุด ได้แก่ “ความก้าวหน้าการพัฒนาวัดขึ้นโควิด-19 ของบริษัทสตาร์ทอัพพัฒนาไทย” ด้วยกลไกการบ่มเพาะจากสถาบันอุดมศึกษา”

โครงการผลิตสารคดีเพื่อการเรียนรู้ **THE NEXT “คลื่นอนาคต”** โดย สอวช. ร่วมกับ ThaiPBS ผลิตสารคดีชุด “The NEXT คลื่นอนาคต” เปิดมุมมองการเรียนรู้ผ่านสารคดีเรื่องน่ารู้ “ดูสนุก” และ “รู้ทันโลก” ถ่ายทอดข้อมูลจากการค้นพบและงานวิจัย มุมมองจากวิทยาการความรู้ที่ท้าทาย ให้เป็นเรื่องน่ารู้ ดูสนุก ออกอากาศทุกวันศุกร์ เวลา 17.30 - 18.00 น. ทางไทยพีบีเอส เริ่มตอนแรกเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2564 (จำนวน 10 ตอน) ความยาวตอนละ 25 นาที

นอกจากนี้ สอวช. ยังได้ดำเนินการปรับรูปแบบการสื่อสารเป็นแบบ Publisher ที่ไม่เพียงแต่นำเสนอภารกิจของหน่วยงาน แต่นำเสนอความรู้ ผลงานสำคัญ และสารประโยชน์ทั่วไปที่เกี่ยวกับด้าน อววน. ควบคู่ไปด้วย ผ่านแนวคิดที่จะทำอย่างไรให้คนในสังคมไทยมองวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องใกล้ตัว มองนวัตกรรมเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้

สำหรับการสื่อสารนโยบายและการดำเนินงานของสำนักงาน ประจำปีงบประมาณ 2564 สอวช. ได้ดำเนินการสื่อสารนโยบาย มาตรการ กลไก กิจกรรม โครงการต่าง ๆ ของสำนักงาน เพื่อเผยแพร่ไปยังสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ สื่อโทรทัศน์ ตลอดจนสื่อของสำนักงาน คือ Website และ Facebook สอวช. อย่างสม่ำเสมอ โดยได้ดำเนินการสื่อสาร รวมทั้งสิ้น 494 เรื่อง อาทิ นโยบาย BCG / CE, Future Job / Higher Education, Future Tech / Industry, เศรษฐกิจฐานราก, เศรษฐกิจนวัตกรรม (IDE), การปฏิรูประบบ อววน. และ ววน. ให้มีเอกภาพ, การสร้าง Innovation Ecosystem, พลิกโฉมอุดมศึกษา เป็นต้น

ด้านการสร้างพื้นที่ข่าวและมูลค่าข่าวสารให้กับสำนักงานผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์ สามารถสร้างพื้นที่ข่าวได้จำนวน 2,582 ข่าว

5) การยกระดับการใช้เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อออกแบบนโยบาย

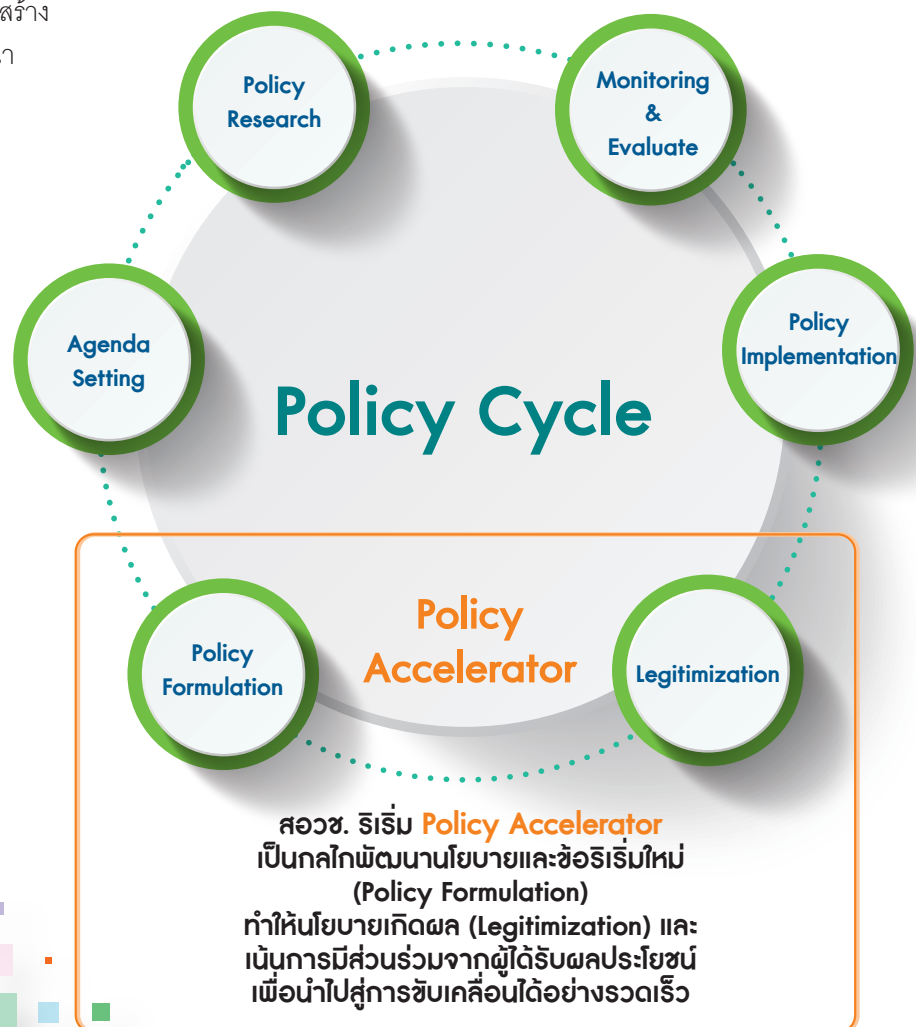
Thailand Higher Education and Innovation Policy Accelerator (THIPA)

Thailand Higher Education Innovation Policy Accelerator (THIPA) เป็นกลไกที่ช่วยเร่งกระบวนการพัฒนานโยบายให้เกิดได้อย่างรวดเร็ว ตั้งแต่การพัฒนานโยบายและข้อริเริ่มใหม่ (policy formulation) การประกาศนโยบาย (legitimization) อีกทั้งยังช่วยปรับปรุงคุณภาพของข้อเสนอแนะนโยบายผ่านการใช้หลักการ Design Thinking ในการทำความเข้าใจ

เข้าใจปัญหา เข้าใจผู้ใช้และใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อออกแบบนโยบายที่เหมาะสมกับผู้ใช้งาน รวมถึงจะให้ความสำคัญกับการจัดทำต้นแบบนโยบาย (policy prototype) แบบมีส่วนร่วมเพื่อนำไปทดสอบและปรับปรุงคุณภาพของข้อเสนอแนะนโยบายแต่ละเรื่อง

กลไกนี้เปิดโอกาสให้นำเครื่องมือเชิงกระบวนการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน โดยกลไกนี้จะตอบโจทย์การทำงานของ สอวช. ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการจัดทำนโยบายที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง (stakeholder engagement) รวมถึงต้องการการสื่อสารเชิงนโยบาย (policy communication) ที่มีประสิทธิภาพ

ในปี 2564 THIPA มุ่งเน้นการสร้างขีดความสามารถให้กับบุคลากรของ สอวช. ในการเรียนรู้กระบวนการออกแบบนโยบาย (Policy Design Process and Workshop) และเน้นการเร่งและสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีในการพัฒนามาตรการหรือข้อริเริ่มเชิงนโยบายของ สอวช. เช่น “การจัดทำยุทธศาสตร์กลุ่มมหาวิทยาลัยเพื่อขับเคลื่อนประเทศ” โดยนำร่องกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (มทร.) และการพัฒนาต้นแบบนโยบายการแก้ปัญหาความยากจนในพื้นที่นำร่อง (Poverty and Inequality Action Lab) โดย สอวช. ทำงานร่วมกับสำนักงาน ป.ย.ป. องค์การการปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และชุมชน

6) การส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีด้านนโยบาย อววน. ระหว่างประเทศ

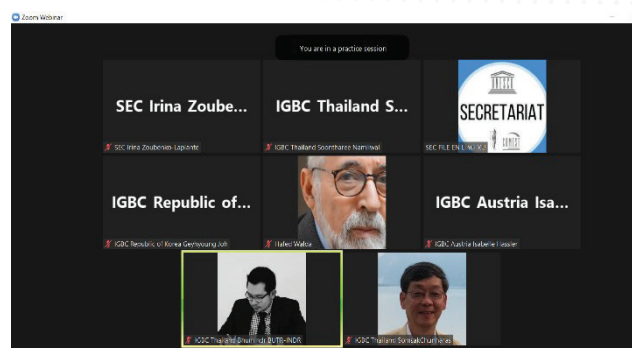
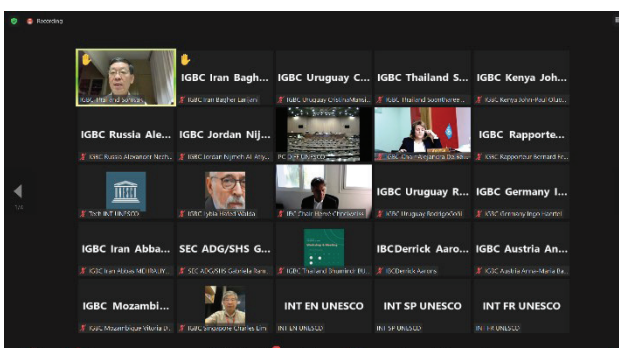
ความร่วมมือกับองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ – ยูเนสโก (The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – UNESCO)

ปี 2564 สอวช. ได้ดำเนินงานความร่วมมือด้านการต่างประเทศด้วยการเชื่อมโยงนโยบาย อววน. กับยูเนสโก เพื่อ

- 1) ส่งเสริมบทบาทผู้เชี่ยวชาญที่ทรงคุณวุฒิของไทย กระทรวง อว. และประเทศไทยในเวทีโลก
- 2) สร้างโอกาสในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ในระดับสากล และ
- 3) เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับยูเนสโกเพื่อสร้างเครือข่ายวิชาการระดับโลก

การดำเนินงานที่สำคัญเพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือกับยูเนสโก อาทิ การให้ข้อมูลและจัดทำรายงานประเทศไทย การเข้าร่วมการประชุมที่สำคัญและเกี่ยวข้อง จำนวนกว่า 20 ครั้ง การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกผู้แทนไทยที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับยูเนสโก การส่งเสริมการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมจริยธรรมด้าน วท. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการต่างประเทศ การเสนอชื่อผู้แทนไทยสมัครเข้าร่วม

เป็นคณะกรรมการที่สำคัญของยูเนสโกเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสมัครเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการการโลกว่าด้วยจริยธรรมในความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (World Commission on the Ethics of Scientific Knowledge and Technology – COMEST) สำหรับวาระปี 2565 – 2568 และการให้ความเห็นและข้อเสนอเชิงนโยบายแก่วาระสำคัญในระดับโลกทั้งทางวาจาและลายลักษณ์อักษร จำนวนกว่า 10 วาระ ทั้งนี้ การดำเนินงานเชื่อมโยงนโยบาย อววน. กับยูเนสโกและสมาชิกรวม 193 ประเทศอย่างสร้างสรรค์ตลอดปี 2564 ประสบความสำเร็จด้วยดี ส่งผลให้ผู้เชี่ยวชาญของไทย กระทรวง อว. และประเทศไทยมีบทบาทโดดเด่นในเวทีระหว่างประเทศ และเกิดการพัฒนาเครือข่ายวิชาการที่มีความพร้อมก้าวสู่ระดับความเชี่ยวชาญในมาตรฐานสากล

คณะผู้แทนไทย (อว. และ ศธ.) เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยชีวจริยธรรม ครั้งที่ 12 (The 12th Session of the Intergovernmental Bioethics Committee – 12th Session of the IGBC) ผ่านระบบประชุมทางไกล ระหว่างวันที่ 23 – 24 กันยายน 2564 เวลา 18.00 – 23.00 น. ตามเวลาประเทศไทย

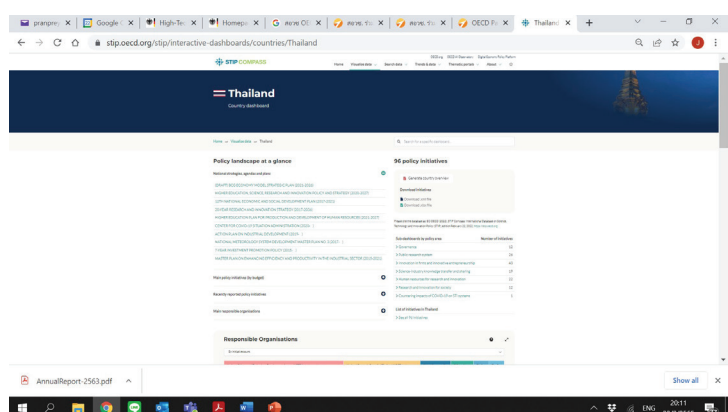
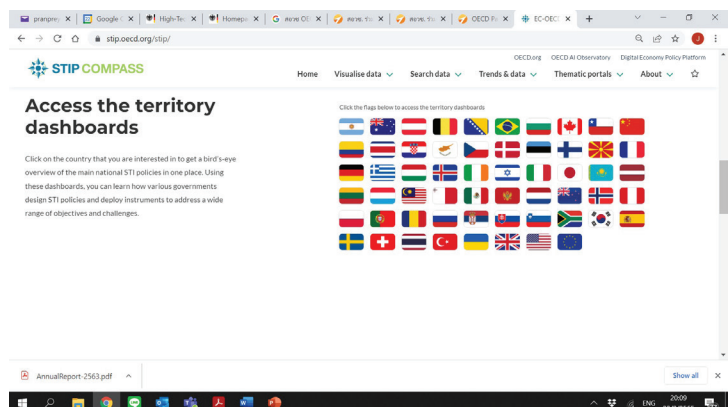
ความร่วมมือกับ Organization for Economic Cooperation and Development (OECD)

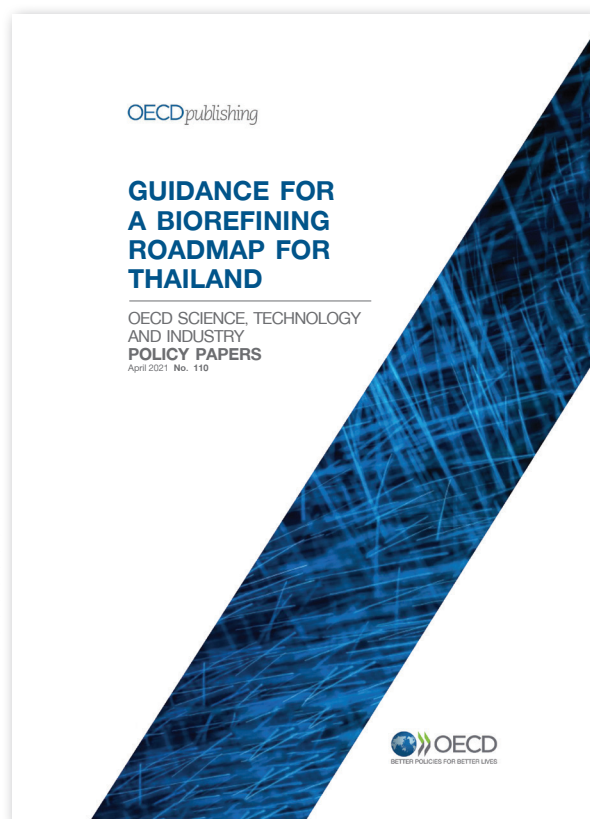
สอวช. ได้เข้าร่วมใน OECD-Thailand Country Program ซึ่งเป็นโครงการระหว่างรัฐบาลไทยและ Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) มีระยะเวลาการดำเนินงาน 3 ปี (พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2564) เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ใน 4 เสาหลัก ได้แก่ ธรรมาภิบาลภาครัฐและความโปร่งใส (Governance & Transparency) สภาพแวดล้อมทางธุรกิจและความสามารถในการแข่งขัน (Business Climate & Competitiveness) ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) และการเติบโตอย่างทั่วถึง (Inclusive Growth) โดย สอวช. ได้ร่วมดำเนินการในเสาที่ 3 ประเทศไทย 4.0 ซึ่งมีผลงานที่สำคัญ 2 ชิ้น ได้แก่ (1) การรายงานข้อมูลวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) ของประเทศไทย ใน EC-OECD STI Policy Compass และ (2) การศึกษาสถานภาพและโอกาสในการพัฒนาธุรกิจ Biorefinery ในระดับเล็กของประเทศไทย โดยเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย BCG Economy

EC-OECD STI Policy Compass (<https://stip.oecd.org/stip.html>) เป็นฐานข้อมูลที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่ง สอวช. ได้รายงานบทวิเคราะห์ ความก้าวหน้า และข้อริเริ่มต่าง ๆ ในการส่งเสริม วทน. ของประเทศ ใน 7 ด้าน ได้แก่ (1) โครงสร้างการบริหารจัดการด้าน วทน. ของไทย (2) ระบบการวิจัยของประเทศ (3) การพัฒนานวัตกรรมในภาคเอกชน (4) การถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างสถาบันวิจัยและภาคอุตสาหกรรม (5) บุคลากรด้านการวิจัยและนวัตกรรม (6) การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมเพื่อสังคม และ (7) ระบบ วทน. เพื่อตอบรับกับสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19

สำหรับการศึกษาสถานภาพและโอกาสในการพัฒนาธุรกิจ Biorefinery ในระดับเล็กของประเทศไทยนั้น สอวช. ได้ร่วมกับ OECD จัดทำรายงานเรื่อง Guidance for a biorefining roadmap for Thailand ซึ่งเป็นการศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างอุตสาหกรรมไบโอรีไฟเนอรีขนาดเล็กในระดับชุมชน โดยเกษตรกรสามารถส่งชีวมวลในท้องถิ่นให้เป็นวัตถุดิบที่สามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงกว่าการขายพืชผลเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ในรายงานยังได้ระบุนาตรการเชิงนโยบายหลายประการ โดยได้อธิบายถึงมาตรการทั่วไปในอุตสาหกรรมไบโอรีไฟเนอรี และมาตรการที่เฉพาะเจาะจงสำหรับประเทศไทย สำหรับข้อเสนอมาตรการที่เฉพาะเจาะจงสำหรับประเทศไทย ได้แก่ การเพิ่มการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในกลุ่มของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางนโยบายและการแลกเปลี่ยนความรู้ของผู้เชี่ยวชาญในสาขาเทคโนโลยีชีวภาพ ขณะเดียวกัน การปฏิรูปกฎระเบียบต่าง ๆ ก็เป็นประเด็นสำคัญ เช่น การจัดผังเมือง การจัดสรรส่วนแบ่งกำไรกับเกษตรกร การบริหารการใช้สอยที่ดิน และการสนับสนุนการจัดตั้งโรงงานสาธิตหรือโรงงานต้นแบบในพื้นที่ EEC เป็นต้น

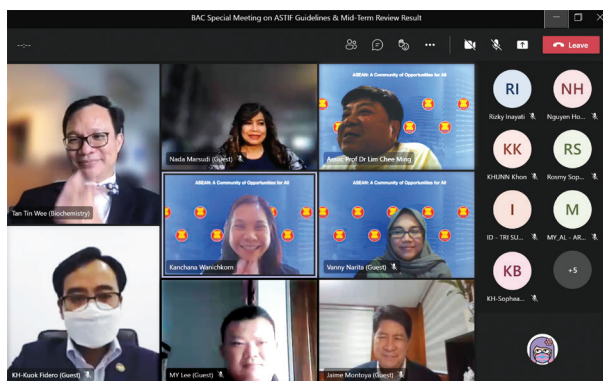
หลังจากที่โครงการ OECD-Thailand Country Program ได้สิ้นสุดลง สอวช. ได้ร่วมนำเสนอผลงานในงาน The Concluding Event of the OECD Thailand Country Programme ซึ่งเป็นงานเผยแพร่การดำเนินโครงการภายใต้ Country Programme และมีการหารือทวิภาคีระหว่าง นายสุพัฒน์พงษ์ พันธ์มีเชาว์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน กับ นาย Mathias Cormann เลขาธิการ OECD

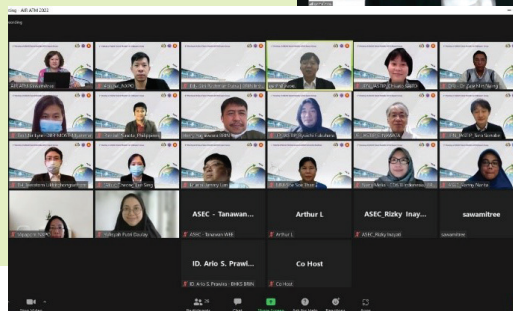

ASEAN

สอวช. ในฐานะผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุม คณะที่ปรึกษาของคณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Board of Advisers to Committee on Science, Technology and Innovation - BAC) ครั้งที่ 10 ในวันที่ 3 มิถุนายน 2564 ผ่านระบบออนไลน์ รวมทั้งการประชุม วาระพิเศษ ผ่านระบบออนไลน์ เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2564 โดยร่วมกันพิจารณาปรับปรุงแนวปฏิบัติสำหรับ ASEAN Science, technology and Innovation Fund (ASTIF) และทบทวนผลการดำเนินโครงการ ASTIF ระยะกลาง (Mid-term Review result of APASTI 2016-2025) เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุม คณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ นวัตกรรม ครั้งที่ 80 (COSTI – 80)

สำหรับงาน ASEAN Innovation Roadmap Forum: BCG on Global Digital World towards Inclusive and Sustainable Growth ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 17 – 21 มกราคม 2565 สอวช. ได้มอบหมายผู้แทนเป็นประธานการประชุม 1st Meeting of ASEAN Talent Mobility (ATM) Expert Group ในวันที่ 21 มกราคม 2565 โดยมีผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียน และผู้แทนจากประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นหนึ่งในคู่เจรจา (Dialogue Partner) เข้าร่วมแลกเปลี่ยนแนวทางการขับเคลื่อนมาตรการ สนับสนุนการเคลื่อนย้ายบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร ทักษะสูง รวมทั้งแนวทางการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่าง ประเทศต่อไป

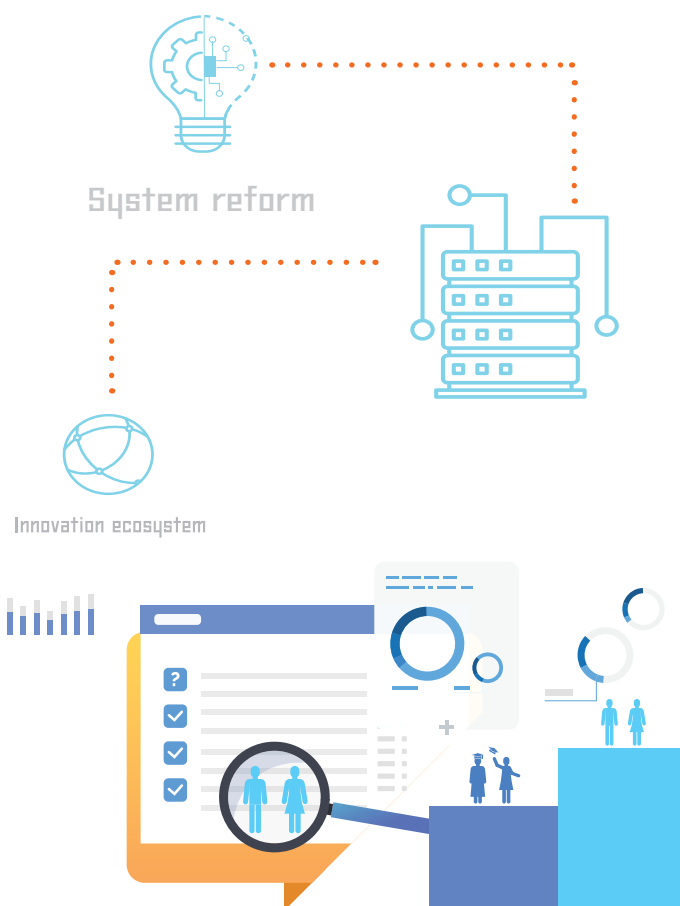
การพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและการกิจที่เพิ่มขึ้น

1) สวช. Smart Office

สวช. เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนสถานประกอบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ และหน่วยบริหารและจัดการทุน 3 หน่วย ประกอบด้วย 1) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) 2) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) 3) หน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานและปฏิบัติการกิจได้อย่างลุล่วงด้วยดี สวช. จำเป็นต้องพัฒนาองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุคการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล (Digital Disruption) ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในองค์กร เตรียมพร้อมสำหรับปรับเปลี่ยนไปสู่ออฟฟิศอัจฉริยะ (Smart Office) ด้วยการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างการเชื่อมโยงที่สะดวกรวดเร็วทั้งภายใน และภายนอกองค์กร ก้าวสู่ต้นแบบองค์กรดิจิทัลของรัฐบาลในปี 2564 และก้าวสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงในปี 2566 สามารถเชื่อมโยงระบบสารสนเทศของหน่วยงานรัฐ ให้เกิดการบริการใหม่ ๆ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ในปีงบประมาณ 2564 สวช. ได้จัดทำระบบสนับสนุน NXPO Smart office system มีแผนการจัดทำคลังฐานข้อมูลหลัก (Master data) สามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกฝ่ายภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ เช่น ฝ่ายกลยุทธ์และงบประมาณองค์กรฝ่ายพัฒนาองค์กรและระบบงาน (การเงินและบัญชี ระบบสารสนเทศ การพัฒนาบุคลากร) ฝ่ายบริหารจัดการองค์กรและระบบธรรมาภิบาล ฝ่ายพัฒนากฎหมายและบริหารความเสี่ยง ฝ่ายสื่อสารนโยบายและเลขานุการ และโครงการพิเศษ Shared service เพื่อตอบสนองต่อเทรนด์และไลฟ์สไตล์ (Lifestyle Trends) ของการทำงานในปัจจุบัน คือ สามารถทำงานจากที่ไหน เวลาไหน ด้วยอุปกรณ์อะไรก็ได้ (Work from Anywhere: W@A) และจะพัฒนาระบบให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ผ่าน Application Program Interface (API) ของระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (National Research and Innovation Information System: NRIIS) ต่อไป

ในปีงบประมาณ 2564 ได้ดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน 9 ระบบ ได้แก่ 1) ระบบการสรรหาและคัดเลือก (E-Recruitment) 2) ระบบติดตามการรายงานผลการปฏิบัติงาน (iRED) 3) ระบบ Body & Mind Wellness (BMW) 4) ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Saraban) 5) พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการงบประมาณการเงิน บัญชี พัสดุ และ MOU (ระบบ Odoo) เพื่อการทดสอบระบบควบคู่กับการใช้ระบบ ERP 6) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการสวัสดิการพนักงาน (Health & Welfare) 7) แผนดิจิทัลและแผนบริหารความต่อเนื่องด้านไอทีในสถานการณ์ฉุกเฉิน (BCP) 8) ระบบการขออนุมัติการใช้จ่ายเงินงบประมาณ Electronic Finance (ระบบ e-Fin) และ 9) ระบบบริหารจัดการการให้บริการร่วม (Shared Service Management System)

2) การดำเนินการร่วมกันจากหลายส่วนงาน (Shared Services)

เพื่ออำนวยความสะดวกแก่หน่วยบริหารและจัดการทุน เฉพาะด้านภายใต้สภานโยบายฯ (บพข. บพค. และ บพท.) สอวช. ได้นำร่องใช้เครื่องมือเพื่อบริหารจัดการองค์กรที่ มุ่งเน้นไปยังระบบบริหารจัดการที่มุ่งลดต้นทุนขององค์กร ใช้หลักแนวคิดการดำเนินการร่วมกันจากหลายส่วนงาน (Shared Services) การเปลี่ยนแปลงการทำงานจากระบบ เดิมมาสู่การดำเนินการร่วมกันจะช่วยลดกระบวนการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน ลดต้นทุนในการทำงาน เป็นการยกมาตรฐาน การทำงานให้สูงขึ้นและใช้เทคโนโลยีนำสมัยเข้ามาช่วย มีความคล่องตัวในการเคลื่อนย้ายทรัพยากร/เพิ่มหน่วยงาน และสามารถให้องค์กรมุ่งเน้นไปยังส่วนงานหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และยกระดับการทำงานของ สอวช. ให้เป็นตัวอย่างหน่วยงานภาครัฐที่ปรับตัวการทำงานให้เข้ากับ

สถานการณ์ปัจจุบัน สามารถดำเนินการให้บริการแก่ประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยในระยะแรกนี้มีเป้าหมาย ปรับระบบการบริหารจัดการในส่วนงานที่เป็นแผนกสนับสนุน การทำงานหลัก อย่างเช่น แผนกการเงิน แผนกเทคโนโลยี และสารสนเทศ แผนกให้บริการลูกค้า และแผนกทรัพยากร มนุษย์ เป็นต้น

นอกจากนี้ สอวช. ได้ออกแบบระบบบริหารจัดการการให้ บริการร่วม (Shared Services Management System: SSMS) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนและเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน ของระบบสนับสนุนให้มีมาตรฐาน วัดผลการทำงานได้ รองรับ การเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ พัฒนาจุดแข็งในการดำเนินงานของสำนักงานที่มีอยู่ด้วยระบบ Digital เพิ่มความคุ้มค่า ของการทำงาน

ระบบบริหารจัดการการให้บริการร่วม (Shared Services Management System)

ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรและพัฒนาบุคลากรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรม

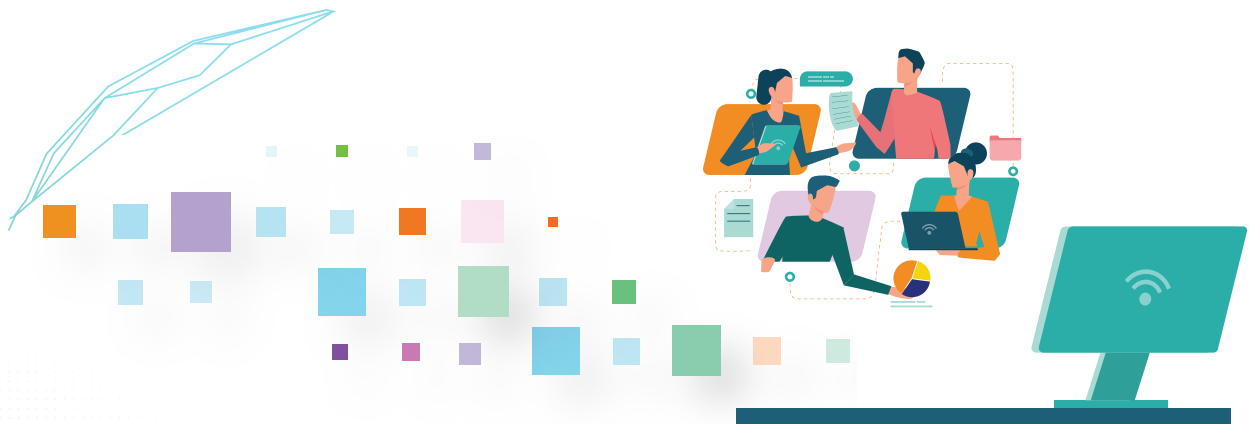
1) การพัฒนาบุคลากรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และเติบโต

โดยสร้างระบบนิเวศให้บุคลากรเป็นอัจฉริยะ (Smart People) และผู้นำยุคใหม่ (New Leader) โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามตำแหน่งและดำเนินการตามแผนพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองสมรรถนะหลักตามรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Model) 70:20:10 ประกอบด้วย 1) ทักษะเชิงยุทธศาสตร์ ได้แก่ ทักษะดิจิทัล การสื่อสารโน้มน้าว การคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์และวิพากษ์ 2) ทักษะการเป็นผู้นำ ได้แก่ การยึดมั่นในมาตรฐานจริยธรรมและความเป็นมืออาชีพ การกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ การสร้างและส่งเสริมให้เกิดการทำงานบูรณาการและความร่วมมือ 3) ทักษะตามสายงานผ่านการฝึกอบรม สัมมนา ภายในของสำนักงานและหน่วยงานภายนอก เพื่อเติมเต็มช่องว่างของทักษะในการทำงาน รวมทั้งการศึกษาดูงาน องค์กรชั้นนำในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาองค์กร รวมทั้งจัดทำแหล่งเรียนรู้แบบ Online Self-Learning โดยสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน ดังนี้ 1. Collaboration สนับสนุนให้เกิดการทำงานบูรณาการ สร้างการปฏิสัมพันธ์เพื่อนำไปสู่การทำงานร่วมกันที่ดีขึ้น ผ่านการทำงานแบบ Cross Functional Team ระหว่างบุคลากรกลุ่มวิชาการและ

กลุ่มปฏิบัติการ รวมทั้งสนับสนุนการทำงานแบบ Work from Home และ Work from Anywhere โดยมีเครื่องมือรองรับการทำงานแบบออนไลน์ 2. Personal Growth สนับสนุนให้บุคลากรมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง เตรียมความพร้อมให้บุคลากรเติบโตตามเส้นทางอาชีพ ผ่านกิจกรรม One-on-One Coaching รวมทั้งการจัดทำระบบบริหารแผนสืบทอดตำแหน่งงาน เพื่อช่วยลดปัญหาการขาดพนักงานใหม่ในตำแหน่งสำคัญ โดยการพัฒนาทักษะด้านการบริหารงานที่จำเป็นต่อภารกิจของสำนักงาน 3. Facilitating System สนับสนุนให้มีระบบหรือกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงาน สร้างสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับพนักงาน ได้แก่ การจัดกิจกรรมโยคะออนไลน์ โครงการ Body & Mind Wellness Program โดยจัดกิจกรรมแข่งขันลดน้ำหนักด้วยการออกกำลังกายและให้ความรู้ในเรื่องการดูแลตัวเองให้ปลอดภัยด้วยสมุนไพรไทยให้ทางไกลโควิด และโปรแกรมพี่เลี้ยง-น้องเลี้ยง (Mentoring Program) 4. Monitoring ติดตามผลการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพของโครงการ ผ่านการจัดทำรายงานการพัฒนาบุคลากรรายไตรมาสและประจำปี

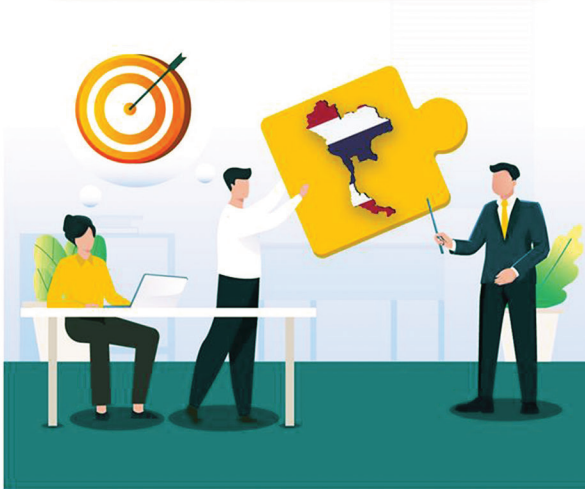
2) การสร้างความผูกพันและวัฒนธรรมองค์กร

โดยตอบใจหทัยค่านิยม สอวช. (NXPO Core Values) 4 ด้าน ผ่านการจัดกิจกรรมยกระดับค่านิยมองค์กร เช่น กิจกรรม NXPO x PMUs Retreat 2021 โดยผลการสำรวจระดับความผูกพันต่อองค์กร พบว่า พนักงานร้อยละ 63 คิดว่าการทำงานและชีวิตใน สอวช. ตอบใจหทัยชีวิตของตนเองในระดับมาก และร้อยละ 36 อยู่ในระดับปานกลาง โดยให้เหตุผลในเรื่องการสร้างสมดุลในการทำงานและชีวิตส่วนตัวแบบ Work life balance และมีความสุขกับเพื่อนร่วมงาน

เจาะลึก DNA บุคลากร สอวช. “NXPO Core Values”

Nation's Benefits First

ประโยชน์ของประเทศชาติมาเป็นอันดับ 1
ในใจของคน สอวช.

System approach with evidence

เข้าใจอย่างลึกซึ้ง โดยมองความเชื่อมโยง
ของเรื่องต่างๆ ในระบบ วิเคราะห์และสังเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์

Partnership with stakeholders

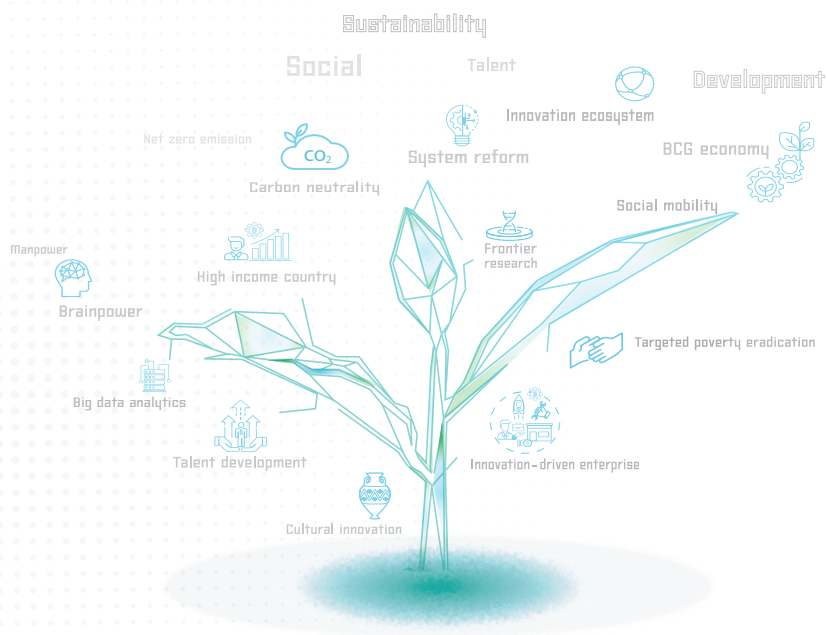
สร้างสัมพันธภาพที่ดีและคำนึงถึงผลประโยชน์
ร่วมกับของผู้ร่วมงานทุกคน
ทั้งในและนอกองค์กร

Open-Minded Agile Learner

เปิดใจเรียนรู้ ปรับเปลี่ยน อย่างรวดเร็ว
ทันต่อเหตุการณ์

ส่วนที่ 7

รายงานการแสดงผลสถานะ ทางการเงินประจำปี

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอ คณะกรรมการอำนวยการสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบรายงานการเงินของสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนและงบกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า รายงานการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากสำนักงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายงานการเงิน และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงรายงานการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานนั้น ซึ่งคาดว่ารายงานประจำปีจะถูกจัดเตรียมให้ข้าพเจ้าภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของข้าพเจ้าต่อรายงานการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายงานการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับรายงานการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้า หรือปรากฏว่า ข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปี หากข้าพเจ้าสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลดำเนินการแก้ไขข้อมูลที่แสดงขัดต่อข้อเท็จจริง

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลรายงานการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการบัญชี ภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำรายงานการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของสำนักงานในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่มีข้อกำหนดในกฎหมายหรือเป็นนโยบายรัฐบาลที่จะเลิกสำนักงานหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของสำนักงาน

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงิน

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่ารายงานการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงานการเงินจากการใช้รายงานการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของข้าพเจ้ารวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในรายงานการเงินไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของสำนักงาน
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของสำนักงานในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในรายงานการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้สำนักงานต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอโครงสร้างและเนื้อหาของรายงานการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่ารายงานการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานสอบบัญชีและนำเสนอรายงานฉบับนี้คือ นางสาวธัญพร ตั้งธโนปจัย

(นางสาวธัญพร ตั้งธโนปจัย)

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทะเบียนเลขที่ 9169

บริษัท สอบบัญชีธรรมนิติ จำกัด

กรุงเทพมหานคร

วันที่ 30 ธันวาคม 2564

งบแสดงฐานะการเงิน

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

สินทรัพย์

บาท

	หมายเหตุ	2564	2563
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4	5,443,310,977.97	4,678,485,519.07
ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	5	627,440.00	556,234.74
วัสดุคงเหลือ		667,618.89	763,149.06
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	6	4,937,077.75	3,766,785.77
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		5,449,543,114.61	4,683,571,688.64
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
อุปกรณ์ - สุทธิ	7	14,929,326.05	12,881,549.36
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	8	4,915,067.04	653,314.08
เงินมัดจำ		147,774.20	148,274.20
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		19,992,167.29	13,683,137.64
รวมสินทรัพย์		5,469,535,281.90	4,697,254,826.28

ขอรับรองว่าเป็นรายการอันถูกต้องและเป็นจริง

(นางสาวรติมา เอื้อธรรมากิ मुख)

รองผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

(นายกิตติพงษ์ พร้อมวงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

สำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

หนี้สินและส่วนของทุน

	หมายเหตุ	2564	2563
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น	9	118,374,048.49	186,451,858.10
รายได้เงินอุดหนุนรอรับรู้	10	4,719,162,321.31	4,022,058,821.23
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	12	3,701,826.23	3,884,347.05
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	11	4,418,394.60	2,424,610.77
รวมหนี้สินหมุนเวียน		4,845,656,590.63	4,214,819,637.15
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินระยะยาว - สุทธิ	12	3,043,166.44	5,297,994.58
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	13	14,953,298.00	11,978,176.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		17,996,464.44	17,276,170.58
รวมหนี้สิน		4,863,653,055.07	4,232,095,807.73
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
ทุนประเดิม		25,939,497.62	25,939,497.62
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม		584,494,388.21	439,219,520.93
องค์ประกอบอื่นของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		(4,551,659.00)	-
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		605,882,226.83	465,159,018.55
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		5,469,535,281.90	4,697,254,826.28

ขอรับรองว่าเป็นรายการอันถูกต้องและเป็นจริง

(นางสาวรติมา เอื้อธรรมากิจ)

รองผู้อำนวยการสำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

(นายกิตติพงศ์ พร้อมวงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

บาท

	หมายเหตุ	2564	2563
รายได้			
รายได้จากเงินงบประมาณ		215,156,400.00	281,676,100.00
รายได้จากเงินอุดหนุน	14	3,839,214,749.87	2,671,986,658.77
รายได้อื่น	15	16,027,023.19	7,089,431.47
รวมรายได้		4,070,398,173.06	2,960,752,190.24
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	16	166,092,707.69	114,496,296.77
ค่าตอบแทน	17	21,887,000.00	11,705,712.94
ค่าใช้สอย	18	127,461,810.65	92,215,675.57
ค่าวัสดุ		1,951,564.77	2,564,431.75
ค่าสาธารณูปโภค	19	1,675,690.42	1,460,474.92
เงินทุนสนับสนุนโครงการ	20	3,599,577,206.42	2,641,818,719.56
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	21	5,850,148.73	5,292,291.97
ค่าใช้จ่ายอื่น		20.00	60,949.44
รวมค่าใช้จ่าย		3,924,496,148.68	2,869,614,552.92
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายก่อนต้นทุนทางการเงิน		145,902,024.38	91,137,637.32
ต้นทุนทางการเงิน		627,157.10	655,244.65
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		145,274,867.28	90,482,392.67

ขอรับรองว่าเป็นรายการอันถูกต้องและเป็นจริง

(นางสาวรติมา เอื้อธรรมากัญช)

รองผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

(นายกิตติพงศ์ พร้อมวงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

สำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

บาท

หมายเหตุ	ทุน	รายได้สูง/ต่ำกว่าค่าใช้จ่าย สะสม	องค์ประกอบอื่น/ ของสินทรัพย์ สุทธิ/ส่วนทุน	รวมสินทรัพย์ สุทธิ/ส่วนทุน
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์/ส่วนทุนสำหรับปี 2563				
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	90,482,392.67	-	90,482,392.67
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	25,939,497.62	439,219,520.93	-	465,159,018.55
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์/ส่วนทุนสำหรับปี 2564				
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	145,274,867.28	-	145,274,867.28
ผล (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าใหม่ของผลประโยชน์พนักงาน	-	-	(4,551,659.00)	(4,551,659.00)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	25,939,497.62	584,494,388.21	(4,551,659.00)	605,882,226.83

ขอรับรองว่าเป็นรายการอันถูกต้องและเป็นจริง

(นางสาวรติมา เอื้อธรรมากิมุข)

รองผู้อำนวยการสำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

(นายกิตติพงศ์ พร้อมวงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

งบกระแสเงินสด

สำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

บาท

	2564	2563
<u>กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน</u>		
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	145,274,867.28	90,482,392.67
ปรับกระทบยอดเป็นกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน		
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	5,850,148.73	5,292,291.97
ขาดทุน (กำไร) จากการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร	20.00	60,740.38
สำรองผลประโยชน์พนักงาน	1,423,463.00	1,607,187.00
ดอกเบี้ยรับ	(13,210,055.38)	(7,031,905.19)
ดอกเบี้ยจ่าย	477,442.10	488,498.65
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์	139,815,885.73	90,899,205.48
สินทรัพย์ดำเนินงานลดลง (เพิ่มขึ้น)		
ลูกหนี้ระยะสั้น	(71,205.26)	16,162.30
วัสดุคงเหลือ	95,530.17	(350,294.38)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(740,416.68)	(289,603.91)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	500.00	(274.20)
หนี้สินจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เจ้าหนี้ระยะสั้น	(68,077,809.61)	184,259,706.05
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	699,097,283.91	4,017,739,509.15
เงินสดรับ (จ่าย) จากการดำเนินงาน	770,119,768.26	4,292,274,410.49
เงินสดรับจากดอกเบี้ย	12,780,180.08	4,355,611.41
เงินสดจ่ายผลประโยชน์พนักงาน	(3,000,000.00)	(1,430,480.00)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	779,899,948.34	4,295,199,541.90

ขอรับรองว่าเป็นรายการอันถูกต้องและเป็นจริง

(นางสาวรติมา เอื้อธรรมากิจมุข)

รองผู้อำนวยการสำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

(นายกิตติพงศ์ พร้อมวงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

บาท

	2564	2563
<u>กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน</u>		
เงินสดจ่ายเพื่อซื้ออุปกรณ์	(5,763,433.08)	(2,979,302.00)
เงินสดจ่ายเพื่อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(4,746,765.30)	(545,700.00)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	(10,510,198.38)	(3,525,002.00)
<u>กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน</u>		
เงินสดจ่ายดอกเบี้ย	(477,442.10)	(488,498.65)
ชำระคืนเจ้าหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน	(4,086,848.96)	(3,435,214.13)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	(4,564,291.06)	(3,923,712.78)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง)	764,825,458.90	4,287,750,827.12
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นปี	4,678,485,519.07	390,734,691.95
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นปี	5,443,310,977.97	4,678,485,519.07

ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม

รายการที่ไม่ใช่เงินสดประกอบด้วย

ซื้อสินทรัพย์ถาวรภายใต้สัญญาเช่าการเงิน

1,649,500.00

5,179,577.25

ขอรับรองว่าเป็นรายการอันถูกต้องและเป็นจริง

(นางสาวรติมา เอื้อธรรมากิจ)

รองผู้อำนวยการสำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

(นายกิตติพงศ์ พร้อมวงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานสภาพัฒนาการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

1. ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีบทบาทหน้าที่เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศและแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บท และแผนอื่นรวมทั้งนโยบายของรัฐบาลต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ พิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษาในความรับผิดชอบของกระทรวง กำกับให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางที่มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกัน กรอบกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ สอวช. ได้แก่ พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ลงวันที่ 26 เมษายน 2562

สถานที่ตั้งสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ตั้งอยู่ที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้นที่ 14 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

เพื่อวัตถุประสงค์ในการรายงานข้อมูล จึงเรียกสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ว่า “สอวช.”

การจัดตั้งหน่วยบริหารและจัดการทุน

ในการประชุมครั้งที่ 2/2562 เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2562 ของสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ มีมติเห็นชอบในการหลักการให้จัดตั้ง หน่วยบริหารและจัดการทุนในด้านระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 3 หน่วย ได้แก่ 1. หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) 2. หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) 3. หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามนโยบายของรัฐบาล ตามที่สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติมอบหมาย โดยให้หน่วยบริหารและจัดการทุน มีอิสระในการบริหารงาน แต่ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22(9) และ มาตรา 25(4) แห่งพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 เป็นต้นไป

งบประมาณและเงินอุดหนุน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2563 สอวช. ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวน 215,156,400.00 บาท และ 281,676,100.00 บาท ตามลำดับ โดยแยกเป็นงบบุคลากร จำนวน 85,251,800.00 บาท และ 87,408,100.00 บาท ตามลำดับ งบดำเนินงาน จำนวน 129,904,600.00 บาท และ 194,268,000.00 บาท ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินโครงการ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2563 สอวช. ได้รับเงินอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5,531,143,219.00 บาท และ 6,684,012,900.00 บาท ตามลำดับ โดยแยกเป็นเงินอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ - โครงการวิจัยของ สอวช. จำนวน 37,108,700.00 บาท และ 712,625,000.00 บาท ตามลำดับ เงินอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ - บพข. จำนวน 1,552,893,298.00 บาท และ 1,433,488,400.00 บาท ตามลำดับ เงินอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ - บพท. จำนวน 3,035,511,786.00 บาท และ 3,837,686,300.00 บาท ตามลำดับ และเงินอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ - บพท. จำนวน 905,629,435.00 บาท และ 700,123,200.00 บาท ตามลำดับ

จากการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) ครั้งที่ 7/2564 เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2564 มีมติอนุมัติให้ บพค. ปรับลดงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนส่งเสริม ววน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ภายใต้โปรแกรม ที่ 17 จำนวน 100,000,000.00 บาท คงเหลือเงินอุดหนุนจาก สกสว. จำนวน 1,452,893,298.00 บาท โดยทางหน่วยบริหาร และจัดการทุนได้คืนเงิน บพค. 100,000,000.00 บาท ให้กับ สกสว. เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2564

2. เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ ซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

นอกจากนี้ฝ่ายบริหารได้นำ มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์พนักงาน มาถือปฏิบัติซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชี 1 พฤศจิกายน 2562 (วันที่จัดตั้งหน่วยงาน) เป็นต้นไป

รายงานการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายบัญชี

3. มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

3.1 มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

ตามประกาศของกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 ได้แก้ไขหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด และเพิ่มเติมนโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง บัตรภาษี ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายบัญชีภาครัฐ พ.ศ. 2561 ซึ่งให้ถือปฏิบัติกับรายงานการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2563 เป็นต้นไป

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 23 เรื่อง รายได้จากรายการไม่แลกเปลี่ยน ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2563 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตาม สอวช. ได้นำมาตรฐานฉบับนี้มาถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562

ฝ่ายบริหารประเมินแล้วว่ามาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ข้างต้นไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อรายงานการเงิน

3.2 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ประกอบด้วยเงินฝากสถาบันการเงิน ซึ่งมีอายุครบกำหนดไม่เกิน 3 เดือน โดยไม่รวมรายการเงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน

3.3 ลูกหนี้ระยะสั้น

ลูกหนี้ระยะสั้น เป็นเงินให้พนักงานยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงานโดยไม่มีดอกเบี้ย เช่น เงินยืมทดลอง จะรับรู้ลูกหนี้ตามมูลค่าที่จะได้รับ

3.4 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือเป็นวัสดุสิ้นเปลืองสำนักงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ แสดงตามราคาทุนคำนวณมูลค่าวัสดุ คงเหลือโดยวิธีเข้าก่อนออกก่อน (FIFO) และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อมีการตรวจนับ ณ วันสิ้นงวด

3.5 เงินร่วมทุนโครงการ

เงินร่วมทุนโครงการ หมายถึง โครงการความร่วมมือระหว่าง สอวช. กับหน่วยงานอื่น ซึ่งบริหารจัดการโดย คณะกรรมการกำกับโครงการ และโครงการที่ สอวช. ร่วมบริหารจัดการ และดำเนินการด้วยงบประมาณ ของ สอวช. เป็นส่วนใหญ่

3.6 อุปกรณ์

อุปกรณ์ แสดงในราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม ยกเว้นอุปกรณ์ที่มีราคาทุนต่ำกว่า 10,000 บาท จะแสดงเป็น ค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดรายการ

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ แต่ละประเภท ดังนี้

ประเภท	อายุการให้ประโยชน์ (ปี)
อุปกรณ์	3 - 10
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	3 - 5
ยานพาหนะ	5

สินทรัพย์ที่ได้รับจากการบริจาค แสดงในราคาทุนตามประเภทของสินทรัพย์ โดยจะบันทึกสินทรัพย์คู่กับหนี้สินใน รายการรายได้รอการรับรู้ และจะทยอยรับรู้เป็นรายได้จากการบริจาคตามสัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้ รับบริจาคในแต่ละงวดบัญชี

3.7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน แสดงในราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า ยกเว้นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มี ราคาต่ำกว่า 20,000 บาท จะแสดงเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดรายการ

ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนคำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ โดยประมาณ 3 ปี

3.8 สัญญาเช่าระยะยาว

ณ วันที่เริ่มต้นข้อตกลงหรือมีการประเมินข้อตกลงใหม่ สอวช. จะพิจารณาว่า สัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาเช่าการเงิน หรือไม่ โดยพิจารณาสินทรัพย์จากระยะเวลาของสัญญาว่าครอบคลุมอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจส่วนใหญ่ของ สินทรัพย์ แม้ว่าจะไม่มีการโอนกรรมสิทธิ์เกิดขึ้น สัญญานั้นจะนำไปสู่สิทธิในการใช้สินทรัพย์ ทำให้ สอวช. มีสิทธิในการ ควบคุมการใช้สินทรัพย์นั้น ถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน

สินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้นเช่นเดียวกับสินทรัพย์ ที่มีเพื่อใช้งานอื่น ๆ ประเภทเดียวกัน หรืออายุของสัญญาเช่าแล้วแต่ระยะเวลาใดจะน้อยกว่า

สัญญาเช่าสินทรัพย์โดยที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ไม่ได้โอนมาให้ สอวช. ในฐานะ ผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน จำนวนเงินที่ต้องจ่ายภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผล การดำเนินงานทางการเงิน ตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่า

3.9 หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน

หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน เป็นหนี้สินที่เกิดจากสัญญาเช่าสินทรัพย์ที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็น เจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนไปให้แก่ สอวช. ในฐานะผู้เช่า ถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกสินทรัพย์ ด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า แล้วแต่มูลค่า ใดจะต่ำกว่า โดยจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายจะป็นส่วนระหว่างหนี้สินและค่าใช้จ่ายทางการเงิน เพื่อให้ได้อัตราดอกเบี้ย คงที่ต่อหนี้สินที่คงค้างอยู่โดยพิจารณาแยกแต่ละสัญญา ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกเป็น หนี้สินไม่หมุนเวียน ส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินในส่วนของต้นทุนทางการเงิน ตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ นั้นเช่นเดียวกับสินทรัพย์ที่มีเพื่อใช้งานอื่น ๆ ประเภทเดียวกัน หรืออายุของสัญญาเช่าแล้วแต่ระยะเวลาใดจะสั้นกว่า

3.10 ผลประโยชน์พนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้น

สอวช. รับรู้เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังออกจากการงานของพนักงาน (โครงการสมทบเงิน)

สอวช. และพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสมและเงินที่ สอวช. จ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สินทรัพย์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสินทรัพย์ของ สอวช. เงินที่ สอวช. จ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังออกจากการงานของพนักงาน (โครงการผลประโยชน์)

สอวช. มีภาระสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจากการงานตามมาตรา 21 วรรค 3 กิจการของ สอวช. ไม่อยู่ใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานของ สอวช. ต้องได้รับประโยชน์ทดแทนโดยรวมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ซึ่งบริษัทถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังออกจากการงานสำหรับพนักงาน

สอวช. คำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากการงานของพนักงาน โดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระได้ทำการประเมินภาระผูกพันดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งหลักการประมาณการดังกล่าวต้องใช้ข้อสมมติที่หลากหลาย รวมถึงข้อสมมติเกี่ยวกับอัตราคิดลด อัตราการขึ้นเงินเดือนในอนาคต อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน อัตราการมรณะและอัตราเงินเฟ้อ

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial gains and losses) สำหรับโครงการผลประโยชน์หลังออกจากการงานของพนักงานจะรับรู้ในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

3.11 ทุน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 ทุนของ สอวช. จำนวน 25,939,497.62 บาท เป็นเงินและสินทรัพย์ที่ได้รับโอนจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.)

3.12 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

- (1) รายได้จากเงินงบประมาณจะรับรู้เมื่อได้รับเงินจัดสรรและอนุมัติฎีกาเบิกงบประมาณจากกรมบัญชีกลาง
- (2) รายได้เงินอุดหนุนจะบันทึกเป็นหนี้สินเงินอุดหนุนรับล่วงหน้าเมื่อได้รับเงินจัดสรร เมื่อโครงการดำเนินงานแล้วมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นจะรับรู้เป็นรายได้จากการอุดหนุนและค่าใช้จ่ายตามโครงการนั้นๆ ด้วยจำนวนเงินเดียวกันในแต่ละงวดบัญชี เมื่อสิ้นสุดโครงการ หน่วยงานส่งคืนเงินเหลือจ่ายแก่แหล่งทุนที่เป็นเจ้าของเงินทุนวิจัยนั้น และบันทึกลดยอดเงินอุดหนุนรับล่วงหน้า
- (3) รายได้จากการให้บริการจะรับรู้เมื่อได้ให้บริการกับลูกค้าแล้ว
- (4) รายได้ดอกเบี้ยจะรับรู้เป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์
- (5) รายได้อื่นรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง
- (6) ค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.13 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

สอวช. จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 โดยจดทะเบียนเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2545 ซึ่งบริหารโดยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ จำนวน 4 แผน คือ

- 1) นโยบายตราสารหนี้ 2) นโยบายผสมหุ้นไม่เกินร้อยละ 10 3) นโยบายผสมหุ้นไม่เกินร้อยละ 25 4) นโยบาย freestyle

สอวช.จะจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน ในอัตราที่กำหนดดังนี้

อัตราเงินสะสม (ร้อยละของเงินเดือน)	อัตราเงินสมทบ (ร้อยละของเงินเดือน)
2 - 8	8
9 - 15	เท่ากับอัตราเงินสะสมของพนักงาน

เงินสมทบและผลประโยชน์จะจ่ายให้แก่สมาชิก เมื่อสมาชิกครบเกษียณอายุ ตาย หรือออกจากงาน โดยไม่มีความผิดตามอายุการทำงาน ดังต่อไปนี้

อายุงาน	ร้อยละของเงินสมทบและผลประโยชน์เงินสมทบ
น้อยกว่า 6 เดือน	ไม่ได้รับ
ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปจนถึง 3 ปี	50
มากกว่า 3 ปีขึ้นไปจนถึง 5 ปี	80
มากกว่า 5 ปีขึ้นไป	100

สอวช. รับรู้เงินจ่ายสมทบเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินในงวดที่เกิดรายการ โดยสินทรัพย์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสินทรัพย์ของ สอวช. และบริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน

4. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ประกอบด้วย

	บาท	
	2564	2563
เงินฝากธนาคาร		
เงินฝากธนาคาร - ออมทรัพย์	5,443,310,977.97	4,678,485,519.07
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5,443,310,977.97	4,678,485,519.07

เงินฝากออมทรัพย์มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวตามอัตราที่ธนาคารกำหนด

5. ลูกหนี้อื่นระยะสั้น

ลูกหนี้อื่นระยะสั้น ประกอบด้วย

	บาท	
	2564	2563
ลูกหนี้เงินยืมตรง	27,440.00	556,234.74
ลูกหนี้การค้าจากหน่วยงานภาครัฐ	600,000.00	-
รวมลูกหนี้อื่นระยะสั้น	627,440.00	556,234.74

ลูกหนี้เงินยืมตรง ณ วันสิ้นปี แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

ลูกหนี้เงินยืมตรง	ยังไม่ถึงกำหนดชำระและการส่งไปสำคัญ	เกินกำหนดชำระและการส่งไปสำคัญ	รวม
ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	27,400.00	-	27,440.00

6. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	บาท	
	2564	2563
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารค้างรับ	3,715,585.50	3,285,710.20
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าอื่น	1,215,856.56	474,605.62
ค่าประกันภัยจ่ายล่วงหน้า	5,635.69	6,469.95
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	4,937,077.75	3,766,785.77

7. อุปกรณ์

อุปกรณ์ ประกอบด้วย

	(หน่วย : บาท)			
	ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2563	รายการเพิ่มขึ้น (ลดลง) ระหว่างปี		
		เพิ่มขึ้น	ลดลง	ณ วันที่ 30 กันยายน 2564
			โอนเข้า (โอนออก)	
<u>ราคาทุน</u>				
อุปกรณ์	11,025,794.80	380,233.58	(555,094.60)	- 10,850,933.78
คอมพิวเตอร์	17,515,149.50	1,852,104.50	(2,814,411.00)	- 16,552,843.00
ยานพาหนะ	3,854,275.25	-	-	- 3,854,275.25
สินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง	-	5,180,595.00	-	- 5,180,595.00
รวมราคาทุน	32,395,219.55	7,412,933.08	(3,369,505.60)	- 36,438,647.03
<u>หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม</u>				
อุปกรณ์	10,683,352.50	189,810.82	(555,086.60)	- 10,318,076.72
คอมพิวเตอร์	8,161,546.78	4,405,178.91	(2,814,403.00)	- 9,752,322.69
ยานพาหนะ	668,770.91	770,150.66	-	- 1,438,921.57
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม	19,513,670.19	5,365,140.39	(3,369,489.60)	- 21,509,320.98
รวมอุปกรณ์ - สุทธิ	12,881,549.36			14,929,326.05

(หน่วย : บาท)

	ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562	รายการเพิ่มขึ้น (ลดลง) ระหว่างปี			ณ วันที่ 30 กันยายน 2563
		เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (โอนออก)	
ราคาทุน					
อุปกรณ์	10,973,208.80	110,836.00	(58,250.00)	-	11,025,794.80
คอมพิวเตอร์	18,223,147.80	4,193,768.00	(4,901,766.30)	-	17,515,149.50
ยานพาหนะ	3,068,760.00	3,854,275.25	(3,068,760.00)	-	3,854,275.25
รวมราคาทุน	32,265,116.60	8,158,879.25	(8,028,776.30)	-	32,395,219.55
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม					
อุปกรณ์	10,575,516.14	166,085.36	(58,249.00)	-	10,683,352.50
คอมพิวเตอร์	9,352,226.09	3,650,347.61	(4,841,026.92)	-	8,161,546.78
ยานพาหนะ	2,915,322.00	822,208.91	(3,068,760.00)	-	668,770.91
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม	22,843,064.23	4,638,641.88	(7,968,035.92)	-	19,513,670.19
รวมอุปกรณ์ - สุทธิ	9,422,052.37				12,881,549.36

บาท

	2564	2563
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	5,365,140.39	4,638,641.88

8. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ประกอบด้วย

(หน่วย : บาท)

	ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2563	รายการเพิ่มขึ้น (ลดลง) ระหว่างปี			ณ วันที่ 30 กันยายน 2564
		เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (โอนออก)	
ราคาทุน					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	12,988,539.00	774,498.10	(2,571,256.00)	699,500.00	11,891,281.10
โปรแกรมระหว่างติดตั้ง	-	3,972,267.20	-	(699,500.00)	3,272,767.20
รวม	12,988,539.00	4,746,765.30	(2,571,256.00)	-	15,164,048.30
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	12,335,224.92	485,008.34	(2,571,252.00)	-	10,248,981.26
รวม	12,335,224.92	485,008.34	(2,571,252.00)	-	10,248,981.26
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	653,314.08				4,915,067.04

(หน่วย : บาท)

	ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2562	รายการเพิ่มขึ้น (ลดลง) ระหว่างปี			ณ วันที่ 30 กันยายน 2563
		เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (โอนออก)	
ราคาทุน					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	12,442,839.00	545,700.00	-	-	12,988,539.00
รวม	12,442,839.00	545,700.00	-	-	12,988,539.00
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	11,681,574.83	653,650.09	-	-	12,335,224.92
รวม	11,681,574.83	653,650.09	-	-	12,335,224.92
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	761,264.17				653,314.08

บาท

	2564	2563
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปี	485,008.34	653,650.09

9. เจ้าหนี้ระยะสั้น

เจ้าหนี้ระยะสั้น ประกอบด้วย

บาท

	2564	2563
เจ้าหนี้โครงการ	95,526,480.00	173,595,137.30
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	22,487,057.08	12,608,508.09
เจ้าหนี้อื่น	360,511.41	248,212.71
รวมเจ้าหนี้ระยะสั้น	118,374,048.49	186,451,858.10

10. รายได้เงินอุดหนุนรอรับรู้

รายได้เงินอุดหนุนรอรับรู้ ประกอบด้วย

บาท

	2564	2563
รายได้เงินอุดหนุนรอรับรู้รอจ่ายโครงการ - สอวช.	175,217,992.23	663,880,610.37
รายได้เงินอุดหนุนรอรับรู้รอจ่ายโครงการ - บพค.	1,199,693,535.70	361,507,815.00
รายได้เงินอุดหนุนรอรับรู้รอจ่ายโครงการ - บพข.	2,541,728,638.28	1,759,983,650.36
รายได้เงินอุดหนุนรอรับรู้รอจ่ายโครงการ - บพท.	425,741,729.67	282,407,918.50
รายได้เงินอุดหนุนรอส่งคืน	370,042,001.40	954,278,827.00
รายได้เงินอุดหนุนรอจัดสรร - หน่วยบริหารจัดการทุน	6,738,424.03	-
รวมรายได้เงินอุดหนุนรอรับรู้	4,719,162,321.31	4,022,058,821.23

รายได้เงินอุดหนุนรอรับรู้ - รอจ่ายโครงการ ส่วนใหญ่เป็นเงินอุดหนุนที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ภายใต้การดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และสำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ยังไม่ได้เบิกใช้และรอจ่ายโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้ว

รายได้เงินอุดหนุนรอส่งคืนกองทุนเป็นเงินอุดหนุนรับจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ที่ไม่ได้ทำสัญญาโครงการและรอส่งคืน สกสว.

รายได้เงินอุดหนุนรอจัดสรร - หน่วยบริหารจัดการทุน เป็นเงินคงเหลือจากการดำเนินโครงการวิจัยหรือดำเนินโครงการ ตามแผน ซึ่งได้รับการสนับสนุนทุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุน ต้องนำส่งคืนหน่วยบริหารและจัดการทุน และหน่วยบริหาร และจัดการทุนอาจนำไปใช้ได้ตามหน้าที่และอำนาจ โดยต้องแจ้งให้กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) ทราบ

11. หนี้สินหมุนเวียนอื่น

บาท

	2564	2563
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่ายค้างจ่าย	466,208.22	357,495.08
ภาษีเงินได้นิติบุคคล หัก ณ ที่จ่ายค้างจ่าย	98,784.65	34,821.60
เงินประกันผลงาน	923,853.53	747,154.99
เงินประกันสัญญา	2,929,548.20	1,285,139.10
รวมหนี้สินหมุนเวียนอื่น	4,418,394.60	2,424,610.77

12. หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน

บาท

	2564			2563		
	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ยอดจ่ายชำระ	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ยอดจ่ายชำระ
ครบกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	3,701,826.23	318,578.89	4,020,405.12	3,884,347.05	376,599.01	4,260,946.06
ครบกำหนดหลังจาก 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	3,043,166.44	147,669.86	3,190,836.30	5,297,994.58	201,995.84	5,499,990.42
รวม	6,744,992.67	466,248.75	7,211,241.42	9,182,341.63	578,594.85	9,760,936.48

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 และ 2563 สอวช. ทำสัญญาเช่าการเงินหลายฉบับกับบริษัทในประเทศ 3 แห่ง ซึ่งเป็นการเช่าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และยานพาหนะ สัญญาเช่าดังกล่าวมีระยะเวลาเช่าสิ้นสุดในปี 2565 ถึง 2568

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564 และ 2563 สอวช. ตัดจ่ายดอกเบี้ยรอการตัดจำหน่าย เป็นเงิน 477,442.10 บาท และ 488,498.65 บาท ตามลำดับ ซึ่งแสดงไว้ในบัญชีต้นทุนทางการเงินในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปีได้แสดงไว้ในส่วนหนึ่งของหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน

13. การผูกพันผลประโยชน์พนักงาน

สอวช. มีภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน ดังนี้

บาท

	2564	2563
ภาระผูกพันของโครงการผลประโยชน์ รับโอนต้นงวด	11,978,176.00	11,801,469.00
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	1,273,748.00	1,440,441.00
ต้นทุนดอกเบี้ยปัจจุบัน	149,715.00	166,746.00
ผลขาดทุนประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	4,551,659.00	-
ส่วนที่จ่ายชำระในงวด	(3,000,000.00)	(1,430,480.00)
ภาระผูกพันของโครงการผลประโยชน์ ยกไปปลายงวด	14,953,298.00	11,978,176.00

ข้อสมมุติหลักในการประมาณการตามหลักการคณิตศาสตร์ประกันภัย

ร้อยละ

	2564	2563
อัตราคิดลด	1.45 - 3.40	1.40 - 2.50
อัตราเงินเฟ้อ	2.00	2.50
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน	4.00 - 10.00	5.00 - 12.00
อัตราการหมุนเวียนพนักงาน	0.00 - 12.00	0.00 - 15.00
อัตราการมรณะ (อ้างอิงจากตารางมรณะไทย พ.ศ. 2560)	103	103

การวิเคราะห์ความอ่อนไหว

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 สรุปได้ดังนี้

		บาท	
		เพิ่มขึ้น(ลดลง) ร้อยละ	เพิ่มขึ้น ลดลง
อัตราคิดลด	1	(2,645,691.00)	3,321,157.00
อัตราการขึ้นเงินเดือน	1	3,139,201.00	(2,571,848.00)
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน	20	(2,714,382.00)	3,517,276.00
อัตราการมรณะ	1	140,376.00	(165,726.00)

14. รายได้จากเงินอุดหนุน

รายได้จากเงินอุดหนุน ประกอบด้วย

	บาท	
	2564	2563
รายได้เงินอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ - สอวช.	524,371,318.14	53,994,389.63
รายได้เงินอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ - บพค.	443,752,930.90	515,602,221.00
รายได้เงินอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ - บพข.	1,836,262,229.08	1,411,283,186.64
รายได้เงินอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ - บพท.	717,014,151.83	381,805,281.50
รายได้เงินอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ - เพื่อการบริหารจัดการ	274,701,726.00	304,950,000.00
รายได้เงินสนับสนุนอื่น	43,112,393.92	4,351,580.00
รวมรายได้จากเงินอุดหนุน	3,839,214,749.87	2,671,986,658.77

15. รายได้อื่น

รายได้อื่น ประกอบด้วย

	บาท	
	2564	2563
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	13,210,055.38	7,031,905.19
รายได้ค่าปรับ	16,355.20	17,405.00
รายได้อื่น	2,800,612.61	40,121.28
รวมรายได้อื่น	16,027,023.19	7,089,431.47

16. ค่าใช้จ่ายบุคลากร

ค่าใช้จ่ายบุคลากร ประกอบด้วย

	บาท	
	2564	2563
เงินเดือน	114,518,615.62	95,361,524.11
เงินประโยชน์ตอบแทน	1,858,896.00	1,420,856.00
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	11,254,211.25	6,309,841.90
เงินค่าชดเชยเกษียณอายุพนักงาน	1,273,748.00	1,440,441.00
ค่าสวัสดิการ	37,187,236.82	9,963,633.76
รวมค่าใช้จ่ายบุคลากร	166,092,707.69	114,496,296.77

17. ค่าตอบแทน

ค่าตอบแทน ประกอบด้วย

	บาท	
	2564	2563
ค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงานโครงการวิจัย	15,006,200.00	6,786,062.94
ค่าเบี้ยประชุม	6,880,800.00	4,919,650.00
รวมค่าตอบแทน	21,887,000.00	11,705,712.94

18. ค่าใช้สอย

ค่าใช้สอย ประกอบด้วย

	บาท	
	2564	2563
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	4,625,767.43	7,102,768.08
ค่าจ้างเหมาบริการ	17,962,477.17	12,797,473.78
ค่าจ้างที่ปรึกษา	56,031,762.60	34,341,102.10
ค่าเช่าและค่าบริการพื้นที่สำนักงานและอื่นๆ	36,978,022.48	25,823,206.94
ค่ารับรองและพิธีการ	4,087,437.58	5,466,384.91
ค่าโฆษณา	6,083,638.05	4,533,094.00
ค่าใช้สอยอื่น	1,692,705.34	2,151,645.76
รวมค่าใช้สอย	127,461,810.65	92,215,675.57

ค่าจ้างเหมาบริการปี 2564 จำนวน 17,962,477.17 บาท ส่วนใหญ่เป็นค่าจ้างรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 3,811,162.50 บาท ค่าบริหารและประสานงาน จำนวน 2,909,790.00 บาท ค่าจ้างบริการ IT Outsource จำนวน 2,763,099.65 บาท และค่าจ้างอื่นๆ จำนวน 8,478,425.02 บาท

(ปี 2563 ค่าจ้างเหมาบริการ จำนวน 12,797,473.78 บาท ส่วนใหญ่เป็นค่าบริหารและประสานงานจำนวน 2,492,750.00 บาท ค่าจ้างรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 1,190,367.54 บาท ค่าจ้างบริการ IT Outsource จำนวน 1,997,030.00 บาท และค่าจ้างอื่นอีก จำนวน 7,117,326.24 บาท)

ค่าเช่าและค่าบริการพื้นที่สำนักงาน ปี 2564 จำนวน 36,978,022.48 บาท ส่วนใหญ่เป็นค่าบริการพื้นที่เช่าสำนักงาน จำนวน 16,459,137.44 บาท ค่าเช่าพื้นที่สำนักงาน จำนวน 14,489,153.16 บาท ค่าเช่ารถ/พนักงานขับรถ จำนวน 1,771,802.79 บาท ค่าเช่าอุปกรณ์สำนักงาน ค่าบริการฐานข้อมูลและเครือข่าย จำนวน 4,257,929.09 บาท

(ปี 2563 ค่าเช่าและค่าบริการพื้นที่สำนักงาน จำนวน 25,823,206.94 บาท ส่วนใหญ่เป็นค่าเช่าพื้นที่สำนักงาน จำนวน 8,696,412.20 บาท ค่าบริการพื้นที่เช่าสำนักงาน จำนวน 11,876,396.52 บาท ค่าเช่ารถ/พนักงานขับรถ จำนวน 2,253,971.23 บาท ค่าเช่าอุปกรณ์สำนักงาน ค่าบริการฐานข้อมูลและเครือข่าย จำนวน 2,996,426.99 บาท)

19. ค่าสาธารณูปโภค

ค่าสาธารณูปโภค ประกอบด้วย

	บาท	
	2564	2563
ค่าไฟฟ้า	1,115,680.89	985,455.95
ค่าน้ำประปา	4,798.00	945.00
ค่าโทรศัพท์	253,976.53	208,381.37
ค่าไปรษณีย์	301,235.00	265,692.60
รวมค่าสาธารณูปโภค	1,675,690.42	1,460,474.92

20. เงินทุนสนับสนุนโครงการ

เงินทุนสนับสนุนโครงการ ประกอบด้วย

	บาท	
	2564	2563
เงินทุนสนับสนุนโครงการ - สอวช.	557,730,500.69	328,876,450.42
เงินทุนสนับสนุนโครงการ - บพค.	445,143,930.90	515,602,221.00
เงินทุนสนับสนุนโครงการ - บพข.	1,879,688,623.00	1,415,534,766.64
เงินทุนสนับสนุนโครงการ - บพท.	717,014,151.83	381,805,281.50
รวมเงินทุนสนับสนุนโครงการ	3,599,577,206.42	2,641,818,719.56

เงินทุนสนับสนุนโครงการของ สอวช. ในปี 2564 ส่วนใหญ่เป็นเงินทุนสนับสนุนโครงการ Spearhead จำนวน 488,254,010.01 บาท และโครงการวิจัยเชิงระบบและการศึกษาอนาคตเพื่อกระบวนการทรนั้ใหม่ในการพัฒนาประเทศจำนวน 17,326,500.00 บาท

(เงินทุนสนับสนุนโครงการของ สอวช. ในปี 2563 ส่วนใหญ่เป็นเงินทุนสนับสนุนโครงการ Spearhead จำนวน 255,104,226.98 บาท และโครงการบริหารจัดการเมืองนวัตกรรมอาหารจำนวน 23,397,300.00 บาท)

เงินทุนสนับสนุนโครงการของ บพค. ในปี 2564 ส่วนใหญ่เป็นเงินทุนสนับสนุนโครงการในโปรแกรมที่ 5 ส่งเสริมการวิจัยขั้นแนวหน้าและการวิจัยพื้นฐานที่ประเทศไทยมีศักยภาพ จำนวน 158,484,799.26 บาท และโปรแกรมที่ 4 ส่งเสริมปัญญาประดิษฐ์เป็นฐานขับเคลื่อนประเทศในอนาคต จำนวน 96,301,541.14 บาท

(เงินทุนสนับสนุนโครงการของ บพค. ในปี 2563 ส่วนใหญ่เป็นเงินทุนสนับสนุนโครงการโปรแกรมที่ 5 ส่งเสริมการวิจัยขั้นแนวหน้าและการวิจัยพื้นฐานที่ประเทศไทยมีศักยภาพ จำนวน 275,633,088.00 บาท และโปรแกรมที่ 4 ส่งเสริมปัญญาประดิษฐ์เป็นฐานขับเคลื่อนประเทศในอนาคต จำนวน 90,675,361.00 บาท)

เงินทุนสนับสนุนโครงการของ บพข. ในปี 2564 ส่วนใหญ่เป็นเงินทุนสนับสนุนโครงการ โปรแกรมที่ 10 ยกกระดับความสามารถการแข่งขันและวางรากฐานทางเศรษฐกิจ จำนวน 1,627,679,228.55 บาท และโปรแกรมที่ 17 การแก้ปัญหาวิกฤตของประเทศ จำนวน 95,813,958.40 บาท

(เงินทุนสนับสนุนโครงการของ บพข. ในปี 2563 ส่วนใหญ่เป็นเงินทุนสนับสนุนโครงการ โปรแกรมที่ 10 ยกกระดับความสามารถการแข่งขันและวางรากฐานทางเศรษฐกิจ จำนวน 910,892,354.64 บาท และโปรแกรมที่ 11 สร้างและยกระดับศักยภาพวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) พัฒนาระบบนิเวศ วัฒนธรรมและพื้นที่เศรษฐกิจนวัตกรรม จำนวน 384,000,000.00 บาท)

เงินทุนสนับสนุนโครงการของ บพท. ในปี 2564 ส่วนใหญ่เป็นเงินทุนสนับสนุนโครงการ โปรแกรมที่ 13 นวัตกรรมสำหรับเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนนวัตกรรม จำนวน 359,965,931.50 บาท และโปรแกรมที่ 15 เมืองน่าอยู่และการกระจายศูนย์กลางความเจริญ จำนวน 162,966,867.13 บาท

(เงินทุนสนับสนุนโครงการของ บพท. ในปี 2563 ส่วนใหญ่เป็นเงินทุนสนับสนุนโครงการ โปรแกรมที่ 13 นวัตกรรมสำหรับเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนนวัตกรรม จำนวน 309,656,561.50 บาท และโปรแกรมที่ 15 เมืองน่าอยู่และการกระจายศูนย์กลางความเจริญ จำนวน 37,424,010.00 บาท)

21. ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย ประกอบด้วย

	บาท	
	2564	2563
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	1,145,992.77	915,425.21
ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน	4,219,147.62	3,723,216.67
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	485,008.34	653,650.09
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	5,850,148.73	5,292,291.97

22. การผูกพัน

- 1.) สอวช. มีภาระผูกพันตามสัญญาเช่าพื้นที่อาคารสำนักงาน ยานพาหนะ ค่าจ้างที่ปรึกษา และจ้างเหมาบริการอื่นๆ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 จำแนกตามระยะเวลาของสัญญาได้ดังนี้

	บาท	
	2564	2563
ไม่เกิน 1 ปี	68,911,302.59	38,689,546.98
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	4,648,343.00	-
รวม	73,559,645.59	38,689,546.98

- 2.) สอวช. มีภาระผูกพันที่ต้องจ่ายตามสัญญาจ้างเหมาตกแต่งและปรับปรุงพื้นที่สำนักงาน คงเหลือจำนวน 11.46 ล้านบาท

23. เงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ตามบันทึกข้อตกลงกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และสอวช. และหน่วยบริหารและจัดการทุน 3 หน่วยงาน ได้แก่ หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) และหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ได้ตกลงร่วมกันในการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ได้รับพิจารณาจัดสรรเงินจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นเงินอุดหนุนทั่วไปสำหรับปีงบประมาณ 2564 และ 2563 มีรายละเอียดงบประมาณดังนี้

	บาท				
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564				
	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)	หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคนและทุนด้านการพัฒนาสถาบัน อุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.)	หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)	หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)	รวม
เงินอุดหนุนที่ได้รับอนุมัติโครงการแล้วรอจ่ายยกมา	657,358,394.00	361,507,815.00	1,759,552,650.36	282,407,918.50	3,060,826,777.86
ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อโครงการวิจัย	36,934,000.00	1,375,248,633.00	2,883,736,197.00	860,347,963.00	5,156,266,793.00
เงินอุดหนุนที่ทำสัญญาแล้วจ่ายออก/รับรู้ค่าใช้จ่ายระหว่างปี	523,410,853.10	443,752,930.90	1,836,262,229.08	717,014,151.83	3,520,440,164.91
เงินอุดหนุนที่ได้รับอนุมัติโครงการแล้วรอจ่าย	170,881,540.90	1,199,693,535.70	2,530,294,598.28	425,741,729.67	4,326,611,404.55
เงินอุดหนุนที่ไม่ได้ทำสัญญาหรือส่งคืนกองทุน	-	93,309,981.40	276,732,020.00	-	370,042,001.40

บาท

	สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 (วันที่จัดตั้งหน่วยงาน) ถึงวันที่ 30 กันยายน 2563				
	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)	หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคนและทุนด้านการพัฒนาสถาบัน อุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.)	หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)	หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)	รวม
เงินอุดหนุนเพื่อโครงการวิจัย	707,417,500.00	1,359,788,400.00	3,642,436,300.00	664,213,200.00	6,373,855,400.00
เงินอุดหนุนที่ทำสัญญาแล้วจ่ายออก/รับรู้ค่าใช้จ่ายระหว่างปี	50,059,106.00	515,602,221.00	1,411,283,186.64	381,805,281.50	2,358,749,795.14
เงินอุดหนุนที่ได้รับอนุมัติโครงการแล้วรอจ่าย	657,358,394.00	361,507,815.00	1,759,552,650.36	282,407,918.50	3,060,826,777.86
เงินอุดหนุนที่ไม่ได้ทำสัญญาหรือส่งคืนกองทุน	-	482,678,364.00	471,600,463.00	-	954,278,827.00

24. รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

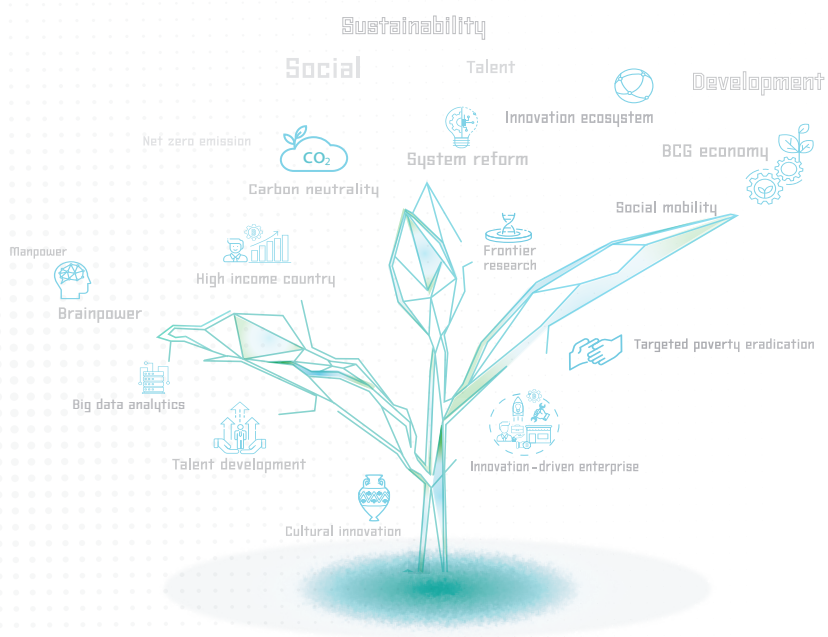
(หน่วย : บาท)

รายการ	งบสุทธิ	การสำรองเงิน	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
1. งบประมาณรายจ่ายงบกลาง	125,876,100.00	-	-	125,876,100.00	-
2. งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ	4,028,500.00	-	-	4,028,500.00	-
3. งบประมาณจ่ายบุคลากร	85,251,800.00	-	-	85,251,800.00	-
รวมเงินงบประมาณ	215,156,400.00	-	-	215,156,400.00	-

เงินงบประมาณประจำปี 2564 เป็นงบประมาณรับของ สอวช. ทั้งจำนวน

25. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการสำนักงาน เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2564

ภาคผนวก

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

รอบระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2564

คณะกรรมการตรวจสอบของสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการอำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (กอวช.) มอบหมาย ภายใต้ข้อบังคับคณะกรรมการอำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2563 ในการสอบทานรายงานการเงิน ระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ และการกำกับดูแลงานตรวจสอบภายใน คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วยกรรมการอิสระดังนี้

(1) นายสัมพันธุ์ ศิลปนาฏ	ประธานกรรมการ
(2) นางสาวเน่งน้อย เจริญทวีทรัพย์	กรรมการ
(3) นางคุณากร วิทย์ไพศาล	กรรมการ

คณะกรรมการตรวจสอบได้รับการแต่งตั้งเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2563 โดยได้ปฏิบัติงานด้วยความรู้ความสามารถและประสิทธิภาพอย่างระมัดระวัง รอบคอบ มีความเป็นอิสระอย่างเพียงพอ เพื่อประโยชน์สูงสุดของสำนักงาน

ในปีงบประมาณ 2564 คณะกรรมการตรวจสอบได้มีการประชุมแล้ว 11 ครั้ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดังกล่าว โดยในการประชุมได้มีการหารือร่วมกับฝ่ายบริหารของสำนักงาน ซึ่งสรุปสาระสำคัญของการดำเนินงานได้ดังนี้

1. การสอบทานรายงานการเงิน

คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมกับผู้สอบบัญชีเอกชน บริษัท สอบบัญชีธรรมนิติ จำกัด ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาเห็นชอบให้เป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงานสำหรับปีงบประมาณ 2563 เพื่อรับทราบผลการตรวจสอบตามรายงานการเงินและรายงานการประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงาน ประจำปีงบประมาณ 2563 และหารือเกี่ยวกับการปรับปรุงรายการสำคัญรวมทั้งประเด็นความเสี่ยงและการควบคุมภายในขององค์กร รวมทั้งได้สอบทานรายงานการเงินประจำปีและประจำไตรมาสซึ่งฝ่ายบริหารได้จัดทำขึ้น โดยได้พิจารณาในประเด็นที่เป็นสาระสำคัญและให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐแล้ว

2. การสอบทานระบบการควบคุมภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานระบบการควบคุมภายในเพื่อประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน โดยได้ติดตามประเด็นการควบคุมภายในต่าง ๆ ที่สำคัญ และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน ซึ่งสำนักงานได้ดำเนินการปรับปรุงในเรื่องที่มีความสำคัญแล้วเป็นส่วนใหญ่ และจะดำเนินการปรับปรุงตามลำดับความสำคัญต่อเนื่องไปจนแล้วเสร็จทั้งหมดในปีงบประมาณ 2565

ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบเห็นความสำคัญของการดำเนินงานของหน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU) ที่จัดตั้งขึ้นใน สอวช. ซึ่งมีภารกิจที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ จึงได้มีการเสวนาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารของหน่วยบริหารและจัดการทุนทั้งสามหน่วยเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยบริหารและจัดการทุน ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อแนวทางการดำเนินงานของหน่วยบริหารและจัดการทุนหลายประการเพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยบริหารและจัดการทุนบรรลุสู่ประสิทธิผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของสำนักงานสำหรับปีงบประมาณ 2563 ตามแบบ ปค. แล้วโดยมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะให้สำนักงานเพิ่มความสำคัญในการระบุความเสี่ยงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อกำหนดวิธีการปรับปรุงการควบคุมภายในให้สอดคล้องและสามารถจัดการความเสี่ยงได้อย่างดีพอ และให้มีการติดตามผลของการปรับปรุงการควบคุมภายในที่ดำเนินการในการจัดการกับความเสี่ยงนั้นตามรอบระยะเวลาการบริหารความเสี่ยง

3. การสอบทานการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการตรวจสอบได้รับทราบความคืบหน้าการบริหารความเสี่ยงจากฝ่ายบริหารว่าสำนักงานได้ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงองค์กรโดยได้เริ่มดำเนินการบริหารความเสี่ยงในระดับองค์กรและกำกับดูแลให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยมีการประเมินความเสี่ยงของสำนักงานเพื่อเตรียมจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในระดับองค์กรสำหรับปีงบประมาณ 2565 ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อสำนักงานในการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการบริหารความเสี่ยงในระดับองค์กรให้เกิดผลและการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งสำนักงานรับข้อเสนอแนะนำไปดำเนินการแล้ว

4. การสอบทานการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานการปฏิบัติงานของสำนักงานให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยสอบทานงานการกำกับปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ (Compliance) เพื่อให้มั่นใจว่าสำนักงานมีระบบการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดกฎเกณฑ์ทั้งจากภายนอกและภายในองค์กรอย่างครบถ้วนเพียงพอ

5. การกำกับดูแลงานตรวจสอบภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาความเป็นอิสระ แผนงาน และผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน รวมทั้งพิจารณาเกี่ยวกับความเพียงพอของทรัพยากรด้านการตรวจสอบภายใน โดยคณะกรรมการตรวจสอบได้ติดตามงานตรวจสอบภายในตามที่คณะกรรมการตรวจสอบได้มอบหมายและตามแผนการตรวจสอบภายในประจำปีงบประมาณ 2564 ที่กำหนดไว้แล้ว ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในให้ดำเนินการจัดทำโครงการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน และให้พัฒนาระบบการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง (Continuous Auditing) เพื่อวิเคราะห์ตรวจหารายการที่มีความเสี่ยงหรือมีการควบคุมภายในที่ไม่เพียงพอ

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2564 คณะกรรมการตรวจสอบได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากคณะกรรมการและคณะทำงานของสำนักงาน ฝ่ายบริหาร ผู้สอบบัญชี และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ในนามคณะกรรมการตรวจสอบ

(นายสัมพันธ์ ศิลปนาฏ)

ประธานกรรมการตรวจสอบ

รายงานแนวทางการบริหารความเสี่ยง ของ สอวช. ประจำปี 2564

สอวช. ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร ส่งเสริมและผลักดันให้มีการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบด้วยกระบวนการที่เหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามแนวปฏิบัติตามมาตรฐานสากล COSO ERM 2017 ผู้อำนวยการ สอวช. ประกาศนโยบายการบริหารความเสี่ยง เพื่อแสดงเจตนารมณ์และมุ่งมั่นให้มีทิศทางของแนวทางปฏิบัติร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างการกำกับดูแลที่ดี จัดการความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญและส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของ สอวช. ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมองค์กรที่สำคัญ ผู้บริหารและพนักงาน มีความรู้ ความเข้าใจ โดยสามารถนำแนวทางการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งมีส่วนร่วมและสนับสนุนเพื่อประยุกต์สู่การปฏิบัติงานได้จริงติดตามและประเมินสถานการณ์ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน เพื่อทบทวนและปรับปรุงมาตรการเชิงป้องกันความเสี่ยงให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง

สอวช. ได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ของ สอวช. เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยง และแนวทางการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับ สอวช. ตลอดจนได้จัดทำคู่มือการบริหารความเสี่ยงขึ้นเพื่อสื่อสารให้ผู้บริหารและพนักงาน สอวช. ได้รับทราบข้อมูลแนวการปฏิบัติที่ถูกต้อง มีความเข้าใจ มีส่วนร่วมและใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้งในระดับองค์กรและระดับสายงานภายใน มีองค์ประกอบสำคัญคือ แนวทางการบริหารความเสี่ยงของ สอวช. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) และการจัดลำดับความเสี่ยงการจัดการความเสี่ยง และกระบวนการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงตามแผนจัดการความเสี่ยง และมาตรการ/กิจกรรมควบคุมที่กำหนดครบถ้วน โดยมีการติดตามรายงานผลต่อผู้บริหารสายงาน และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเป็นรายไตรมาส และนำส่งรายงานการประเมินผลคณะกรรมการบริหาร สอวช. ตลอดจนมีการทบทวนนโยบายและกรอบการบริหารความเสี่ยงของ สอวช. ทุกปีหรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสำคัญ

ประกาศสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เรื่อง นโยบายการบริหารความเสี่ยง

๑. วัตถุประสงค์ของนโยบาย

ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ได้กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้ผู้บริหาร และพนักงาน สอวช. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง โดยมีแนวทางปฏิบัติร่วมกัน ดังนี้

๑.๑ ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร มีการจัดการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องด้วยกระบวนการที่เหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามแนวปฏิบัติตามมาตรฐานสากล COSO ERM ๒๐๑๗ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างการกำกับดูแลที่ดี จัดการความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญและส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กร ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

๑.๒ ส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมองค์กรที่สำคัญ ผู้บริหารและพนักงาน มีความรู้ ความเข้าใจ โดยสามารถนำแนวทางการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งมีส่วนร่วมและสนับสนุนเพื่อประยุกต์สู่การปฏิบัติงานได้จริง

๑.๓ ติดตามและประเมินสถานการณ์ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน เพื่อทบทวนและปรับปรุงมาตรการเชิงป้องกันความเสี่ยงให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง

๒. คำจำกัดความของ “ความเสี่ยง”

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในอนาคต หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และอาจส่งผลกระทบที่ตามมาในด้านลบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งด้านกลยุทธ์ ด้านการดำเนินงาน ด้านการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ หรืออาจเป็นผลกระทบที่ตามมาในทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับ และโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

๓. หลักปฏิบัติสำคัญ

๓.๑ แผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติงาน และการดำเนินงานของ สอวช. ต้องรักษาสมดุลระหว่างระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

๓.๒ การบริหารความเสี่ยง เป็นส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมสำคัญขององค์กรที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผู้บริหาร และพนักงานทุกคนตระหนักว่า การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปฏิบัติงาน

๓.๓ ความเสี่ยงในระดับสูงถึงสูงมากที่อาจส่งผลกระทบต่อพันธกิจและเป้าประสงค์ ขององค์กร ความน่าเชื่อถือขององค์กร ตลอดจนการขับเคลื่อนค่านิยมหลัก Core values หรือการบริหารจัดการองค์กร ที่จะต้องได้รับการจัดการอย่างทันเวลาและต่อเนื่อง กล่าวคือ

- ๓.๓.๑ ระบุความเสี่ยงอย่างครอบคลุมและทันเวลา
- ๓.๓.๒ ประเมินความเสี่ยงของโอกาสที่เหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้น (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) หากเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น
- ๓.๓.๓ จัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของต้นทุนและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นควบคู่กัน
- ๓.๓.๔ ติดตามและรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยงได้เหมาะสมและทันเวลา

๔. บทบาทและความรับผิดชอบ

- ๔.๑ คณะกรรมการอำนวยการ สอวช. มีบทบาทและความรับผิดชอบหลัก ดังนี้
 - ๑) กำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงของ สอวช. เป็นไปอย่างเหมาะสม
 - ๒) รับทราบผลการบริหารความเสี่ยงและเสนอแนะแนวทางการพัฒนา
- ๔.๒ คณะกรรมการตรวจสอบ มีบทบาทและความรับผิดชอบหลัก ดังนี้
 - ๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กร
 - ๒) สอบทานกระบวนการบริหารความเสี่ยงและผลการบริหารความเสี่ยงที่สำคัญ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงของ สอวช.
 - ๓) กำกับดูแลการพัฒนาและการปฏิบัติตามกรอบการบริหารความเสี่ยง
- ๔.๓ ผู้อำนวยการ สอวช. มีบทบาทและความรับผิดชอบหลัก ดังนี้
 - ๑) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน สอวช. และรายงานผลการบริหารความเสี่ยงต่อคณะกรรมการอำนวยการ สอวช.
 - ๒) กำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
 - ๓) ส่งเสริมและติดตามให้มีการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม
- ๔.๔ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน
 - ๑) เสนอนโยบายการบริหารความเสี่ยงให้ผู้อำนวยการ สอวช. เพื่อพิจารณาอนุมัติ
 - ๒) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการจัดทำคู่มือและแผนการบริหารความเสี่ยงของ สอวช.
 - ๓) กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการบริหารความเสี่ยงทั้งระดับกิจกรรมและระดับองค์กรเพื่อรายงานต่อคณะผู้บริหาร สอวช.
 - ๔) จัดทำสรุปรายงานผลการบริหารความเสี่ยงเสนอต่อผู้อำนวยการ สอวช.
 - ๕) เสนอผู้อำนวยการ สอวช. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการที่เกี่ยวข้องในการบริหารความเสี่ยงของ สอวช.
- ๔.๕ คณะทำงานการบริหารความเสี่ยง
 - ๑) ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูลในการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง
 - ๒) จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการบริหารความเสี่ยงของ สอวช.
 - ๓) รวบรวมข้อมูล จัดทำรายงานและสรุปผลการดำเนินงานของการบริหารความเสี่ยงของ สอวช.
 - ๔) ประสานงานกับคณะกรรมการ และผู้ปฏิบัติงานของ สอวช. ในการบูรณาการแนวทางการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน

๔.๖ Risk Owner (หัวหน้าฝ่าย/ส่วนงาน/พนักงาน)

๑) ประเมินจัดทำความเสี่ยงระดับองค์กร ระดับกระบวนการ ระดับกิจกรรม

๒) ดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยง

๓) รายงานความก้าวหน้า/ประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

๔.๗ ส่วนงานบริหารความเสี่ยง

๑) ติดตาม ฝ้าระวัง ประสานงาน ให้คำแนะนำกับหน่วยงานต่างๆ ในการบริหารความเสี่ยงของ สอวช.

๒) เลขานุการของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน

๔.๘ ฝ่ายตรวจสอบภายใน

๑) สนับสนุนคณะกรรมการตรวจสอบในการสอบทานกระบวนการบริหารความเสี่ยงของ สอวช.

๕. การทบทวนนโยบายและกรอบการบริหารความเสี่ยงและการบริหารความต่อเนื่องในการดำเนินงาน

มีกระบวนการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงตามแผนจัดการความเสี่ยง และกิจกรรมควบคุมที่กำหนดครบถ้วน โดยรายงานผลต่อผู้บริหารสายงาน และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเป็นรายไตรมาส และนำส่งรายงานการประเมินผลคณะกรรมการอำนวยการ สอวช. ทุก ๖ เดือน ตลอดจนมีการทบทวนนโยบายและกรอบการบริหารความเสี่ยงของ สอวช. ทุกปีหรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสำคัญ

จึงประกาศมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2564

(นายกิตติพงศ์ พร้อมวงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

รายงานการประเมินผลการดำเนินงาน ของ สอวช. ประจำปี 2564

พระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2562 มีผลให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) เปลี่ยนเป็นสำนักงานสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) โดย

มาตรา 24 และ 25 กำหนดให้มีคณะกรรมการอำนวยการ สอวช. มีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของ สอวช. เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

มาตรา 31 กำหนดให้คณะกรรมการอำนวยการ สอวช. จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ สอวช. โดยผู้ประเมินภายนอกที่เป็นกลางอิสระ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการอำนวยการ สอวช. กำหนด และ

คณะกรรมการอำนวยการสำนักงานสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ได้รับทราบผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของสำนักงานตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ และในการประชุมคณะกรรมการอำนวยการสำนักงานสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 7/2564 วันพุธที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2564 มีมติเห็นชอบผลงานสำคัญของ สอวช. ที่สร้างผลกระทบต่อสังคมและประเทศ เพื่อประกอบการกำกับด้านคุณภาพ ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติงานของ สอวช. ประจำปีงบประมาณ 2564 และผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามกรอบการประเมินของ ก.พ.ร. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โดยผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติงานของ สอวช. ตามที่คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ เห็นชอบตัวชี้วัดจำแนกตามคะแนนถ่วงน้ำหนัก 2 มิติ คือ มิติที่ 1 : การทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการสถานนโยบาย น้ำหนักร้อยละ 85 และมิติที่ 2 : ประสิทธิภาพองค์กร น้ำหนักร้อยละ 15 มีผลสำเร็จดังตารางที่ 1 และผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามกรอบการประเมินของ ก.พ.ร. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีผลสำเร็จดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติงานของ สอวช. ประจำปีงบประมาณ 2564

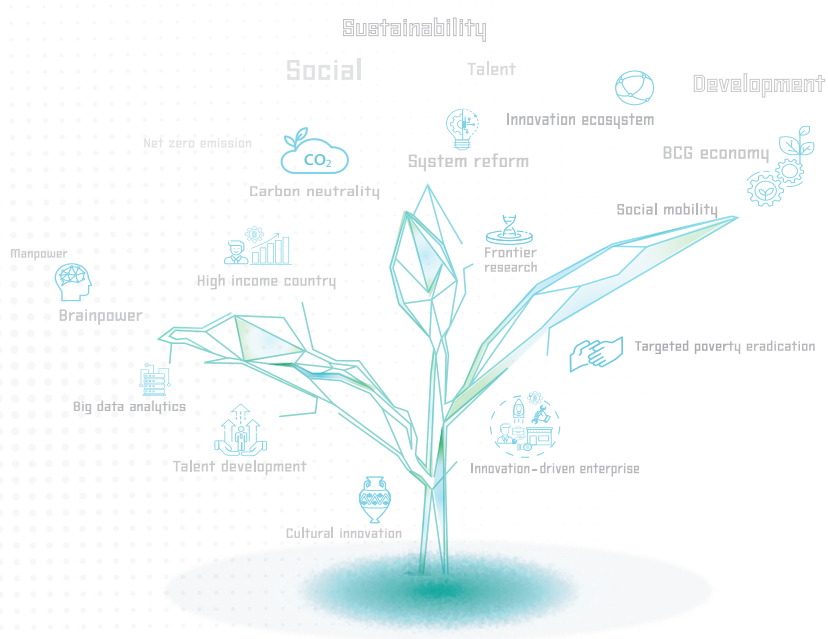
ตัวชี้วัด 2564	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ค่าเป้าหมายตัวชี้วัดปี 2564			ผลการปฏิบัติงานของ สอวช. ประจำปีงบประมาณ 2564	ผลคะแนน ถ่วงน้ำหนัก
		ขั้นต่ำ (50 คะแนน)	มาตรฐาน (75 คะแนน)	ขั้นสูง (100 คะแนน)		
มิติที่ 1 : การทำหน้าที่สำนักงาน เลขานุการสถานนโยบาย	85					
KPI 1 การทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการการประชุมและติดตามงานตามมติของ สถานนโยบายสำเร็จตามแผน 100%	10	80%	90%	100%	100%	10
KPI 2 จำนวนข้อเสนอที่เข้าสู่ กระบวนการ Policy Deployment	10	-	1 เรื่อง	2 เรื่อง	3 เรื่อง	10
KPI 3 การปฏิรูปเชิงระบบเพื่อ สร้างระบบนิเวศนวัตกรรม ที่ผ่าน กระบวนการ Legitimization	20	5 เรื่อง	6 เรื่อง	7 เรื่อง	9 เรื่อง	20
KPI 4 จำนวนข้อเสนอทางวิชาการ ข้อเสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน มาตรการ กลไก ด้าน อววน. ที่ผ่าน กระบวนการ Legitimization	20	5 เรื่อง	6 เรื่อง	7 เรื่อง	9 เรื่อง	20
KPI 5 การวิจัยเชิงนโยบาย	10	5 เรื่อง	7 เรื่อง	9 เรื่อง	9 เรื่อง	10
KPI 6 Policy Data & Analytics and Monitoring Report	15	5 เรื่อง	6 เรื่อง	7 เรื่อง	7 เรื่อง	15
มิติที่ 2 : ประสิทธิภาพองค์กร	15					
KPI 7 การดำเนินงานตามแผนการ พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพความสามารถ ขององค์กรสำเร็จตามแผน 100%	13	80%	90%	100%	100%	13
KPI 8 การใช้จ่ายงบประมาณเทียบกับ แผน	2	มากกว่า 90%	81-90%	ไม่เกิน 81%	จ่ายจริง 60.5%* ผูกพันสัญญาจ่าย 80.1%*	2
คะแนนรวม						100

* ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2564

ตารางที่ 2 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามกรอบการประเมินของ ก.พ.ร. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ผลการดำเนินงาน		
		ผลการดำเนินงาน	คะแนนที่ได้ (เทียบจากค่าเป้าหมาย)	คะแนนถ่วงน้ำหนัก
Performance Perspective				
องค์ประกอบที่ 1 ประสิทธิภาพ				
1.1 ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับการกิจตามวัตถุประสงค์การจัดตั้ง ที่แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงจากยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และแผนระดับชาติ	30	9 เรื่อง บรรลุเป้าหมายขั้นสูง	100	30
1.2 ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับประเด็นการปฏิรูปประเทศของ กระทรวงที่เกี่ยวข้อง/นโยบายสำคัญหรือเร่งด่วนของ รัฐบาล	10	2 เรื่อง บรรลุเป้าหมายขั้นสูง	100	10
องค์ประกอบที่ 2 ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินงาน				
2.1 ตัวชี้วัดที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารงาน/ความคุ้มค่าในการดำเนินงาน				
2.1.1 จำนวนระบบที่เพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ ร่วมของสำนักงาน	12.5	5 ระบบ บรรลุเป้าหมายขั้นสูง	100	12.5
2.1.2 ความคุ้มค่าในการให้บริการร่วมของสำนักงาน	12.5	5 กลุ่มงาน บรรลุเป้าหมายขั้นสูง	100	12.5
2.2 ร้อยละค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรขององค์การมหาชน	5	บรรลุเป้าหมาย มาตรฐาน	75	3.75
Potential Perspective				
องค์ประกอบที่ 3 ศักยภาพขององค์การมหาชน				
3.1 ผลการพัฒนาศักยภาพองค์กรสู่การเป็นระบบราชการ 4.0				
3.1.1 การพัฒนาองค์กรสู่ดิจิทัล 1) การพัฒนาระบบข้อมูลให้เป็นดิจิทัล เพื่อ นำไปใช้สู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data) : การกิจรับผิดชอบงานวิชาการและ งานธุรการ รวมถึงสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กับ การปฏิบัติหน้าที่ของ สถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ	10	บรรลุเป้าหมายขั้นสูง	100	10
3.1.2 การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการ เป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)	10	342.98 คะแนน	97.99	9.8
องค์ประกอบที่ 4 การควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชน				
4.1 ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาด้านการควบคุมดูแล กิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชน	10	ร้อยละ 100 บรรลุเป้าหมายขั้นสูง	100	10
คะแนนรวม				98.55
ตัวชี้วัดประกอบการประเมิน (ไม่นำมาคำนวณคะแนน)		ผลคะแนน ITA ปี 2564		
การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)		94.95 (ระดับ A)		

หมายเหตุ: สอวช. ได้รายงานผลการประเมินองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ต่อสำนักงาน ก.พ.ร. เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2564

คณะกรรมการ และผู้บริหาร

คณะกรรมการอำนวยการ

คณะกรรมการอำนวยการ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ	
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	ประธานกรรมการ
ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กรรมการโดยตำแหน่ง
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กรรมการโดยตำแหน่ง
ประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย	กรรมการโดยตำแหน่ง
นายสัมพันธ์ ศิลปนาฏ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ศาสตราจารย์พิเศษกิตติพงษ์ อรุณพัฒน์พงศ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์เจษฎา วรรณสินธุ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์มรกต ไมยเออร์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์วิษณุ อรรถวานิช	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
รองศาสตราจารย์พร้อมพีไล บัวสุวรรณ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ	กรรมการและเลขานุการ
นายสมปอง สงวนบรรพ์	ที่ปรึกษา
นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์	ที่ปรึกษา

คณะกรรมการและผู้บริหาร

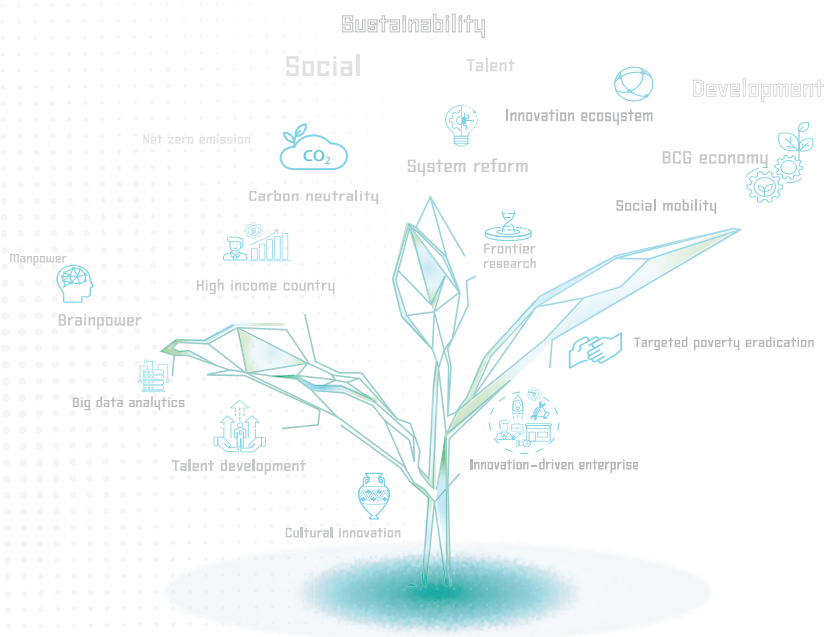
คณะผู้บริหาร

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

นายกิตติพงศ์ พร้อมวงศ์	ผู้อำนวยการ	kitipong@nxpo.or.th
นางสาวกาญจนา วานิชกร	รองผู้อำนวยการ	kanchana@nxpo.or.th
นางสาวสิริพร พิทยโสภณ	รองผู้อำนวยการ	siriporn@nxpo.or.th
นางสาวรัตติมา เอื้อธรรมามิสุข	รองผู้อำนวยการ	ratima@nxpo.or.th
นายสุรัชย์ สถิตคุณารัตน์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	surachai@nxpo.or.th
นายพูลศักดิ์ โกษียาภรณ์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	poolsak@nxpo.or.th
นายสุชาติ อุดมโสภากิจ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	suchat@nxpo.or.th
นางสาวนिरดา วีระโสภณ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	nirada@nxpo.or.th
นางสาวอรพรรณ เวียรชัย	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ฝ่ายนโยบายกำลังคนตามความต้องการของประเทศ	oraphan@nxpo.or.th
นางสาวสิรินยา ลิ้ม	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ฝ่ายเศรษฐกิจนวัตกรรม	sirinya@nxpo.or.th
นายคมเมธ จิตวานิชไพบุลย์	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยีเอเปค	kommate@nxpo.or.th
นางสาวสลิลวรรณ กลับประสิทธิ์	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ฝ่ายเลขานุการสภานโยบาย	saliwan@nxpo.or.th
นางสาวอรนุช รัตนะ	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์และการงบประมาณองค์กร	oranuch@nxpo.or.th
นางอัญชลียา ธงศรี	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ฝ่ายพัฒนากฎหมายและบริหารความเสี่ยง	anchaliya@nxpo.or.th
นายพนทวัฒน์ มะกรูดินทร์	ผู้อำนวยการฝ่ายศูนย์ข้อมูลนโยบาย ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	nonthawat@nxpo.or.th
นางสาวภาณิศา หาญพัฒน์นันท์	ผู้อำนวยการฝ่ายนวัตกรรมอุดมศึกษาและ การพัฒนาทักษะแห่งอนาคต	panisa@nxpo.or.th
นางสาวมนันยา ชุนहुฒิยานนท์	ผู้อำนวยการฝ่ายระบบนิเวศส่งเสริมศักยภาพ นวัตกรรมของผู้ประกอบการ	manunya@nxpo.or.th
นายภาสพงศ์ อารีรักษ์	ผู้อำนวยการฝ่ายระบบบริหารจัดการของภาครัฐ ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	pasapong@nxpo.or.th
นางสาวสุภัค วิรุฬหการุญ	ผู้อำนวยการฝ่ายห้องปฏิบัติการนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	supak@nxpo.or.th
นางปรานปรียา ศรีวรรณวิทย์ ลุนด์แบร์ย	ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	pranpreya@nxpo.or.th
นางสาวชลธร บุญเหลือ	ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและประสานยุทธศาสตร์	chalothorn@nxpo.or.th
นางสาวอภิษฐา บุญเจริญ	ผู้อำนวยการฝ่ายการเงินบัญชีและการจัดการธุรกรรม	apitchaya@nxpo.or.th

รายงานประจำปี 2564 | 2021

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)

OFFICE OF NATIONAL HIGHER EDUCATION SCIENCE RESEARCH AND INNOVATION POLICY COUNCIL

319 อาคารจตุรัสจามจุรี ชั้น 14 ถนนพญาไท
แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ : 0 2109 5432
โทรสาร : 0 2160 5438

- ✉ info@nxpo.or.th
- 🌐 www.nxpo.or.th
- 📘 สอวช. @NXPOTHAILAND
- 🐦 สอวช. @NXPO_TH
- 📺 NXPO - สอวช.

